Közép-bács-kiskuni
vadgazdálkodási tájegység
(304)

A vadgazdálkodási tájegység tervének elkészítéséhez felhasznált vadgazdálkodási alapadatok, az azokat bemutató grafikonok és térképek, valamint azok szöveges értékelése egységes szerkezetben.

Vadgazdálkodási tájegységi terv tartalomjegyzék

1. A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

- A vadgazdálkodási tájegység környezeti adottságainak bemutatása
- A mező- és erdőgazdaság legfontosabb területi jellemzői
- A vadgazdálkodási tájegység természetvédelmi jellemzése

2. A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodásának jellemzése és adottságainak bemutatása (1998-2014)

- A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége
- A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége
- Az őz állománya, hasznosítása és minősége
- A muflon állománya, hasznosítása és minősége
- A vaddisznó állománya és hasznosítása
- A mezei nyúl állománya és hasznosítása
- A fácán állománya és hasznosítása
- A hasznos apróvad hasznosítása
- Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

3.1. Nagyvadgazdálkodás

- A gímszarvas gazdálkodás alapvonalai
- A dámszarvas gazdálkodás alapvonalai
- Az őzgazdálkodás alapvonalai

- A muflongazdálkodás alapvonalai
- A vaddisznó gazdálkodás alapvonalai

3.2. Apróvadgazdálkodás

- A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai
- A fácángazdálkodás alapvonalai
- A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai
- A ragadozó-gazdálkodás alapvonalai

4. Mellékletek

- A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási térképe
- A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke
- A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolása az állomány, a teríték, a trófeabírálati, és pénzügyi adatok alapján
- A különleges rendeltetésű vadászterületek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között
- A vadaskertek vadgazdálkodási tájegységek közötti megoszlása
- A szakszerűtlen elejtés megítélésének szempontjai és a trófeabírálat vadgazdálkodási tájegységi irányelvei
- Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai

1. A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

A vadgazdálkodási tájegység leírása

A vadgazdálkodási tájegység azonosítói és térbeli elhelyezkedése

	VGTE kódszáma:	**304**
	VGTE neve:	**Közép-bács-kiskuni**

A vadgazdálkodási tájegység jellemzése

A vadgazdálkodási tájegység környezeti adottságainak bemutatása

A Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység Bács-Kiskun megyében helyezkedik el. Területének mintegy 97%-a vadgazdálkodásra alkalmas. A vadgazdálkodási tájegység területének közel kétharmadát (61.6%) borítják szántó és gyepterületek, az erdő aránya 32.7%. Hagyományosan alföldi, mezőgazdasági területeken, kifejezetten apróvadas és őzes tájnak volt tekinthető. A nagy kiterjedésű, főleg telepített erdőségek az elmúlt mintegy fél évszázadban egyre nagyobb betelepedésre alkalmas területet jelentenek a gímszarvas és a vaddisznó számára. Ezért a nagyvadas és a vegyesvadas jelleg meghatározó.

A vadgazdálkodási tájegység megyék közötti megoszlása:

- Bács-Kiskun: **171,656 ha** (100.0%)

A mező- és erdőgazdaság legfontosabb területi jellemzői

A művelési ágak megoszlása a Corine Landcover adatbázis alapján (ha)

erdő	szántó	rét	szőlő	nádas	tó	alkalmatlan	összesen
56,144	79,853	25,912	3,189	1,369	179	5,014	171,659
32.7%	46.5%	15.1%	1.9%	0.8%	0.1%	2.9%	100.0%

A mezőgazdasági területek jellemzője jelenleg is az intenzív növénytermesztés. A fő termesztett növények az őszi gabonák, búza, kukorica és repce. Jelentős a rétlegelő gazdálkodás és az erre alapozott állattartás. A modern gépesítés és vegyszerhasználat következtében a mezei nyúl és a fácán számára álló feltételek folyamatosan romlottak, ami a termesztéstechnológia miatt bekövetkező térbeli és a biológiai diverzitás csökkenésével magyarázható. Az apróvad évtizedek során a nagyvadas és vegyes-vadas jelleg kialakulása és a közepes méretű ragadozók elszaporodása

A vadgazdálkodási tájegység leírása	
	következtében folyamatosan vesztett jelentőségéből. A vadgazdálkodási tájegységben található főleg telepített erdőtömbök fontos élőhelyei a nagyvadfajoknak. A >15% erdősültség annak a küszöbnek tekinthető, ami felett a gímszarvas és a vaddisznó állománya is rohamos növekedésnek indulhat. Az erdőkből kilépő nagyvad hatása jelentős lehet a környező mezőgazdasági területekre és az ebből eredő mezőgazdasági károk tartós konfliktusok forrásai.
	A vadgazdálkodási tájegységben elhelyezkedő erdőterület nagyságát és fafajok szerinti megoszlását a csatolt táblázat sorolja fel és a térkép szemlélteti.
	A vadgazdálkodási tájegységben térített mezőgazdasági és erdei kár alakulása a megelőző időszakban (1998-2014) • A térített mezőgazdasági vadkár nagysága a vadgazdálkodási tájegységben nem jelentős. Az 1998-2014 közötti időszakban a folyóértéken tekintett károk időközi ingadozásokkal növekedtek, 1-1.5 millió Ft-ról 2.5-3 millió Ft-ra. • A térített erdei károk nagysága a 2005-ös kiugró értéktől (6.8 millió Ft) eltekintve elhanyagolható.
	A vadgazdálkodási tájegység természetvédelmi jellemzése
	A vadgazdálkodási tájegység Nemzeti Park Igazgatóságok (NPI) közötti megoszlása: • Kiskunsági NPI: **171,655 ha** (100.0%) A vadgazdálkodási tájegység nemzeti parki igazgatóságok közötti megoszlását és a vadgazdálkodási tájegységben található Natura 2000 területeket a csatolt táblázatok sorolják fel és térképek mutatják.
	A vadgazdálkodási tájegységben található Ramsari vizes élőhelyek területe és a tájegység részesedése az adott élőhelyből (táblázat és térkép): • A tájegységben nem található Ramsari vizes élőhely

Vadgazdálkodási tájegységek - 2016

304 - Közép-Bács-Kiskuni tájegység

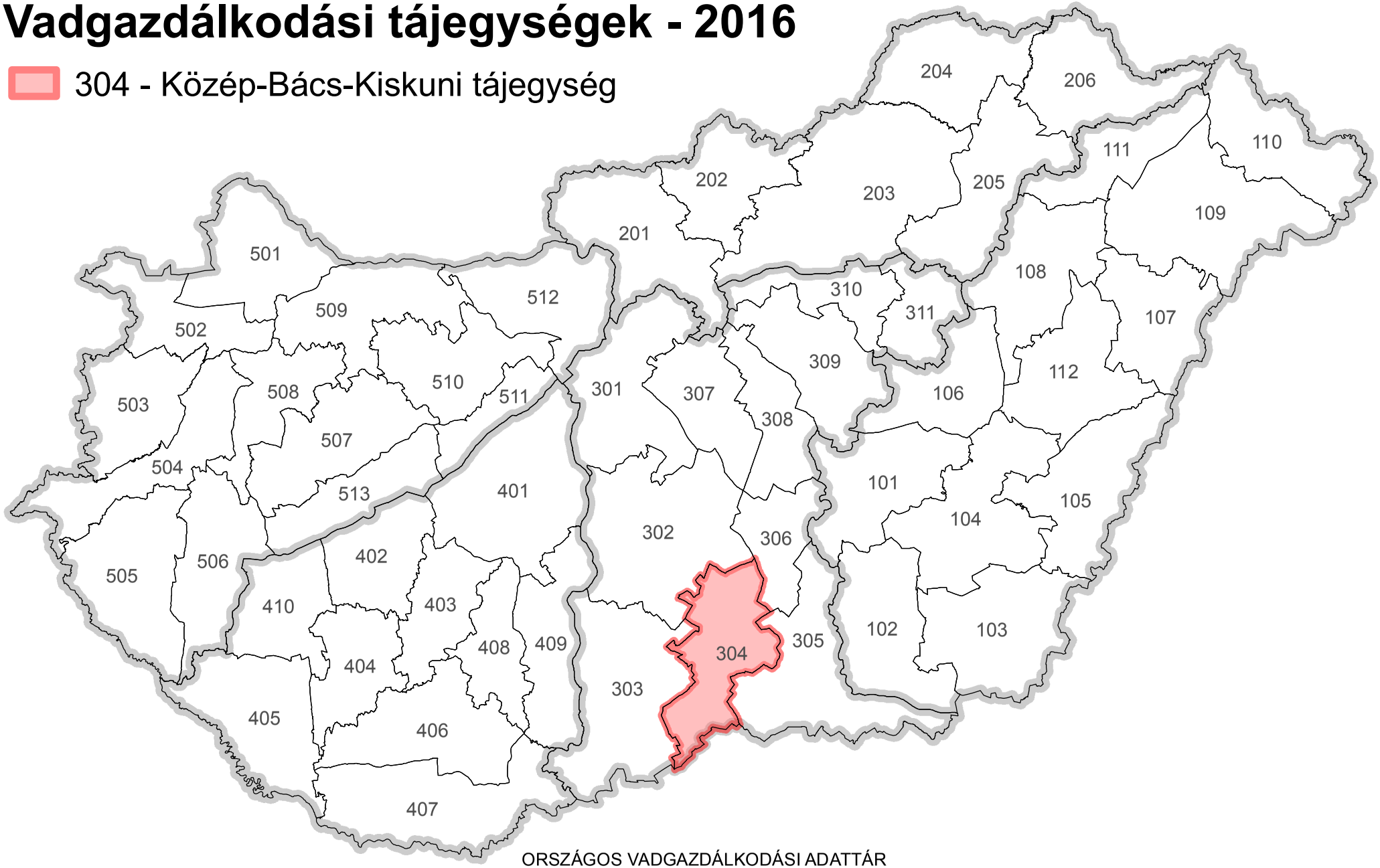

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.05.12.

A 304. számú vadgazdálkodási tájegység felszínborítása

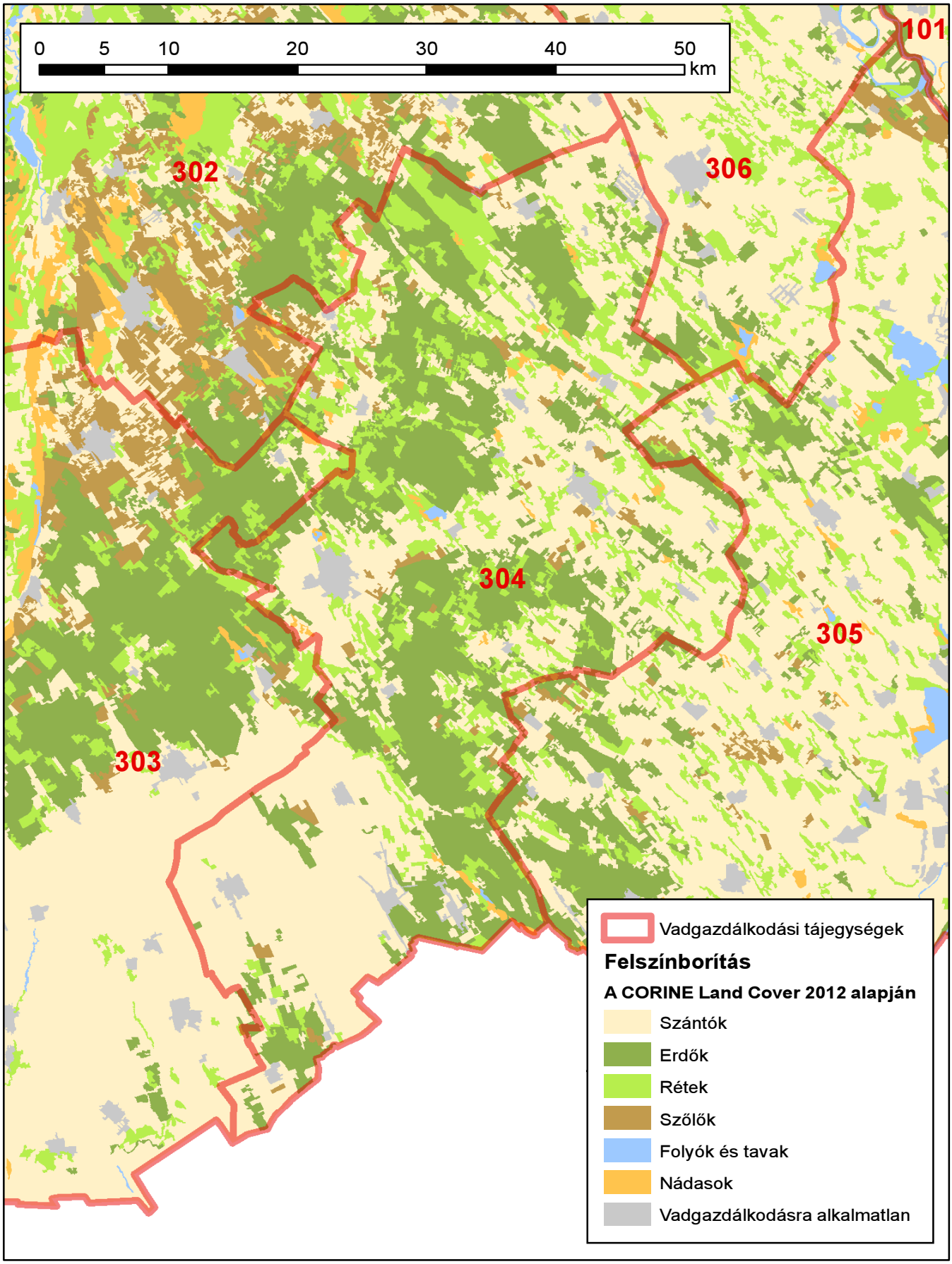

Készült: 2016.06.08.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az erdő- és vadgazdálkodás összehangolásának alapelvei

V. 6. Fenntartható vadgazdálkodás[1]

Az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás harmonizálásának problémái évszázados múltra tekintenek vissza. A problémák zömét a magas vadlétszámból következő vadkár és annak kezelése okozza. Alapvető célja a két rokon ágazatnak a gazdaságos működés. Ehhez elengedhetetlen a fenntartható erdő- és vadgazdálkodás harmonizációja, melyet komoly szakmai viták öveznek, azonban a tudatos, olykor kapcsolt gazdálkodási modell körültekintő, átgondolt munkával kidolgozható. Az elmúlt 60 év európai és a magyar statisztikai adatait vizsgálva kapcsolatot lehet felfedezni az erdőterület és a nagyvadállomány növekedése között. A nagyvadállomány 1960 óta, - mintegy évtizedes késéssel - erőteljes növekedéssel reagált itthon és külföldön egyaránt az erdőterület folyamatos növekedésére. Természetesen a nagyvadlétszám növekedésében más tényezők is közrejátszanak, mint a mezőgazdasági élőhely szerkezeti átalakulása.
A vad az erdei életközösség elvitathatatlan része. Az erdei életközösség védelme érdekében ugyanakkor az élőhely tűréshatárán túli vadsűrűséget szabályozni szükséges.. Az élőhely forráskészletét meghaladó sűrűségű nagyvadállomány káros hatása elleni fellépés elsősorban a vadászati szakterület feladata, amit a vadászati igazgatásnak, a gazdasági szereplőknek és a vadászati érdekképviseletnek közösen kell megalapozni.

V. 6.1. Általános célok

1. A nagyvadlétszám nemkívánatos további növekedésének megállítása, illetve a létszám csökkentése valamennyi nagyvadfajunk esetében elérendő cél, a vadállomány genetikai változatosságának és élőhelyének megóvása mellett. A hazai nagyvadállomány csökkentése a nőivarú egyedek fokozott állományhasznosítása útján vezethet a megoldáshoz, azaz a környezetével egyensúlyi helyzetben lévő nagyvad egyedsűrűség eléréséhez. Ebben a feladatban az ország erdőterületének felén, mintegy 1 millió hektár erdőterületen gazdálkodó állami erdőgazdasági társaságok lehetnek a kezdeményezők, ahol a szakmai hozzáértés és szakszemélyzet rendelkezésre áll.

2. Az erdőművelési és vadkár megelőzési gyakorlat (pl. az erdőfelújítást védő kerítések alkalmazása és időben történő lebontása) felülvizsgálata szükséges.

V. 6.2. Stratégiai célok

Az állománykezelési probléma fokozottan jelentkezik. Stratégiai célként fogalmazható meg a hazai nagyvadállomány hasznosításnak további fokozása.
A nagyvad állomány európai szinten tapasztalható dinamikus szaporodása Magyaror-

1 FM EVF 2016. **Nemzeti erdőstratégia 2016-2030**. Földművelésügyi Minisztérium, Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztály, Budapest (36-38. oldal)

szágon is jelentős problémákat okoz. Ennek megoldásához egy olyan mechanizmusra lenne szükség, amely a vadállomány erdőkre és más természeti területekre gyakorolt hatását előre meghatározott keretek között lenne képes tartani. A nagyvad állomány létszámának csökkentése rövidtávon növelheti a vadgazdálkodási ágazat bevételeit és hozzáadott értékét, emellett pedig rövid és hosszú távon is növelné az erdőgazdálkodás hozzáadott érétkét a vadkárok és a vadkár elleni védekezésre fordított költségek csökkenésén keresztül.

V. 6.3. Javaslatok a stratégiai célok megvalósításához

a) Az új vadgazdálkodási törvény más aspektusba helyezi a vadkár kezelését, éppen ezért megjelennek a jogszabályban olyan új elemek, amelyek rögzítik a vadkár problémák kezelését a megelőzéstől a kifizetésig. A törvény hatályba léptetését követően ki kell dolgozni a vadkár kezelésének és becslésének protokollját, mely egységes szemszögből közelíti meg a kérdést. Figyelembe véve a folyamatos erdőborítottsági gyakorlatot és a 2050-ig terjedő erdőtelepítési programot is, teljes bizonyossággal állíthatjuk, hogy a nagyvad további térhódítása várható, mivel újabb források (élőhely, táplálék) jelennek meg számára még az alacsonyabb erdősültségűalföldi megyékben is. Ez újabb konfliktushelyzetet teremthet az erdei vadkárok területén, mivel bizonyos vadfajok (pl. szarvas) plasztikusan alkalmazkodik a környezete táplálékkínálatához.

b) Az állományhasznosítási terveknél a pontos módszertan az európai összehasonlításban is alapos Erdővédelmi Mérő- és Megfigyelő Rendszeren belül kaphatna helyet az átfogó, mintapontokon alapuló erdővédelmi hálózathoz kapcsolódva, melynél az évente végzett felvételekkel értékelik az erdő állapotát, illetve annak változását, felhívva a figyelmet az esetlegesen kedvezőtlen tendenciákra.

c) Az állományhasznosítás jelen mértékét feltétlen növelni kell, annak érdekében, hogy a későbbi konfliktusok kezelhetővé váljanak. Ha szükséges hatósági eszközökkel kell a nagyobb állományhasznosítást a vadászatra jogosultaktól kikényszeríteni és annak megvalósulását ellenőrizni. Ennek megoldására tesz az utóbbi tíz évben kísérletet a nagyvad lelövési kvóták megyei vadászati hatósági megállapítása, amelynek eredményeképpen az országos nagyvadállomány hasznosítás 15 év alatt megduplázódott, 150 ezerről 300 ezer fölé emelkedett.

d) Ösztönözni kell a hazai vadhúsfogyasztást és támogatni kell a belföldi vadhús értékesítést. A megnövelt vadhús kereslet pozitív ösztönző hatással lehet a vadgazdákra állományaik hasznosítása terén. A folyamatos vadhús kereslet a lőtt-vad kínálat növelését ösztönzi.

e) Elő kell segíteni a hazai vadállomány genetikai állományának és élőhelyének megóvását.

304 vadgazdálkodási tájegység fafaj és korosztály szerinti viszonyai

Fafaj neve	Korsztályok														Összes
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-110	111-120	121-130	131-140	
Kocsányos tölgy	8.2	9.4	53.9	56.0	73.9	55.1	46.2	35.5	23.1	3.0	6.1	7.2		1.2	**378.7**
Csertölgy		3.1		0.6	0.6	3.2	5.4	0.1	0.0					0.2	**13.2**
Akác	2,755.9	5,575.3	3,950.7	1,576.9	513.5	256.0	65.1	9.3	4.6						**14,707.3**
Nyírségi akác		2.2	57.5	49.6											**109.2**
Pusztavacsi akác		2.8	7.6												**10.4**
Hegyi juhar		3.3	5.7	0.6	1.3	2.3	1.0	0.1							**14.3**
Korai juhar		0.1	1.5	0.5	0.5	0.1	0.0								**2.6**
Mezei juhar	3.8	2.2				0.1									**6.0**
Zöld juhar	4.2	19.4	31.6	18.4	4.9	3.2	0.5								**82.2**
Ezüst juhar	0.5		8.6	0.5	0.4										**9.9**
Tatár (feketegyűrű) juhar	5.1														**5.1**
Hegyi szil	1.4														**1.4**
Mezei szil	1.2	0.4	5.9	2.2	1.8	1.3	4.0		0.1						**16.8**
Vénic szil	7.4	0.5	0.5		0.1	0.8	1.2		0.2		0.5				**11.2**
Turkesztáni szil	8.1	64.9	71.7												**144.7**
Magas kőris	2.9	1.6	0.3	0.5	0.5		3.3	0.3							**9.5**
Magyar kőris	15.1	3.3	2.5	0.5	0.2	0.3	3.1	11.1	1.0						**37.0**
Amerikai (vörös) kőris		0.9	2.6	5.7	6.0	6.1	8.9	13.0	0.7						**43.8**
Fekete dió	1.1	9.1	16.6	4.4	5.0	2.0	0.0		0.6		0.7				**39.4**
Közönséges dió		0.5	0.5	0.9				0.7							**2.6**
Sajmeggy		1.3	0.8	5.6	0.2			0.4							**8.2**
Kései meggy	1.7	12.9	16.3	4.9	2.1	0.2									**38.1**
Vadkörte	0.9	0.3		0.3		1.3									**2.7**
Fehér eperfa			0.1	0.4	0.1	0.4		0.1	0.4						**1.6**
Juharlevelű platán	0.1		0.1		1.8	0.4									**2.5**
Nyugati ostorfa	4.7	48.1	68.2	39.0	9.0	5.0	3.6	10.3	0.8						**188.7**
Lepényfa	0.1	0.8	2.6	1.4	0.9	0.7						0.1			**6.6**
Japán akác				0.1	0.6										**0.7**
Ezüstfa	0.1	6.2	34.8	8.4	3.0	4.1									**56.7**
Törökmogyoró	0.1														**0.1**
Fel nem sorolt egyéb kemény lombos fafaj	7.6	12.9	40.6	8.7	5.2	3.4	0.1								**78.5**
Korai nyár	6.1	7.8	9.7	14.8	6.7	15.4	3.0								**63.5**
Óriás nyár		5.6	71.3	127.9	38.8	10.7	0.6								**254.8**
Olasz nyár	115.8	377.0	321.6	74.5	27.6	3.7									**920.2**
I-137 nyár	6.4	0.0													**6.4**
Koltay (H-528-8) nyár	13.0	11.5													**24.5**
Blanc du Poitou nyár				0.1											**0.1**
BL nyár	0.4	20.1	52.2												**72.7**
Pannónia (H-490/3) nyár	181.9	1,579.6	418.6	8.9											**2,189.0**
OP-229 nyár (Agathe-F)	39.5	270.0	119.9	2.5											**432.0**
I-45/51 nyár			25.3												**25.3**
I-273 nyár	0.2	3.9	2.9												**7.0**
H-328 nyár	0.8														**0.8**
S-611-c nyár	1.5	0.7													**2.2**
Tripló nyár		0.9													**0.9**
Kopecky (H-490/4) nyár	1.2	0.6													**1.8**
I 58/57 nyár		3.6	124.8	8.5											**136.9**
Fehér nyár	65.0	4.0		1.1		6.4		27.5							**104.0**
Szürke nyár	4,079.0	3,505.0	3,243.0	1,551.0	578.0	394.9	98.0	29.2	1.7			0.0			**13,479.9**
Rezgő nyár	0.2		0.3	0.8			2.4								**3.8**
Fekete nyár	30.3	31.0	31.5	33.4	27.1	25.6	1.9	1.1							**181.8**
Tiszaháti nyár	0.1														**0.1**
Jegenyenyár		0.1	1.4	1.5	0.4	0.7		0.3							**4.3**
Egyéb nemes nyár	29.0	513.6	179.5	39.9	4.4	2.7									**769.0**
Fehér fűz		0.1	2.6	1.8	0.0	0.1	0.2								**4.7**
Törékeny fűz			0.0												**0.0**
Kecskefűz	0.2														**0.2**
Mézgás éger		2.3	5.4				0.5	0.1							**8.3**
Kislevelű hárs		0.4		0.3	0.3	2.9	2.5								**6.5**
Nagylevelű hárs				0.2	2.2	2.9	0.4	0.2	0.6						**6.5**
Ezüsthárs	0.1														**0.1**
Közönséges nyír		0.1	0.4		0.8	2.9		0.2							**4.4**
Bálványfa	7.3	39.4	21.9	7.5	2.5	1.5	0.3								**80.4**
Fel nem sorolt egyéb lágy lombos fafaj		0.1	0.3	3.3	0.1										**3.8**
Erdeifenyő	88.9	83.4	541.2	2,220.5	1,350.3	204.1	7.8	1.9	21.1						**4,519.1**
Símafenyő						0.3									**0.3**
Feketefenyő	1,600.6	2,207.7	2,593.4	2,832.7	2,473.7	563.5	43.7	35.5	37.3	2.1					**12,390.3**
Banks fenyő	0.7														**0.7**
Káli feketefenyő		0.7													**0.7**
Lucfenyő					0.4										**0.4**
Zöld duglászfenyő	0.7														**0.7**
Közönséges boróka	0.1	1.6	17.8	31.6	93.7	41.2	44.1		1.0						**231.1**
Virginiai boróka		2.9		0.0	0.1	4.5		0.8							**8.3**
Összesen	**9,099.1**	**14,455.1**	**12,166.3**	**8,748.5**	**5,238.4**	**1,629.9**	**347.6**	**177.7**	**93.2**	**5.1**	**7.3**	**7.3**	**0.0**	**1.3**	**51,976.7**

A vadgazdálkodásra alkalmas terület, a térített mezőgazdasági és erdei vadkárok vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **304**

Év	Vadgazdálkodásra alkalmas terület	Alkalmas terület aránya	Térített mezőgazdasági kár	Térített erdei kár
	km2	%	E Ft	E Ft
1998	1 667	97,1%	1 362	22
1999	1 667	97,1%	896	0
2000	1 668	97,1%	1 576	259
2001	1 618	97,1%	1 590	82
2002	1 618	97,1%	2 420	112
2003	1 618	97,1%	2 332	191
2004	1 618	97,1%	270	100
2005	1 618	97,1%	236	6 821
2006	1 618	97,1%	882	0
2007	1 675	97,1%	840	0
2008	1 675	97,1%	255	0
2009	1 675	97,1%	4 017	70
2010	1 675	97,1%	800	593
2011	1 675	97,1%	813	1 303
2012	1 674	97,1%	3 062	0
2013	1 674	97,1%	2 633	0
2014	1 674	97,1%	2 754	0
Változás	0,4%	0,0%	102,2%	-100,0%
Minimum	1 618	97,1%	236	0
Maximum	1 675	97,1%	4 017	6 821

Térített mezőgazdasági és erdei károk változásai

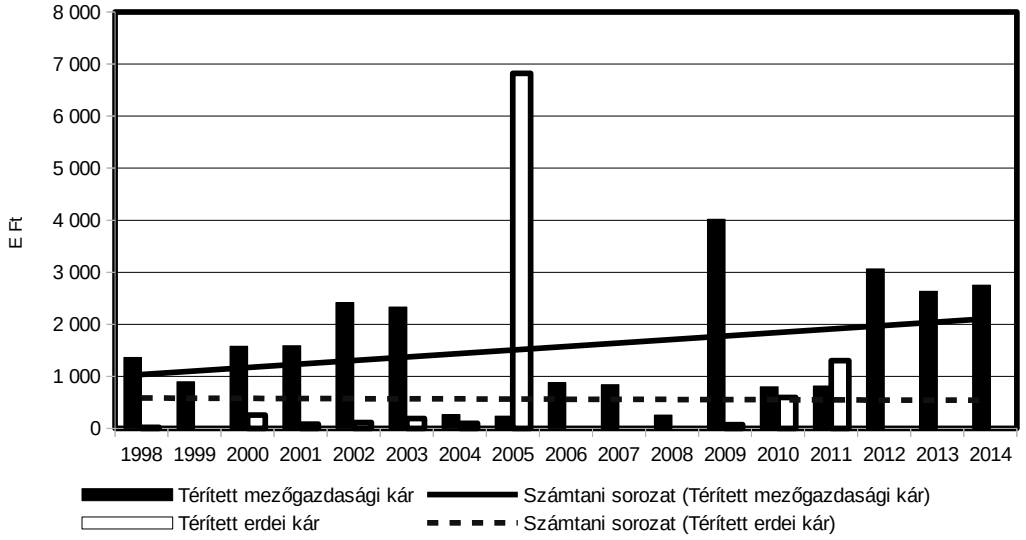

Az agrárminiszter

11/2018. (VII.3.) AM rendelete

a Duna-Tisza közi Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről

5. melléklet a 11/2018. (VII.3.) AM rendelethez

A védett természeti területek természet-, és tájvédelmi előírásai

A védett természeti területek természet- és tájvédelmi előírásait a természetvédelmi kezelési tervek tartalmazzák. Az alábbi természet- és tájvédelmi előírásokat kell figyelembe venni, amennyiben a vadgazdálkodási tájegységben található védett természeti terület vonatkozásában nincsen kihirdetett kezelési terv, vagy annak vadgazdálkodásra vonatkozó előírásai nem rendelkeznek eltérően.

1. Vadászati és vadgazdálkodási tevékenység (beleértve a területen történő közlekedést is) nem járhat a védett természeti értékek és területek jelentős zavarásával, veszélyeztetésével, vagy károsításával.

2. Fokozottan védett madárfaj szaporodó, költő, táplálkozó, telelő területén vadgazdálkodási tevékenység csak úgy folytatható, hogy az ne zavarja jelentős mértékben annak élettevékenységét.

Nagyvad

3. A nagyvadállomány csökkentése során kiemelt figyelmet kell fordítani a nőivarú nagyvad egyedek, különösen a muflon és dámszarvas, valamint a vaddisznó állomány fokozott hasznosítására.

4. A nagyvadfajok takarmányozása, etetése – a vaddisznó intenzív vadászatát biztosító szórók üzemeltetésének kivételével – a vadászterületen belül az 1000 ha kiterjedést el nem érő védett természeti területeken tilos. A vadászterületen belül az 1000 ha kiterjedést elérő védett természeti területeken takarmányozás csak abban az esetben végezhető, ha a vadlétszám az élőhelyet még nem veszélyeztető legmagasabb vadlétszám alá csökken

Vadgazdálkodási tevékenység

5. A vadászati, vadgazdálkodási tevékenység során különös figyelmet kell fordítani a gyepek megóvására, a gyepfelszín maradandó károsítása tilos.

6. A vadászat, vadgazdálkodás során keletkező hulladékokat a vadászatra jogosultnak a vadászterületről haladéktalanul el kell távolítani.

7. Januári és februári hajtó és terelő vadászatok helyét és időpontját a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.
8. Hattyúnyakkal való csapdázási tevékenység csak a természetvédelmi kezelővel egyeztetve kezdhető meg.

Vadgazdálkodási létesítmények, vadföld

9. Fokozottan védett természeti területen kizárólag hordozható les, szóró, épített vadbefogó, vadmentő domb létesíthető. Erdőrezervátum magterületén semmilyen vadgazdálkodási létesítmény nem létesíthető, kivéve hordozható (mobil) magaslesek, amik csak augusztus 15. – február 28. között használhatók.

10. A természet védelméről szóló törvényben meghatározott lápok és források, mint minden esetben országosan védett természeti területek vonatkozásában az alábbi előírás érvényesítendő: a lápok területén és a források 100 méteres környezetében szóró, vadetető, sózó nem létesíthető.

11. Állandó gyepterületeken (művelési ágtól függetlenül) vadászati, vadgazdálkodási létesítmények közül dagonya, vaditató, apróvad tenyésztésére szolgáló létesítmény nem létesíthető. Állandó gyepterületen takarmány nem tárolható.

12. Szórón kombájntiszta szemes takarmány, csöves kukorica, valamint répafélék és almatörköly használhatók.

13. Vad etetést, takarmányozást csak mesterségesen létesített vadetetőből lehet végezni. Lédús és erjesztett takarmányt csak tálcáról lehet etetni.

14. A szórók környezetében az esetlegesen megjelenő gyomnövényeket (parlagfű, stb.) rendszeres kaszálással, vagy nyűvéssel még magérlelés előtt el kell távolítani.

15. Sózók csak tuskósózó, sózóláda, oszlopsózó vagy sózóvályú formájában üzemeltethetők. A talajra sót szétszórni tilos.

16. A használaton kívüli, leromlott állapotú vadgazdálkodási-vadászati létesítmények elbontásáról és elszállításáról a vadászatra jogosult köteles folyamatosan gondoskodni a vegetációs időn kívül.

17. A téli etetési időszak után a nagyvadetetők környékén szétszórt szénát össze kell gyűjteni, illetve év közben legalább egy alkalommal az etetőhely körül felverődő gyomokat magérlelés előtt le kell kaszálni.

18. Fokozottan védett területen új vadföld nem létesíthető.

19. Művelt vadföldeken csak gabonafélék, legelő fűkeverékek, és pillangósok termeszthetők. A művelt vadföldeken a művelés során fokozott figyelmet kell fordítani a gyom- és inváziós növények terjedésének megelőzésére.

Zárttéri vadtartás, kibocsátás, telepítés

20. Kizárólag őshonos fajok repatriációs célú kibocsátása lehetséges. Egyéb vadfajok, illetve nagyvadtartásból származó vad szabad vadászterületre történő kibocsátása tilos. Idegenhonos fajok betelepítése tilos. A spontán betelepülő idegenhonos fajok (mosómedve, nyestkutya) állományának felszámolására kell törekedni.

Apróvad

21. Azonos területrészen évente legfeljebb két alkalommal kerülhet sor apróvad hajtóvadászatra.

Vízivad vadászat

22. Tómederben lőállás nem létesíthető.

23. Vizes élőhelyeken a vadászható ragadozó fajok gyérítése március 15. és július 1. között elsősorban territórium-alapú módszerek alkalmazásával (pl. kotorékozással, csapdázással) történjen.

Túzokvédelem

24. Túzok dürgő- és költőhelyen vadgazdálkodási- és vadászati tevékenység (beleértve az őzbak vadászatát és a megelőző felméréseket is) csak a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetett módon történhet március 15. és július 1. között.

25. Túzok dürgő- és költőhelyen szükséges a vadászható ragadozó fajok állományának visszaszorítása..

26. Túzok dürgő- és költőhelyen a vadászható ragadozó fajok gyérítésére vonatkozó előírások:
    - A gyérítés március 15. és július 1. között elsősorban territórium-alapú módszerek alkalmazásával (pl. kotorékozással, csapdázással) történhet.
    - A gyérítést nyílt területen (pl. gyepeken, szántókon, stb.) április 15-ig kell elvégezni, ezt követően vonalas létesítmények (utak, csatornák, stb.) mentén, nádasok, erdők, facsoportok, stb. környezetében, a nyílt területrészek kíméletével történhet.

27. Túzok dürgő- és költőhelyen a vaddisznó tartós megtelepedését meg kell akadályozni.

28. Túzokok tartózkodási helyén végzett éjszakai vadállomány-becslést és reflektoros vadászatot a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

29. Téli időszakban vadászati- és vadgazdálkodási tevékenység (beleértve a területen történő közlekedést, társas vadászatokat, stb.) a túzokok tartózkodási helyeinek figyelembe vételével történhet különös tekintettel a ködös időszakokban.

30. Túzokok tartózkodási helyét érintő társas vadászatok helyszíneit az idény megkezdése előtt a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetni kell.

31. Túzok telelőhelyeken tarvad vadászat a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon történhet. Az adott évi telelőhelyek pontosítását minden évben a tájegységi fővadász bevonásával egyeztetni kell a természetvédelmi kezelővel, melyet jegyzőkönyvben rögzítenek legkésőbb december 1-ig.

6. melléklet a 11/2018. (VII.3.) AM rendelethez

Hosszú távú természetvédelmi célok

1. A természetvédelem hosszú távú, a vadgazdálkodást is érintő célja az ország teljes területén a biológiai sokféleség, valamint a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek megőrzése, a veszélyeztetett fajok és élőhelytípusok, életközösségek természetvédelmi helyzetének javítása, az élőhely vesztésből, az élőhelyek minőségének romlásából, illetve a fajok túlhasznosításából származó veszélyek csökkentése. Ennek érdekében a vadállomány igénybevételével és terhelésével járó gazdasági, gazdálkodási és kereskedelmi tevékenységet a természeti értékek és rendszerek működőképességét és a biológiai sokféleséget fenntartva kell végezni.

2. A vadgazdálkodás, vadászat során biztosítani kell a természet védelméhez fűződő érdekek érvényesülését, a fenntartható használatot, ami a vadfajok biológiai sokféleségre alapozott fenntartását jelenti. Az őshonos vadfajok vadászata csak olyan mértékű lehet, amely a faj természetes állományának sokféleségét, fennmaradását nem veszélyezteti.

3. A védett természeti, illetve a Natura 2000 területek általános és egységes természetvédelmi célkitűzése az azokon található védett, fokozottan védett, illetve közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve amennyiben a természeti értéket az extenzív területhasználat tartja fenn, az azt fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

4. Kiemelt természetvédelmi cél azon vadászható fajok állományszabályozása, melyek élettevékenységeik (táplálkozás, élőhely-átalakítás) folytán a biológiai sokféleségre, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerekre, a védett, illetve veszélyeztetett fajokra és élőhelytípusokra, életközösségekre túlzott terhelést jelentenek.

5. A vadászattal összefüggő jogellenes természetkárosító cselekmények megelőzése, felszámolása. A védett és fokozottan védett fajok egyedei elejtésének megakadályozása.

6. A vadgazdálkodás során fokozott figyelmet kell fordítani a nagyvad populációsűrűségének szabályozására. Akkora létszámú nagyvad fenntartása a cél, amely:
   6.1. nem veszélyezteti a taposásra, bolygatásra érzékeny természetes és természetszerű élőhelyeket, különös tekintettel a forrásokra, patakvölgyekre, lápokra, magassásosokra, mocsárrétekre, zsombékosokra, erdőssztyeprétekre, a domb- és hegyvidéki sziklagyepekre, valamint karsztbokorerdőkre,

6.2. lehetővé teszi a védett és fokozottan védett, illetve veszélyeztetett fajok hosszú távú fennmaradását,
6.3. nem veszélyezteti élőhelyének természetes folyamatait és biológiai sokféleségét,
6.4. mellett az erdőgazdálkodás során a folyamatos erdőborítást megteremtő gazdálkodási módszerek - a termőhelyi lehetőségek figyelembe vételével - hatékonyan alkalmazhatóak

7. Olyan nagyvadgazdálkodást kell folytatni, amely elsősorban az őshonos, magas genetikai értékű állományok (gímszarvas, őz) minőségi és nem mennyiségi megőrzését tűzi ki célul.

8. Nagyvad-gazdálkodási célú berendezés csak a nagyvadállomány sűrűsége megfelelő szinten tartásának elérése érdekében létesüljön, minimalizálva a zavarást, a berendezés környezetének degradálódását és a tájesztétikai problémákat.

9. Törekedni kell az ólomsörét használatának teljes körű kiváltása más, nem környezetszennyező technológiákkal.

10. Törekedni kell a nagyvad intenzív takarmányozásának megszüntetésére. Hosszú távon jelentősen csökkenteni kell a kijuttatott takarmány mennyiségét. Az ökológiai vadeltartó képességnél magasabb nagyvadlétszám intenzív takarmányozással való mesterséges fenntartását mindenhol meg kell szüntetni.

11. Javítani kell az őshonos, veszélyeztetett apróvadfajok, így különösen a mezei nyúl és a fogoly életfeltételein. A vadgazdálkodás során előtérbe kell helyezni az e fajoknak kedvező élőhely-fejlesztéseket és az e fajok számára kedvező vadföldgazdálkodást. Mindenképpen kerülni kell a túlhasznosítást. A szárnyasvadfajok esetében is a védelmet döntően a természetes állomány védelmével, és nem pedig tenyésztett madarak kibocsátásával kell biztosítani. Szárnyasvad kibocsátás esetén biztosítani kell, hogy a tenyésztett madarak ne jelentsenek állategészségügyi kockázatot a vadon élő állomány számára, illetve a kibocsátás technológiája ne okozza a ragadozók adott területen való túlzott csoportosulását.

12. A vízivad hasznosítása olyan mértékű legyen, amely minimalizálja a védett és fokozottan védett fajok egyedeinek akár szándékos, akár véletlenül történő elejtését, illetve kellő nyugalmat biztosít mind a vadászható, mind a védett, fokozottan védett vízimadárfajok állományainak. A vadászat szabályozásának biztosítania kell a kései, elnyúló költési időszakkal rendelkező fajok költésének biztonságát, a vízivad költése és vonulása szempontjából fontos vizes élőhelyek nyugalmát (különös tekintettel a globálisan veszélyeztetett fajok előfordulási helyeire), valamint a zord időjárású téli időszakban szükséges zavartalanságot. El kell érni, hogy valamennyi vizes élőhelyen már rövid távon is megszűnjön az ólomsörét használata.

13. Hazánkban az elmúlt évszázadokban már meghonosodott, azonban nem őshonos vadfajok állományait csak olyan területeken indokolt fenntartani, ahol azok nem jelentenek veszélyt a biológiai sokféleségre, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek megőrzésére, a veszélyeztetett fajokra és élőhelytípusokra, életközösségekre. Azon vadászható nem őshonos fajok állományait, melyek élettevékenységeik (táplálkozás, élőhely-átalakítás) folytán túlzott terhelést jelentenek az adott természetes és természetszerű élőhelyekre, ki kell szorítani ezekről az területekről. Különösen igaz ez az olyan sérülékeny élőhelyekre, mint a domb- és hegyvidéki sziklagyepek, ahol el kell érni a muflonállomány

nagymértékű csökkenését, illetve teljes kiszorítását. Az elmúlt években újonnan megtelepedett fajok, így különösen a nyestkutya és a mosómedve esetében törekedni kell az állományok teljes felszámolására. Vadászati célból új faj szaporodásra képes vadon élő állományának kialakítása nem engedhető meg, az újonnan megjelenő inváziós fajok egyedeit, amennyiben azok eltávolítása vadászati eszközzel oldható meg, el kell távolítani.

14. A ragadozógazdálkodást úgy kell folytatni, hogy az segítse a biológiai sokféleség megőrzését, a fajok közötti természetes kapcsolatrendszerek zavartalanságát, a veszélyeztetett fajok és élőhelytípusok, életközösségek természetvédelmi helyzetének javítását, így különösen:

    14.1. A földön fészkelő védett, fokozottan védett madárfajok, valamint a fogoly és a hazánkban költő erdei szalonkák és vízivad védelme érdekében szükséges egyes túlszaporodott, generalista ragadozófajok fokozott gyérítése, állományának tartósan alacsony szintes tartása. E munka során különös figyelmet kell országos szinten fordítani a vaddisznó, a róka és a dolmányos varjú állományának visszaszorítására.
    14.2. Egyes fokozottan védett madárfajok, így különösen a túzok, a haris, a császármadár, a nádasokban költő íbisz- és gémfélék, valamint a partimadarak, sirályok, csérek, szerkők fészkelésére szolgáló területeken indokolt a vadászható ragadozófajok, különösen az emlősök állományának a legalacsonyabb szinten történő tartása.
    14.3. Egyes fokozottan védett hüllő- és kétéltűfajok élőhelyein, így különösen a rákosi vipera élőhelyein a vaddisznóállományt fel kell számolni.
    14.4. A vadászható varjúfélék gyérítése során figyelemmel kell lenni arra, hogy kellő mennyiségű fészkelőhely legyen a varjúfélék fészkeit használó fajoknak (pl. erdei fülesbagoly, kabasólyom, vércsék).
    14.5. A ragadozók gyérítése során, különösen csapdák használatakor, az állatvédelmi szempontokat a lehetőségek szerint figyelembe kell venni.

A vadgazdálkodási tájegységek határvonalai és a Nemzeti Park Igazgatóságok működési területei

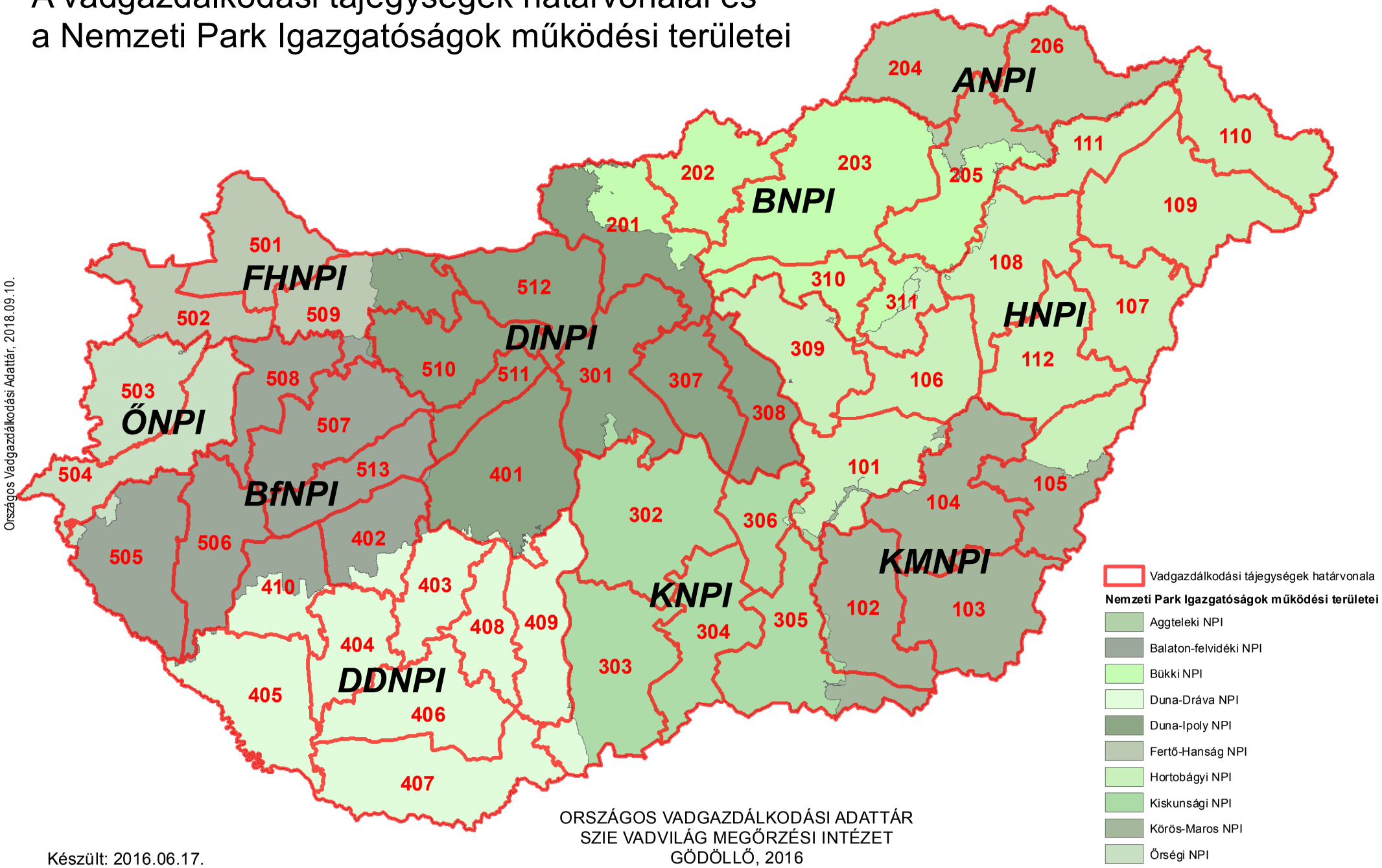

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.06.17.

A vadgazdálkodási tájegységek megoszlása a nemzeti parkok igazgatóságai között, tájegységek szerint

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
101	Hortobágyi NPI	173,059.5
101	Kiskunsági NPI	4,727.4
101	Körös-Maros NPI	7,819.9
102	Kiskunsági NPI	5,221.5
102	Körös-Maros NPI	188,551.8
103	Körös-Maros NPI	216,348.3
104	Hortobágyi NPI	2,175.2
104	Körös-Maros NPI	233,323.8
105	Hortobágyi NPI	90,114.2
105	Körös-Maros NPI	112,515.9
106	Hortobágyi NPI	154,444.4
107	Hortobágyi NPI	159,377.2
108	Bükki NPI	5,213.6
108	Hortobágyi NPI	192,670.6
109	Hortobágyi NPI	284,062.2
110	Aggteleki NPI	285.6
110	Hortobágyi NPI	179,175.7
111	Aggteleki NPI	840.3
111	Bükki NPI	148.8
111	Hortobágyi NPI	122,802.0
112	Hortobágyi NPI	182,875.5
112	Körös-Maros NPI	378.1
201	Bükki NPI	84,697.5
201	Duna-Ipoly NPI	144,982.7
202	Bükki NPI	148,853.1
203	Aggteleki NPI	5,869.6
203	Bükki NPI	374,802.0
204	Aggteleki NPI	177,320.8
204	Bükki NPI	5.6
205	Aggteleki NPI	70,898.0
205	Bükki NPI	137,924.2
205	Hortobágyi NPI	1,343.6
206	Aggteleki NPI	178,382.0
206	Hortobágyi NPI	1,013.6
301	Duna-Ipoly NPI	211,308.7
301	Kiskunsági NPI	8,416.1
302	Duna-Dráva NPI	41.0
302	Duna-Ipoly NPI	11.4
302	Kiskunsági NPI	288,128.9
303	Duna-Dráva NPI	29,049.5
303	Kiskunsági NPI	237,122.5
304	Kiskunsági NPI	171,654.8
305	Hortobágyi NPI	5.9
305	Kiskunsági NPI	189,574.6
305	Körös-Maros NPI	40,533.4
306	Hortobágyi NPI	1,322.0
306	Kiskunsági NPI	99,172.5
307	Duna-Ipoly NPI	134,594.5
308	Duna-Ipoly NPI	118,633.9
308	Kiskunsági NPI	7.0
309	Bükki NPI	657.9
309	Duna-Ipoly NPI	111.2
309	Hortobágyi NPI	177,151.0

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
310	Bükki NPI	97,139.9
310	Duna-Ipoly NPI	7.2
310	Hortobágyi NPI	1,013.4
311	Bükki NPI	42,076.9
311	Hortobágyi NPI	50,011.0
401	Balaton-felvidéki NPI	1,237.0
401	Duna-Dráva NPI	10,036.7
401	Duna-Ipoly NPI	255,957.5
401	Kiskunsági NPI	82.5
402	Balaton-felvidéki NPI	104,221.0
402	Duna-Dráva NPI	28,318.4
403	Balaton-felvidéki NPI	2,717.8
403	Duna-Dráva NPI	115,234.7
404	Duna-Dráva NPI	124,487.8
405	Balaton-felvidéki NPI	2,186.8
405	Duna-Dráva NPI	205,590.6
406	Duna-Dráva NPI	197,491.6
407	Duna-Dráva NPI	245,239.5
408	Duna-Dráva NPI	103,958.9
409	Duna-Dráva NPI	154,662.9
409	Duna-Ipoly NPI	7.9
409	Kiskunsági NPI	1,126.8
410	Balaton-felvidéki NPI	63,761.6
410	Duna-Dráva NPI	70,168.4
501	Fertő-Hanság NPI	178,876.1
502	Balaton-felvidéki NPI	350.9
502	Fertő-Hanság NPI	131,666.7
502	Őrségi NPI	1,085.7
503	Fertő-Hanság NPI	324.0
503	Őrségi NPI	154,895.4
504	Balaton-felvidéki NPI	65.0
504	Őrségi NPI	176,772.5
505	Balaton-felvidéki NPI	207,846.8
505	Őrségi NPI	10,992.5
506	Balaton-felvidéki NPI	167,693.9
506	Duna-Dráva NPI	355.0
507	Balaton-felvidéki NPI	188,162.0
507	Duna-Ipoly NPI	134.7
508	Balaton-felvidéki NPI	125,441.0
508	Fertő-Hanság NPI	326.8
508	Őrségi NPI	396.8
509	Balaton-felvidéki NPI	13,608.9
509	Duna-Ipoly NPI	73,141.5
509	Fertő-Hanság NPI	98,218.0
510	Balaton-felvidéki NPI	459.8
510	Duna-Ipoly NPI	165,147.9
511	Balaton-felvidéki NPI	441.6
511	Duna-Ipoly NPI	69,927.6
512	Duna-Ipoly NPI	180,718.7
513	Balaton-felvidéki NPI	126,357.1
513	Duna-Ipoly NPI	11.4

A vadgazdálkodási tájegységek megoszlása a nemzeti parkok igazgatóságai között, igazgatóságok szerint

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
110	Aggteleki NPI	285.6
111	Aggteleki NPI	840.3
203	Aggteleki NPI	5,869.6
204	Aggteleki NPI	177,320.8
205	Aggteleki NPI	70,898.0
206	Aggteleki NPI	178,382.0
401	Balaton-felvidéki NPI	1,237.0
402	Balaton-felvidéki NPI	104,221.0
403	Balaton-felvidéki NPI	2,717.8
405	Balaton-felvidéki NPI	2,186.8
410	Balaton-felvidéki NPI	63,761.6
502	Balaton-felvidéki NPI	350.9
504	Balaton-felvidéki NPI	65.0
505	Balaton-felvidéki NPI	207,846.8
506	Balaton-felvidéki NPI	167,693.9
507	Balaton-felvidéki NPI	188,162.0
508	Balaton-felvidéki NPI	125,441.0
509	Balaton-felvidéki NPI	13,608.9
510	Balaton-felvidéki NPI	459.8
511	Balaton-felvidéki NPI	441.6
513	Balaton-felvidéki NPI	126,357.1
108	Bükki NPI	5,213.6
111	Bükki NPI	148.8
201	Bükki NPI	84,697.5
202	Bükki NPI	148,853.1
203	Bükki NPI	374,802.0
204	Bükki NPI	5.6
205	Bükki NPI	137,924.2
309	Bükki NPI	657.9
310	Bükki NPI	97,139.9
311	Bükki NPI	42,076.9
302	Duna-Dráva NPI	41.0
303	Duna-Dráva NPI	29,049.5
401	Duna-Dráva NPI	10,036.7
402	Duna-Dráva NPI	28,318.4
403	Duna-Dráva NPI	115,234.7
404	Duna-Dráva NPI	124,487.8
405	Duna-Dráva NPI	205,590.6
406	Duna-Dráva NPI	197,491.6
407	Duna-Dráva NPI	245,239.5
408	Duna-Dráva NPI	103,958.9
409	Duna-Dráva NPI	154,662.9
410	Duna-Dráva NPI	70,168.4
506	Duna-Dráva NPI	355.0
201	Duna-Ipoly NPI	144,982.7
301	Duna-Ipoly NPI	211,308.7
302	Duna-Ipoly NPI	11.4
307	Duna-Ipoly NPI	134,594.5
308	Duna-Ipoly NPI	118,633.9
309	Duna-Ipoly NPI	111.2
310	Duna-Ipoly NPI	7.2
401	Duna-Ipoly NPI	255,957.5
409	Duna-Ipoly NPI	7.9

VGTE	Nemzeti Park Igazgatóság	Terület (ha)
507	Duna-Ipoly NPI	134.7
509	Duna-Ipoly NPI	73,141.5
510	Duna-Ipoly NPI	165,147.9
511	Duna-Ipoly NPI	69,927.6
512	Duna-Ipoly NPI	180,718.7
513	Duna-Ipoly NPI	11.4
501	Fertő-Hanság NPI	178,876.1
502	Fertő-Hanság NPI	131,666.7
503	Fertő-Hanság NPI	324.0
508	Fertő-Hanság NPI	326.8
509	Fertő-Hanság NPI	98,218.0
101	Hortobágyi NPI	173,059.5
104	Hortobágyi NPI	2,175.2
105	Hortobágyi NPI	90,114.2
106	Hortobágyi NPI	154,444.4
107	Hortobágyi NPI	159,377.2
108	Hortobágyi NPI	192,670.6
109	Hortobágyi NPI	284,062.2
110	Hortobágyi NPI	179,175.7
111	Hortobágyi NPI	122,802.0
112	Hortobágyi NPI	182,875.5
205	Hortobágyi NPI	1,343.6
206	Hortobágyi NPI	1,013.6
305	Hortobágyi NPI	5.9
306	Hortobágyi NPI	1,322.0
309	Hortobágyi NPI	177,151.0
310	Hortobágyi NPI	1,013.4
311	Hortobágyi NPI	50,011.0
101	Kiskunsági NPI	4,727.4
102	Kiskunsági NPI	5,221.5
301	Kiskunsági NPI	8,416.1
302	Kiskunsági NPI	288,128.9
303	Kiskunsági NPI	237,122.5
304	Kiskunsági NPI	171,654.8
305	Kiskunsági NPI	189,574.6
306	Kiskunsági NPI	99,172.5
308	Kiskunsági NPI	7.0
401	Kiskunsági NPI	82.5
409	Kiskunsági NPI	1,126.8
101	Körös-Maros NPI	7,819.9
102	Körös-Maros NPI	188,551.8
103	Körös-Maros NPI	216,348.3
104	Körös-Maros NPI	233,323.8
105	Körös-Maros NPI	112,515.9
112	Körös-Maros NPI	378.1
305	Körös-Maros NPI	40,533.4
502	Őrségi NPI	1,085.7
503	Őrségi NPI	154,895.4
504	Őrségi NPI	176,772.5
505	Őrségi NPI	10,992.5
508	Őrségi NPI	396.8

A vadgazdálkodási tájegységek határvonalai és a Ramsari Egyezményhez tartozó területek

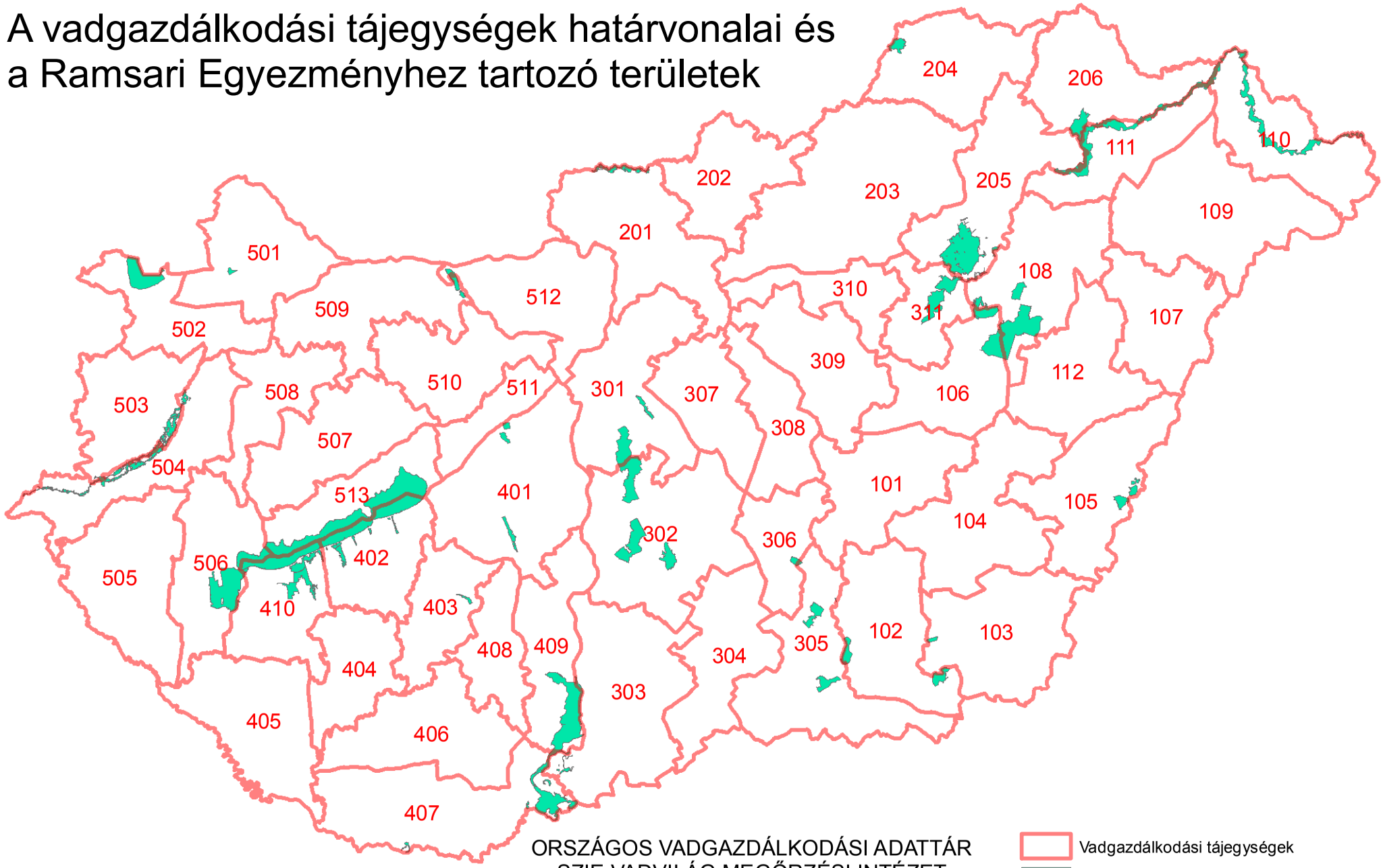

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.06.17.

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A Ramsari területek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között, tájegységek szerint

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
102	Mártélyi Ramsari Terület	2,240.7	96.4
102	Montág-puszta Ramsari Terület	2,170.4	99.6
103	Kardoskúti Fehér-tó Ramsari Terület	492.1	100.0
103	Montág-puszta Ramsari Terület	8.2	0.4
105	Biharugrai Ramsari Terület	2,780.9	100.0
106	Hortobágyi Ramsari Terület	8,364.0	25.3
108	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	30.6	0.1
108	Hortobágyi Ramsari Terület	16,518.2	50.0
110	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	12,415.8	44.4
111	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	10,633.7	38.0
201	Ipoly-völgy Ramsari Terület	2,294.3	100.0
204	Baradla-barlangrendszer és felszíni védőövezete Ramsari Terület	2,018.0	100.0
205	Bodrog-zug Ramsari Terület	12.1	0.3
205	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	18,358.0	67.7
205	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	1,672.4	6.0
205	Hortobágyi Ramsari Terület	49.1	0.1
206	Bodrog-zug Ramsari Terület	3,983.2	99.7
206	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	3,237.3	11.6
301	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	5,683.6	43.1
301	Ócsai Turjános Ramsari Terület	1,145.8	100.0
302	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	7,498.7	56.9
302	Felső-kiskunsági szikes tavak Ramsari Terület	7,393.8	100.0
302	Izsáki Kolon-tó Ramsari Terület	3,059.0	100.0
303	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	14.0	0.1
303	Gemenc Ramsari Terület	1,036.8	5.2
305	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	177.3	20.5
305	Mártélyi Ramsari Terület	84.6	3.6
305	Pusztaszeri Ramsari Terület	4,988.8	100.0
306	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	687.7	79.5
311	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	81.3	0.3
311	Hortobágyi Ramsari Terület	8,131.3	24.6
401	Dinnyési-fertő és a Velencei-tavi Madárrezervátum Ramsari Terület	1,239.1	100.0
401	Rétszilasi-halastavak Ramsari Terület	1,493.9	100.0
402	Balaton Ramsari Terület	15,223.6	25.6
402	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	2,125.2	22.3
403	Pacsmagi-tavak Ramsari Terület	439.4	100.0
407	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	8,649.6	31.9
407	Gemenc Ramsari Terület	1,226.1	6.2
407	Szaporcai Ó-Dráva-meder Ramsari Terület	289.5	100.0
409	Gemenc Ramsari Terület	17,507.5	88.6
410	Balaton Ramsari Terület	10,283.5	17.3
410	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	7,388.4	77.7
410	Kis-Balaton Ramsari Terület	383.9	2.6
501	Nyirkai-hany Ramsari Terület	421.7	100.0
502	Fertő Ramsari Terület	8,435.5	100.0
503	Rába-völgy Ramsari Terület	3,737.3	39.1
504	Rába-völgy Ramsari Terület	5,812.3	60.9

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
506	Balaton Ramsari Terület	4,101.2	6.9
506	Kis-Balaton Ramsari Terület	14,274.6	97.4
509	Tatai tavak Ramsari Terület	1,352.0	71.3
512	Tatai tavak Ramsari Terület	545.3	28.7
513	Balaton Ramsari Terület	29,874.8	50.2

A Ramsari területek megoszlása a vadgazdálkodási tájegységek között, ramsari területek szerint

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
402	Balaton Ramsari Terület	15,223.6	25.6
410	Balaton Ramsari Terület	10,283.5	17.3
506	Balaton Ramsari Terület	4,101.2	6.9
513	Balaton Ramsari Terület	29,874.8	50.2
204	Baradla-barlangrendszer és felszíni védőövezete Ramsari Terület	2,018.0	100.0
105	Biharugrai Ramsari Terület	2,780.9	100.0
205	Bodrog-zug Ramsari Terület	12.1	0.3
206	Bodrog-zug Ramsari Terület	3,983.2	99.7
108	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	30.6	0.1
205	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	18,358.0	67.7
303	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	14.0	0.1
311	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	81.3	0.3
407	Borsodi-Mezőség Ramsari Terület	8,649.6	31.9
305	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	177.3	20.5
306	Csongrád-bokrosi-sóstavak Ramsari Terület	687.7	79.5
402	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	2,125.2	22.3
410	Dél-balatoni halastavak és berkek Ramsari Terület	7,388.4	77.7
401	Dinnyési-fertő és a Velencei-tavi Madárrezervátum Ramsari Terület	1,239.1	100.0
301	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	5,683.6	43.1
302	Felső-kiskunsági szikes puszták Ramsari Terület	7,498.7	56.9
302	Felső-kiskunsági szikes tavak Ramsari Terület	7,393.8	100.0
110	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	12,415.8	44.4
111	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	10,633.7	38.0
205	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	1,672.4	6.0
206	Felső-Tisza-vidék Ramsari Terület	3,237.3	11.6
502	Fertő Ramsari Terület	8,435.5	100.0
303	Gemenc Ramsari Terület	1,036.8	5.2
407	Gemenc Ramsari Terület	1,226.1	6.2
409	Gemenc Ramsari Terület	17,507.5	88.6
106	Hortobágyi Ramsari Terület	8,364.0	25.3
108	Hortobágyi Ramsari Terület	16,518.2	50.0
205	Hortobágyi Ramsari Terület	49.1	0.1
311	Hortobágyi Ramsari Terület	8,131.3	24.6
201	Ipoly-völgy Ramsari Terület	2,294.3	100.0
302	Izsáki Kolon-tó Ramsari Terület	3,059.0	100.0
103	Kardoskúti Fehér-tó Ramsari Terület	492.1	100.0
410	Kis-Balaton Ramsari Terület	383.9	2.6
506	Kis-Balaton Ramsari Terület	14,274.6	97.4
102	Mártélyi Ramsari Terület	2,240.7	96.4
305	Mártélyi Ramsari Terület	84.6	3.6
102	Montág-puszta Ramsari Terület	2,170.4	99.6
103	Montág-puszta Ramsari Terület	8.2	0.4
501	Nyirkai-hany Ramsari Terület	421.7	100.0
301	Ócsai Turjános Ramsari Terület	1,145.8	100.0
403	Pacsmagi-tavak Ramsari Terület	439.4	100.0
305	Pusztaszeri Ramsari Terület	4,988.8	100.0

VGTE	Ramsari terület neve	Részesedés (ha)	Részesedés (%)
503	Rába-völgy Ramsari Terület	3,737.3	39.1
504	Rába-völgy Ramsari Terület	5,812.3	60.9
401	Rétszilasi-halastavak Ramsari Terület	1,493.9	100.0
407	Szaporcai Ó-Dráva-meder Ramsari Terület	289.5	100.0
509	Tatai tavak Ramsari Terület	1,352.0	71.3
512	Tatai tavak Ramsari Terület	545.3	28.7

Natura 2000 területek a 304. számú tájegységben

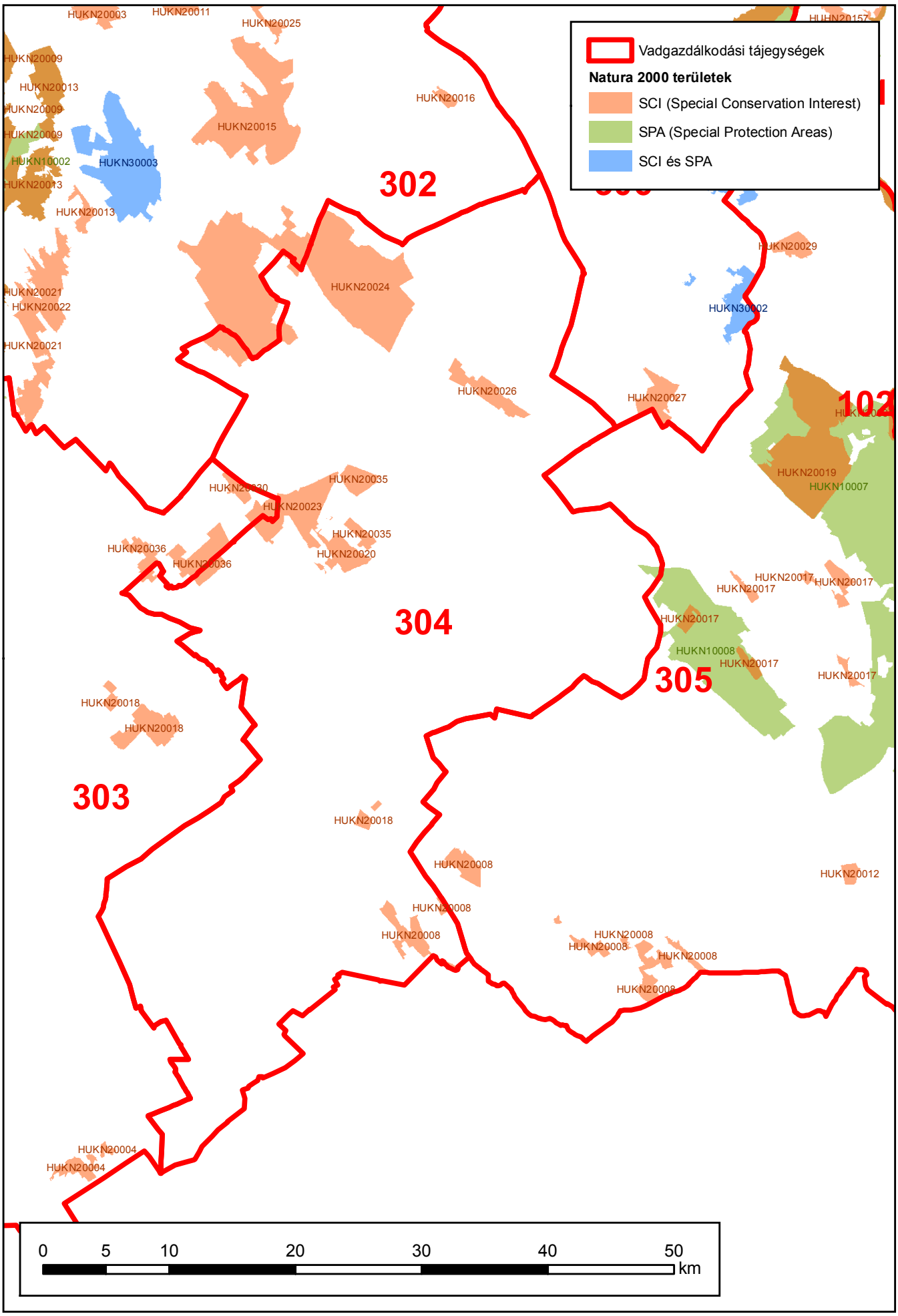

Készült: 2016.07.27.

Natura 2000 területek a vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	N2000 terület típusa	N2000 Kód	N2000 Terület név	VGTE-be eső terület (ha)	VGTE részesedése (%)
304	SCI	HUKN20008	Déli-Homokhátság	758.7	31.8%
304	SCI	HUKN20018	Jánoshalma-kunfehértói erdők	173.3	12.9%
304	SCI	HUKN20020	Harkai-tó	661.9	100.0%
304	SCI	HUKN20023	Tázlá - kiskunhalasi homokbuckák	1,600.8	83.0%
304	SCI	HUKN20024	Bócsa-bugaci homokpuszta	5,975.1	51.2%
304	SCI	HUKN20026	Móricgáti lápok	767.0	100.0%
304	SCI	HUKN20030	Pirtói Nagy-tó	3.7	1.4%
304	SCI	HUKN20035	Harkakötöny - kiskunmajsai homokbuckák	714.3	100.0%
304	SCI	HUKN20036	Imre-hegy, Pirtó-kiskunhalasi homokbuckák	340.6	21.8%
304	SPA	HUKN10008	BalástyaSzatymaz környéki homokvidék	115.5	1.9%

Védett területek a 304 számú vadgazdálkodási tájegységben

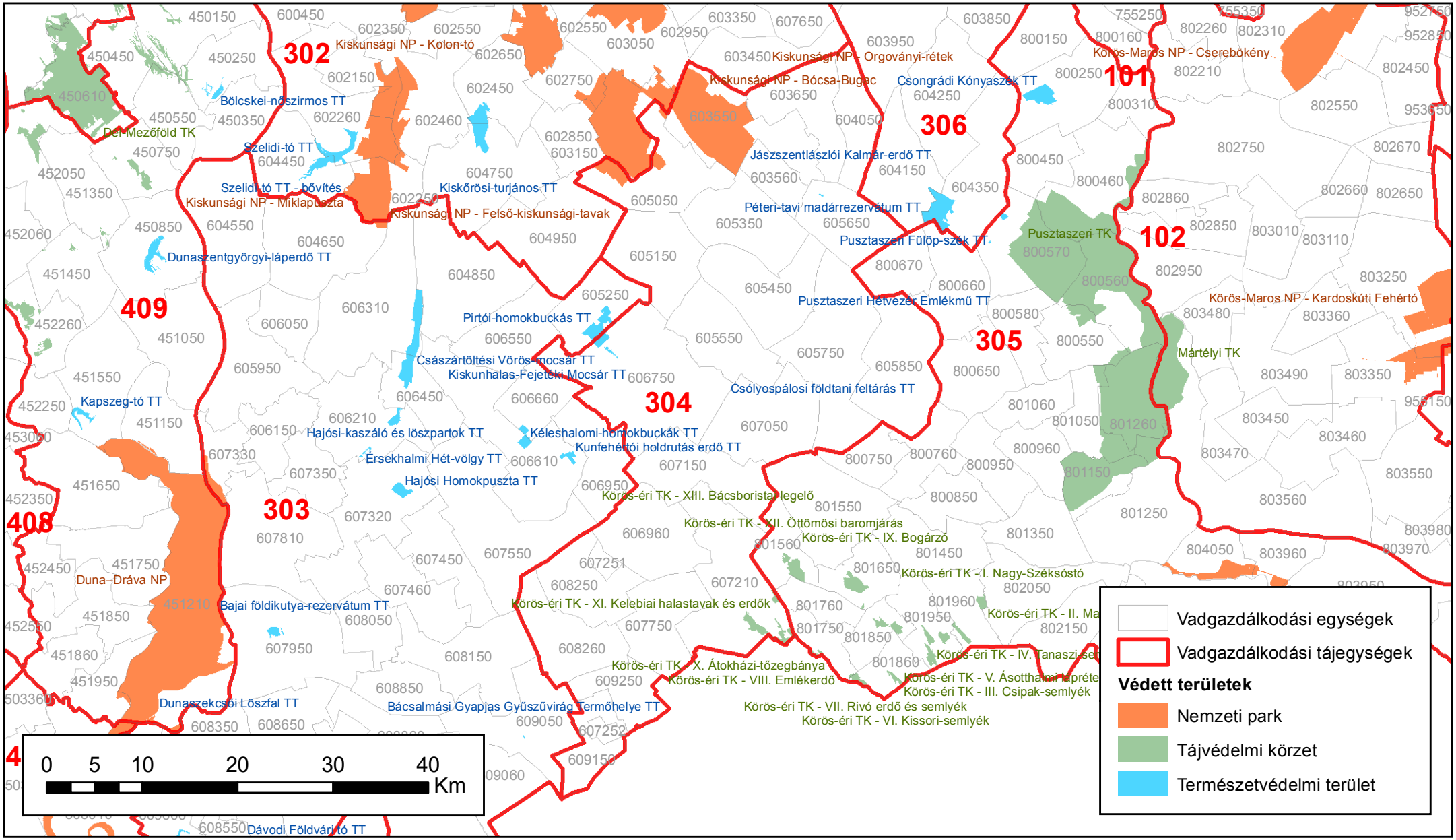

Készült: 2018.02.28.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet

Védett területek a 304 számú vadgazdálkodási tájegységben						
Tájegység kód	**VGE kód**	**Védett terület kategória**	**Védett terület neve**	**Terület a VGE-n belül (ha)**	**Védett terület teljes mérete (ha)**	**Arány**
304	603550	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	5 198,7	11 670,4	44,55%
304	603560	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	0,0	11 670,4	0,00%
304	603650	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	1,0	11 670,4	0,01%
304	605050	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	786,0	11 670,4	6,73%
304	605350	NP	Kiskunsági Nemzeti Park	0,0	11 670,4	0,00%
304	605650	TT	Jászszentlászlói Kalmár-erdő Természetvédelmi Terület	8,9	8,9	100,00%
304	605850	TT	Csólyospálosi földtani feltárás természetvédelmi terület	1,2	1,2	100,00%
304	606750	TT	Kiskunhalas-Fejetéki Mocsár Természetvédelmi Terület	33,7	33,7	100,00%
304	606750	TT	Pirtói-homokbuckás Természetvédelmi Terület	170,3	591,3	28,80%
304	607210	TK	Körös-éri Tájvédelmi Körzet	491,0	432,4	113,56%

2. A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodásának jellemzése és adottságainak bemutatása (1998-2014)

A szabad területi és az összes jelentett nagyvadállomány tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **304**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány	Szabad	Összes	Arány
1998	520	593	87,7%	526	526	100,0%	6 186	6 366	97,2%	0	0	-	615	810	75,9%
1999	404	478	84,5%	502	502	100,0%	6 048	6 183	97,8%	0	0	-	510	696	73,3%
2000	454	515	88,2%	587	587	100,0%	6 348	6 482	97,9%	0	0	-	572	759	75,4%
2001	525	580	90,5%	697	697	100,0%	6 637	6 769	98,0%	0	0	-	669	884	75,7%
2002	630	689	91,4%	925	933	99,1%	7 664	7 774	98,6%	0	0	-	940	1 132	83,0%
2003	630	690	91,3%	1 005	1 026	98,0%	7 926	8 041	98,6%	0	0	-	779	1 004	77,6%
2004	538	591	91,0%	1 146	1 196	95,8%	7 667	7 777	98,6%	0	0	-	631	896	70,4%
2005	573	626	91,5%	1 160	1 210	95,9%	7 752	7 862	98,6%	0	0	-	637	902	70,6%
2006	510	556	91,7%	1 033	1 086	95,1%	7 115	7 208	98,7%	0	0	-	557	867	64,2%
2007	604	644	93,8%	1 112	1 167	95,3%	7 336	7 429	98,7%	0	0	-	705	945	74,6%
2008	495	553	89,5%	981	1 066	92,0%	7 292	7 397	98,6%	0	0	-	776	1 281	60,6%
2009	546	628	86,9%	1 442	1 538	93,8%	7 348	7 461	98,5%	0	0	-	849	1 539	55,2%
2010	589	669	88,0%	1 813	1 917	94,6%	7 845	7 956	98,6%	0	0	-	981	1 701	57,7%
2011	641	692	92,6%	1 858	1 958	94,9%	7 819	7 911	98,8%	0	0	-	1 020	1 475	69,2%
2012	798	869	91,8%	2 126	2 247	94,6%	7 944	8 028	99,0%	0	0	-	1 202	1 732	69,4%
2013	773	837	92,4%	1 999	2 113	94,6%	7 584	7 672	98,9%	0	0	-	1 314	1 864	70,5%
2014	749	802	93,4%	2 014	2 125	94,8%	7 810	7 898	98,9%	0	0	-	1 273	1 763	72,2%
Változás	44,0%	35,2%	6,5%	282,9%	304,0%	-5,2%	26,3%	24,1%	1,8%	-	-	-	107,0%	117,7%	-4,9%
Minimum	404	478	84,5%	502	502	92,0%	6 048	6 183	97,2%	0	0	0,0%	510	696	55,2%
Maximum	798	869	93,8%	2 126	2 247	100,0%	7 944	8 041	99,0%	0	0	0,0%	1 314	1 864	83,0%

A szabad területi nagyvadállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **304**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány
1998	520	65	12,5%	526	76	14,4%	6 186	836	13,5%	0	0	-	615	183	29,8%
1999	404	67	16,6%	502	83	16,5%	6 048	955	15,8%	0	0	-	510	191	37,5%
2000	454	67	14,8%	587	123	21,0%	6 348	1 132	17,8%	0	0	-	572	252	44,1%
2001	525	85	16,2%	697	136	19,5%	6 637	1 360	20,5%	0	0	-	669	372	55,6%
2002	630	90	14,3%	925	177	19,1%	7 664	1 532	20,0%	0	0	-	940	350	37,2%
2003	630	97	15,4%	1 005	262	26,1%	7 926	1 493	18,8%	0	0	-	779	298	38,3%
2004	538	108	20,1%	1 146	265	23,1%	7 667	1 690	22,0%	0	0	-	631	308	48,8%
2005	573	112	19,5%	1 160	324	27,9%	7 752	2 366	30,5%	0	0	-	637	304	47,7%
2006	510	101	19,8%	1 033	259	25,1%	7 115	2 252	31,7%	0	0	-	557	302	54,2%
2007	604	111	18,4%	1 112	262	23,6%	7 336	2 064	28,1%	0	0	-	705	419	59,4%
2008	495	118	23,8%	981	340	34,7%	7 292	2 089	28,6%	0	0	-	776	525	67,7%
2009	546	125	22,9%	1 442	488	33,8%	7 348	2 026	27,6%	0	0	-	849	610	71,8%
2010	589	161	27,3%	1 813	562	31,0%	7 845	2 055	26,2%	0	0	-	981	590	60,1%
2011	641	146	22,8%	1 858	449	24,2%	7 819	1 908	24,4%	0	0	-	1 020	627	61,5%
2012	798	187	23,4%	2 126	565	26,6%	7 944	1 879	23,7%	0	0	-	1 202	868	72,2%
2013	773	201	26,0%	1 999	572	28,6%	7 584	1 803	23,8%	0	0	-	1 314	791	60,2%
2014	749	245	32,7%	2 014	593	29,4%	7 810	2 061	26,4%	0	0	-	1 273	1 033	81,1%
Változás	44,0%	276,9%	161,7%	282,9%	680,3%	103,8%	26,3%	146,5%	95,3%	-	-	-	107,0%	464,5%	172,7%
Minimum	404	65	12,5%	502	76	14,4%	6 048	836	13,5%	0	0	0,0%	510	183	29,8%
Maximum	798	245	32,7%	2 126	593	34,7%	7 944	2 366	31,7%	0	0	0,0%	1 314	1 033	81,1%

A szabad területi nagyvadállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **304**

Év	Gímszarvas			Dámszarvas			Őz			Muflon			Vaddisznó		
	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány	Jelentett	Hasznosítás	Arány
1998	520	65	12,5%	526	76	14,4%	6 186	836	13,5%	0	0	-	615	183	29,8%
1999	404	67	16,6%	502	83	16,5%	6 048	955	15,8%	0	0	-	510	191	37,5%
2000	454	67	14,8%	587	123	21,0%	6 348	1 132	17,8%	0	0	-	572	252	44,1%
2001	525	85	16,2%	697	136	19,5%	6 637	1 360	20,5%	0	0	-	669	372	55,6%
2002	630	90	14,3%	925	177	19,1%	7 664	1 532	20,0%	0	0	-	940	350	37,2%
2003	630	97	15,4%	1 005	262	26,1%	7 926	1 493	18,8%	0	0	-	779	298	38,3%
2004	538	108	20,1%	1 146	265	23,1%	7 667	1 690	22,0%	0	0	-	631	308	48,8%
2005	573	112	19,5%	1 160	324	27,9%	7 752	2 366	30,5%	0	0	-	637	304	47,7%
2006	510	101	19,8%	1 033	259	25,1%	7 115	2 252	31,7%	0	0	-	557	302	54,2%
2007	604	111	18,4%	1 112	262	23,6%	7 336	2 064	28,1%	0	0	-	705	419	59,4%
2008	495	118	23,8%	981	340	34,7%	7 292	2 089	28,6%	0	0	-	776	525	67,7%
2009	546	125	22,9%	1 442	488	33,8%	7 348	2 026	27,6%	0	0	-	849	610	71,8%
2010	589	161	27,3%	1 813	562	31,0%	7 845	2 055	26,2%	0	0	-	981	590	60,1%
2011	641	146	22,8%	1 858	449	24,2%	7 819	1 908	24,4%	0	0	-	1 020	627	61,5%
2012	798	187	23,4%	2 126	565	26,6%	7 944	1 879	23,7%	0	0	-	1 202	868	72,2%
2013	773	201	26,0%	1 999	572	28,6%	7 584	1 803	23,8%	0	0	-	1 314	791	60,2%
2014	749	245	32,7%	2 014	593	29,4%	7 810	2 061	26,4%	0	0	-	1 273	1 033	81,1%
Változás	44,0%	276,9%	161,7%	282,9%	680,3%	103,8%	26,3%	146,5%	95,3%	-	-	-	107,0%	464,5%	172,7%
Minimum	404	65	12,5%	502	76	14,4%	6 048	836	13,5%	0	0	0,0%	510	183	29,8%
Maximum	798	245	32,7%	2 126	593	34,7%	7 944	2 366	31,7%	0	0	0,0%	1 314	1 033	81,1%

Gímszarvas

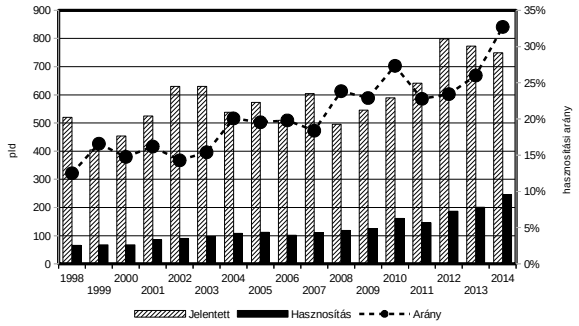

Dámszarvas

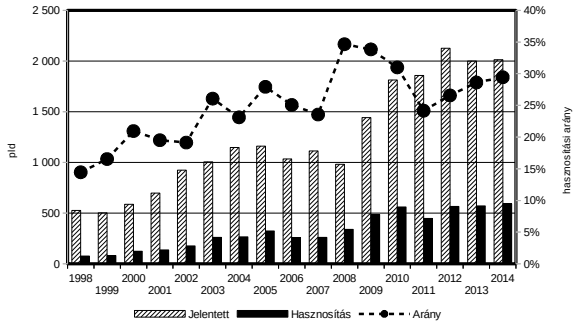

Őz

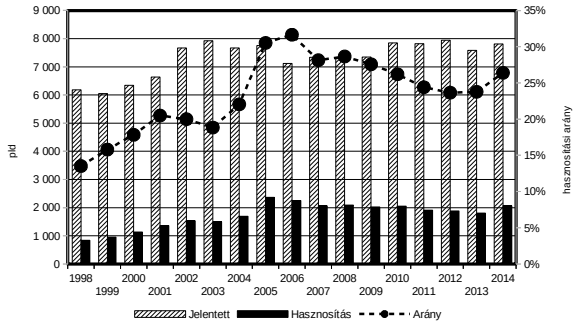

Muflon

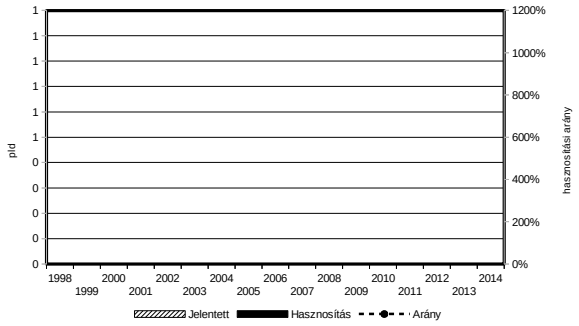

Vaddisznó

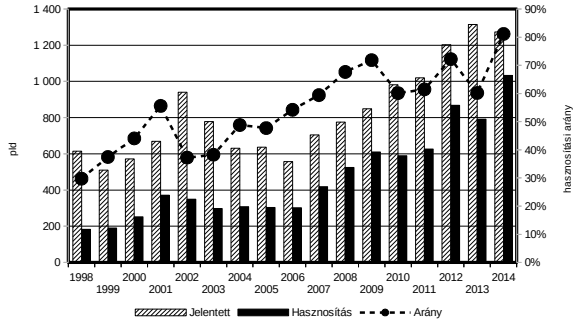

A vadgazdálkodás fontosabb bevételi és kiadási tényezői a vadgazdálkodási tájegységben (1998-2014)

VGTE: **304**

Év	Külföldi bérlelövés		Belföldi bérlelövés		Belföldi / külföldi	Élővad		Lőttvad		Mezőgazdasági kár		Erdei kár	
	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás		E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás	E Ft/km2	Változás
1998	51,483	100,0%	7,838	100,0%	15,2%	7,553	100,0%	15,915	100,0%	0,516	100,0%	0,018	100,0%
1999	42,610	82,8%	40,535	517,2%	95,1%	6,651	88,1%	21,858	137,3%	0,536	103,8%	0,000	0,0%
2000	80,967	157,3%	9,997	127,5%	12,3%	7,053	93,4%	24,567	154,4%	0,655	126,9%	0,568	3093,0%
2001	14,506	28,2%	93,162	1188,7%	642,2%	8,613	114,0%	28,658	180,1%	0,645	125,0%	0,033	179,1%
2002	34,546	67,1%	47,519	606,3%	137,6%	7,851	104,0%	25,383	159,5%	1,510	292,8%	0,069	378,2%
2003	12,174	23,6%	75,162	959,0%	617,4%	0,257	3,4%	17,331	108,9%	1,185	229,6%	0,062	335,1%
2004	28,495	55,3%	29,686	378,8%	104,2%	0,839	11,1%	19,137	120,2%	0,079	15,3%	0,029	159,1%
2005	6,936	13,5%	78,226	998,1%	1127,9%	1,196	15,8%	27,650	173,7%	0,117	22,7%	3,050	16605,1%
2006	102,921	199,9%	20,619	263,1%	20,0%	1,911	25,3%	34,725	218,2%	0,372	72,1%	0,000	0,0%
2007	11,252	21,9%	215,670	2751,8%	1916,8%	0,000	0,0%	27,724	174,2%	0,538	104,3%	0,000	0,0%
2008	47,153	91,6%	158,910	2027,6%	337,0%	2,957	39,2%	53,578	336,6%	0,159	30,8%	0,000	0,0%
2009	11,675	22,7%	316,486	4038,1%	2710,8%	1,902	25,2%	83,658	525,7%	2,445	473,9%	0,053	289,3%
2010	9,322	18,1%	148,097	1889,6%	1588,7%	1,799	23,8%	94,081	591,1%	0,494	95,7%	0,385	2094,0%
2011	6,792	13,2%	145,004	1850,1%	2135,1%	2,458	32,5%	147,221	925,0%	0,561	108,7%	2,802	15256,7%
2012	9,902	19,2%	156,050	1991,1%	1575,9%	2,302	30,5%	109,398	687,4%	1,496	290,0%	0,000	0,0%
2013	13,321	25,9%	174,223	2222,9%	1307,9%	2,803	37,1%	84,240	529,3%	1,552	300,8%	0,000	0,0%
2014	14,209	27,6%	187,373	2390,7%	1318,7%	1,653	21,9%	69,306	435,5%	1,688	327,2%	0,000	0,0%

Az őz hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

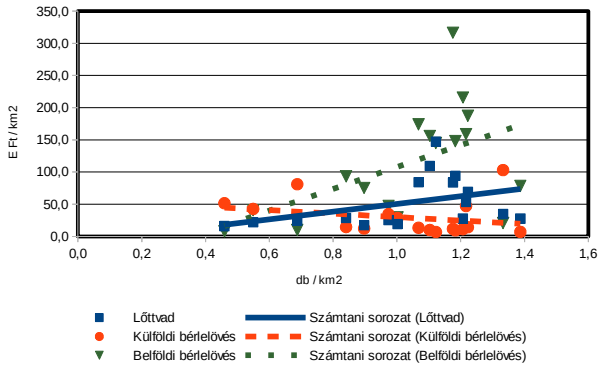

A gímszarvas hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

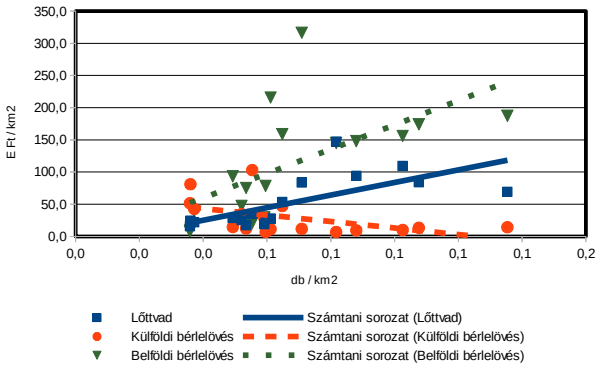

A vaddisznó hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

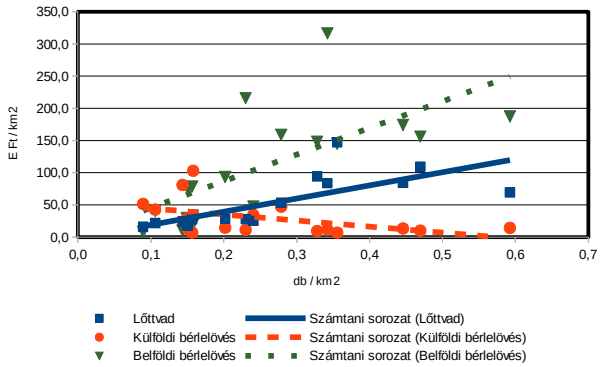

A térített mezőgazdasági kár és a 3 fő nagyvad terítéke közötti kapcsolat

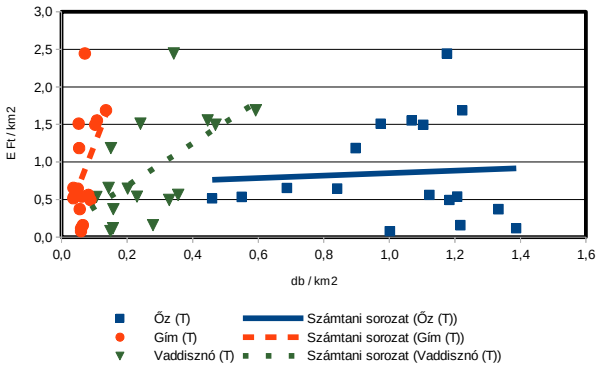

A fácán hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

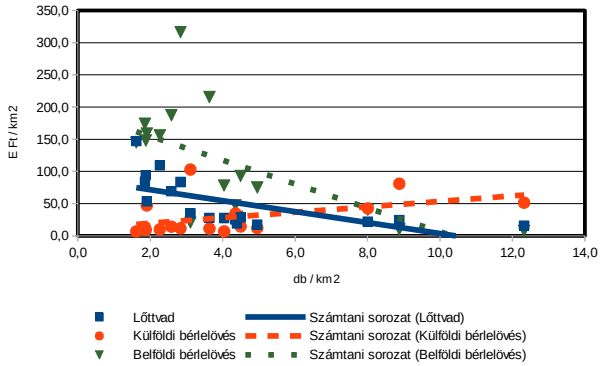

A mezei nyúl hasznosítása és a fő bevételi elemek kapcsolata

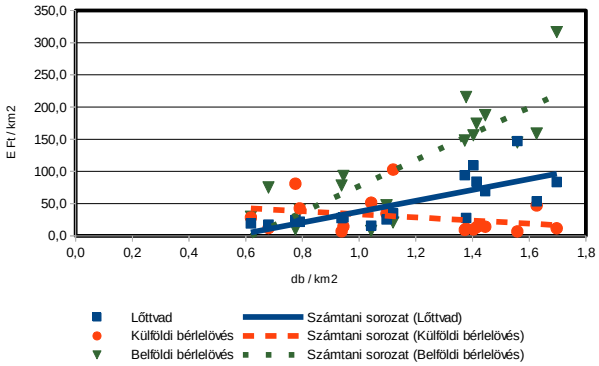

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység területén a gímszarvas jelentett létszáma 1998-2014 között emelkedett (520 → 749 pld.; +44%), ezzel párhuzamosan, azonban ezt meghaladó mértékben a hasznosítás is növekedett (65 → 245 pld.; +276,9%).
- A teríték térképek alapján látható, hogy a gímszarvas a tájegység teljes területén (1 VGE kivételével) megtalálható.
- A tájegység jellegéből adódóan (erdősültség 56144ha; 32,7%) a gímszarvas állandó jelenlétének egyrészt a nagyobb erdőtömbök már kedvező feltételeket nyújtanak, másrészt a tájegység fennmaradó (46,5%) agrárterületein jelenléte nem indokolt.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Az 1998-2014 közötti időszak vonatkozásában az átlagos teljes hasznosítási arány 20,4% volt, ami az utolsó öt év átlagában 26,5%.
- A jelentett bikaállomány átlagos hasznosítási aránya 21,7%, ami az utolsó öt év átlagában 27,7% volt.
- A tehenek esetében a teljes időszakban átlagosan 14,5%, míg az utolsó öt év során átlagosan 18,5% volt.
- A borjak hasznosítása 1998 és 2014 között átlagosan 27,1%, az utolsó öt év átlagában pedig 35,5% volt.
- Az időszakot általánosan jellemző átlagos hasznosítás alacsony mértéke ellenére az állomány növekedése hullámzó volt, időnként csökkenő szakaszokkal. A jelenlegi hasznosítási arányok mellett (kiváltképp a tehenek esetében extrém alacsony vadászati nyomás) hatásaként az állomány valószínűsíthetően tovább fog növekedni. Ez azonban nem egyeztethető össze az élőhely biztosította lehetőségekkel és a társágazatok tűrőképességével.

A gímszarvas jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A gímszarvas terítéksűrűségének növekedése és a legfőbb bevételi források közül a lőtt vad és belföldi bérlelövés között pozitív kapcsolat látható. Ugyanakkor a negatív a kapcsolat iránya a külföldi bérlelövésből származó bevételekkel.
- A térített mezőgazdasági vadkár folyó értéken kimutatva 1998 és 2014 között hullámzóan alakult, de a teljes időszak trendje emelkedő. A gímszarvas vélhetően aktív szerepet játszik a mezőgazdasági vadkár alakulásában, azonban ezt reálisan csak vadgazdálkodási egység szintjén lehet értékelni.
- A tájegységben a gímállomány sűrűségének növekedését szükségszerű megállítani, ellenkező esetben az általa okozott konfliktusok fokozottabb megjelenésére lehet a későbbiekben számítani.

A gímszarvas trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben

- A bírált trófeák száma a teljes időszak alatt folyamatosan emelkedett, ezzel párhuzamosan pedig az érmes trófeáké is. Az 1998 és 2014 között elbírált 872 trófea közül összesen 207 lett érmes (24,6%). Arany 13, ezüst 78, és bronz 116.
- A bírált trófeák többsége a korosztályi besorolás alapján fiatal (658 pld.), egy kisebb része pedig (191 pld.) középkorú volt. Idős korosztályba mindösszesen 23 trófeát soroltak.

A gímszarvas állománya, hasznosítása és minősége

- A bikahasznosítás korosztályi megoszlására 2001 óta jellemző, hogy az egyes években a fiatalok min.: 65 és max.: 81%-ban részaránnyal szerepelnek a terítékben. Az idősek részaránya jellemzően csekély mértékű, mindösszesen 0 és 8% közötti, azonban az utolsó 7 évet tekintve 5 esetben 0% volt.
- A bírált agancsok legfontosabb jellemzőit tekintve, az 1998-2014 közötti 17 év átlagában az átlagos szárhossz legnagyobb értéke 110 cm (13 év), az átlagos szemághossz legnagyobb értéke 45,23 cm (13 év), az átlagos középághossz legnagyobb értéke 40,7 cm (13 év), a 24 órás agancstömeg legnagyobb értéke 10,9 kg (13 év), az átlagos ágszám legnagyobb értéke 16 db (13 év), az átlagos koszorúkörméret legnagyobb értéke 32,9 cm (13<), az átlagos alsó szárkörméret legnagyobb értéke 18,85 cm (12), az átlagos felső szárkörméret legnagyobb értéke 17,27 cm (12). Az igen impozáns méretek mellé meg kell jegyezni, hogy mindösszesen 3 pld. 12 éves, 2 pld. 13 éves és 1pld. 13 évnél idősebb trófea adatai szolgáltatták az alapot.

A szabad területi gímszarvasállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **304**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	172	184	164	**520**	18	22	25	**65**	10,5%	12,0%	15,2%	**12,5%**
1999	146	149	109	**404**	18	24	25	**67**	12,3%	16,1%	22,9%	**16,6%**
2000	164	181	109	**454**	19	25	23	**67**	11,6%	13,8%	21,1%	**14,8%**
2001	198	199	128	**525**	33	28	24	**85**	16,7%	14,1%	18,8%	**16,2%**
2002	231	247	152	**630**	41	25	24	**90**	17,7%	10,1%	15,8%	**14,3%**
2003	220	252	158	**630**	38	25	34	**97**	17,3%	9,9%	21,5%	**15,4%**
2004	189	214	135	**538**	37	29	42	**108**	19,6%	13,6%	31,1%	**20,1%**
2005	206	223	144	**573**	50	22	40	**112**	24,3%	9,9%	27,8%	**19,5%**
2006	182	198	130	**510**	49	24	28	**101**	26,9%	12,1%	21,5%	**19,8%**
2007	208	239	157	**604**	51	28	32	**111**	24,5%	11,7%	20,4%	**18,4%**
2008	173	194	128	**495**	45	31	42	**118**	26,0%	16,0%	32,8%	**23,8%**
2009	196	207	143	**546**	44	32	49	**125**	22,4%	15,5%	34,3%	**22,9%**
2010	205	220	164	**589**	56	43	62	**161**	27,3%	19,5%	37,8%	**27,3%**
2011	210	247	184	**641**	51	31	64	**146**	24,3%	12,6%	34,8%	**22,8%**
2012	242	302	254	**798**	61	53	73	**187**	25,2%	17,5%	28,7%	**23,4%**
2013	242	297	234	**773**	63	58	80	**201**	26,0%	19,5%	34,2%	**26,0%**
2014	251	285	213	**749**	90	66	89	**245**	35,9%	23,2%	41,8%	**32,7%**
Változás	45,9%	54,9%	29,9%	44,0%	400,0%	200,0%	256,0%	276,9%	242,6%	93,7%	174,1%	161,7%

Ivararány (1 bikára vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*
1998	1	1,07	0,95	***0,89***	1	1,22	1,39	***1,14***
1999	1	1,02	0,75	***0,73***	1	1,33	1,39	***1,04***
2000	1	1,10	0,66	***0,60***	1	1,32	1,21	***0,92***
2001	1	1,01	0,65	***0,64***	1	0,85	0,73	***0,86***
2002	1	1,07	0,66	***0,62***	1	0,61	0,59	***0,96***
2003	1	1,15	0,72	***0,63***	1	0,66	0,89	***1,36***
2004	1	1,13	0,71	***0,63***	1	0,78	1,14	***1,45***
2005	1	1,08	0,70	***0,65***	1	0,44	0,80	***1,82***
2006	1	1,09	0,71	***0,66***	1	0,49	0,57	***1,17***
2007	1	1,15	0,75	***0,66***	1	0,55	0,63	***1,14***
2008	1	1,12	0,74	***0,66***	1	0,69	0,93	***1,35***
2009	1	1,06	0,73	***0,69***	1	0,73	1,11	***1,53***
2010	1	1,07	0,80	***0,75***	1	0,77	1,11	***1,44***
2011	1	1,18	0,88	***0,74***	1	0,61	1,25	***2,06***
2012	1	1,25	1,05	***0,84***	1	0,87	1,20	***1,38***
2013	1	1,23	0,97	***0,79***	1	0,92	1,27	***1,38***
2014	1	1,14	0,85	***0,75***	1	0,73	0,99	***1,35***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	33,1%	35,4%	31,5%	100%	27,7%	33,8%	38,5%	100%
1999	36,1%	36,9%	27,0%	100%	26,9%	35,8%	37,3%	100%
2000	36,1%	39,9%	24,0%	100%	28,4%	37,3%	34,3%	100%
2001	37,7%	37,9%	24,4%	100%	38,8%	32,9%	28,2%	100%
2002	36,7%	39,2%	24,1%	100%	45,6%	27,8%	26,7%	100%
2003	34,9%	40,0%	25,1%	100%	39,2%	25,8%	35,1%	100%
2004	35,1%	39,8%	25,1%	100%	34,3%	26,9%	38,9%	100%
2005	36,0%	38,9%	25,1%	100%	44,6%	19,6%	35,7%	100%
2006	35,7%	38,8%	25,5%	100%	48,5%	23,8%	27,7%	100%
2007	34,4%	39,6%	26,0%	100%	45,9%	25,2%	28,8%	100%
2008	34,9%	39,2%	25,9%	100%	38,1%	26,3%	35,6%	100%
2009	35,9%	37,9%	26,2%	100%	35,2%	25,6%	39,2%	100%
2010	34,8%	37,4%	27,8%	100%	34,8%	26,7%	38,5%	100%
2011	32,8%	38,5%	28,7%	100%	34,9%	21,2%	43,8%	100%
2012	30,3%	37,8%	31,8%	100%	32,6%	28,3%	39,0%	100%
2013	31,3%	38,4%	30,3%	100%	31,3%	28,9%	39,8%	100%
2014	33,5%	38,1%	28,4%	100%	36,7%	26,9%	36,3%	100%

A gímszarvas hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **304**

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései I.

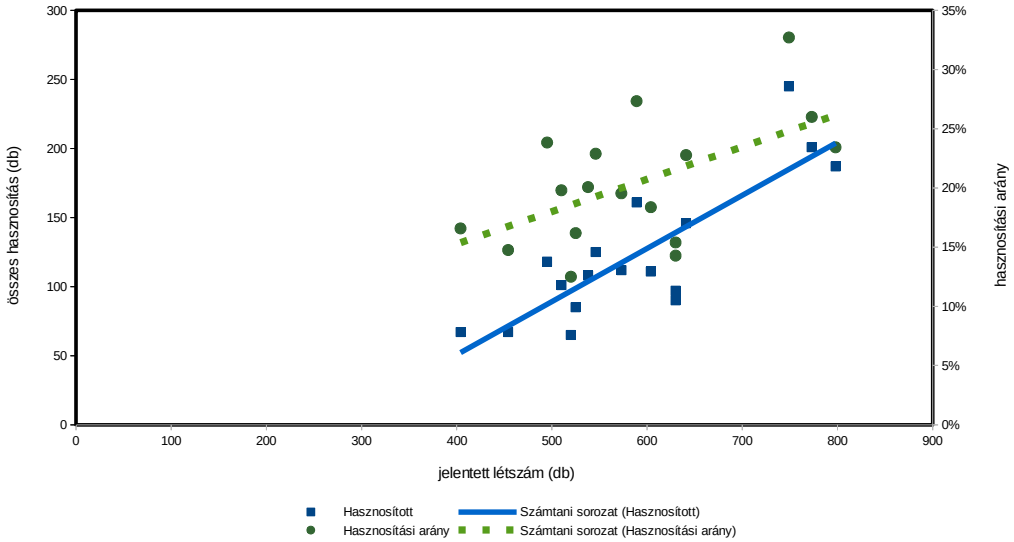

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései II.

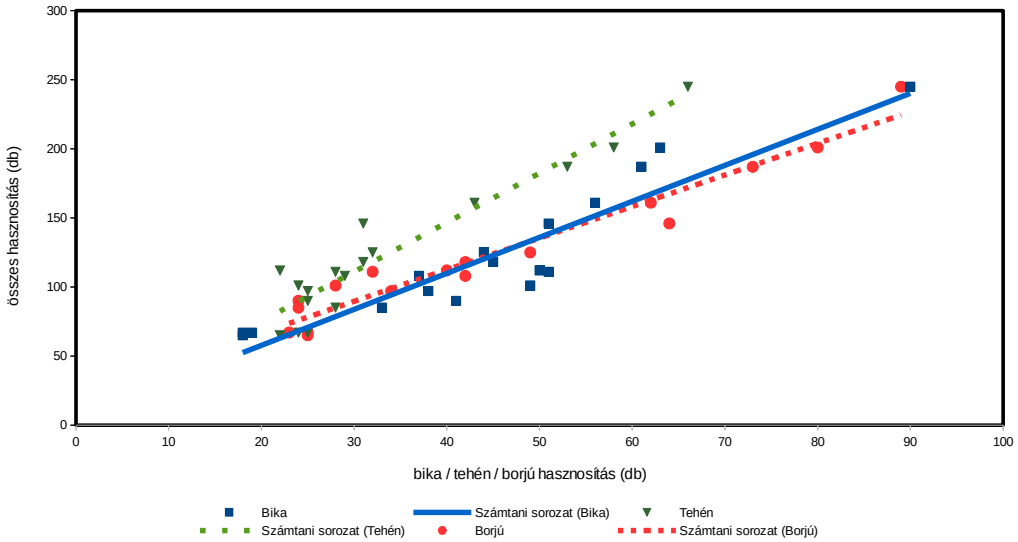

Gímszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései III.

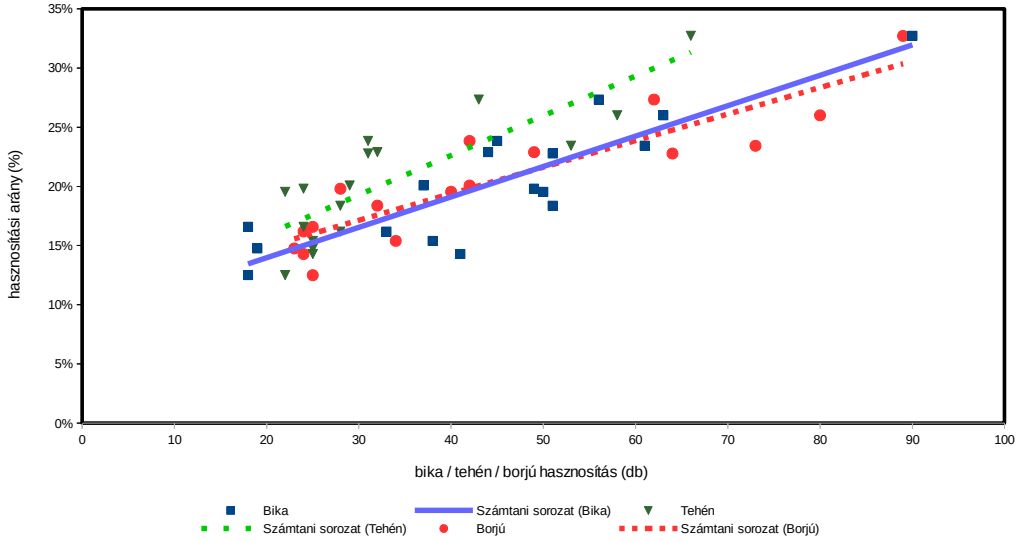

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2007

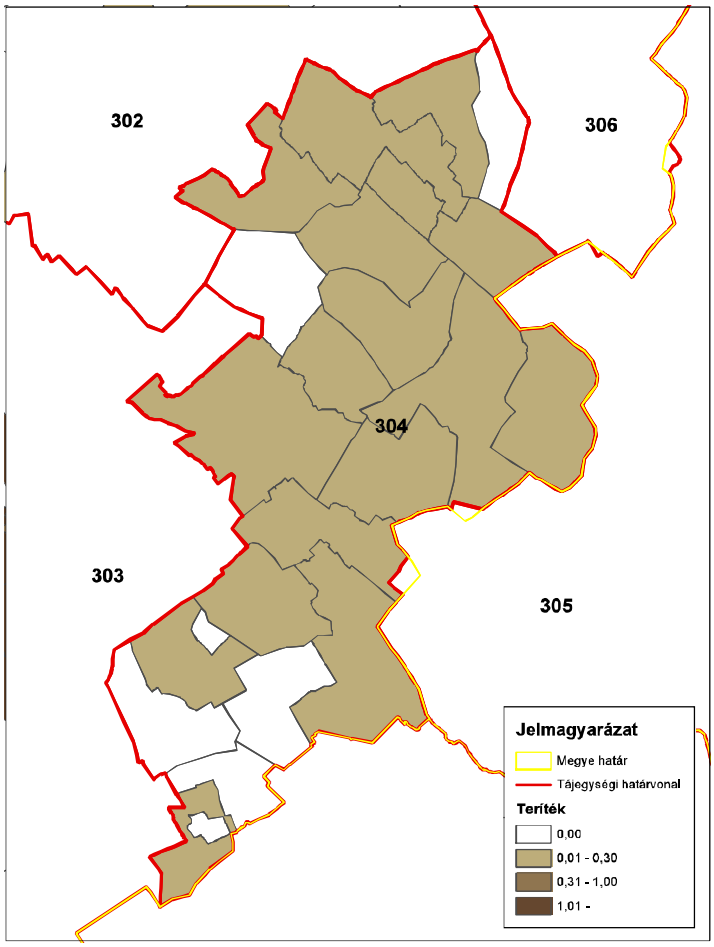

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2008

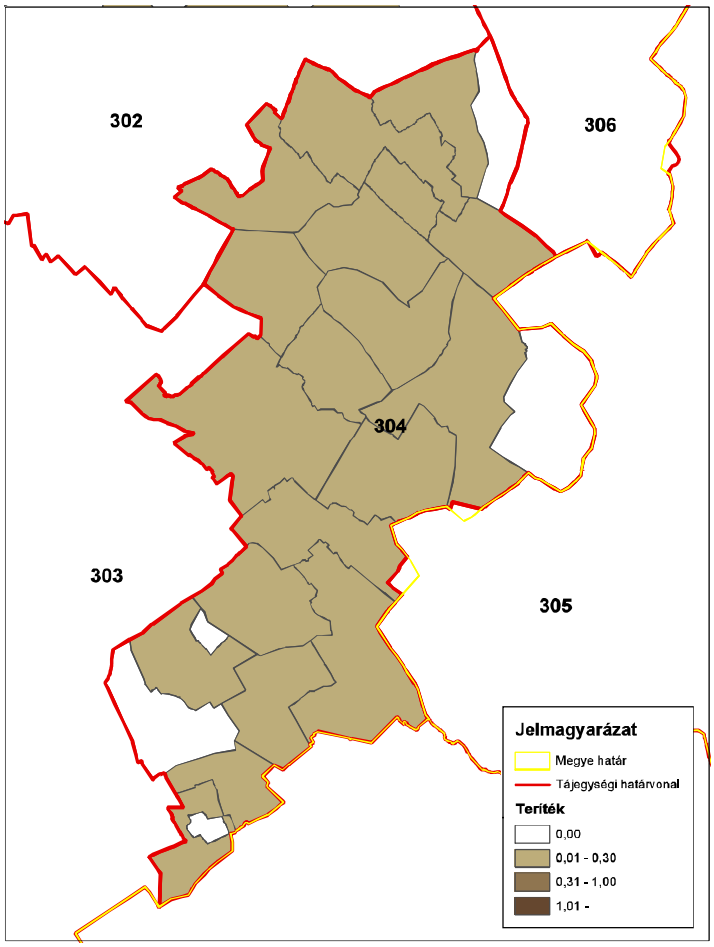

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2009

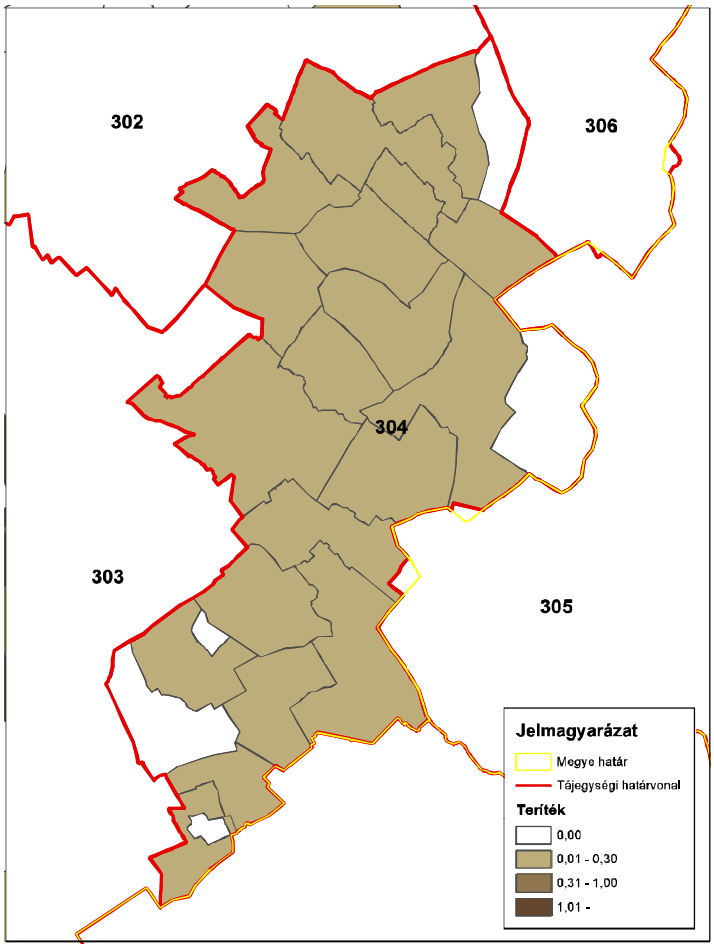

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2010

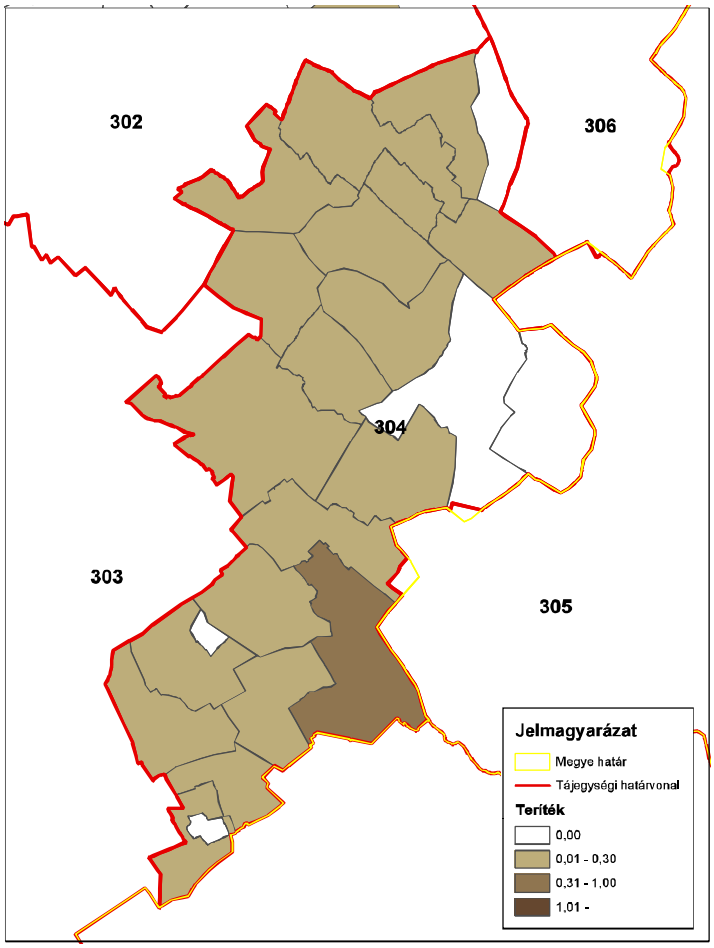

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2011

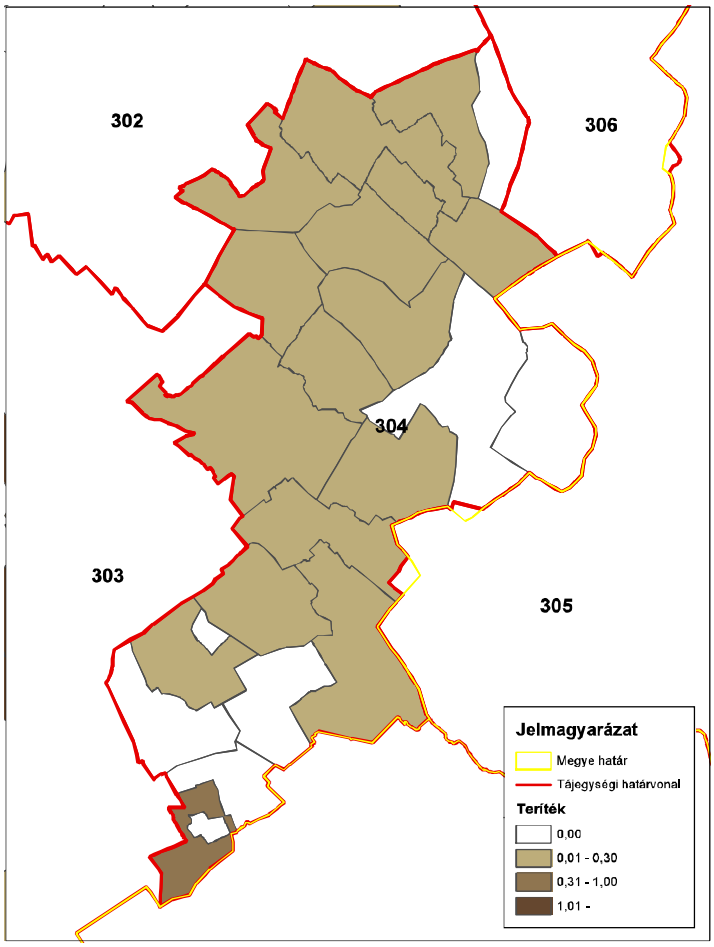

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2012

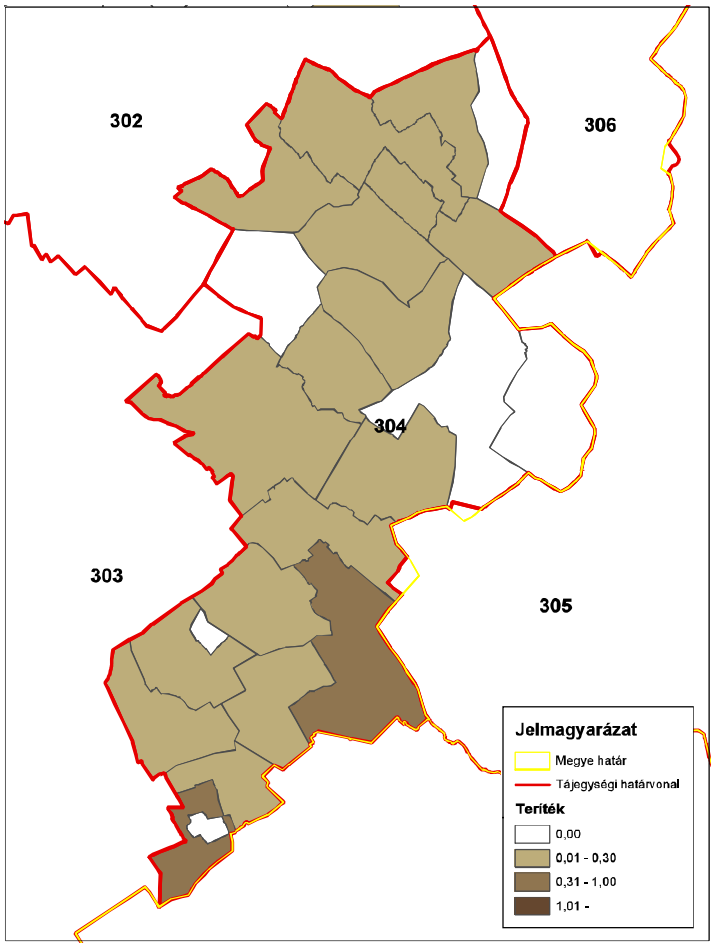

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2013

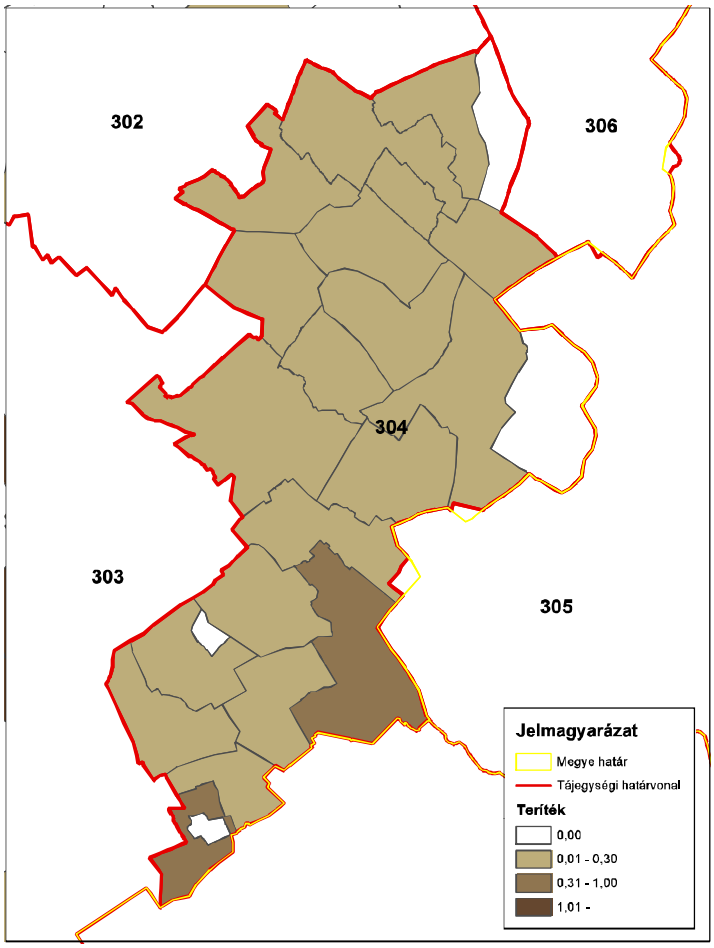

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas (teríték - db/km^2) 2014

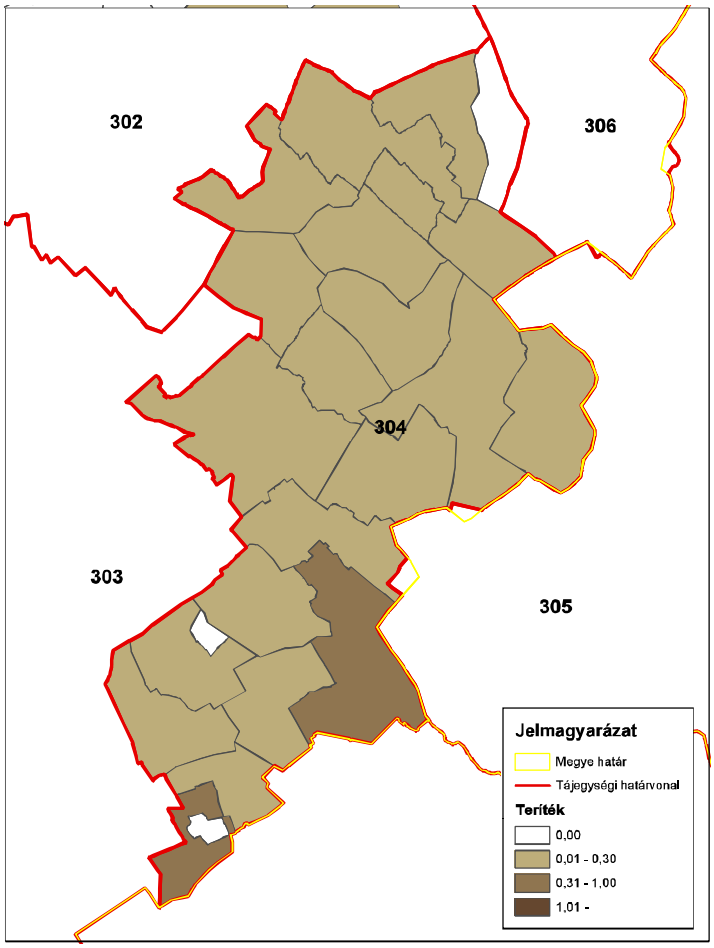

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	21	5	23,8%	1	1	3	20,0%	20,0%	60,0%
1999	22	9	40,9%	1	2	6	11,1%	22,2%	66,7%
2000	21	5	23,8%		2	3	0,0%	40,0%	60,0%
2001	38	9	23,7%	1	1	7	11,1%	11,1%	77,8%
2002	44	10	22,7%	1	4	5	10,0%	40,0%	50,0%
2003	39	10	25,6%	1	5	4	10,0%	50,0%	40,0%
2004	39	10	25,6%	2	3	5	20,0%	30,0%	50,0%
2005	57	15	26,3%	2	6	7	13,3%	40,0%	46,7%
2006	56	20	35,7%	3	8	9	15,0%	40,0%	45,0%
2007	57	11	19,3%		5	6	0,0%	45,5%	54,5%
2008	44	9	20,5%		4	5	0,0%	44,4%	55,6%
2009	52	12	23,1%		5	7	0,0%	41,7%	58,3%
2010	67	12	17,9%	1	4	7	8,3%	33,3%	58,3%
2011	71	17	23,9%		7	10	0,0%	41,2%	58,8%
2012	71	12	16,9%		4	8	0,0%	33,3%	66,7%
2013	72	19	26,4%		9	10	0,0%	47,4%	52,6%
2014	101	22	21,8%		8	14	0,0%	36,4%	63,6%

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

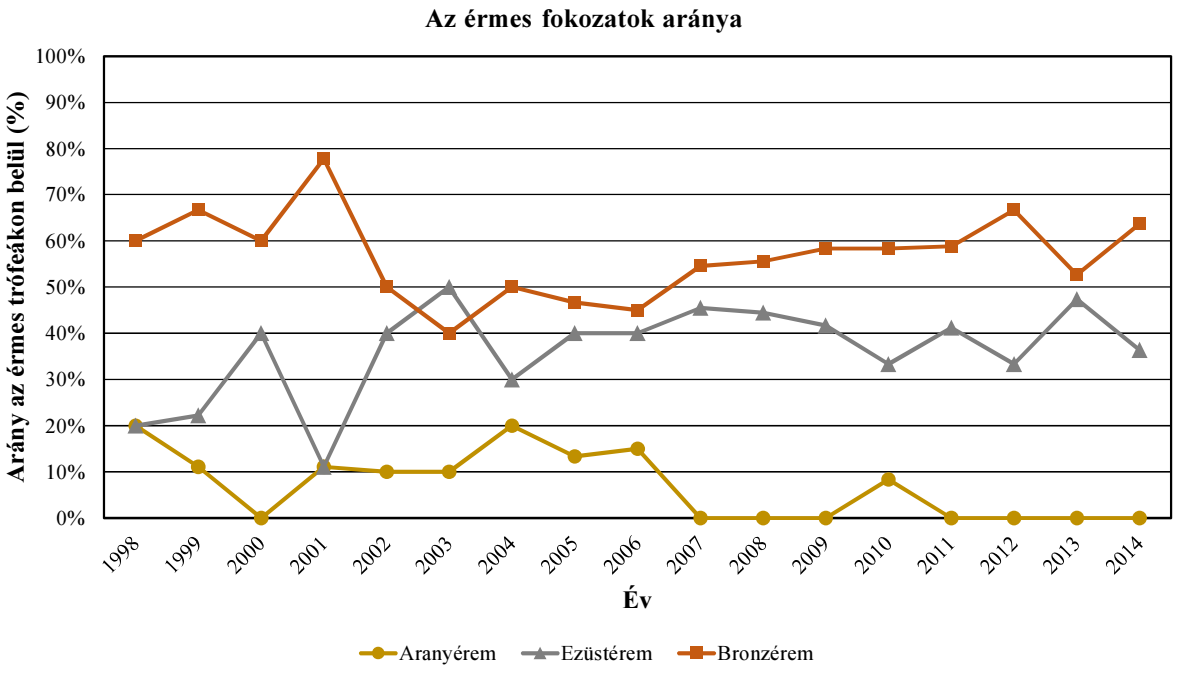

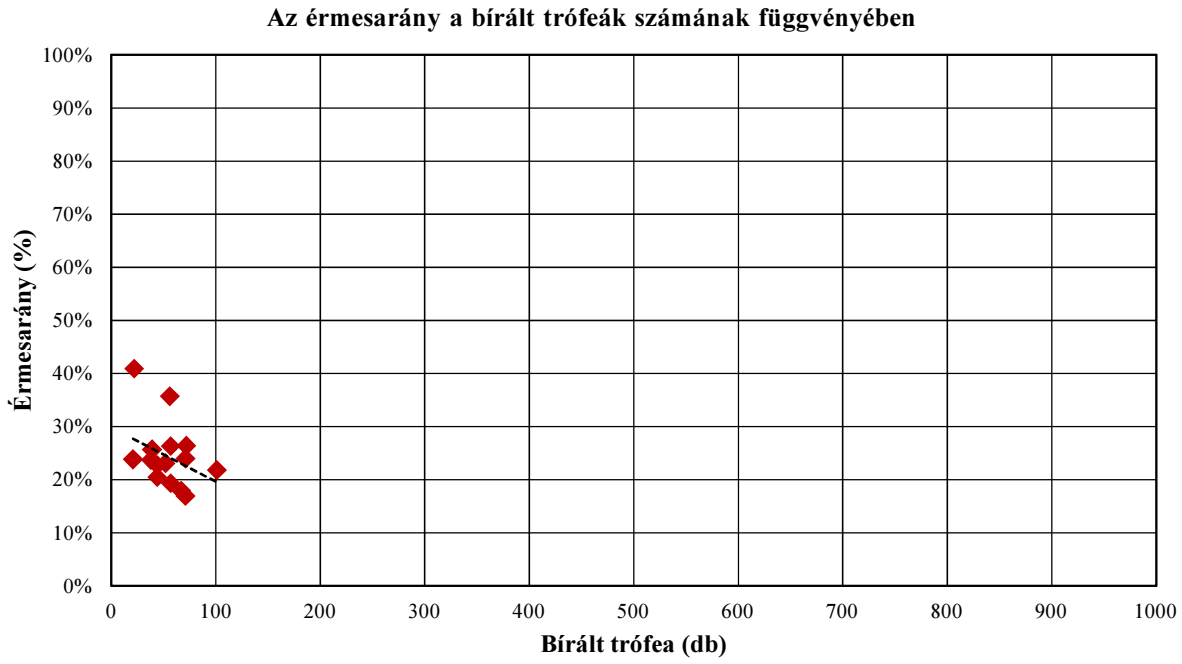

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1		1	2	5	3	3	3	7	2	5	3	5	9	6	12	7	13
2	3	5	4	8	7	9	7	15	10	15	9	5	20	18	17	21	21
3	4	3	4	9	10	8	10	12	14	13	15	19	10	15	15	11	25
4	3	2	2	4	8	6	6	7	8	6	5	9	11	5	5	11	15
5	2	1	1	4	2	3	3	1	3	5	2	5	4	11	10	4	7
6	2	1	3	1	4	2	2	4	2	2	3	2	5	8	5	5	7
7	2	5	1	1	3	1	4	1	4	4	4	4	6	4	4	5	7
8	1			1	3	2	2	5	4		2	1	2	3	2	4	4
9		1	2	3		3		3	6	3	1	2		1		1	1
10	3	1		1	1		1	1								1	1
11		1	2		3	1	1	1	2	3					1	2	
12	1	1				1											
13				1					1								
13<										1							
Összesen	**21**	**22**	**21**	**38**	**44**	**39**	**39**	**57**	**56**	**57**	**44**	**52**	**67**	**71**	**71**	**72**	**101**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1		4,5%	9,5%	13,2%	6,8%	7,7%	7,7%	12,3%	3,6%	8,8%	6,8%	9,6%	13,4%	8,5%	16,9%	9,7%	12,9%
2	14,3%	22,7%	19,0%	21,1%	15,9%	23,1%	17,9%	26,3%	17,9%	26,3%	20,5%	9,6%	29,9%	25,4%	23,9%	29,2%	20,8%
3	19,0%	13,6%	19,0%	23,7%	22,7%	20,5%	25,6%	21,1%	25,0%	22,8%	34,1%	36,5%	14,9%	21,1%	21,1%	15,3%	24,8%
4	14,3%	9,1%	9,5%	10,5%	18,2%	15,4%	15,4%	12,3%	14,3%	10,5%	11,4%	17,3%	16,4%	7,0%	7,0%	15,3%	14,9%
5	9,5%	4,5%	4,8%	10,5%	4,5%	7,7%	7,7%	1,8%	5,4%	8,8%	4,5%	9,6%	6,0%	15,5%	14,1%	5,6%	6,9%
6	9,5%	4,5%	14,3%	2,6%	9,1%	5,1%	5,1%	7,0%	3,6%	3,5%	6,8%	3,8%	7,5%	11,3%	7,0%	6,9%	6,9%
7	9,5%	22,7%	4,8%	2,6%	6,8%	2,6%	10,3%	1,8%	7,1%	7,0%	9,1%	7,7%	9,0%	5,6%	5,6%	6,9%	6,9%
8	4,8%			2,6%	6,8%	5,1%	5,1%	8,8%	7,1%		4,5%	1,9%	3,0%	4,2%	2,8%	5,6%	4,0%
9		4,5%	9,5%	7,9%		7,7%		5,3%	10,7%	5,3%	2,3%	3,8%		1,4%		1,4%	1,0%
10	14,3%	4,5%		2,6%	2,3%		2,6%	1,8%								1,4%	1,0%
11		4,5%	9,5%		6,8%	2,6%	2,6%	1,8%	3,6%	5,3%					1,4%	2,8%	
12	4,8%	4,5%				2,6%											
13				2,6%					1,8%								
13<										1,8%							
Összesen	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

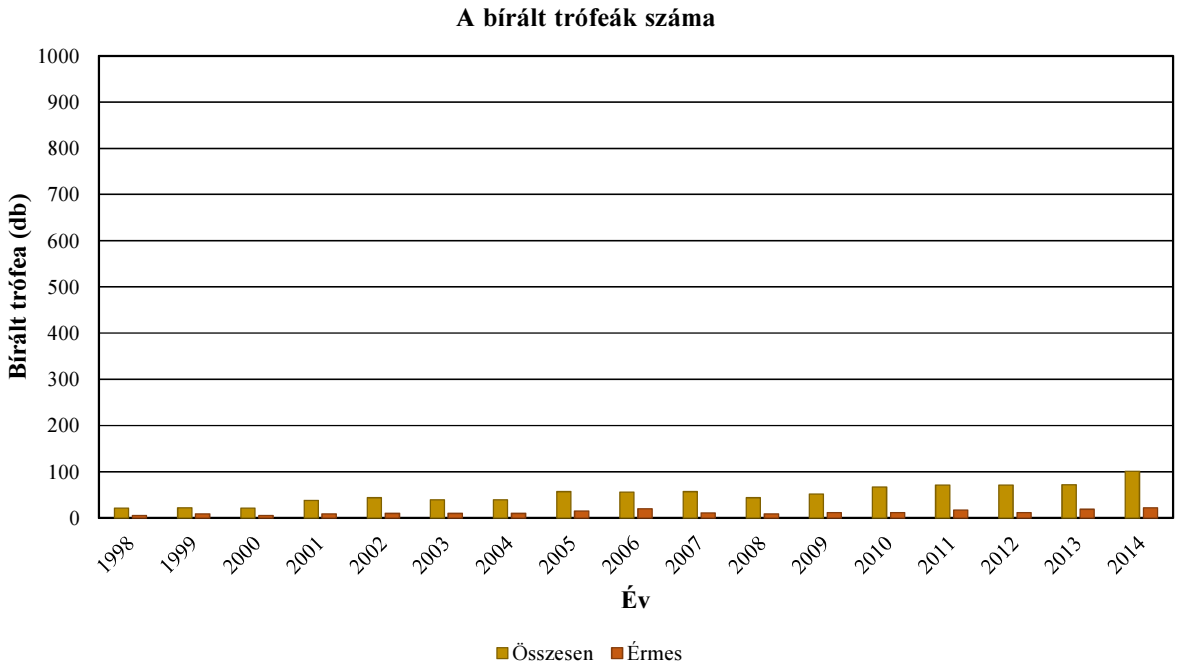

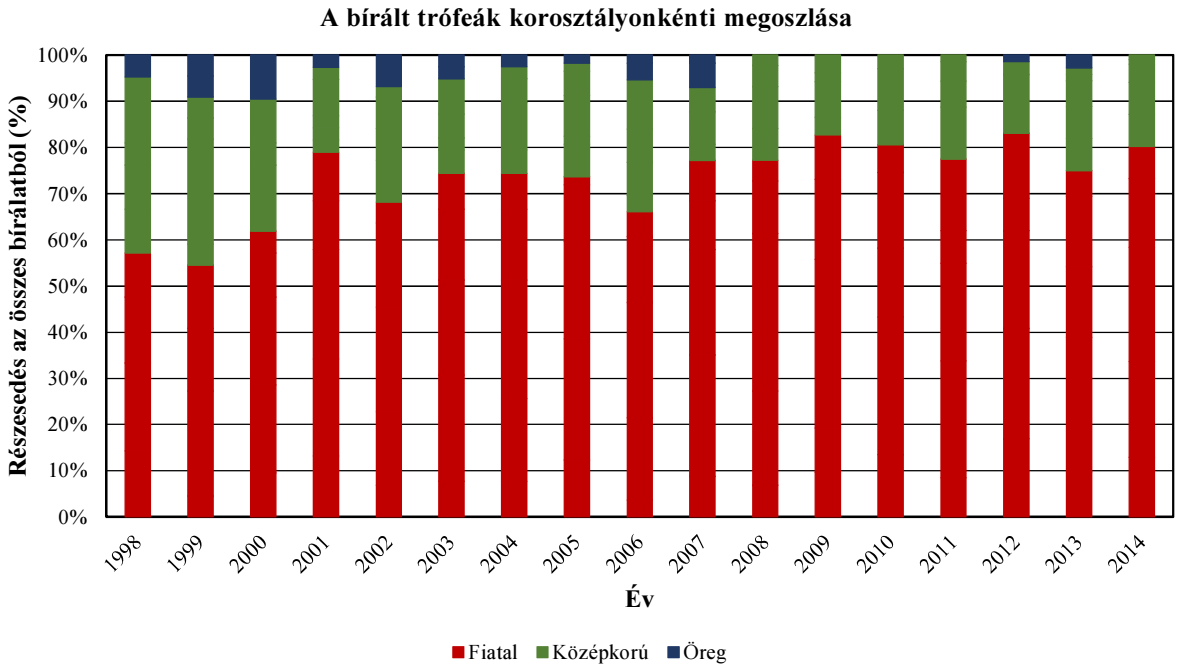

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	86	33,62			1,34	2,19			
2	194	59,83			2,57	7,67			
3	197	72,31			3,66	9,43			
4	113	81,39	35,85	35,94	4,88	10,51	22,09	13,69	12,55
5	68	87,90	35,30	32,36	5,84	11,29	23,40	14,02	12,77
6	58	94,23	36,19	30,86	6,95	12,56	23,98	14,25	13,23
7	60	98,44	38,92	34,11	7,79	12,62	25,14	14,66	13,56
8	36	99,56	37,88	35,15	8,00	12,82	25,46	15,38	14,16
9	27	103,03	38,25	34,58	8,48	12,63	26,51	15,06	14,06
10	10	101,18	41,36	33,69	7,93	11,50	26,72	15,41	13,71
11	17	103,72	39,99	38,76	8,70	13,35	26,57	16,18	14,43
12	3	102,62	31,30	34,03	9,96	13,00	29,30	18,85	17,27
13	2	110,00	45,23	40,70	10,09	16,00	29,45	16,00	15,53
13<	1	97,50	39,50	31,00	9,27	11,00	32,90	17,00	15,50

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	86	17,38			0,94	1,86			
2	194	52,58			1,85	6,50			
3	197	66,58			3,13	8,60			
4	113	77,18	32,00	30,25	4,18	9,14	20,50	13,00	12,35
5	68	75,50	30,25	27,30	4,57	8,00	20,90	13,10	12,10
6	58	85,24	29,75	21,45	5,34	11,00	22,20	12,80	11,70
7	60	87,75	34,38	22,75	6,70	10,00	22,57	13,73	12,50
8	36	91,00	19,40	30,03	6,15	9,00	21,95	14,07	13,10
9	27	94,20	28,25	29,65	7,77	11,33	24,83	13,95	12,60
10	10	89,00	33,90	9,35	5,58	10,00	26,00	13,95	12,75
11	17	94,25	30,75	33,05	7,38	11,00	24,60	15,05	13,05
12	3	101,75	20,80	13,60	7,19	12,00	26,40	14,40	15,05
13	2	100,50	44,45	31,50	9,92	14,00	28,90	14,85	14,65
13<	1	97,50	39,50	31,00	9,27	11,00	32,90	17,00	15,50

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	86	45,83			1,57	3,11			
2	194	66,41			2,84	8,53			
3	197	80,28			4,46	10,36			
4	113	85,65	40,00	43,25	5,73	12,60	23,00	14,25	12,90
5	68	100,00	41,00	41,50	6,64	13,00	25,22	15,35	13,38
6	58	101,40	41,35	37,30	8,85	14,50	25,30	14,93	15,45
7	60	106,75	45,55	41,23	8,82	16,00	26,90	16,75	15,25
8	36	111,65	44,30	41,00	9,32	15,50	27,75	16,98	15,28
9	27	113,50	43,25	39,90	10,32	14,50	28,35	16,45	16,20
10	10	117,00	50,70	44,00	10,12	15,00	27,35	16,95	14,60
11	17	116,00	53,50	46,75	10,64	15,00	28,60	17,50	15,90
12	3	103,60	51,60	47,50	13,35	14,00	31,35	22,30	20,00
13	2	119,50	46,00	49,90	10,25	18,00	30,00	17,15	16,40
13<	1	97,50	39,50	31,00	9,27	11,00	32,90	17,00	15,50

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	86	28,46			0,63	1,25			
2	194	13,83			1,00	2,03			
3	197	13,69			1,33	1,76			
4	113	8,47	8,00	13,00	1,55	3,46	2,50	1,25	0,55
5	68	24,50	10,75	14,20	2,07	5,00	4,32	2,25	1,28
6	58	16,16	11,60	15,85	3,51	3,50	3,10	2,13	3,75
7	60	19,00	11,18	18,48	2,12	6,00	4,33	3,03	2,75
8	36	20,65	24,90	10,97	3,17	6,50	5,80	2,92	2,18
9	27	19,30	15,00	10,25	2,55	3,17	3,53	2,50	3,60
10	10	28,00	16,80	34,65	4,54	5,00	1,35	3,00	1,85
11	17	21,75	22,75	13,70	3,26	4,00	4,00	2,45	2,85
12	3	1,85	30,80	33,90	6,16	2,00	4,95	7,90	4,95
13	2	19,00	1,55	18,40	0,33	4,00	1,10	2,30	1,75
13<	1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	86	84,7%			47,1%	57,3%			
2	194	23,1%			38,9%	26,5%			
3	197	18,9%			36,4%	18,6%			
4	113	10,4%	22,3%	36,2%	31,8%	32,9%	11,3%	9,1%	4,4%
5	68	27,9%	30,5%	43,9%	35,5%	44,3%	18,4%	16,1%	10,0%
6	58	17,2%	32,1%	51,4%	50,4%	27,9%	12,9%	14,9%	28,4%
7	60	19,3%	28,7%	54,2%	27,2%	47,6%	17,2%	20,6%	20,3%
8	36	20,7%	65,7%	31,2%	39,6%	50,7%	22,8%	19,0%	15,4%
9	27	18,7%	39,2%	29,6%	30,1%	25,1%	13,3%	16,6%	25,6%
10	10	27,7%	40,6%	102,8%	57,3%	43,5%	5,1%	19,5%	13,5%
11	17	21,0%	56,9%	35,3%	37,5%	30,0%	15,1%	15,1%	19,7%
12	3	1,8%	98,4%	99,6%	61,8%	15,4%	16,9%	41,9%	28,7%
13	2	17,3%	3,4%	45,2%	3,3%	25,0%	3,7%	14,4%	11,3%
13<	1	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	86	17,38			0,94	1,86			
2	194	52,58			1,85	6,50			
3	197	66,58			3,13	8,60			
4	113	77,18	32,00	30,25	4,18	9,14	20,50	13,00	12,35
5	68	75,50	30,25	27,30	4,57	8,00	20,90	13,10	12,10
6	58	85,24	29,75	21,45	5,34	11,00	22,20	12,80	11,70
7	60	87,75	34,38	22,75	6,70	10,00	22,57	13,73	12,50
8	36	91,00	19,40	30,03	6,15	9,00	21,95	14,07	13,10
9	27	94,20	28,25	29,65	7,77	11,33	24,83	13,95	12,60
10	10	89,00	33,90	9,35	5,58	10,00	26,00	13,95	12,75
11	17	94,25	30,75	33,05	7,38	11,00	24,60	15,05	13,05
12	3	101,75	20,80	13,60	7,19	12,00	26,40	14,40	15,05
13	2	100,50	44,45	31,50	9,92	14,00	28,90	14,85	14,65
13<	1	97,50	39,50	31,00	9,27	11,00	32,90	17,00	15,50

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	86	2000			1999	2005			
2	194	1998			2000	2000			
3	197	2005			2001	2002			
4	113	2007	2008	2002	2000	2005	2002	2007	2006
5	68	2000	2004	2012	2000	2000	2003	2003	2003
6	58	2002	2007	2004	2000	2002	2002	2007	2001
7	60	2003	1999	2003	2002	2001	2007	1998	2000
8	36	2008	1998	2002	1998	1998	1998	2002	2001
9	27	1999	2013	2007	2001	2001	2000	1999	2013
10	10	2001	1999	1999	1999	1999	2001	2014	2014
11	17	2003	2012	2013	2004	2004	2012	1999	2004
12	3	1999	1999	1999	1999	1998	1999	1999	1999
13	2	2006	2001	2006	2006	2001	2001	2006	2001
13<	1	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	86	45,83			1,57	3,11			
2	194	66,41			2,84	8,53			
3	197	80,28			4,46	10,36			
4	113	85,65	40,00	43,25	5,73	12,60	23,00	14,25	12,90
5	68	100,00	41,00	41,50	6,64	13,00	25,22	15,35	13,38
6	58	101,40	41,35	37,30	8,85	14,50	25,30	14,93	15,45
7	60	106,75	45,55	41,23	8,82	16,00	26,90	16,75	15,25
8	36	111,65	44,30	41,00	9,32	15,50	27,75	16,98	15,28
9	27	113,50	43,25	39,90	10,32	14,50	28,35	16,45	16,20
10	10	117,00	50,70	44,00	10,12	15,00	27,35	16,95	14,60
11	17	116,00	53,50	46,75	10,64	15,00	28,60	17,50	15,90
12	3	103,60	51,60	47,50	13,35	14,00	31,35	22,30	20,00
13	2	119,50	46,00	49,90	10,25	18,00	30,00	17,15	16,40
13<	1	97,50	39,50	31,00	9,27	11,00	32,90	17,00	15,50

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	86	2008			2003	2010			
2	194	1999			2009	2007			
3	197	1998			1998	2006			
4	113	2013	2006	2006	2012	2008	2007	2002	2012
5	68	2005	2006	2001	2010	1999	2010	2005	2011
6	58	2001	1999	2009	1999	2004	1999	2006	1999
7	60	2005	2005	2002	2005	2003	2003	2005	2003
8	36	2011	2001	1998	2009	2008	2004	2011	2011
9	27	2008	2011	2000	2014	2009	2014	2014	2014
10	10	2004	2014	2004	2005	2001	2002	2005	2013
11	17	2005	2005	2003	2005	1999	2005	2003	2005
12	3	1998	1998	2003	1998	2003	1998	1998	1998
13	2	2001	2006	2001	2001	2006	2006	2001	2006
13<	1	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007	2007

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

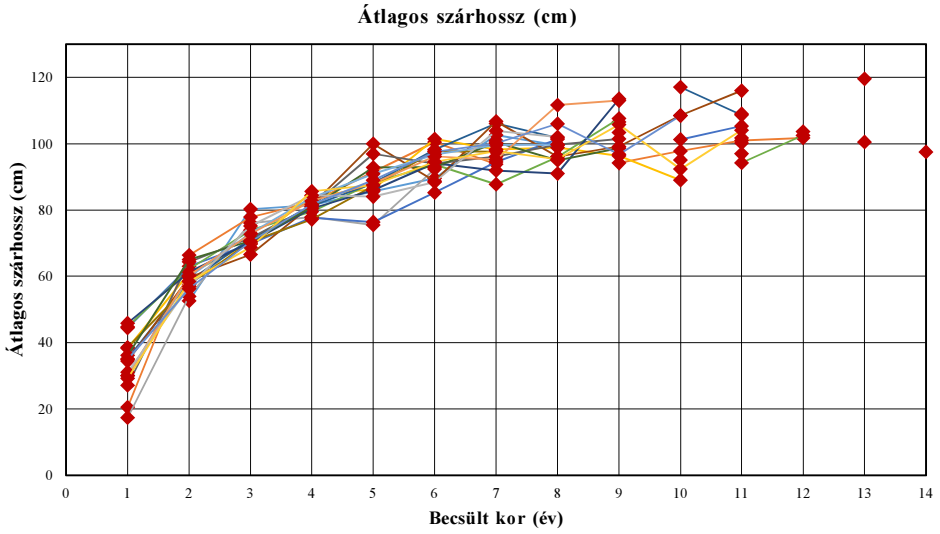

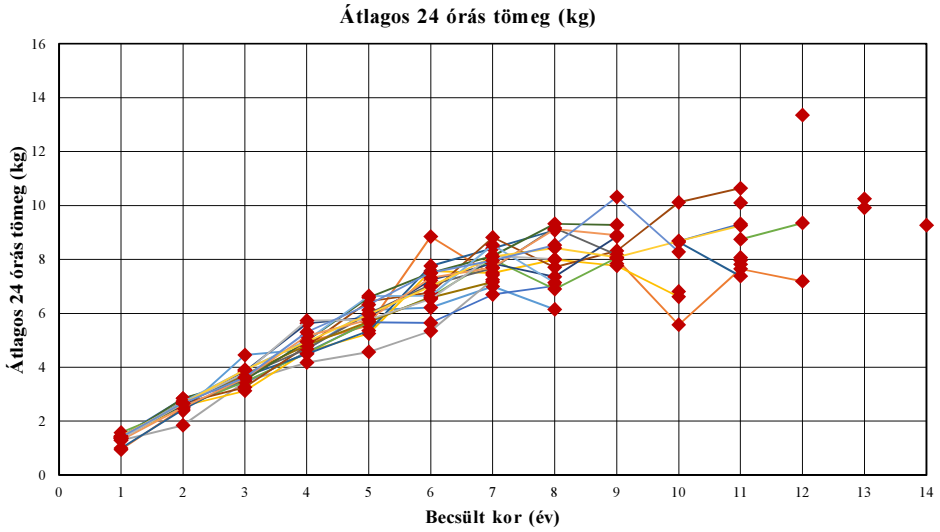

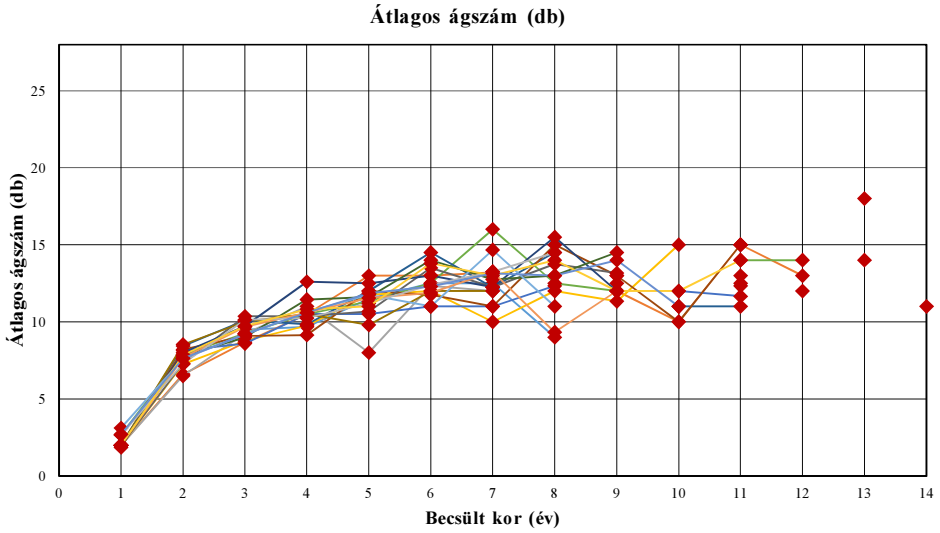

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Gímszarvas

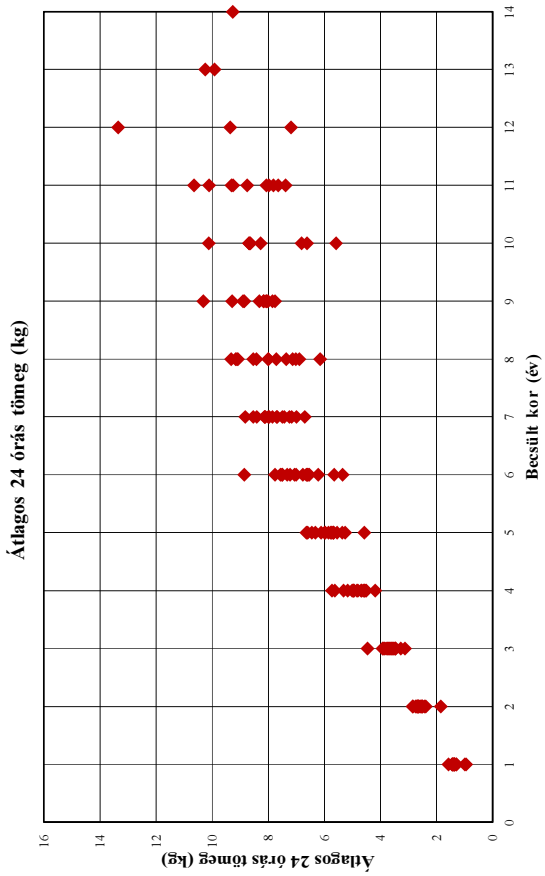

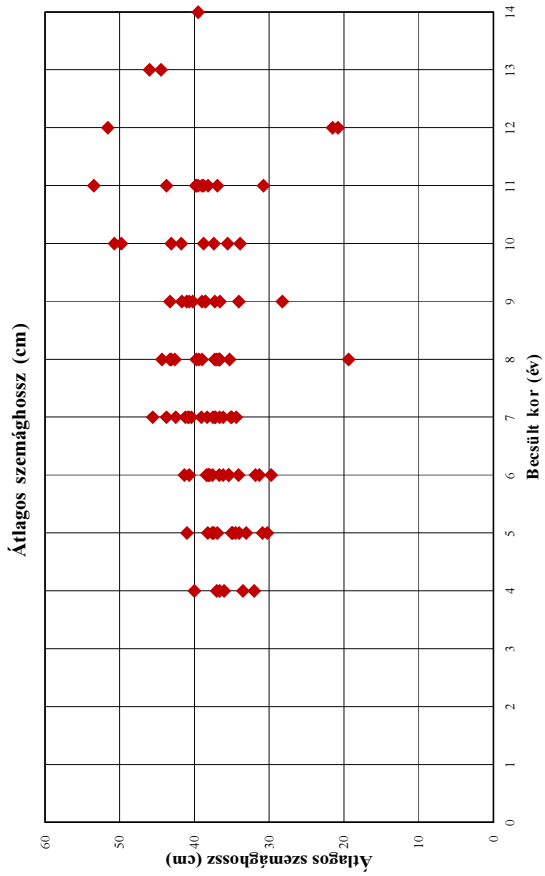

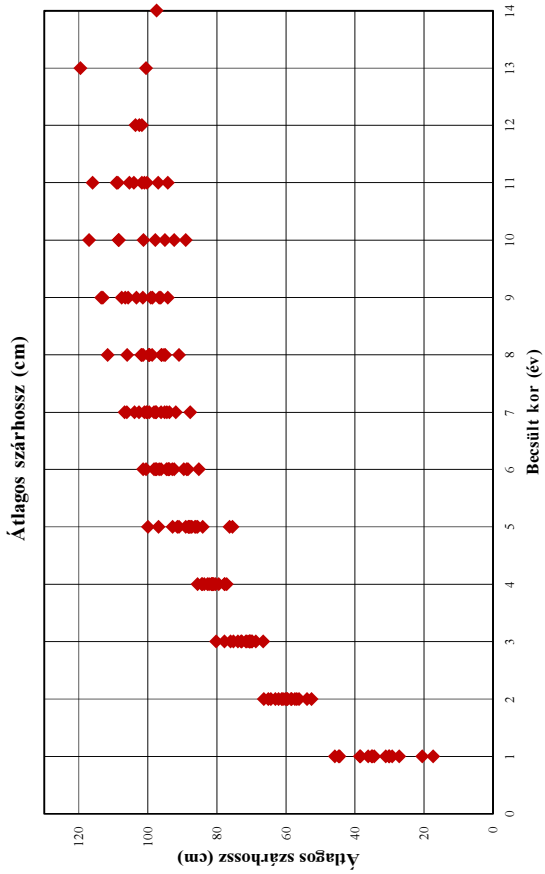

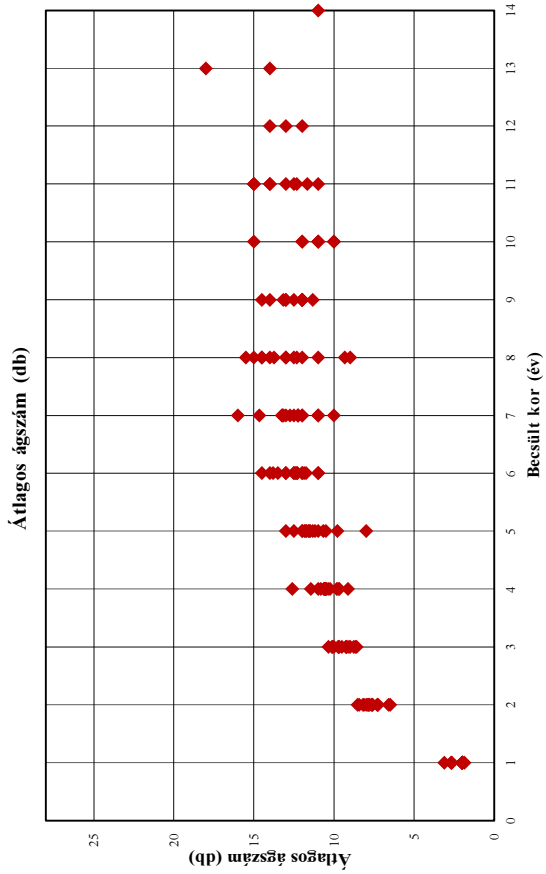

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Gímszarvas

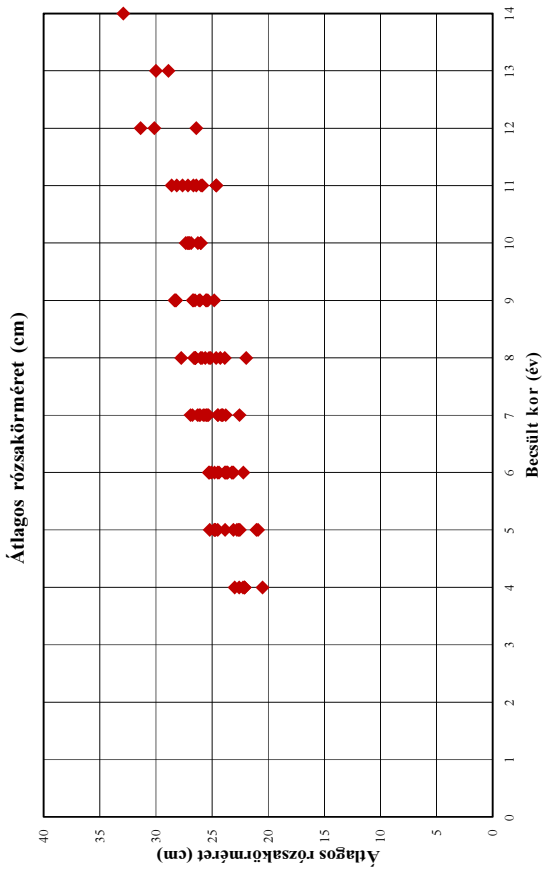

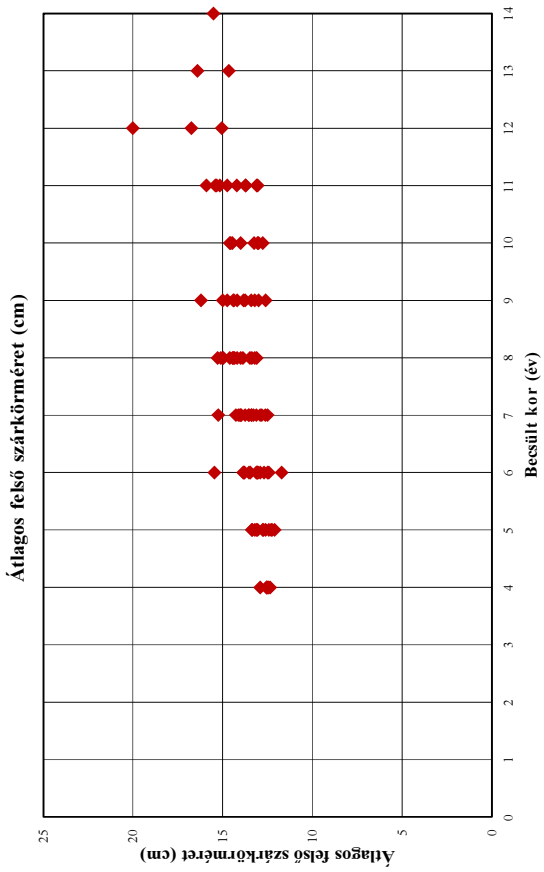

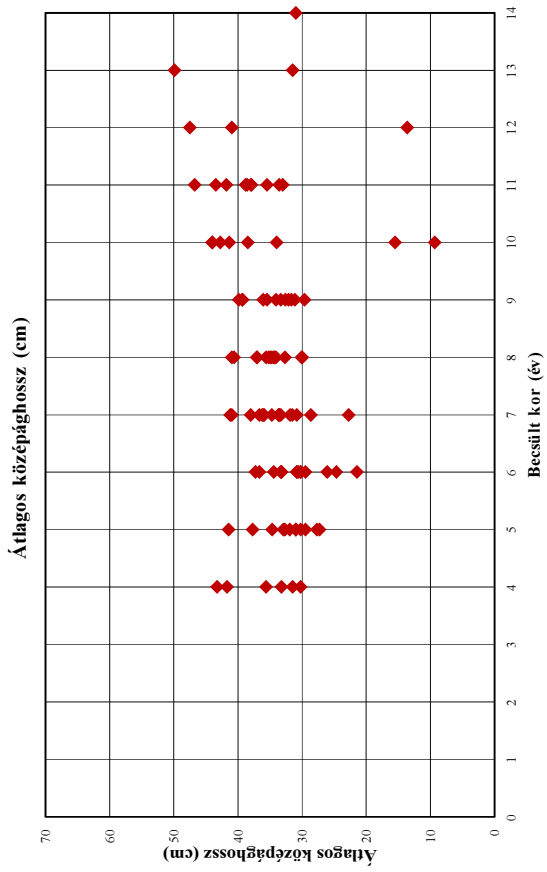

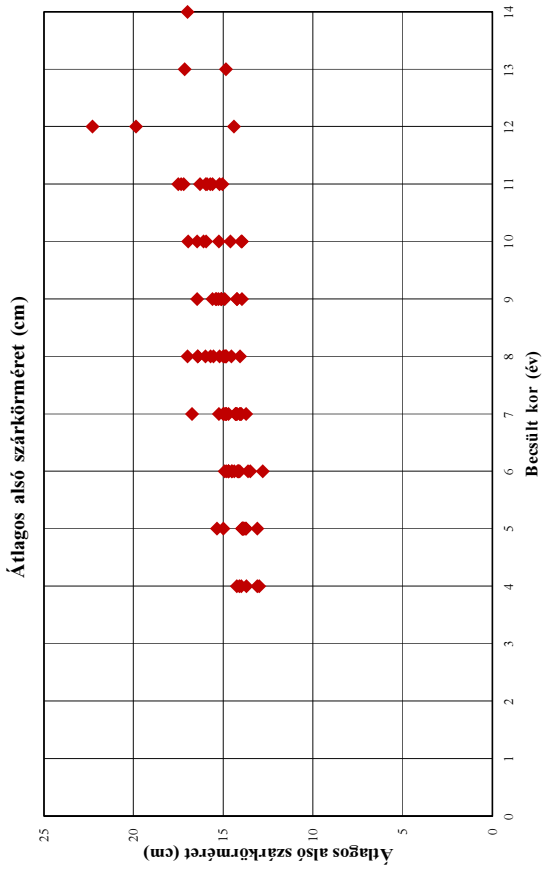

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1998	1									
1998	2	3	52,58			2,38				
1998	3	4	80,28			4,46	9,50			
1998	4	3	81,48			4,66	9,67			
1998	5	2	85,63	36,90	27,70	6,12	11,50	24,50	13,90	13,05
1998	6	2	89,55			6,22	12,50			
1998	7	2	102,63	35,13	28,68	7,00	12,50	24,05	13,73	12,63
1998	8	1	99,50	19,40	41,00	6,15	9,00	21,95	15,20	13,20
1998	9									
1998	10	3	95,08	37,38	41,38	6,81	11,00	27,00	15,25	13,25
1998	11									
1998	12	1	103,60	51,60	41,00	13,35	12,00	31,35	22,30	20,00
1998	13									
1998	13<									
1999	1	1	20,50			0,94	2,00			
1999	2	5	66,41			2,49	6,60			
1999	3	3	77,87			3,57	8,67			
1999	4	2	82,33			4,94	10,50			
1999	5	1	91,50			5,55	13,00			
1999	6	1	100,50	41,35	33,25	8,85	13,00	25,30	14,70	15,45
1999	7	5	93,78	34,38	40,99	7,43	13,20	25,45	15,24	13,39
1999	8									
1999	9	1	94,20	38,55	34,10	8,01	12,00	28,25	13,95	14,75
1999	10	1	97,80	33,90	9,35	5,58	10,00	26,25	14,60	13,05
1999	11	1	101,00	39,75	35,50	7,65	15,00	24,65	15,05	13,70
1999	12	1	101,75	20,80	13,60	7,19	13,00	26,40	14,40	15,05
1999	13									
1999	13<									
2000	1	2	17,38			1,29	2,00			
2000	2	4	53,94			1,85	6,50			
2000	3	4	76,13			3,48	9,25			
2000	4	2	77,88			4,18	11,00			
2000	5	1	75,50			4,57	8,00			
2000	6	3	92,38			5,34	12,33			
2000	7	1	101,00	35,00	34,75	7,25	12,00	25,50	14,00	12,50
2000	8									
2000	9	2	106,55	41,03	39,90	7,85	12,50	24,83	14,93	13,40
2000	10									
2000	11	2	101,73	39,80	33,58	7,82	13,00	27,15	15,60	13,73
2000	12									
2000	13									
2000	13<									
2001	1	5	38,31			1,37	2,00			
2001	2	8	60,91			2,56	7,25			
2001	3	9	69,85			3,13	8,78			
2001	4	4	84,26			4,59	9,75			
2001	5	4	86,35	38,20	41,50	5,25	11,75	21,05	13,90	12,60
2001	6	1	101,40	34,10	36,70	7,57	12,00	24,50	14,50	11,70
2001	7	1	98,25	43,75	31,55	7,50	10,00	24,50	14,05	12,90
2001	8	1	98,80	44,30	34,75	8,00	12,00	24,65	14,55	13,10
2001	9	3	96,30	40,68	33,37	7,77	11,33	25,38	15,10	13,73
2001	10	1	89,00	35,55	15,50	6,62	15,00	26,00	14,00	13,00
2001	11									
2001	12									
2001	13	1	119,50	44,45	49,90	10,25	14,00	28,90	17,15	14,65
2001	13<									
2002	1	3	44,43			1,43	2,00			
2002	2	7	63,12			2,83	8,14			
2002	3	10	69,83			3,45	8,60			
2002	4	8	77,76	36,00	30,25	4,56	10,50	20,50	14,25	12,55
2002	5	2	76,38			5,68	10,50			
2002	6	4	85,24	35,40	30,25	5,65	11,00	22,20	13,50	12,50
2002	7	3	94,50	42,50	41,23	6,70	11,00	24,18	14,08	13,13
2002	8	3	101,33	36,70	30,03	7,02	12,33	23,87	14,07	13,48
2002	9									
2002	10	1	101,25	49,75	38,50	8,68	12,00	27,35	16,45	14,45
2002	11	3	105,35	39,48	38,85	9,32	11,67	28,13	17,20	15,33
2002	12									
2002	13									
2002	13<									

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2003	1	3	44,78			1,57	2,67			
2003	2	9	62,21			2,53	7,89			
2003	3	8	73,94			3,48	9,25			
2003	4	6	79,49			4,54	10,50			
2003	5	3	88,25	37,60	37,75	5,68	11,33	20,90	13,10	12,10
2003	6	2	93,75	31,83	34,45	6,62	12,50	23,23	14,83	13,13
2003	7	1	87,75	40,75	22,75	8,00	16,00	26,90	15,00	15,25
2003	8	2	96,00	35,30	34,30	6,90	12,50	25,13	15,00	13,88
2003	9	3	107,60	40,22	31,70	8,06	12,00	26,07	15,42	14,37
2003	10									
2003	11	1	94,25	38,75	46,75	8,75	14,00	26,65	17,50	15,15
2003	12	1	102,50	21,50	47,50	9,35	14,00	30,15	19,85	16,75
2003	13									
2003	13<									
2004	1	3	35,13			0,99	2,00			
2004	2	7	58,59			2,42	8,43			
2004	3	10	71,32			3,66	10,10			
2004	4	6	81,21			4,50	9,83			
2004	5	3	88,08	30,25	31,00	5,36	12,00	22,80	13,90	12,25
2004	6	2	98,20	38,13	21,45	7,76	14,50	23,78	13,63	13,78
2004	7	4	106,10	40,39	35,95	8,41	12,25	26,28	14,98	13,95
2004	8	2	101,75	43,08	35,25	9,09	14,50	27,75	16,43	14,33
2004	9									
2004	10	1	117,00	38,75	44,00	8,64	11,00	26,85	15,95	14,00
2004	11	1	108,65	39,00	38,00	7,38	11,00	27,65	15,20	13,05
2004	12									
2004	13									
2004	13<									
2005	1	7	34,40			1,35	1,86			
2005	2	15	59,62			2,66	8,20			
2005	3	12	66,58			3,27	9,08			
2005	4	7	81,39			4,79	9,14			
2005	5	1	100,00	34,00	29,50	6,45	12,00	23,85	15,35	13,35
2005	6	4	88,75	38,17	29,50	6,77	11,75	23,67	14,70	13,03
2005	7	1	106,75	45,55	36,25	8,82	11,00	26,75	16,75	14,25
2005	8	5	96,10	36,60	34,46	7,71	15,00	25,62	15,99	14,44
2005	9	3	99,17	36,58	32,17	8,32	13,00	26,53	15,12	14,40
2005	10	1	108,50	41,75	34,00	10,12	10,00	27,10	16,95	14,55
2005	11	1	116,00	53,50	43,50	10,64	15,00	28,60	17,35	15,90
2005	12									
2005	13									
2005	13<									
2006	1	2	27,13			1,41	2,00			
2006	2	10	64,37			2,63	7,30			
2006	3	14	71,64			3,71	10,36			
2006	4	8	81,17	40,00	43,25	4,69	10,38	22,10	14,10	12,35
2006	5	3	96,97	41,00	30,25	5,99	10,67	24,75	15,00	12,30
2006	6	2	94,00	38,38	30,88	7,07	13,50	23,63	14,93	13,08
2006	7	4	96,15	37,50	33,71	7,68	12,25	24,46	14,71	13,39
2006	8	4	99,69	36,63	34,10	9,17	13,75	25,90	16,43	15,10
2006	9	6	101,46	34,05	32,64	8,18	13,17	25,55	15,38	14,19
2006	10									
2006	11	2	109,00	43,73	41,80	10,11	12,50	26,40	16,30	14,75
2006	12									
2006	13	1	100,50	46,00	31,50	9,92	18,00	30,00	14,85	16,40
2006	13<									
2007	1	5	38,53			1,36	2,00			
2007	2	15	57,49			2,74	8,53			
2007	3	13	70,50			3,74	10,00			
2007	4	6	77,18	33,50	33,25	4,83	10,50	23,00	13,00	12,45
2007	5	5	87,23			5,70	9,80			
2007	6	2	97,75	29,75	26,13	6,59	12,00	23,10	12,80	12,43
2007	7	4	97,56	38,28	36,08	7,17	12,00	22,57	14,23	12,82
2007	8									
2007	9	3	103,37	39,00	29,65	8,16	13,00	25,48	15,27	13,22
2007	10									
2007	11	3	100,20	38,17	37,93	7,97	12,33	25,87	15,72	14,22
2007	12									
2007	13									
2007	13<	1	97,50	39,50	31,00	9,27	11,00	32,90	17,00	15,50

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2008	1	3	45,83			1,42	2,00			
2008	2	9	61,25			2,59	8,00			
2008	3	15	70,35			3,85	9,73			
2008	4	5	80,45	32,00	31,50	5,63	12,60	22,25	13,70	12,50
2008	5	2	86,05			5,86	12,50			
2008	6	3	94,08	31,33	30,62	7,23	13,00	25,25	14,53	13,82
2008	7	4	91,94	41,18	38,03	7,85	12,25	26,15	14,98	14,02
2008	8	2	91,00	39,00	30,13	7,36	15,50	26,48	15,70	14,60
2008	9	1	113,50	37,25	39,35	8,85	12,00	26,15	15,60	13,00
2008	10									
2008	11									
2008	12									
2008	13									
2008	13<									
2009	1	5	36,15			1,37	2,00			
2009	2	5	65,09			2,84	7,80			
2009	3	19	70,72			3,53	9,00			
2009	4	9	80,87			4,97	11,44			
2009	5	5	92,81	34,48	34,70	6,59	11,60	22,65	13,73	12,43
2009	6	2	92,93	40,68	37,30	7,50	14,00	23,75	14,70	13,85
2009	7	4	100,46	37,19	33,60	8,13	12,75	26,05	14,31	13,53
2009	8	1	95,00	39,75	35,00	9,32	13,00	26,50	14,90	14,95
2009	9	2	98,68	41,65	39,33	9,29	14,50	26,73	14,23	13,83
2009	10									
2009	11									
2009	12									
2009	13									
2009	13<									
2010	1	9	30,09			1,38	3,11			
2010	2	20	59,74			2,72	7,60			
2010	3	10	73,03			3,90	9,20			
2010	4	11	83,70			5,01	10,64			
2010	5	4	90,94	33,07	32,70	6,64	11,75	25,22	13,90	13,20
2010	6	5	96,72	37,55	24,67	6,65	11,00	23,88	14,38	13,53
2010	7	6	99,64	40,86	31,88	8,54	14,67	25,78	14,88	14,03
2010	8	2	99,73	42,60	40,65	7,14	11,00	26,00	14,85	14,40
2010	9									
2010	10									
2010	11									
2010	12									
2010	13									
2010	13<									
2011	1	6	30,04			1,29	2,00			
2011	2	18	60,20			2,51	7,67			
2011	3	15	72,80			3,61	9,67			
2011	4	5	82,76			5,16	10,60			
2011	5	11	88,04	37,38	31,98	5,77	11,55	24,83	13,83	13,38
2011	6	8	96,17	36,69	33,26	7,32	11,88	24,79	14,21	13,05
2011	7	4	95,19	36,60	33,59	7,71	13,25	25,63	14,24	13,28
2011	8	3	111,65	37,02	35,62	9,12	9,33	26,62	16,98	15,28
2011	9	1	113,00	43,25	36,10	8,90	12,00	28,20	15,10	15,00
2011	10									
2011	11									
2011	12									
2011	13									
2011	13<									
2012	1	12	31,08			1,34	2,67			
2012	2	17	56,92			2,65	7,29			
2012	3	15	75,20			3,79	10,13			
2012	4	5	84,45	36,60	41,75	5,73	10,25	22,60	14,00	12,90
2012	5	10	84,10	30,88	27,30	5,77	11,20	22,53	13,95	12,73
2012	6	5	88,43	37,95	33,35	6,54	12,40	25,06	14,08	12,91
2012	7	4	103,88	39,08	36,70	8,14	13,25	25,31	14,83	14,11
2012	8	2	101,98	43,28	37,03	8,01	14,50	24,28	14,90	13,38
2012	9									
2012	10									
2012	11	1	97,00	30,75	38,60	8,07	15,00	24,60	15,90	13,10
2012	12									
2012	13									
2012	13<									

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Gímszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos középághossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos ágszám (db)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2013	1	7	29,19			1,45	2,00			
2013	2	21	58,35			2,65	7,85			
2013	3	11	68,77			3,91	9,73			
2013	4	11	85,65	37,00	35,65	4,95	10,82	22,10	13,10	12,55
2013	5	4	87,54	35,00	31,00	5,97	11,00	23,10	13,75	12,75
2013	6	5	94,57	35,44	30,87	7,00	13,80	23,24	14,15	12,70
2013	7	5	97,78	37,29	33,37	8,10	13,00	23,77	14,83	13,75
2013	8	4	95,31	39,39	37,06	8,42	14,00	26,48	15,54	14,19
2013	9	1	105,75	28,25	31,15	8,08	12,00	26,65	14,25	12,60
2013	10	1	92,35	43,10	42,80	8,68	12,00	26,00	16,10	14,60
2013	11	2	104,05	36,93	33,05	9,26	14,00	25,98	15,98	15,40
2013	12									
2013	13									
2013	13<									
2014	1	13	34,90			1,41	2,69			
2014	2	21	56,27			2,67	7,62			
2014	3	25	70,49			3,63	9,20			
2014	4	15	81,66			5,31	10,60			
2014	5	7	89,01	34,85	32,97	6,33	11,86	24,68	13,88	13,12
2014	6	7	97,53	36,16	30,25	7,52	12,29	24,39	14,16	13,46
2014	7	7	100,11	36,17	30,84	7,97	13,14	24,09	14,31	13,55
2014	8	4	106,01	37,28	32,70	8,54	13,00	25,28	14,84	13,99
2014	9	1	96,75	38,50	35,50	10,32	14,00	28,35	16,45	16,20
2014	10	1	108,45	50,70	44,00	8,28	11,00	27,20	13,95	12,75
2014	11									
2014	12									
2014	13									
2014	13<									

Gímszarvas érmesarány (%) 1998

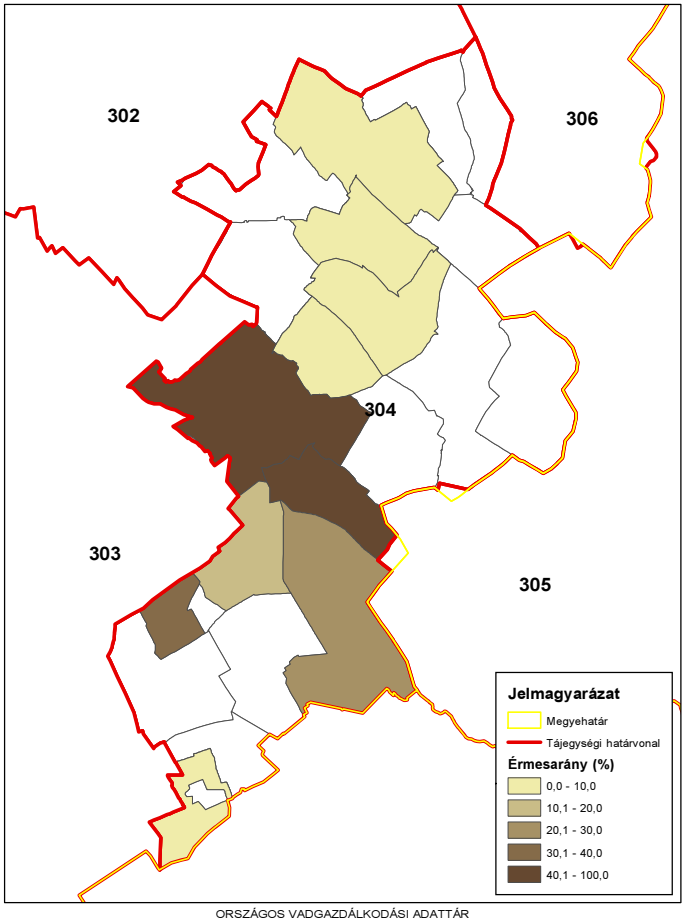

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas érmesarány (%) 2003

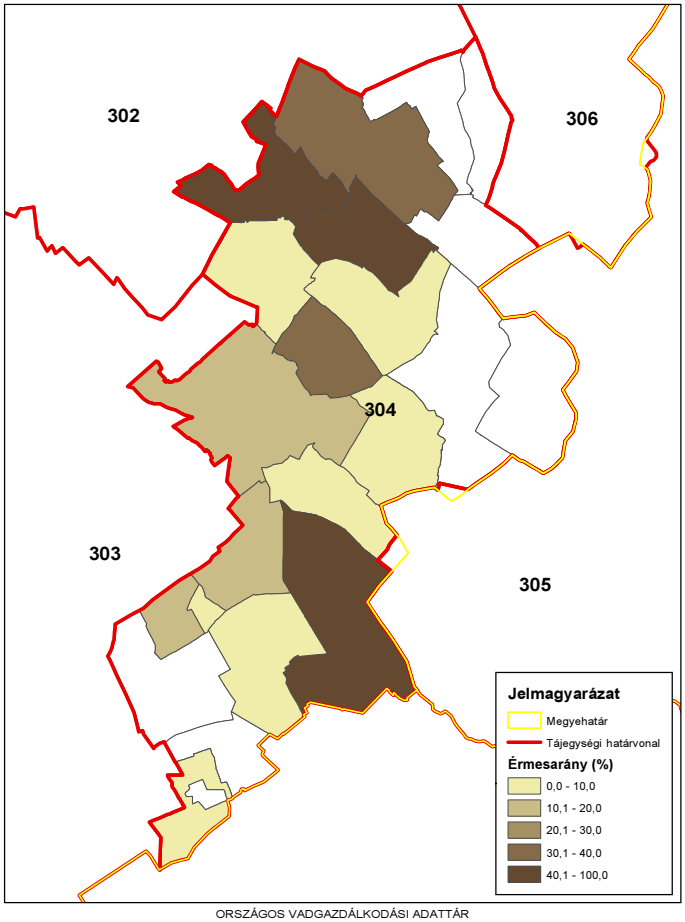

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas érmesarány (%) 2008

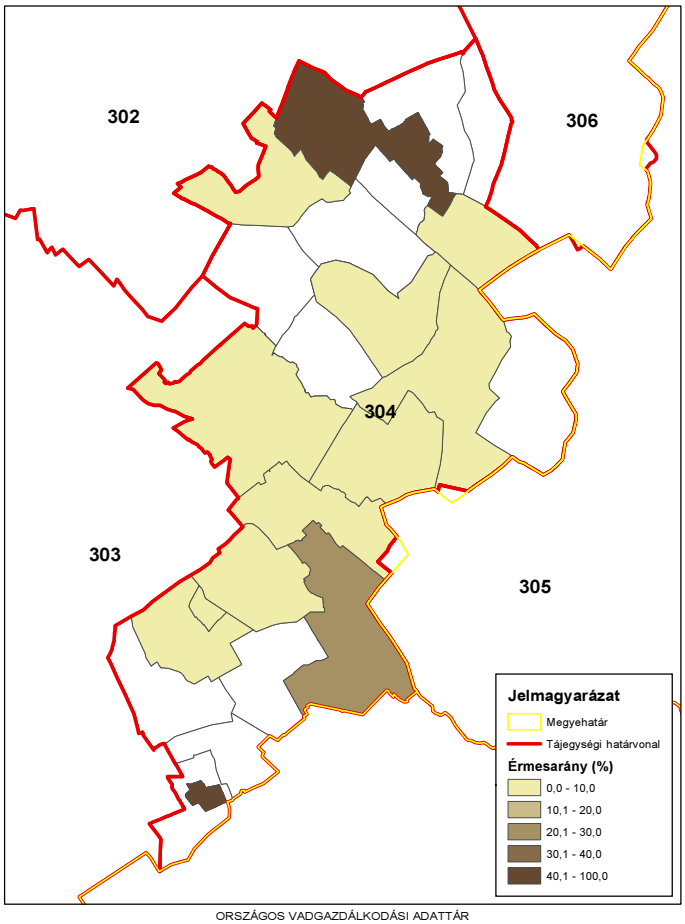

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Gímszarvas érmesarány (%) 2014

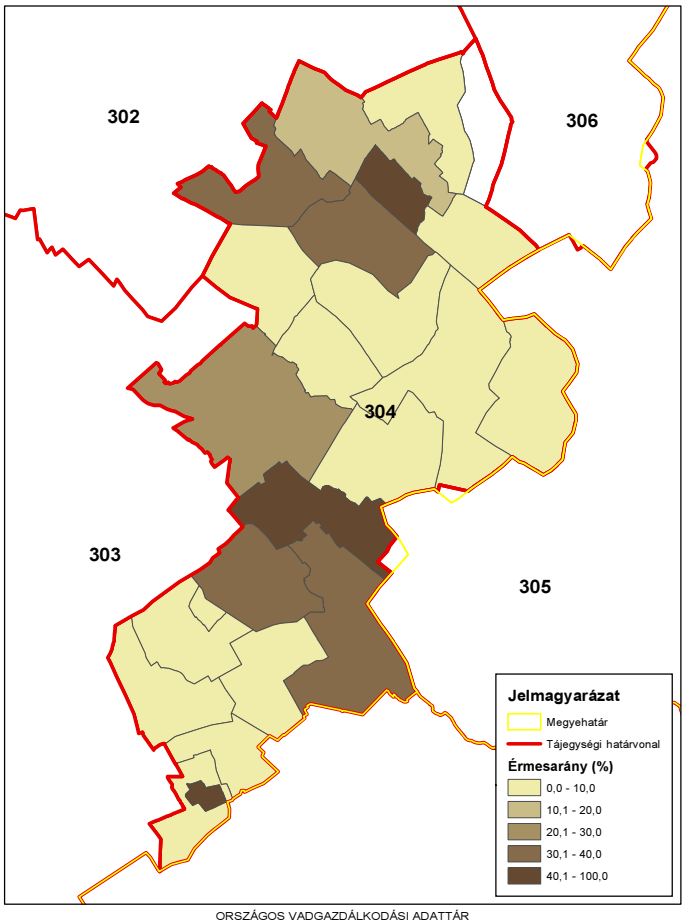

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége

A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A dámszarvas jelentett létszáma a **Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység** területén gyakorlatilag folyamatosan nőtt (526→2014 pld; **+283%**). A lelövések erősebben növekedtek (76→593 pld; **+680%**).
- A jelentett szabad területi létszám 90-95%-a a teljes létszámnak.
- A dámszarvas a terítékadatok alapján a vadgazdálkodási tájegység gyakorlatilag összes, erdősebb területén előfordul. A tájegység legismertebb állománya a kelebiai területen élő dámszarvas. A dámszarvas az utóbbi évtizedben a vadgazdálkodási tájegység olyan északabbi részeire is elért, ahol a számára szükséges erdőterületek, erdősültség nincs meg. A magas lelövések eredményeként a tájegység számos részén a teríték sűrűsége >0.3-0.6 db/km^2.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Hasznosítási aránya nőtt (14%→29%). Az adatsornak kissé „minél jobban lövik, annál több lesz" jellege van. Azaz feltehető, hogy a jelentett létszámnál a tényleges létszám nagyobb volt.
- A hasznosítás összetétele az értékelt időszakban átalakult. Kezdetben a nőivar és a szaporulat védelme erős volt. Az utolsó évekre a bika:tehén:borjú arány elkezdett kiegyenlítődni (1:1.3:1.6). A hasznosítás mértéke és összetétele alapvetően az állomány csökkenése irányába mozdult el, a nőivart és borjakat nem kímélték a korábbi mértékben. Az adatok megbízhatósága azonban itt is felmerül, mivel ha a nőivar és a szaporulat tartósan nagyobb mértékben kerül kivételre, akkor az ivararány előbb-utóbb el kellene, hogy torzuljon.
- A magas hasznosítási arányok mellett is csupán stabilizálódó jelentett állomány azt jelezheti, hogy a szabad területi dámszarvas állomány nagyobb is lehet. Ebből következően a magas hasznosítási arányok csupán látszólagosak is lehettek.

A dámszarvas jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A dámszarvas szabad területi állománya a **Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben** az őzet követő nagyságú. A vaddisznó és a gímszarvas is terjed és növekszik a létszámuk. A dámszarvasnak az előbbiek miatt a vadgazdálkodási jelentősége is nagy lehet a tájegységben.
- A tájegységi kezelését a többi csülkös vadhoz viszonyított értéke és/vagy szerepe

A dámszarvas állománya, hasznosítása és minősége
határozza meg, valamint a dámszarvas élőhelyén érvényesülő erdő- és mezőgazdasági érdekek és tűrőképesség. A tájegységben a térített mezőgazdasági vadkár-térítés az elmúlt években igen alacsony, 1-4 millió Ft/év között alakult.
A dámszarvas trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben
• A bírált trófeák egy része kerti területről származik, ezért az agancsok értékeléséhez a trófeabírálati adatbázis a szabadon élő állományra nézve kevésbé egyértelmű forrás lehet. • A bírált agancsok száma növekedett (13-184 db), ezek közül 40±10% volt az érmes (8-84 db). Az érmeseken belül az arany (20→40%), ezüst (40→20%) és bronz (50→20%) érmesek aránya az utóbbi 10 évben megváltozott. • Az átlagos szárhossz 7-10 éves kor között éri el a csúcsát, az átlagos lapátsúly 7-8 év kor között éri el a maximumát. A 9-11 éves korcsoport szóródása rendkívül nagy, valószínűleg a kis elemszámok miatt.

A szabad területi dámszarvasállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **304**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	152	194	180	**526**	15	21	40	**76**	9,9%	10,8%	22,2%	**14,4%**
1999	166	213	123	**502**	22	25	36	**83**	13,3%	11,7%	29,3%	**16,5%**
2000	209	231	147	**587**	30	43	50	**123**	14,4%	18,6%	34,0%	**21,0%**
2001	226	286	185	**697**	36	50	50	**136**	15,9%	17,5%	27,0%	**19,5%**
2002	309	372	244	**925**	40	53	84	**177**	12,9%	14,2%	34,4%	**19,1%**
2003	320	410	275	**1 005**	47	101	114	**262**	14,7%	24,6%	41,5%	**26,1%**
2004	355	476	315	**1 146**	53	75	137	**265**	14,9%	15,8%	43,5%	**23,1%**
2005	362	466	332	**1 160**	75	99	150	**324**	20,7%	21,2%	45,2%	**27,9%**
2006	343	404	286	**1 033**	65	75	119	**259**	19,0%	18,6%	41,6%	**25,1%**
2007	387	426	299	**1 112**	75	76	111	**262**	19,4%	17,8%	37,1%	**23,6%**
2008	339	374	268	**981**	84	98	158	**340**	24,8%	26,2%	59,0%	**34,7%**
2009	501	549	392	**1 442**	101	196	191	**488**	20,2%	35,7%	48,7%	**33,8%**
2010	631	695	487	**1 813**	135	205	222	**562**	21,4%	29,5%	45,6%	**31,0%**
2011	617	721	520	**1 858**	89	142	218	**449**	14,4%	19,7%	41,9%	**24,2%**
2012	705	834	587	**2 126**	144	196	225	**565**	20,4%	23,5%	38,3%	**26,6%**
2013	649	813	537	**1 999**	150	186	236	**572**	23,1%	22,9%	43,9%	**28,6%**
2014	646	825	543	**2 014**	164	215	214	**593**	25,4%	26,1%	39,4%	**29,4%**
Változás	325,0%	325,3%	201,7%	282,9%	993,3%	923,8%	435,0%	680,3%	157,3%	140,8%	77,3%	103,8%

Ivararány (1 bikára vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*	Bika	Tehén	Borjú	*Bjú/tehén*
1998	1	1,28	1,18	***0,93***	1	1,40	2,67	***1,90***
1999	1	1,28	0,74	***0,58***	1	1,14	1,64	***1,44***
2000	1	1,11	0,70	***0,64***	1	1,43	1,67	***1,16***
2001	1	1,27	0,82	***0,65***	1	1,39	1,39	***1,00***
2002	1	1,20	0,79	***0,66***	1	1,33	2,10	***1,58***
2003	1	1,28	0,86	***0,67***	1	2,15	2,43	***1,13***
2004	1	1,34	0,89	***0,66***	1	1,42	2,58	***1,83***
2005	1	1,29	0,92	***0,71***	1	1,32	2,00	***1,52***
2006	1	1,18	0,83	***0,71***	1	1,15	1,83	***1,59***
2007	1	1,10	0,77	***0,70***	1	1,01	1,48	***1,46***
2008	1	1,10	0,79	***0,72***	1	1,17	1,88	***1,61***
2009	1	1,10	0,78	***0,71***	1	1,94	1,89	***0,97***
2010	1	1,10	0,77	***0,70***	1	1,52	1,64	***1,08***
2011	1	1,17	0,84	***0,72***	1	1,60	2,45	***1,54***
2012	1	1,18	0,83	***0,70***	1	1,36	1,56	***1,15***
2013	1	1,25	0,83	***0,66***	1	1,24	1,57	***1,27***
2014	1	1,28	0,84	***0,66***	1	1,31	1,30	***1,00***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bika	Tehén	Borjú	Összes	Bika	Tehén	Borjú	Összes
1998	28,9%	36,9%	34,2%	100%	19,7%	27,6%	52,6%	100%
1999	33,1%	42,4%	24,5%	100%	26,5%	30,1%	43,4%	100%
2000	35,6%	39,4%	25,0%	100%	24,4%	35,0%	40,7%	100%
2001	32,4%	41,0%	26,5%	100%	26,5%	36,8%	36,8%	100%
2002	33,4%	40,2%	26,4%	100%	22,6%	29,9%	47,5%	100%
2003	31,8%	40,8%	27,4%	100%	17,9%	38,5%	43,5%	100%
2004	31,0%	41,5%	27,5%	100%	20,0%	28,3%	51,7%	100%
2005	31,2%	40,2%	28,6%	100%	23,1%	30,6%	46,3%	100%
2006	33,2%	39,1%	27,7%	100%	25,1%	29,0%	45,9%	100%
2007	34,8%	38,3%	26,9%	100%	28,6%	29,0%	42,4%	100%
2008	34,6%	38,1%	27,3%	100%	24,7%	28,8%	46,5%	100%
2009	34,7%	38,1%	27,2%	100%	20,7%	40,2%	39,1%	100%
2010	34,8%	38,3%	26,9%	100%	24,0%	36,5%	39,5%	100%
2011	33,2%	38,8%	28,0%	100%	19,8%	31,6%	48,6%	100%
2012	33,2%	39,2%	27,6%	100%	25,5%	34,7%	39,8%	100%
2013	32,5%	40,7%	26,9%	100%	26,2%	32,5%	41,3%	100%
2014	32,1%	41,0%	27,0%	100%	27,7%	36,3%	36,1%	100%

A dámszarvas hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **304**

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései I.

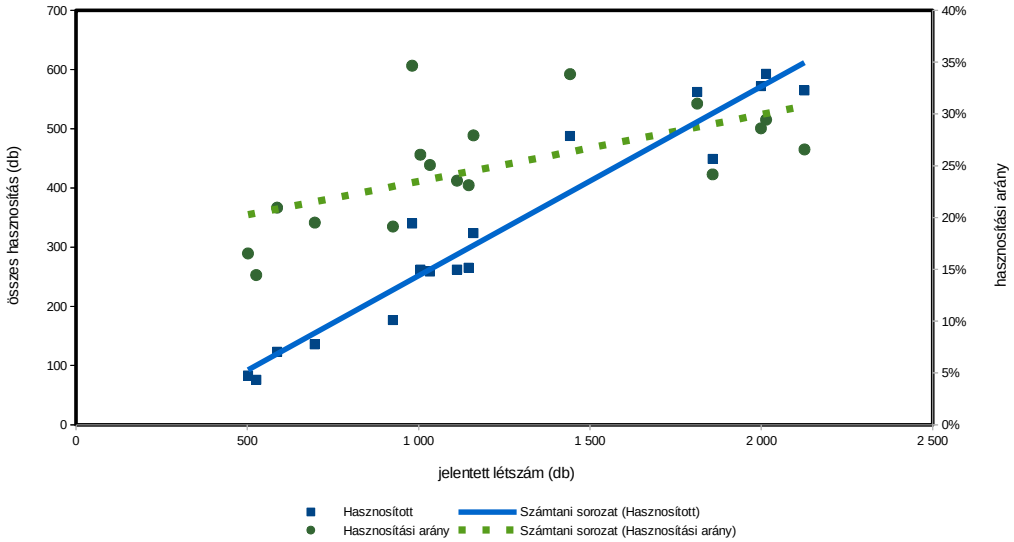

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései II.

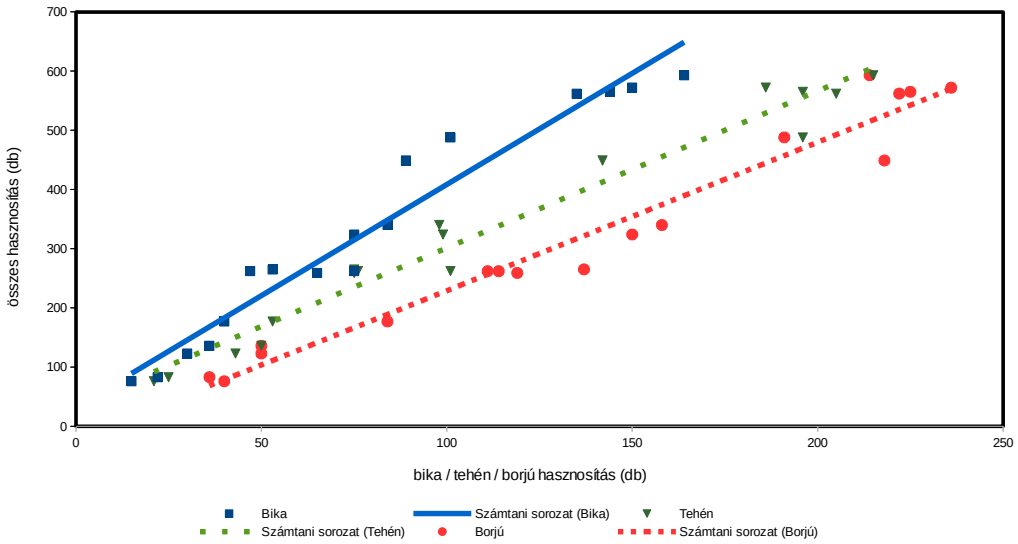

Dámszarvas szabad területi hasznosítás összefüggései III.

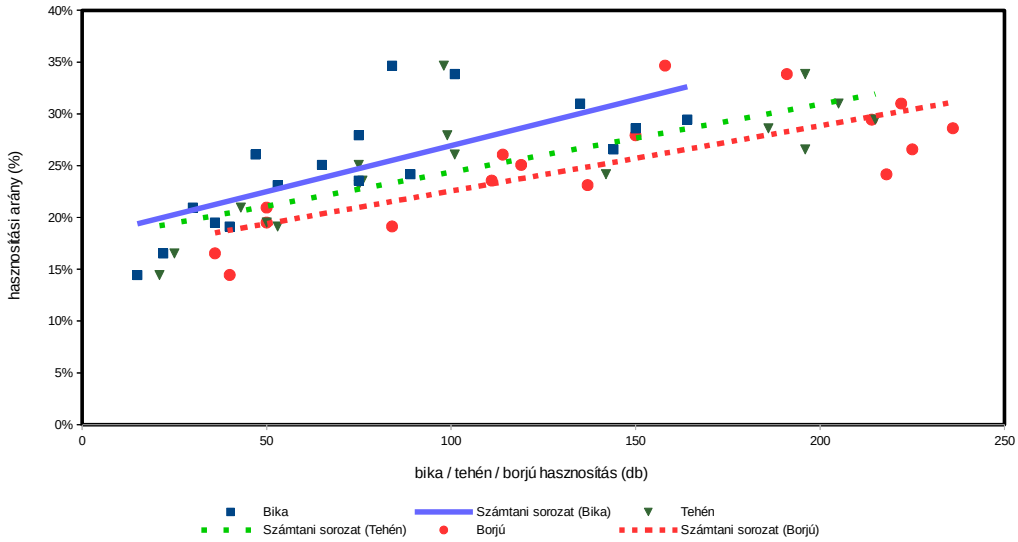

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2007

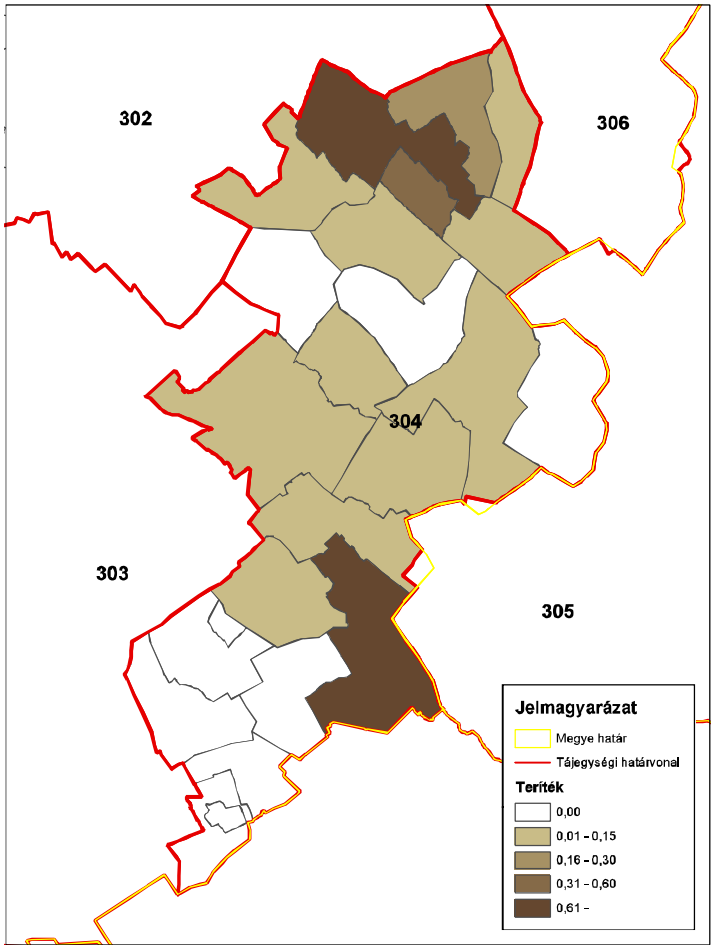

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2008

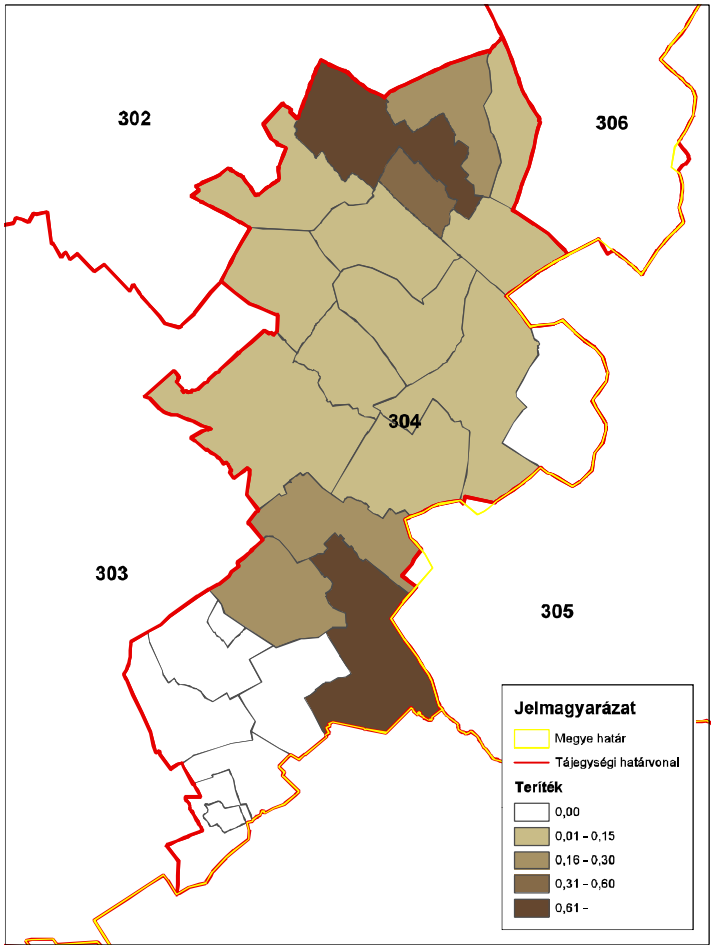

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2009

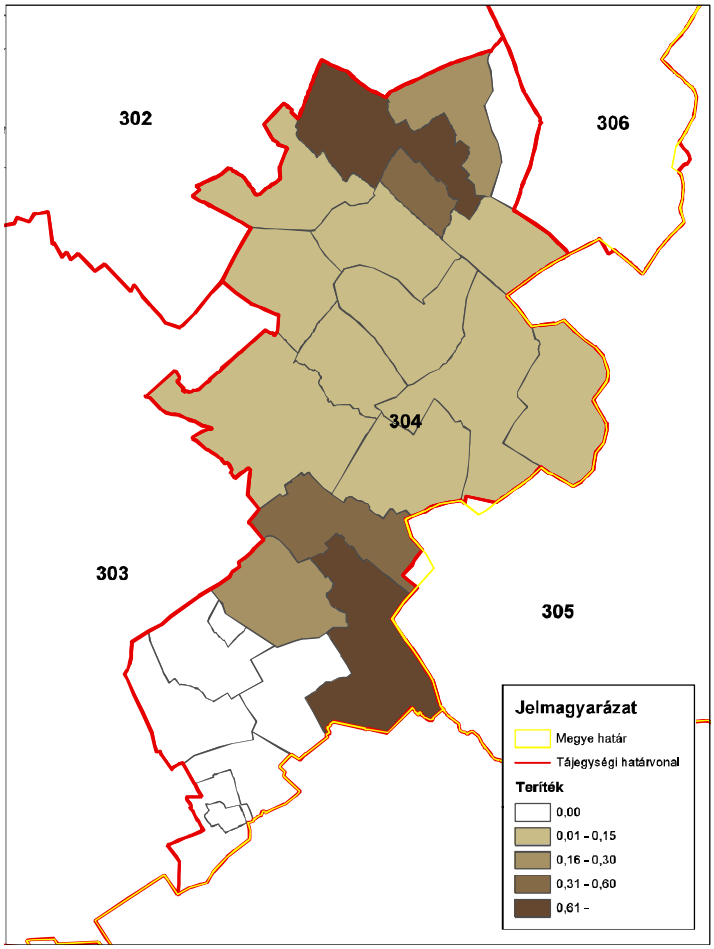

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2010

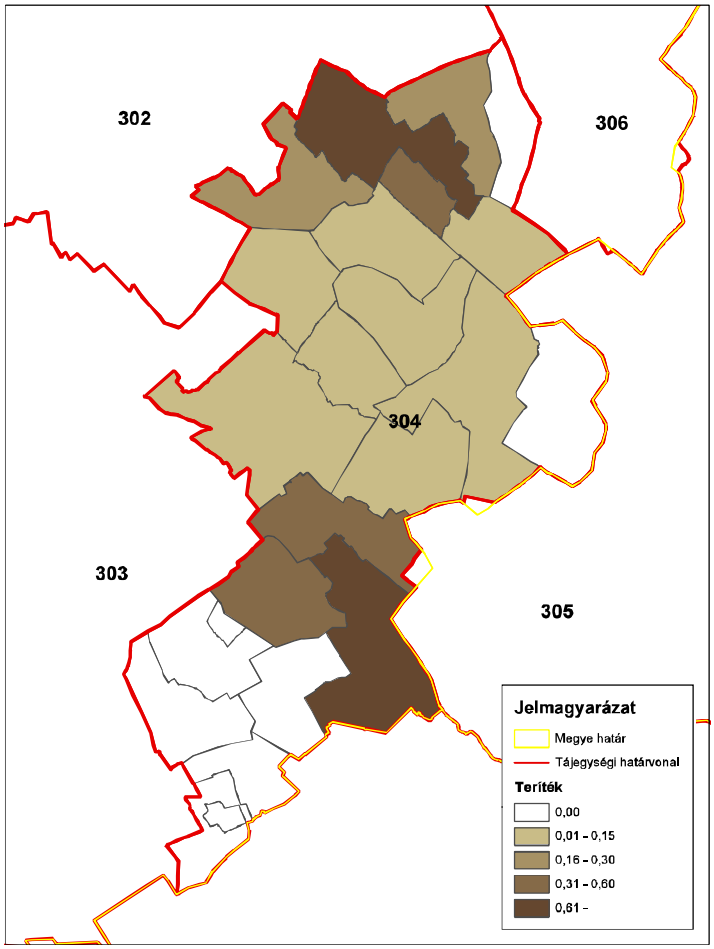

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2011

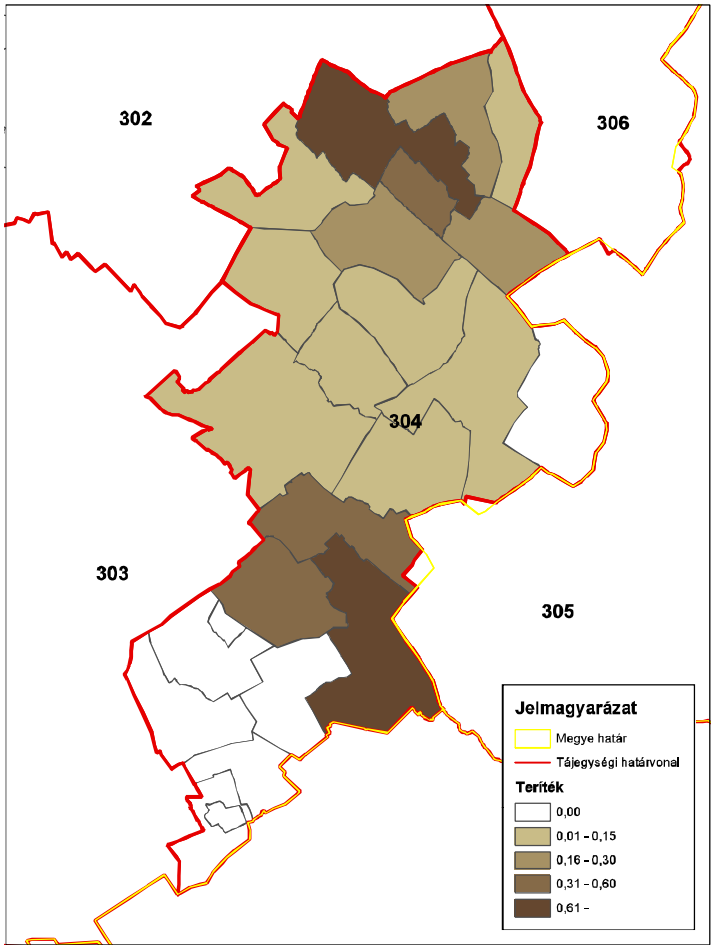

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2012

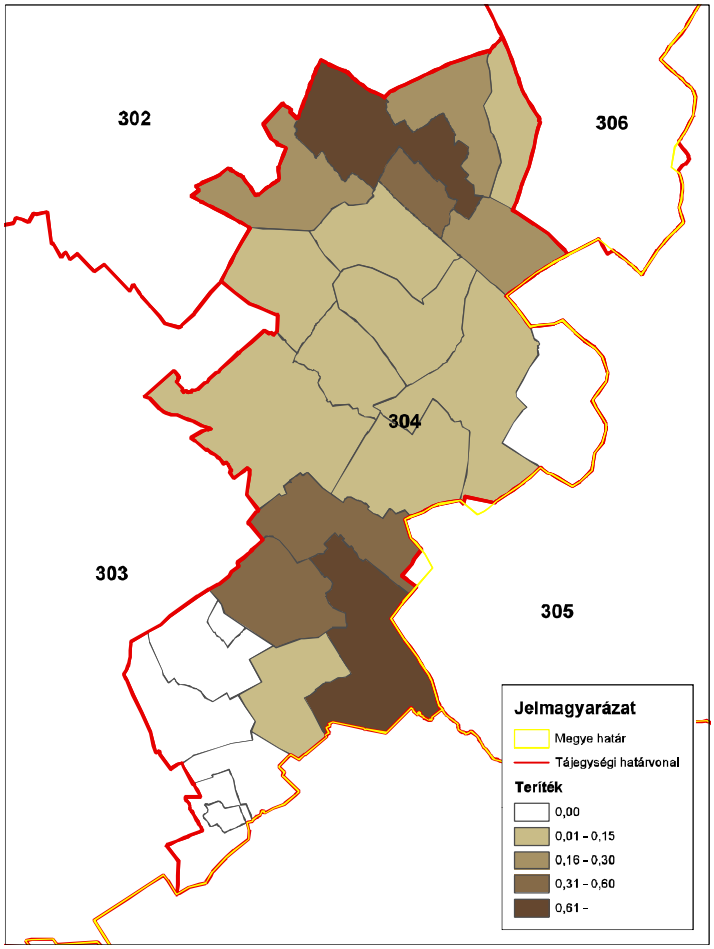

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2013

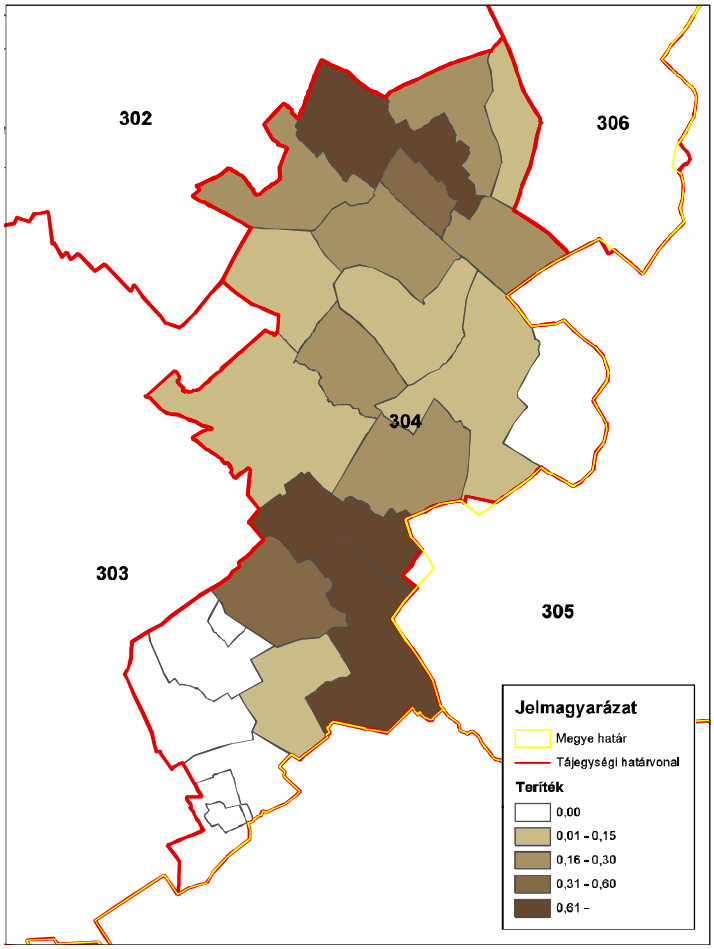

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas (teríték - db/km^2) 2014

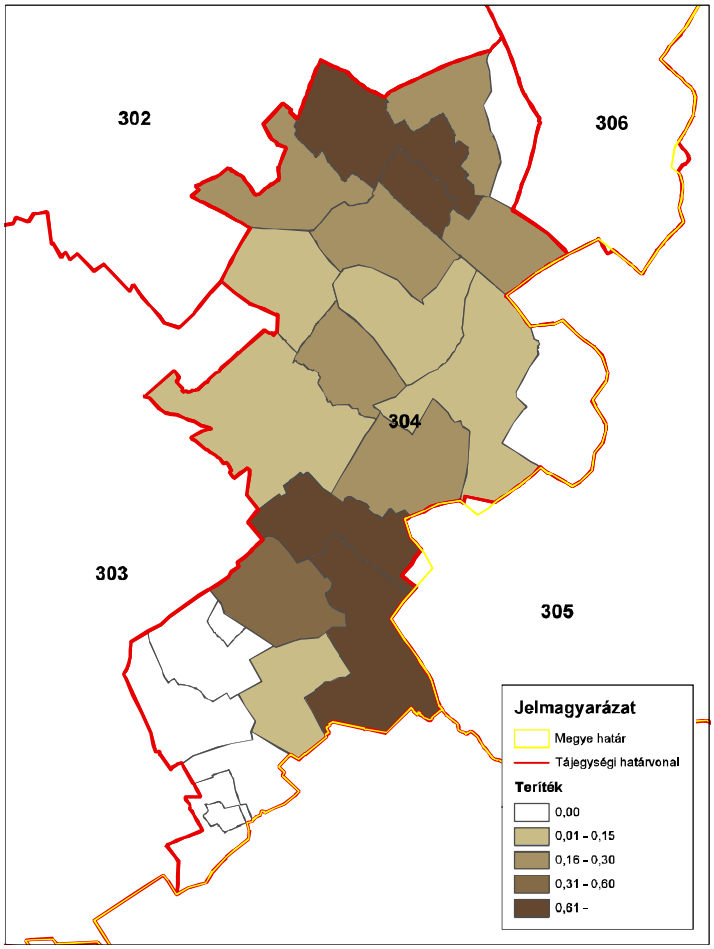

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	13	8	61,5%	4	2	2	50,0%	25,0%	25,0%
1999	21	8	38,1%	5	3		62,5%	37,5%	0,0%
2000	34	14	41,2%	1	6	7	7,1%	42,9%	50,0%
2001	35	20	57,1%	11	3	6	55,0%	15,0%	30,0%
2002	40	19	47,5%	9	5	5	47,4%	26,3%	26,3%
2003	48	15	31,3%	2	7	6	13,3%	46,7%	40,0%
2004	53	22	41,5%	7	13	2	31,8%	59,1%	9,1%
2005	76	25	32,9%	10	8	7	40,0%	32,0%	28,0%
2006	73	26	35,6%	5	9	12	19,2%	34,6%	46,2%
2007	80	32	40,0%	11	11	10	34,4%	34,4%	31,3%
2008	87	33	37,9%	11	13	9	33,3%	39,4%	27,3%
2009	112	44	39,3%	15	14	15	34,1%	31,8%	34,1%
2010	144	54	37,5%	28	11	15	51,9%	20,4%	27,8%
2011	146	59	40,4%	28	18	13	47,5%	30,5%	22,0%
2012	157	65	41,4%	39	10	16	60,0%	15,4%	24,6%
2013	167	69	41,3%	37	18	14	53,6%	26,1%	20,3%
2014	184	84	45,7%	41	30	13	48,8%	35,7%	15,5%

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

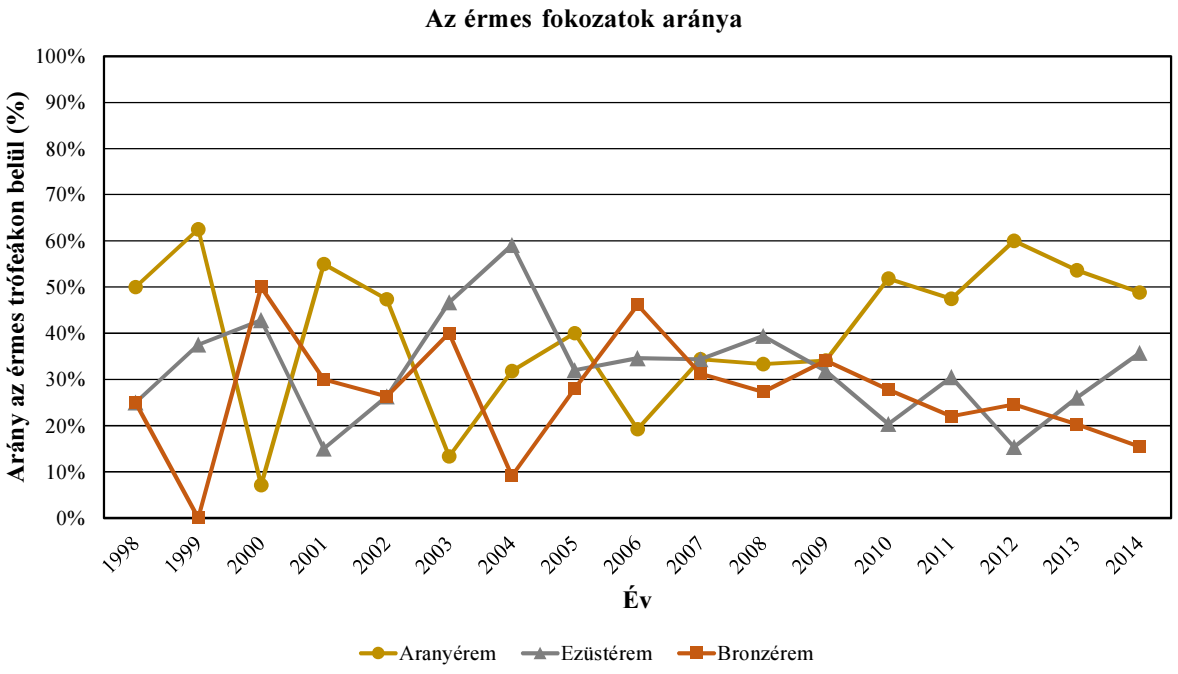

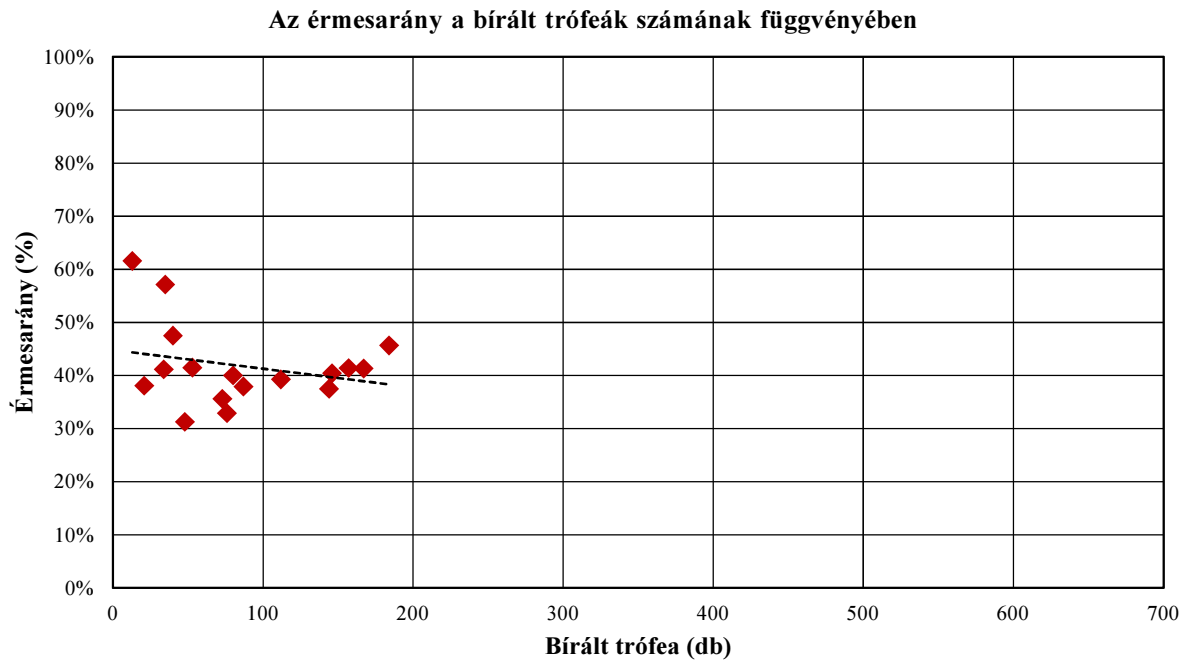

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	1	2	2			4	3	5	7	6	12	23	31	19	34	33	28
2		2	1	4	7	10	6	16	10	15	7	10	23	17	12	16	13
3	2	1	3	5	5	3	5	7	5	7	17	10	13	12	21	13	16
4	1	4	2	3	3	4	6	9	10	11	7	13	11	16	13	13	16
5	1	3	4	1	4	9	5	12	9	8	8	12	21	15	15	14	19
6	1	1	8	4	3	4	9	5	9	5	9	10	8	16	17	13	16
7		3	5	3	5	4	6	9	8	10	10	13	18	17	18	20	24
8	1		1	3	6	4	5	7	10	8	10	13	10	17	7	17	23
9	4	1	3	5	4	4	4	6	5	7	5	3	9	13	18	21	18
10		3	1	6	3	2	2			1	1	2		4	1	2	4
11	2		4	1			2			2	1	3			1	4	7
12		1														1	
13																	
13<																	
Összesen	**13**	**21**	**34**	**35**	**40**	**48**	**53**	**76**	**73**	**80**	**87**	**112**	**144**	**146**	**157**	**167**	**184**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	7,7%	9,5%	5,9%			8,3%	5,7%	6,6%	9,6%	7,5%	13,8%	20,5%	21,5%	13,0%	21,7%	19,8%	15,2%
2		9,5%	2,9%	11,4%	17,5%	20,8%	11,3%	21,1%	13,7%	18,8%	8,0%	8,9%	16,0%	11,6%	7,6%	9,6%	7,1%
3	15,4%	4,8%	8,8%	14,3%	12,5%	6,3%	9,4%	9,2%	6,8%	8,8%	19,5%	8,9%	9,0%	8,2%	13,4%	7,8%	8,7%
4	7,7%	19,0%	5,9%	8,6%	7,5%	8,3%	11,3%	11,8%	13,7%	13,8%	8,0%	11,6%	7,6%	11,0%	8,3%	7,8%	8,7%
5	7,7%	14,3%	11,8%	2,9%	10,0%	18,8%	9,4%	15,8%	12,3%	10,0%	9,2%	10,7%	14,6%	10,3%	9,6%	8,4%	10,3%
6	7,7%	4,8%	23,5%	11,4%	7,5%	8,3%	17,0%	6,6%	12,3%	6,3%	10,3%	8,9%	5,6%	11,0%	10,8%	7,8%	8,7%
7		14,3%	14,7%	8,6%	12,5%	8,3%	11,3%	11,8%	11,0%	12,5%	11,5%	11,6%	12,5%	11,6%	11,5%	12,0%	13,0%
8	7,7%		2,9%	8,6%	15,0%	8,3%	9,4%	9,2%	13,7%	10,0%	11,5%	11,6%	6,9%	11,6%	4,5%	10,2%	12,5%
9	30,8%	4,8%	8,8%	14,3%	10,0%	8,3%	7,5%	7,9%	6,8%	8,8%	5,7%	2,7%	6,3%	8,9%	11,5%	12,6%	9,8%
10		14,3%	2,9%	17,1%	7,5%	4,2%	3,8%			1,3%	1,1%	1,8%		2,7%	0,6%	1,2%	2,2%
11	15,4%		11,8%	2,9%			3,8%			2,5%	1,1%	2,7%			0,6%	2,4%	3,8%
12		4,8%														0,6%	
13																	
13<																	
Összesen	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

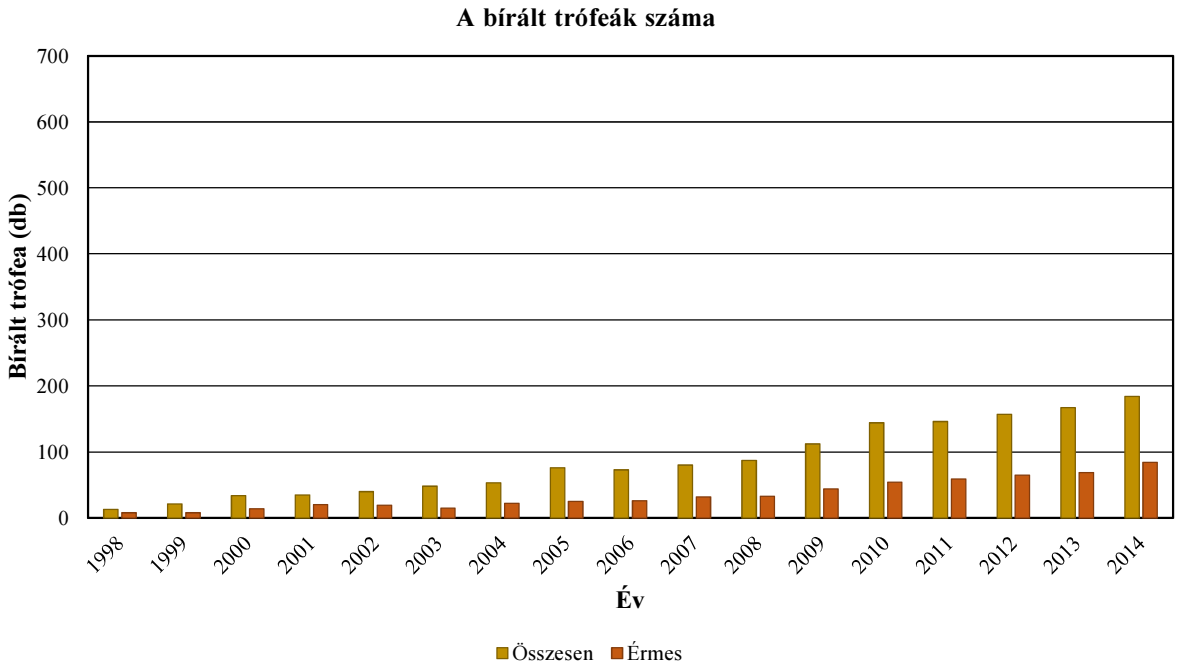

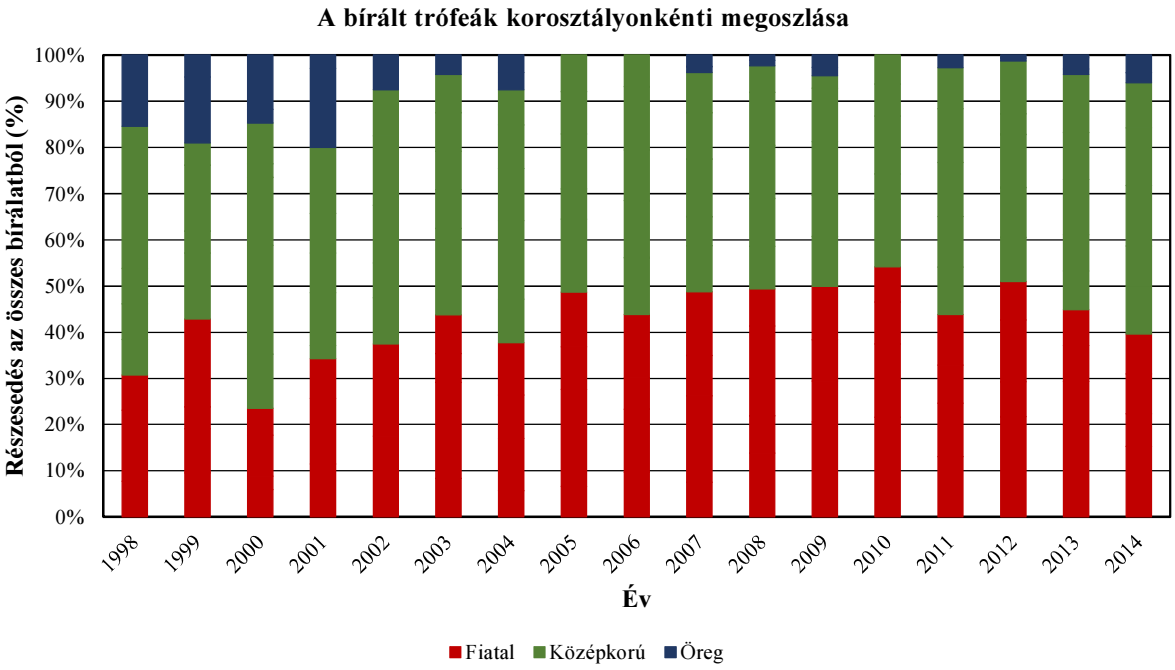

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	210	8,35				0,50			
2	169	40,37	22,10	47,00	15,50	1,40	19,45	12,00	13,50
3	145	47,28	20,55	30,43	12,90	1,83	17,98	10,15	10,85
4	142	54,04	20,60	34,15	13,41	2,32	17,50	9,80	10,06
5	160	59,56	21,78	33,73	13,52	2,74	17,68	9,93	10,34
6	138	62,53	21,47	35,15	13,83	3,08	18,12	10,21	10,91
7	173	66,21	22,47	38,25	14,95	3,53	18,66	10,47	11,34
8	142	68,30	22,01	39,84	15,49	3,82	19,07	10,77	12,02
9	130	68,87	22,17	41,32	15,84	3,92	19,51	11,05	12,33
10	32	72,29	22,36	43,21	16,51	4,27	19,78	11,18	12,37
11	27	68,37	19,93	39,66	15,86	4,03	19,93	11,44	12,75
12	2	67,40	22,25	39,70	16,18	4,13	19,28	10,75	13,95
13									
13<									

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	210	5,50				0,45			
2	169	29,88	22,10	47,00	15,50	1,05	19,45	12,00	13,50
3	145	37,63	19,25	29,35	11,30	1,39	17,80	10,05	10,70
4	142	48,68	19,70	31,25	12,10	1,77	16,90	9,30	9,30
5	160	52,30	19,80	30,38	11,40	2,23	16,80	9,20	9,25
6	138	59,30	19,33	32,45	12,33	2,02	17,09	9,83	10,10
7	173	60,96	20,84	34,72	13,30	2,99	17,47	9,73	10,36
8	142	63,00	18,27	34,85	14,05	3,09	17,40	9,80	11,20
9	130	59,90	16,35	35,48	11,50	3,30	18,47	10,25	10,70
10	32	65,45	17,60	36,00	12,80	3,47	17,70	10,20	11,35
11	27	58,60	16,70	33,00	13,14	3,09	19,35	11,00	11,35
12	2	62,00	22,25	35,75	15,30	3,90	18,00	10,10	11,70
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	210	10,79				0,53			
2	169	46,50	22,10	47,00	15,50	1,65	19,45	12,00	13,50
3	145	53,12	21,85	31,50	14,50	2,22	18,15	10,25	11,00
4	142	57,83	22,10	38,38	14,00	2,68	18,08	10,18	10,73
5	160	64,20	24,87	37,48	14,45	3,12	18,50	10,48	11,11
6	138	66,74	23,55	38,68	15,09	3,72	19,21	10,82	12,39
7	173	72,15	25,18	43,49	16,33	3,93	19,75	10,89	12,07
8	142	72,01	24,07	43,18	17,13	4,60	20,21	11,33	13,25
9	130	73,96	25,57	44,73	18,10	4,59	20,22	11,80	13,51
10	32	78,13	25,00	49,80	22,38	5,55	22,10	12,25	14,33
11	27	78,10	24,73	45,95	19,25	4,75	20,52	11,95	13,74
12	2	72,80	22,25	43,65	17,05	4,35	20,55	11,40	16,20
13									
13<									

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	210	5,29				0,09			
2	169	16,63	0,00	0,00	0,00	0,60	0,00	0,00	0,00
3	145	15,48	2,60	2,15	3,20	0,83	0,35	0,20	0,30
4	142	9,16	2,40	7,13	1,90	0,91	1,18	0,88	1,43
5	160	11,90	5,07	7,11	3,05	0,89	1,70	1,28	1,86
6	138	7,44	4,22	6,22	2,77	1,70	2,12	0,98	2,29
7	173	11,19	4,34	8,77	3,03	0,95	2,28	1,17	1,71
8	142	9,01	5,80	8,33	3,08	1,51	2,81	1,53	2,05
9	130	14,06	9,22	9,26	6,60	1,29	1,75	1,55	2,81
10	32	12,68	7,40	13,80	9,58	2,08	4,40	2,05	2,98
11	27	19,50	8,03	12,95	6,11	1,66	1,17	0,95	2,39
12	2	10,80	0,00	7,90	1,75	0,45	2,55	1,30	4,50
13									
13<									

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	210	63,3%				17,0%			
2	169	41,2%	0,0%	0,0%	0,0%	42,5%	0,0%	0,0%	0,0%
3	145	32,7%	12,7%	7,1%	24,8%	45,4%	1,9%	2,0%	2,8%
4	142	16,9%	11,7%	20,9%	14,2%	39,2%	6,7%	8,9%	14,2%
5	160	20,0%	23,3%	21,1%	22,6%	32,3%	9,6%	12,8%	18,0%
6	138	11,9%	19,7%	17,7%	20,0%	55,0%	11,7%	9,6%	21,0%
7	173	16,9%	19,3%	22,9%	20,3%	26,8%	12,2%	11,2%	15,1%
8	142	13,2%	26,4%	20,9%	19,9%	39,4%	14,7%	14,2%	17,1%
9	130	20,4%	41,6%	22,4%	41,7%	33,0%	9,0%	14,0%	22,8%
10	32	17,5%	33,1%	31,9%	58,0%	48,6%	22,2%	18,3%	24,1%
11	27	28,5%	40,3%	32,6%	38,6%	41,1%	5,9%	8,3%	18,8%
12	2	16,0%	0,0%	19,9%	10,8%	10,9%	13,2%	12,1%	32,3%
13									
13<									

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	210	5,50				0,45			
2	169	29,88	22,10	47,00	15,50	1,05	19,45	12,00	13,50
3	145	37,63	19,25	29,35	11,30	1,39	17,80	10,05	10,70
4	142	48,68	19,70	31,25	12,10	1,77	16,90	9,30	9,30
5	160	52,30	19,80	30,38	11,40	2,23	16,80	9,20	9,25
6	138	59,30	19,33	32,45	12,33	2,02	17,09	9,83	10,10
7	173	60,96	20,84	34,72	13,30	2,99	17,47	9,73	10,36
8	142	63,00	18,27	34,85	14,05	3,09	17,40	9,80	11,20
9	130	59,90	16,35	35,48	11,50	3,30	18,47	10,25	10,70
10	32	65,45	17,60	36,00	12,80	3,47	17,70	10,20	11,35
11	27	58,60	16,70	33,00	13,14	3,09	19,35	11,00	11,35
12	2	62,00	22,25	35,75	15,30	3,90	18,00	10,10	11,70
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	210	2000				2000			
2	169	1999	2005	2005	2005	1999	2005	2005	2005
3	145	2003	2010	2010	2012	2003	2010	2010	2010
4	142	1999	2010	2005	2006	1999	1999	2005	2005
5	160	1998	2011	2006	1999	1998	1999	1999	1999
6	138	2003	2007	2003	2000	1999	2004	2006	1998
7	173	2005	2014	2006	2003	2000	1999	2000	2000
8	142	2005	2001	2005	2000	1998	1998	2000	2000
9	130	2009	2009	2003	1999	2000	2000	2003	2000
10	32	2000	2003	2003	2000	2000	2000	2007	2000
11	27	2001	2001	2012	2000	2012	2004	2012	2001
12	2	2013	1999	2013	1999	2013	2013	2013	2013
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	210	10,79				0,53			
2	169	46,50	22,10	47,00	15,50	1,65	19,45	12,00	13,50
3	145	53,12	21,85	31,50	14,50	2,22	18,15	10,25	11,00
4	142	57,83	22,10	38,38	14,00	2,68	18,08	10,18	10,73
5	160	64,20	24,87	37,48	14,45	3,12	18,50	10,48	11,11
6	138	66,74	23,55	38,68	15,09	3,72	19,21	10,82	12,39
7	173	72,15	25,18	43,49	16,33	3,93	19,75	10,89	12,07
8	142	72,01	24,07	43,18	17,13	4,60	20,21	11,33	13,25
9	130	73,96	25,57	44,73	18,10	4,59	20,22	11,80	13,51
10	32	78,13	25,00	49,80	22,38	5,55	22,10	12,25	14,33
11	27	78,10	24,73	45,95	19,25	4,75	20,52	11,95	13,74
12	2	72,80	22,25	43,65	17,05	4,35	20,55	11,40	16,20
13									
13<									

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1	210	2006				1998			
2	169	2000	2005	2005	2005	2008	2005	2005	2005
3	145	2000	2012	2012	2010	2010	2012	2012	2012
4	142	2001	2014	2014	1999	2010	2010	2014	2010
5	160	2001	2005	2005	2004	2010	2003	2013	2009
6	138	2012	2003	2005	2006	2010	2010	2009	2010
7	173	2012	1999	2012	1999	2012	2010	2010	2005
8	142	2010	2002	2010	2010	2010	2010	2010	1998
9	130	2010	2004	2012	2009	2010	2008	1999	2010
10	32	2013	2000	2013	2013	2013	2012	2012	2013
11	27	2008	2007	2008	2008	2013	2009	2009	2014
12	2	1999	1999	1999	2013	1999	1999	1999	1999
13									
13<									

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

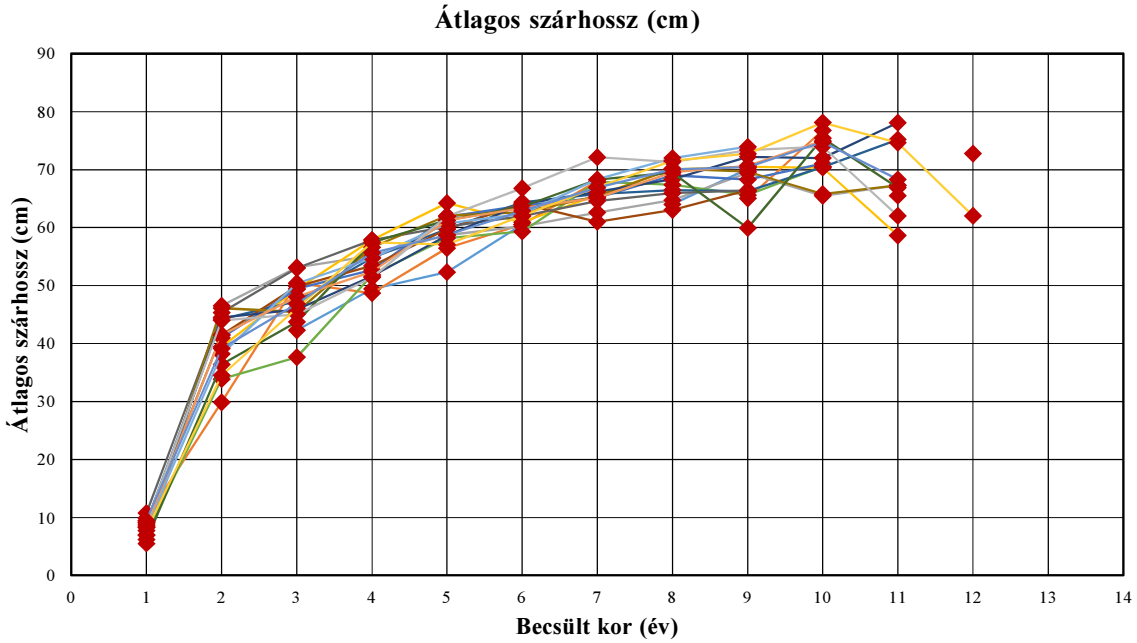

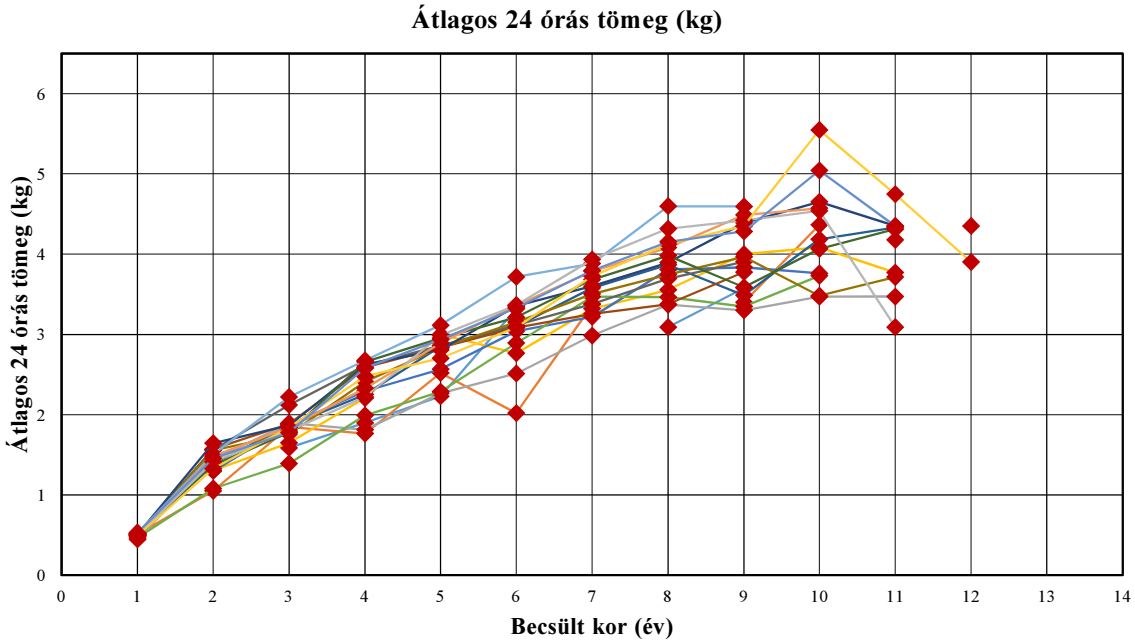

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Dámszarvas

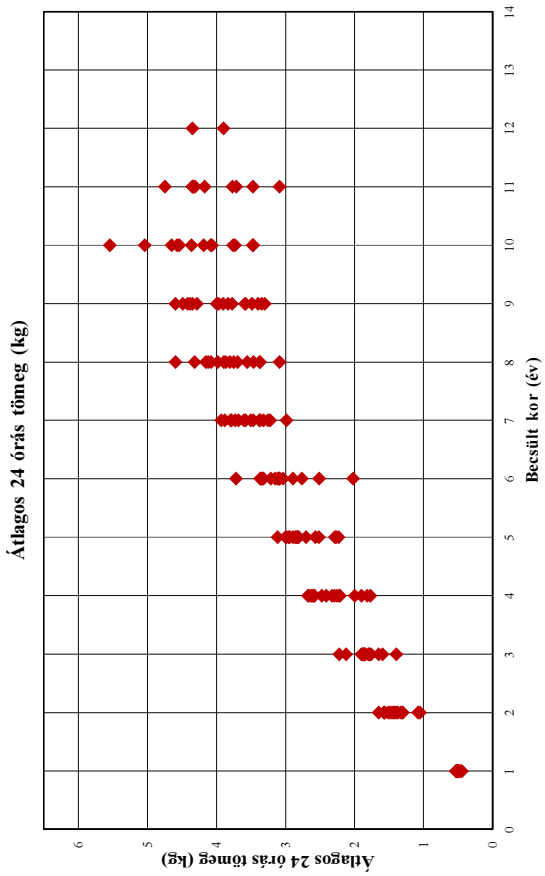

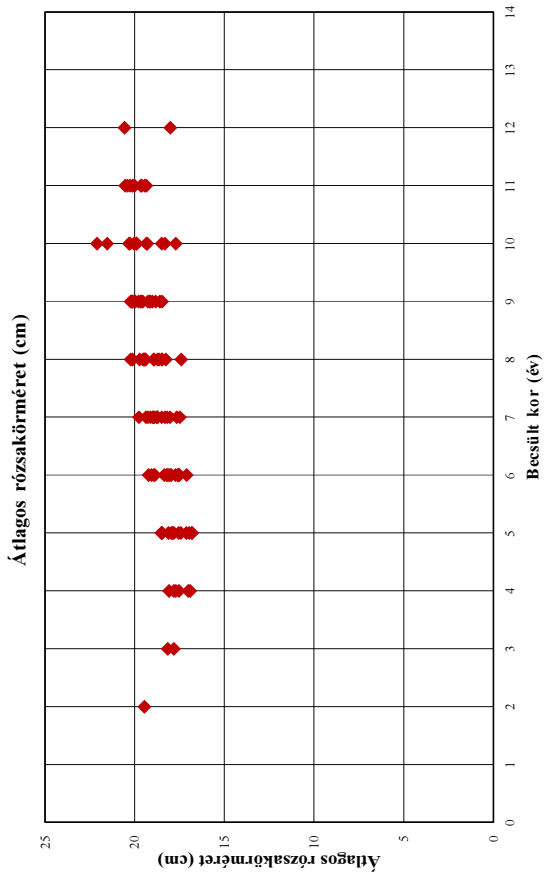

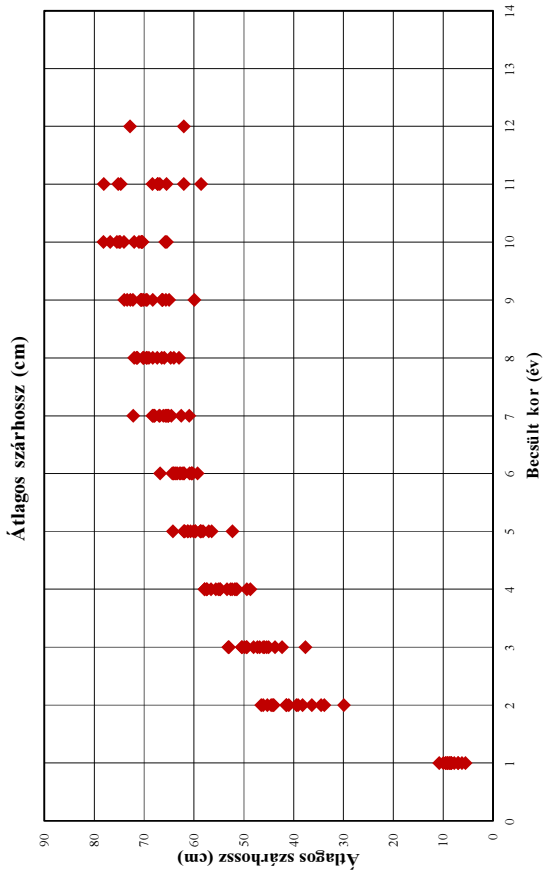

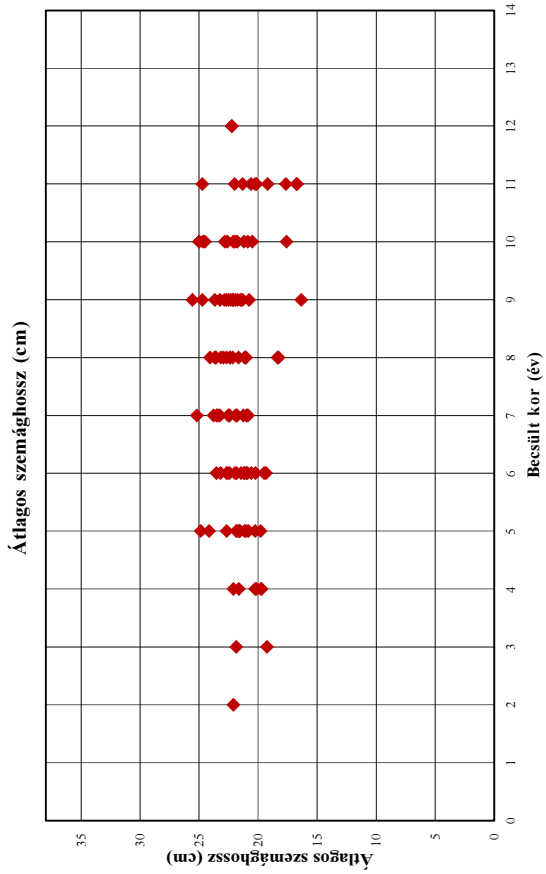

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)

Dámszarvas

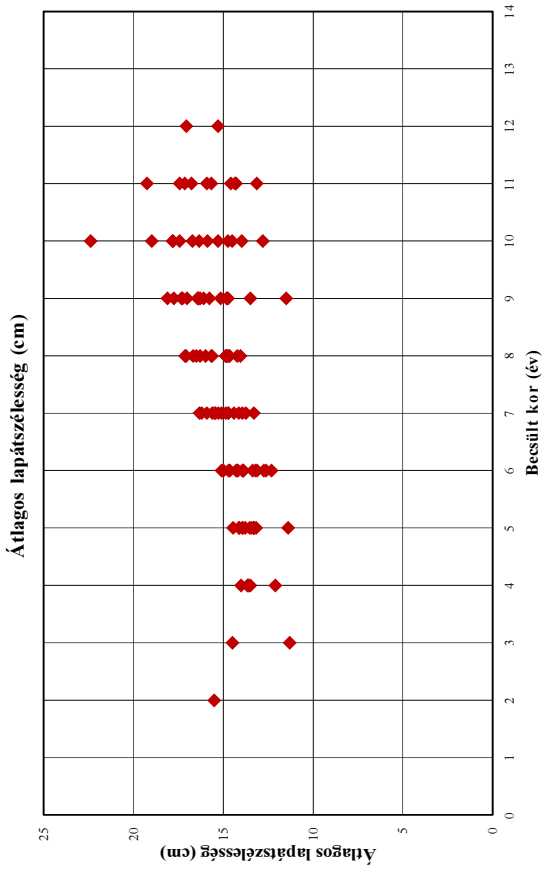

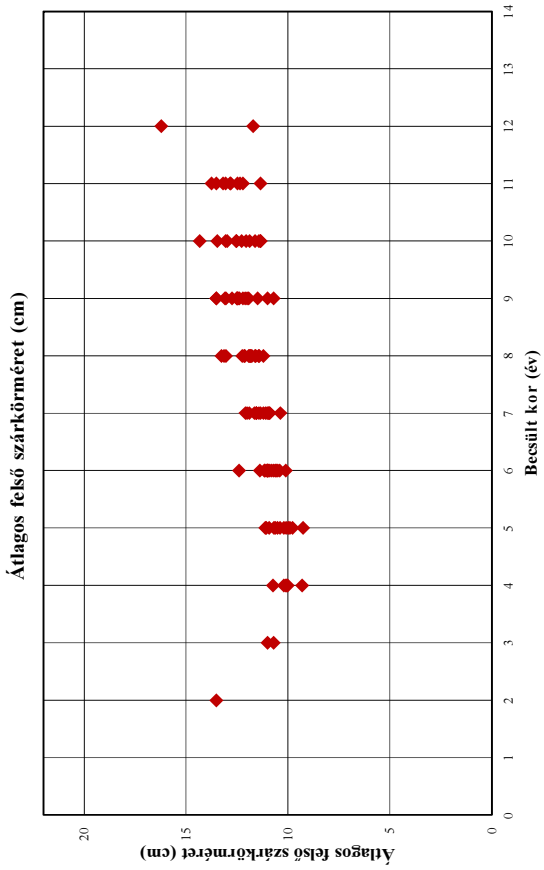

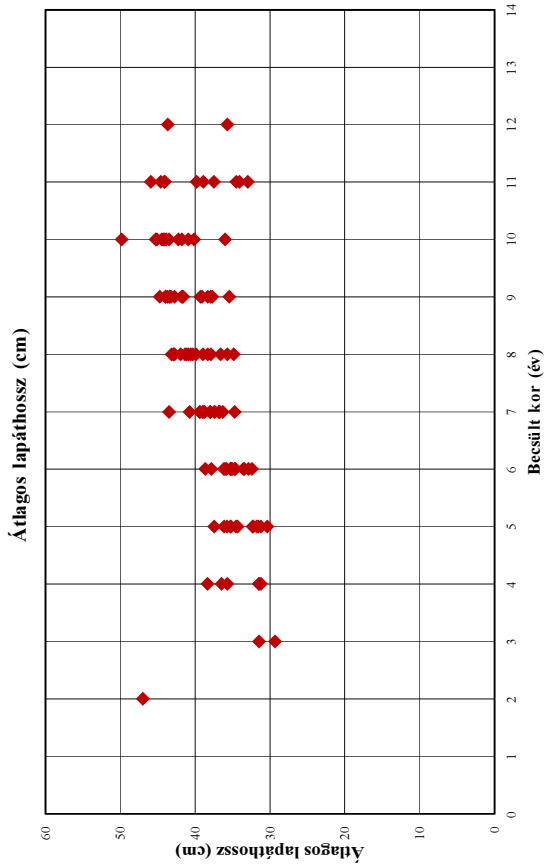

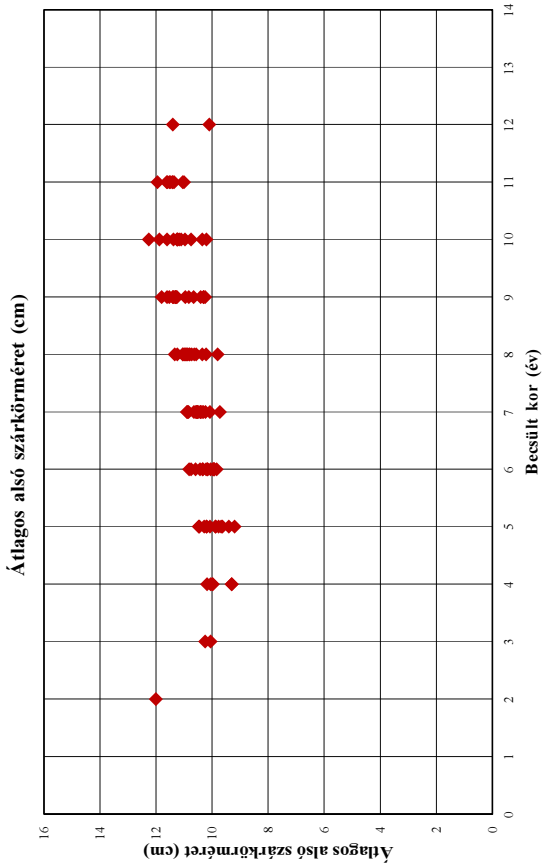

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
1998	1	1	9,45				0,53			
1998	2									
1998	3	2	42,30				1,59			
1998	4	1	49,40				1,90			
1998	5	1	52,30				2,23			
1998	6	1	60,50	19,50	35,25	12,75	3,32	17,55	10,15	10,10
1998	7									
1998	8	1	64,00	18,35	35,75	14,85	3,09	17,40	10,35	13,25
1998	9	4	70,11	21,48	39,33	14,80	3,58	19,01	10,83	12,21
1998	10									
1998	11	2	65,48	19,20	34,53	15,68	4,18	19,43	11,58	12,80
1998	12									
1998	13									
1998	13<									
1999	1	2	9,95				0,51			
1999	2	2	29,88				1,05			
1999	3	1	50,40				1,85			
1999	4	4	48,68	20,15	36,50	14,00	1,77	16,90	10,05	10,05
1999	5	3	56,43	24,15	32,25	11,40	2,52	16,80	9,20	9,25
1999	6	1	60,50				2,02			
1999	7	3	68,00	25,18	40,78	16,33	3,37	17,47	10,42	10,88
1999	8									
1999	9	1	65,00	22,85	37,95	11,50	3,40	20,10	11,80	12,00
1999	10	3	76,80	22,82	45,15	17,82	4,36	20,00	10,97	12,52
1999	11									
1999	12	1	72,80	22,25	43,65	15,30	4,35	20,55	11,40	16,20
1999	13									
1999	13<									
2000	1	2	5,50				0,45			
2000	2	1	46,50				1,44			
2000	3	3	53,12				1,90			
2000	4	2	55,13				1,82			
2000	5	4	58,69				2,27			
2000	6	8	60,23	22,43	32,90	12,33	2,51	17,60	9,93	11,13
2000	7	5	62,56	22,43	37,46	13,75	2,99	18,03	9,73	10,36
2000	8	1	64,70	22,95	38,95	14,05	3,37	18,25	9,80	11,20
2000	9	3	69,40	22,33	38,33	13,50	3,30	18,47	10,40	10,70
2000	10	1	65,45	25,00	41,80	12,80	3,47	17,70	10,75	11,35
2000	11	4	67,23	20,60	37,51	13,14	3,47	19,65	11,40	12,21
2000	12									
2000	13									
2000	13<									
2001	1									
2001	2	4	39,44				1,31			
2001	3	5	49,37				1,65			
2001	4	3	57,83				2,21			
2001	5	1	64,20				3,00			
2001	6	4	60,88	20,90	34,75	13,95	2,77	17,53	9,95	10,70
2001	7	3	65,55	22,53	36,72	15,62	3,32	18,48	10,23	11,08
2001	8	3	70,08	18,27	40,58	16,28	3,56	18,72	10,87	11,40
2001	9	5	70,50	23,66	41,85	16,44	4,00	19,25	11,40	12,44
2001	10	6	70,33	21,78	40,93	16,72	4,08	19,28	11,10	12,27
2001	11	1	58,60	16,70	34,10	14,30	3,77	20,10	11,35	11,35
2001	12									
2001	13									
2001	13<									
2002	1									
2002	2	7	40,99				1,30			
2002	3	5	49,44				1,88			
2002	4	3	52,68				2,29			
2002	5	4	61,81				2,57			
2002	6	3	63,77	23,18	36,03	15,00	3,04	19,05	9,98	10,40
2002	7	5	65,10	23,52	36,79	14,41	3,22	18,98	10,84	11,34
2002	8	6	69,00	24,07	42,76	14,86	3,81	18,93	11,04	12,12
2002	9	4	68,25	21,76	41,63	14,74	3,84	19,14	11,29	12,50
2002	10	3	71,03	21,97	44,13	14,52	3,76	18,48	11,23	12,05
2002	11									
2002	12									
2002	13									
2002	13<									

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2003	1	4	7,00				0,47			
2003	2	10	33,87				1,08			
2003	3	3	37,63				1,39			
2003	4	4	51,83				1,99			
2003	5	9	58,18	20,25	34,35	14,10	2,29	18,50	10,20	9,90
2003	6	4	59,30	23,55	32,45	12,63	2,89	17,50	9,93	10,63
2003	7	4	67,85	23,49	38,94	13,30	3,47	19,25	10,53	11,55
2003	8	4	67,35	23,16	38,31	14,23	3,47	18,91	10,73	11,76
2003	9	4	65,60	21,48	35,48	16,38	3,35	18,59	10,25	10,99
2003	10	2	70,58	17,60	36,00	13,98	3,73	19,88	11,23	11,88
2003	11									
2003	12									
2003	13									
2003	13<									
2004	1	3	9,12				0,48			
2004	2	6	44,20				1,39			
2004	3	5	47,29				1,86			
2004	4	6	54,77				2,25			
2004	5	5	59,72	22,68	32,35	14,45	2,85	17,43	9,68	9,78
2004	6	9	64,34	21,45	34,67	14,63	3,10	17,09	10,21	10,99
2004	7	6	65,77	23,41	36,33	13,93	3,58	18,93	10,32	11,20
2004	8	5	66,43	21,05	37,93	14,74	3,87	19,41	10,96	11,93
2004	9	4	66,25	25,57	43,72	16,28	3,49	18,83	10,30	11,48
2004	10	2	70,48	25,00	40,18	15,88	4,19	21,53	11,38	13,45
2004	11	2	75,20	22,00	44,13	15,93	4,33	19,35	11,43	13,05
2004	12									
2004	13									
2004	13<									
2005	1	5	8,74				0,50			
2005	2	16	41,47	22,10	47,00	15,50	1,57	19,45	12,00	13,50
2005	3	7	49,84				1,89			
2005	4	9	53,39	19,75	31,25	13,65	2,59	17,80	9,30	9,30
2005	5	12	59,73	24,87	37,48	14,13	2,84	18,12	9,87	10,38
2005	6	5	64,08	21,19	38,68	13,38	3,09	18,20	10,34	10,96
2005	7	9	60,96	20,93	37,99	15,49	3,26	18,30	10,56	12,07
2005	8	7	63,00	21,14	34,85	14,65	3,38	18,63	10,22	11,60
2005	9	6	66,42	23,23	39,11	15,15	3,78	19,63	11,30	12,38
2005	10									
2005	11									
2005	12									
2005	13									
2005	13<									
2006	1	7	10,79				0,51			
2006	2	10	45,30				1,56			
2006	3	5	53,00				2,12			
2006	4	10	57,83	20,25	31,50	12,10	2,61	17,00	10,00	10,00
2006	5	9	60,11	21,63	30,38	13,43	2,86	16,95	10,08	10,20
2006	6	9	61,94	21,96	33,46	15,09	3,12	17,73	9,83	10,50
2006	7	8	64,54	23,23	34,72	14,14	3,38	17,65	10,07	10,96
2006	8	10	65,92	21,66	36,63	14,70	3,70	18,45	10,57	11,44
2006	9	5	66,35	22,07	37,75	14,82	3,91	19,54	11,60	12,09
2006	10									
2006	11									
2006	12									
2006	13									
2006	13<									
2007	1	6	7,00				0,50			
2007	2	15	46,11				1,56			
2007	3	7	45,43				1,76			
2007	4	11	56,57				2,41			
2007	5	8	62,04	21,00	35,25	13,31	2,84	17,11	9,40	10,09
2007	6	5	62,65	19,33	33,57	13,21	3,15	17,96	10,17	10,57
2007	7	10	65,37	22,45	36,83	14,72	3,50	18,71	10,57	11,01
2007	8	8	70,18	22,38	41,36	16,51	3,75	18,49	10,64	11,58
2007	9	7	69,64	24,72	43,96	17,02	3,97	19,14	10,66	11,93
2007	10	1	65,75	24,50	42,25	14,75	3,48	18,30	10,20	11,35
2007	11	2	67,25	24,73	39,83	14,58	3,72	20,03	11,05	12,48
2007	12									
2007	13									
2007	13<									

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2008	1	12	8,32				0,51			
2008	2	7	44,50				1,65			
2008	3	17	45,85				1,87			
2008	4	7	51,59				2,62			
2008	5	8	58,60	21,55	31,78	13,78	2,81	16,82	9,63	9,98
2008	6	9	64,00	22,67	35,03	13,89	3,35	18,86	10,59	11,16
2008	7	10	66,16	21,84	37,39	15,43	3,60	18,19	10,36	10,92
2008	8	10	68,29	23,66	40,89	14,85	3,89	19,44	10,80	11,84
2008	9	5	72,22	22,66	43,42	15,77	4,39	20,22	11,28	13,08
2008	10	1	72,00	20,50	44,50	17,80	4,65	20,25	11,25	11,60
2008	11	1	78,10	16,75	45,95	19,25	4,35	19,60	11,50	13,50
2008	12									
2008	13									
2008	13<									
2009	1	23	6,21				0,51			
2009	2	10	36,39				1,37			
2009	3	10	43,71				1,78			
2009	4	13	57,43				2,66			
2009	5	12	61,21	21,15	31,59	13,28	2,96	17,88	10,45	11,11
2009	6	10	63,59	22,59	35,22	14,27	3,21	18,34	10,82	10,88
2009	7	13	68,22	21,91	38,75	14,87	3,68	18,76	10,50	11,54
2009	8	13	69,43	23,57	39,89	15,67	3,98	19,72	11,03	12,14
2009	9	3	59,90	16,35	41,75	18,10	3,59	19,95	10,30	13,50
2009	10	2	75,45	24,68	44,28	18,98	4,07	19,35	10,35	11,43
2009	11	3	66,85	17,65	38,93	17,43	4,31	20,52	11,95	12,83
2009	12									
2009	13									
2009	13<									
2010	1	31	8,33				0,52			
2010	2	23	38,22				1,51			
2010	3	13	50,35	19,25	29,35	14,50	2,22	17,80	10,05	10,70
2010	4	11	54,70	19,70	35,75	13,63	2,68	18,08	9,98	10,73
2010	5	21	60,70	21,86	35,31	13,94	3,12	18,46	10,28	10,91
2010	6	8	62,36	20,58	35,34	14,27	3,72	19,21	10,75	12,39
2010	7	18	68,29	23,78	39,41	15,92	3,88	19,75	10,89	11,89
2010	8	10	72,01	23,65	43,18	17,13	4,60	20,21	11,33	13,04
2010	9	9	73,96	22,52	43,97	17,75	4,59	20,17	11,35	13,51
2010	10									
2010	11									
2010	12									
2010	13									
2010	13<									
2011	1	19	8,57				0,50			
2011	2	17	41,48				1,48			
2011	3	12	48,06				1,85			
2011	4	16	52,34	21,63	31,50	13,50	2,33	17,53	9,30	10,10
2011	5	15	61,24	19,80	36,15	13,90	2,89	18,47	9,77	10,62
2011	6	16	63,32	21,83	36,17	14,71	3,36	18,10	9,92	10,79
2011	7	17	65,09	21,26	39,03	14,72	3,79	19,36	10,42	11,64
2011	8	17	69,51	22,70	40,35	15,63	4,08	20,11	10,82	11,87
2011	9	13	70,67	21,95	42,80	16,09	4,49	20,02	10,96	13,04
2011	10	4	74,98	22,09	45,31	16,35	4,57	20,03	11,18	12,54
2011	11									
2011	12									
2011	13									
2011	13<									
2012	1	34	9,05				0,50			
2012	2	12	44,00				1,41			
2012	3	21	45,05	21,85	31,50	11,30	1,80	18,15	10,25	11,00
2012	4	13	51,38				2,22			
2012	5	15	61,92	20,81	34,56	13,29	2,99	17,80	10,18	10,68
2012	6	17	66,74	21,18	37,86	14,19	3,37	18,94	10,43	11,37
2012	7	18	72,15	21,77	43,49	16,19	3,93	19,11	10,52	12,01
2012	8	7	71,34	22,39	42,91	17,06	4,32	19,51	10,98	13,12
2012	9	18	73,40	22,19	44,73	17,32	4,42	20,11	11,39	12,74
2012	10	1	74,00	22,60	43,50	15,30	4,54	22,10	12,25	13,05
2012	11	1	62,00	20,25	33,00	14,35	3,09	20,25	11,00	12,35
2012	12									
2012	13									
2012	13<									

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Dámszarvas

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos szemághossz (cm)	Átlagos lapáthossz (cm)	Átlagos lapátszélesség (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (kg)	Átlagos rózsakörméret (cm)	Átlagos alsó szárkörméret (cm)	Átlagos felső szárkörméret (cm)
2013	1	33	7,74				0,49			
2013	2	16	34,51				1,33			
2013	3	13	46,11				1,84			
2013	4	13	57,43				2,48			
2013	5	14	57,04	21,80	31,23	13,53	2,71	17,95	10,48	11,05
2013	6	13	62,02	20,23	35,26	13,13	3,09	18,02	10,06	11,00
2013	7	20	66,94	20,98	38,01	15,10	3,73	18,74	10,64	11,42
2013	8	17	71,54	21,03	41,94	16,68	4,12	19,38	11,23	11,81
2013	9	21	72,77	21,31	43,40	16,38	4,35	19,76	11,52	12,50
2013	10	2	78,13	20,88	49,80	22,38	5,55	19,90	11,60	14,33
2013	11	4	74,65	20,15	44,06	17,14	4,75	20,00	11,50	13,18
2013	12	1	62,00	22,25	35,75	17,05	3,90	18,00	10,10	11,70
2013	13									
2013	13<									
2014	1	28	9,49				0,53			
2014	2	13	39,15				1,46			
2014	3	16	46,81				1,78			
2014	4	16	55,64	22,10	38,38	13,60	2,58	17,70	10,18	10,20
2014	5	19	58,68	21,56	35,79	13,17	2,94	17,54	9,89	10,51
2014	6	16	62,84	21,00	35,85	13,88	3,33	18,18	10,33	11,02
2014	7	24	66,86	20,84	39,40	15,28	3,80	18,90	10,87	11,55
2014	8	23	70,08	22,14	41,15	15,99	4,15	19,49	10,91	12,24
2014	9	18	70,42	20,77	43,25	17,26	4,28	19,66	11,25	12,46
2014	10	4	74,78	21,21	43,90	17,43	5,04	20,31	11,88	12,98
2014	11	7	68,30	21,32	44,60	16,78	4,35	20,40	11,62	13,74
2014	12									
2014	13									
2014	13<									

Dámszarvas érmesarány (%) 1998

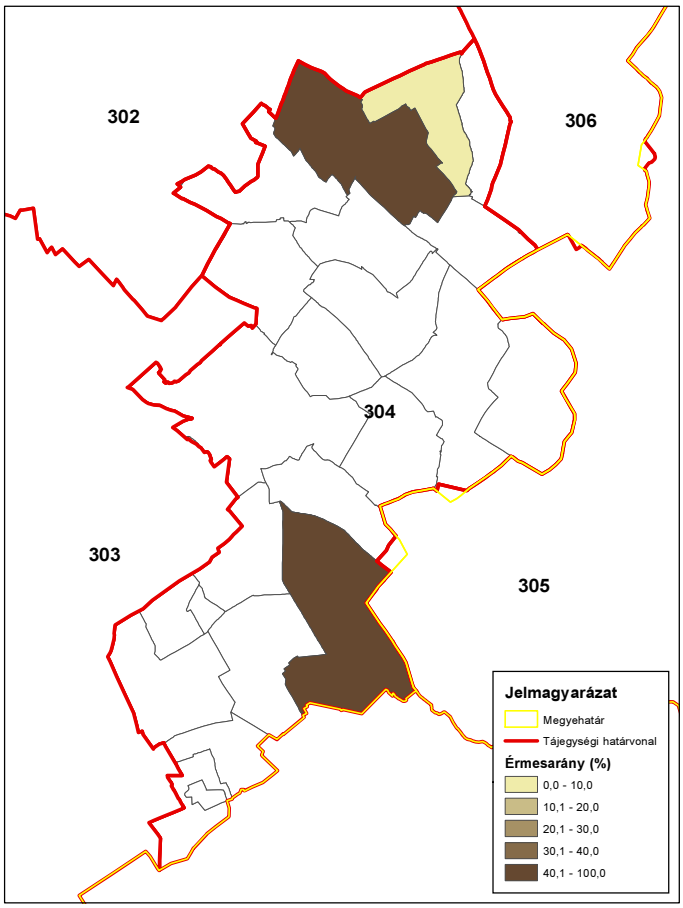

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas érmesarány (%) 2003

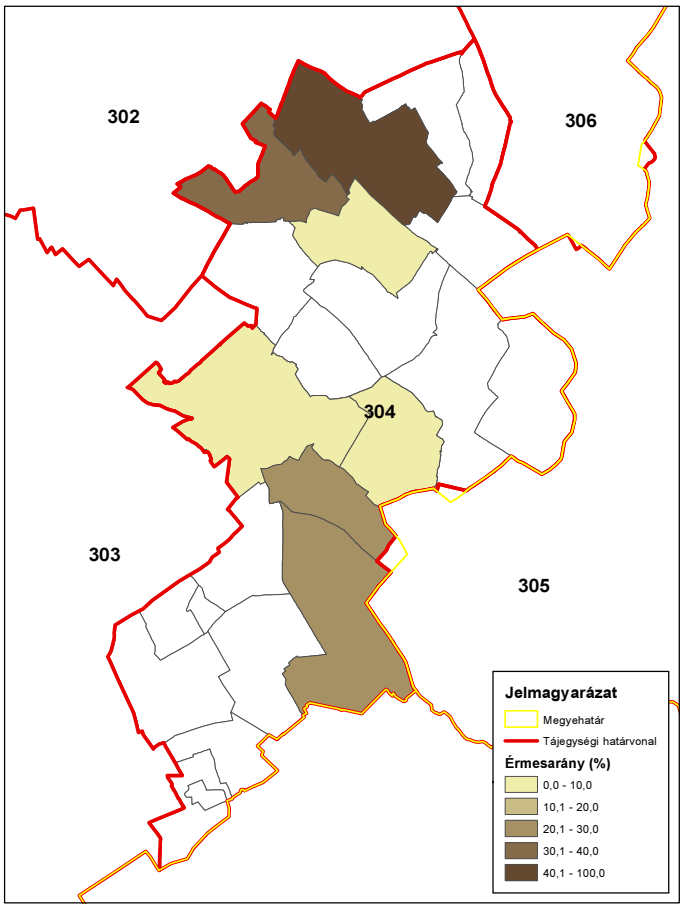

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas érmesarány (%) 2008

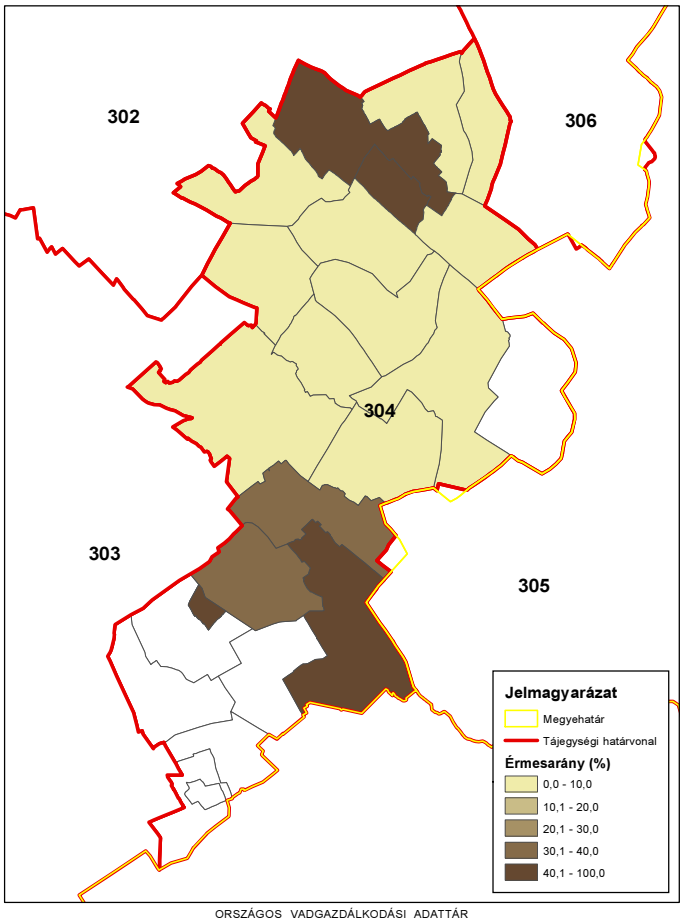

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Dámszarvas érmesarány (%) 2014

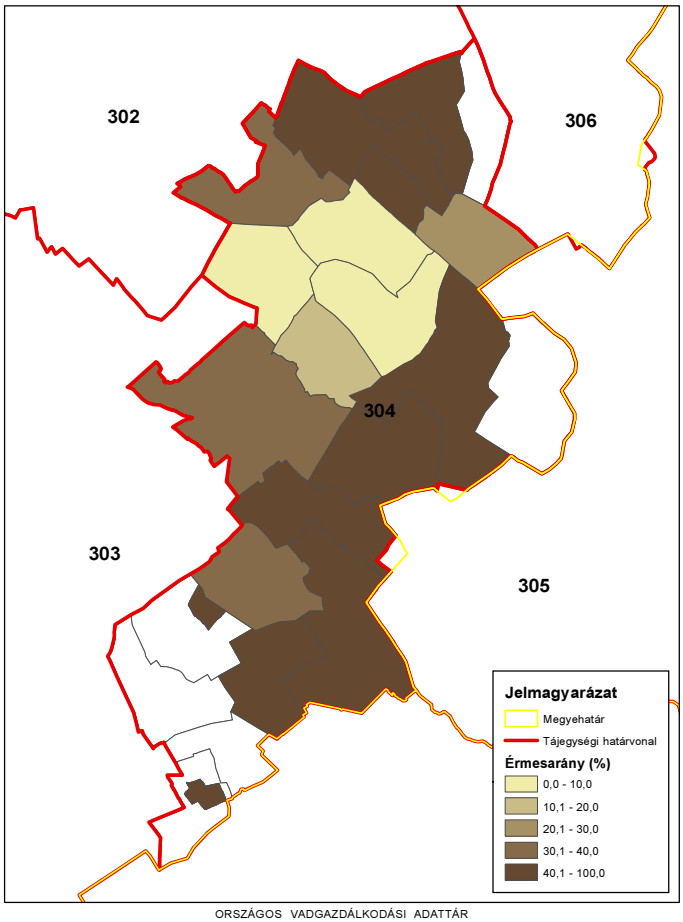

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

Az őz állománya, hasznosítása és minősége

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység** területén az őz jelentett létszáma néhány év növekedést követően, 2002 óta 7000-8000 között hullámzott. Így a jelentett létszám 1998-hoz képest végül +26% növekedést mutatott. Az őz hasznosítása 2005-ig emelkedett, majd lassan csökkent (836 → 2366 → 2061 pld, **+147%** emelkedés összességében). Az őzállomány hasznosítása 2005-2006-ban volt a legnagyobb: 2366 pld.
- A 2007-2014 közötti terítéktérképeken látható, ahogy a lelövések vadgazdálkodási tájegység egészén belül fokozatosan növekedtek.
- A rendelkezésre álló adatok alapján a vadgazdálkodási tájegységben hosszú távon 2500-3000 őz hasznosítása is fenntartható lehet.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Az őz hasznosítási aránya alacsony szintről indult (14-17%) és az egész értékelt időszakban zömében 20-25% között alakult. A sutákat a bakokhoz és a gidákhoz képest is folyamatosan alulhasznosították. A tájegységi adatok alapján a suták hasznosítási aránya (10-20%), jóval alacsonyabb a bakoknál (20-30%) és a gidáknál (20-35%). Figyelembe véve az őz biológiai képességeit és a tapasztalatokat a 30-35% közötti hasznosítási szint itt is biztonságosan tartható lehet, ha a suta- és gidalelövés is egyensúlyba kerül. A suta-kímélet lehetett a növekvő teríték ellenére stabil – kissé emelkedő állomány alapja.
- Az őz lelövések összetétele lényegében az 1 : 0.7-0.8 : 0.9-1.0 arány körül alakult. Ennek megfelelően a bakok (33-40%) és a gidák (33-36%) terítéken belüli aránya magasabb volt, mint a sutáké (27-31%). Ez az összetétel inkább az állomány enyhe növekedését segíti és nem elegendő a tartós stabilitás eléréséhez.
- A suta- és gidalelövés fontosságát az ábrák is alátámasztják: a számszerű hasznosítás és a hasznosítási arány növekedése is szorosan függ a suta- és a gidalelövés nagyságától. A bakok, a suták és a gidák pontjai és trendjei együtt változnak.
- A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a suta-és a gidateríték óvatos növelése megengedhető. Ez azért is szükséges, mert a nagyobb sűrűségű állományokban előbb-utóbb megjelennek azok a sűrűségfüggő hatások (testsúly, kondíció, agancsméretek csökkenése), amelyek az állomány teljesítményét visszavetik.

Az őz jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- Az őz létszámánál fogva fontos nagyvad a vadgazdálkodási tájegységben. A tájegységben a gímszarvason és vaddisznón túl a szabad területen jelentős számban a dámszarvas is megtalálható. A külföldi bérlelövés és az őzteríték között sincs kapcsolat, a pontok szóródása óriási. A lőtt vad értékesítés bevétele és az őzteríték, illetve belföldi bérlelövés és az őzteríték között pozitív kapcsolat mutatható ki.
- A vadgazdálkodási tájegységben a térített mezőgazdasági vadkár növekedett (3-4X), a térített erdei vadkárok sporadikusan jelennek meg az értékelt időszakban. A mezőgazdasági károk a vaddisznóhoz és a gímszarvashoz jobban köthetők, az őz

Az őz állománya, hasznosítása és minősége
terítékkel nem mutatnak a pontok kapcsolatot.
Az őz trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben
• A Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység területéről bemutatott érmes agancsok aránya alapján a VGTE az átlag alatti negyed alsó részében található, az-az a gyengébb állományok közé tartozik (39/52). Az érmesek aránya 2-8% között hullámzott. Az bakok lelövésének jelentős növekedése (300→800) mellett az érmesek aránya kissé emelkedő trendet mutatott az idő folyamán. A vadgazdálkodási tájegységben évente 0-8 aranyérmes bak esett, 1-21 ezüstérmes és 4-37 bronzérmes. Összességében 9-57 érmes bakot lőttek évente. Az állományban a trófeák minősége többségében gyenge, ahol évről évre kis számban előfordulnak érmes minősítésű egyedek is. • A tájegységen belül az érmesek arányának területi eloszlása az idő folyamán alig változott, valamelyest nőtt az 5-10% közötti érmes arányú területek előfordulása. • A vadgazdálkodási tájegységben a baklelövés növekedésével egyidejűleg a lőtt őzek korösszetétele kissé átalakult. A "fiatal" korcsoport részesedése emelkedett (30% → 40-50%), az „öreg" bakok aránya csökkent (30% → 15-20%), míg a „középkorú" csoportba tartozott a maradék. Ez az összetétel tükrözheti az élő állomány összetételét. • A bírált agancsok legfontosabb jellemzőit tekintve, az 1998-2014 közötti 17 év átlagában az átlagos szárhossz legnagyobb értéke 21.70 cm (7 év), a 24 órás agancssúly legnagyobb értéke 328.91 gramm (7 év). Az átlaghoz képest a legrosszabb év (20.16 cm (6 év) /291.56 gramm (7 év)) és a legjobb év (22.78 cm (7 év) / 355.00 gramm (7 év)). Az átlagok minden korosztályban erős szóródást mutatnak. • Az egyes éveknek az agancsépítésre gyakorolt hatása a legnagyobb a legfiatalabb és a legidősebb korcsoportban (15-40% a szárhosszban, és 30% a súlyban), míg viszonylag kisebb a középkorú csoportokban (8-13% szárhossz és 18-25% agancssúly). Ez a változékonyság tükröződik a szárhosszok és az átlagos agancssúlyok kor függvényében való alakulását szemléltető diagramokon is. • A Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben a közepes minőségű őzállomány él, amely országosan az átlag feletti negyed alsó részébe tartozik. Az őzek agancsainak szárhossza (átlagosan) a 4 éves korban megközelíti a legnagyobb értékeket, és ezt követően az 5-8 éves korban azonos szinten marad. Az átlagos 24 órás agancssúly 6-7 éves kor között van a maximumon; utána csökkenni, illetve erősen szóródni kezdenek az átlagok. Az elejtések megítélésekor tehát figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagai között is igen nagyok a különbségek és a leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között sokszor nagy eltérés mutatható ki. Az agancsnövekedést az „átlagos" évek közepes értékei alapján, és nem a kiugró értékek, a „jó" évek eredményei alapján lehet megítélni.

A szabad területi őzállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **304**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes
1998	2 019	2 421	1 746	**6 186**	303	263	270	**836**	15,0%	10,9%	15,5%	**13,5%**
1999	2 016	2 493	1 539	**6 048**	320	307	328	**955**	15,9%	12,3%	21,3%	**15,8%**
2000	2 099	2 592	1 657	**6 348**	464	310	358	**1 132**	22,1%	12,0%	21,6%	**17,8%**
2001	2 237	2 749	1 651	**6 637**	510	390	460	**1 360**	22,8%	14,2%	27,9%	**20,5%**
2002	2 590	3 110	1 964	**7 664**	642	424	466	**1 532**	24,8%	13,6%	23,7%	**20,0%**
2003	2 672	3 134	2 120	**7 926**	588	421	484	**1 493**	22,0%	13,4%	22,8%	**18,8%**
2004	2 541	3 200	1 926	**7 667**	601	480	609	**1 690**	23,7%	15,0%	31,6%	**22,0%**
2005	2 627	3 068	2 057	**7 752**	767	685	914	**2 366**	29,2%	22,3%	44,4%	**30,5%**
2006	2 398	2 763	1 954	**7 115**	761	674	817	**2 252**	31,7%	24,4%	41,8%	**31,7%**
2007	2 445	2 853	2 038	**7 336**	725	634	705	**2 064**	29,7%	22,2%	34,6%	**28,1%**
2008	2 491	2 770	2 031	**7 292**	756	642	691	**2 089**	30,3%	23,2%	34,0%	**28,6%**
2009	2 531	2 802	2 015	**7 348**	750	586	690	**2 026**	29,6%	20,9%	34,2%	**27,6%**
2010	2 722	2 979	2 144	**7 845**	777	587	691	**2 055**	28,5%	19,7%	32,2%	**26,2%**
2011	2 754	2 970	2 095	**7 819**	698	567	643	**1 908**	25,3%	19,1%	30,7%	**24,4%**
2012	2 761	3 036	2 147	**7 944**	729	529	621	**1 879**	26,4%	17,4%	28,9%	**23,7%**
2013	2 683	2 882	2 019	**7 584**	728	487	588	**1 803**	27,1%	16,9%	29,1%	**23,8%**
2014	2 729	2 964	2 117	**7 810**	791	560	710	**2 061**	29,0%	18,9%	33,5%	**26,4%**
Változás	35,2%	22,4%	21,2%	26,3%	161,1%	112,9%	163,0%	146,5%	93,1%	73,9%	116,9%	95,3%

Ivararány (1 bakra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bak	Suta	Gida	*Gida/suta*	Bak	Suta	Gida	*Gida/suta*
1998	1	1,20	0,86	***0,72***	1	0,87	0,89	***1,03***
1999	1	1,24	0,76	***0,62***	1	0,96	1,03	***1,07***
2000	1	1,23	0,79	***0,64***	1	0,67	0,77	***1,15***
2001	1	1,23	0,74	***0,60***	1	0,76	0,90	***1,18***
2002	1	1,20	0,76	***0,63***	1	0,66	0,73	***1,10***
2003	1	1,17	0,79	***0,68***	1	0,72	0,82	***1,15***
2004	1	1,26	0,76	***0,60***	1	0,80	1,01	***1,27***
2005	1	1,17	0,78	***0,67***	1	0,89	1,19	***1,33***
2006	1	1,15	0,81	***0,71***	1	0,89	1,07	***1,21***
2007	1	1,17	0,83	***0,71***	1	0,87	0,97	***1,11***
2008	1	1,11	0,82	***0,73***	1	0,85	0,91	***1,08***
2009	1	1,11	0,80	***0,72***	1	0,78	0,92	***1,18***
2010	1	1,09	0,79	***0,72***	1	0,76	0,89	***1,18***
2011	1	1,08	0,76	***0,71***	1	0,81	0,92	***1,13***
2012	1	1,10	0,78	***0,71***	1	0,73	0,85	***1,17***
2013	1	1,07	0,75	***0,70***	1	0,67	0,81	***1,21***
2014	1	1,09	0,78	***0,71***	1	0,71	0,90	***1,27***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Bak	Suta	Gida	Összes	Bak	Suta	Gida	Összes
1998	32,6%	39,1%	28,2%	100%	36,2%	31,5%	32,3%	100%
1999	33,3%	41,2%	25,4%	100%	33,5%	32,1%	34,3%	100%
2000	33,1%	40,8%	26,1%	100%	41,0%	27,4%	31,6%	100%
2001	33,7%	41,4%	24,9%	100%	37,5%	28,7%	33,8%	100%
2002	33,8%	40,6%	25,6%	100%	41,9%	27,7%	30,4%	100%
2003	33,7%	39,5%	26,7%	100%	39,4%	28,2%	32,4%	100%
2004	33,1%	41,7%	25,1%	100%	35,6%	28,4%	36,0%	100%
2005	33,9%	39,6%	26,5%	100%	32,4%	29,0%	38,6%	100%
2006	33,7%	38,8%	27,5%	100%	33,8%	29,9%	36,3%	100%
2007	33,3%	38,9%	27,8%	100%	35,1%	30,7%	34,2%	100%
2008	34,2%	38,0%	27,9%	100%	36,2%	30,7%	33,1%	100%
2009	34,4%	38,1%	27,4%	100%	37,0%	28,9%	34,1%	100%
2010	34,7%	38,0%	27,3%	100%	37,8%	28,6%	33,6%	100%
2011	35,2%	38,0%	26,8%	100%	36,6%	29,7%	33,7%	100%
2012	34,8%	38,2%	27,0%	100%	38,8%	28,2%	33,0%	100%
2013	35,4%	38,0%	26,6%	100%	40,4%	27,0%	32,6%	100%
2014	34,9%	38,0%	27,1%	100%	38,4%	27,2%	34,4%	100%

Az őz hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **304**

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései I.

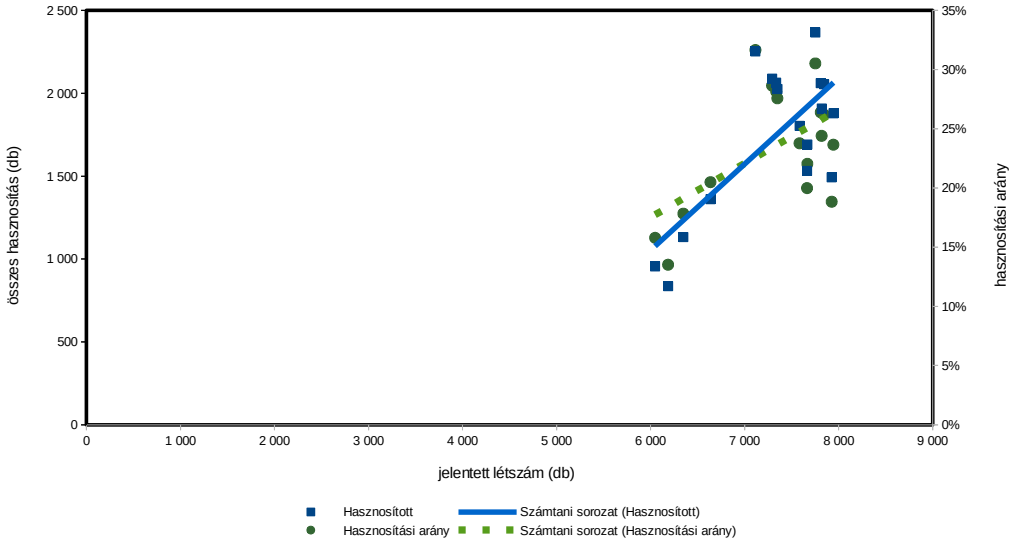

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései II.

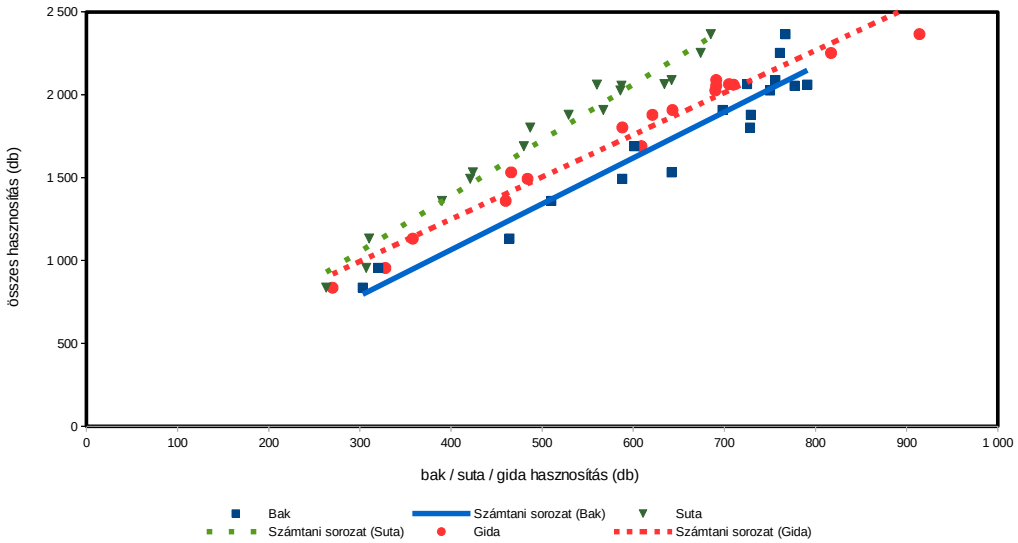

Őz szabad területi hasznosítás összefüggései III.

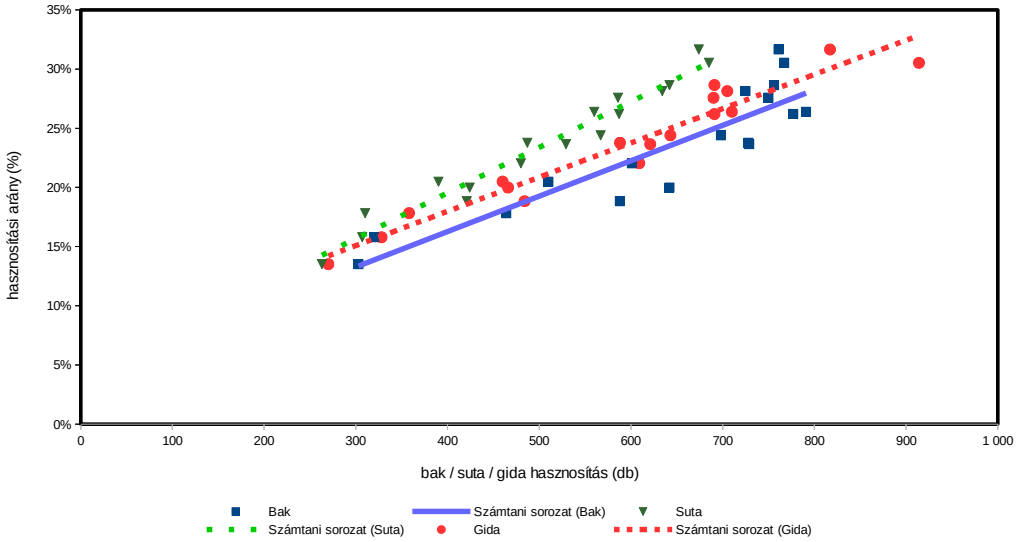

Őz (teríték - db/km^2) 2007

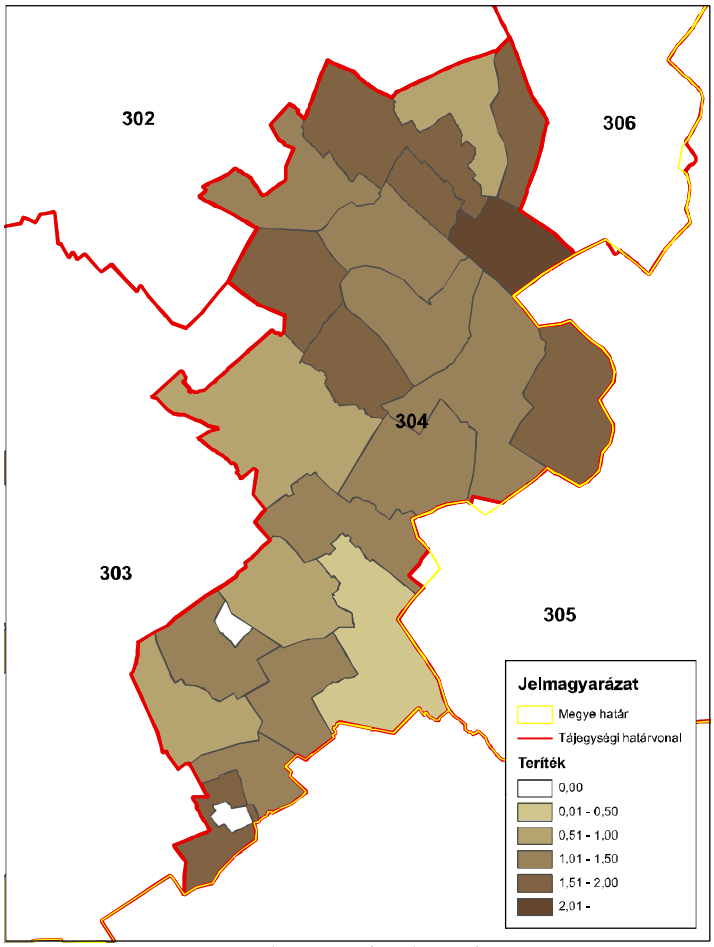

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2008

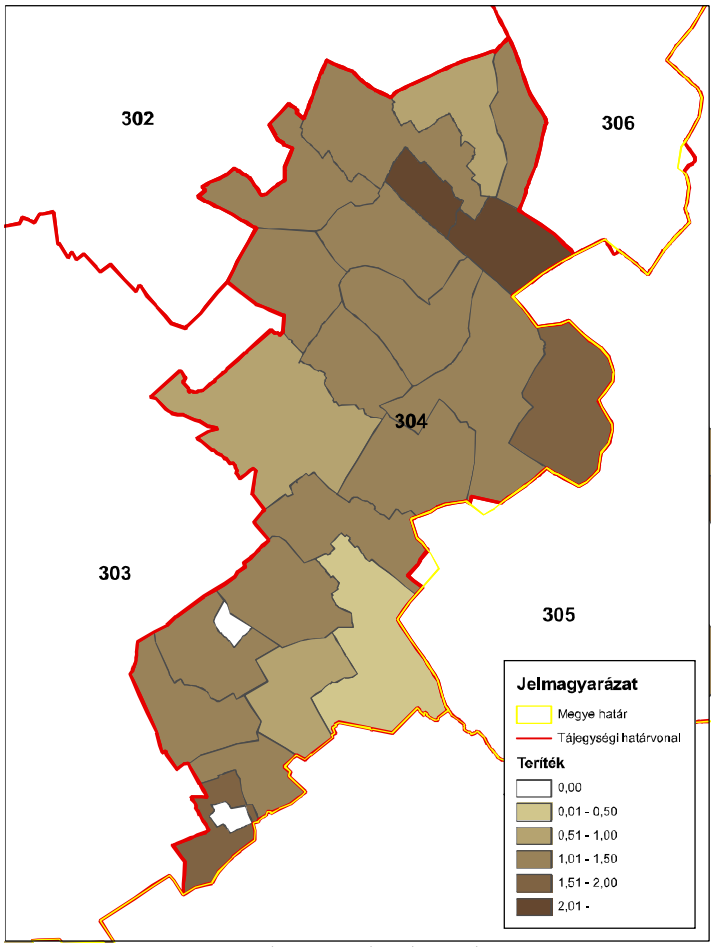

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2009

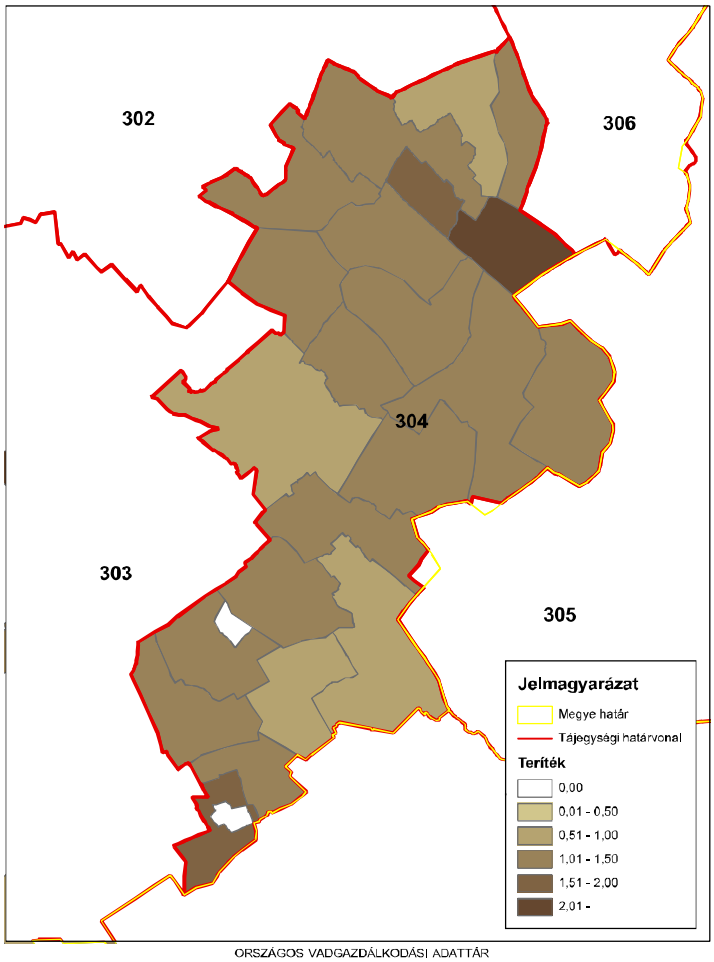

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2010

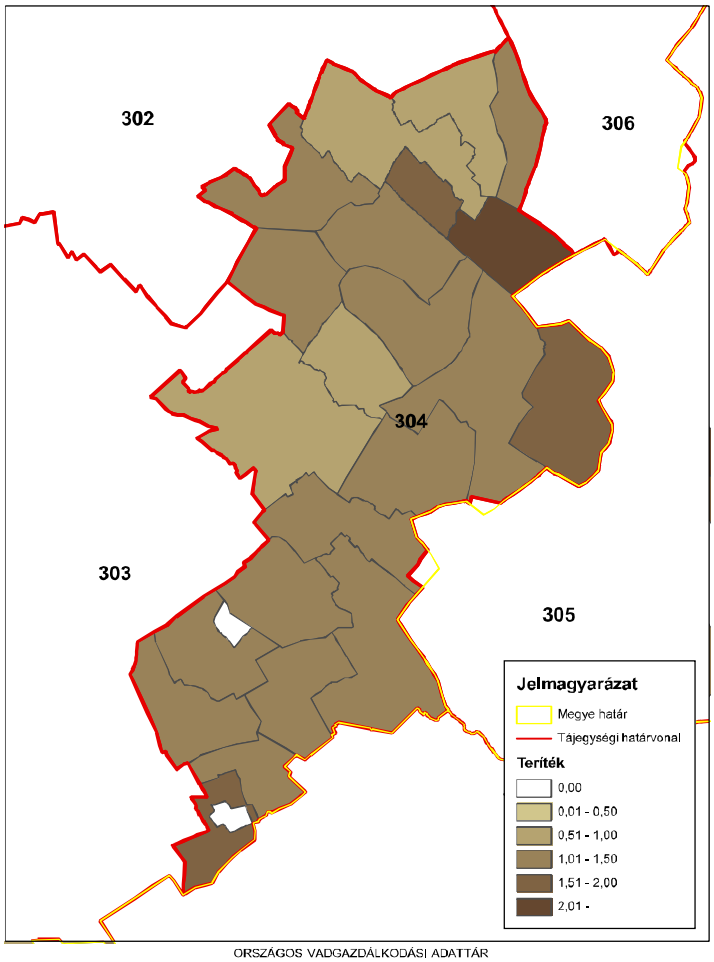

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2011

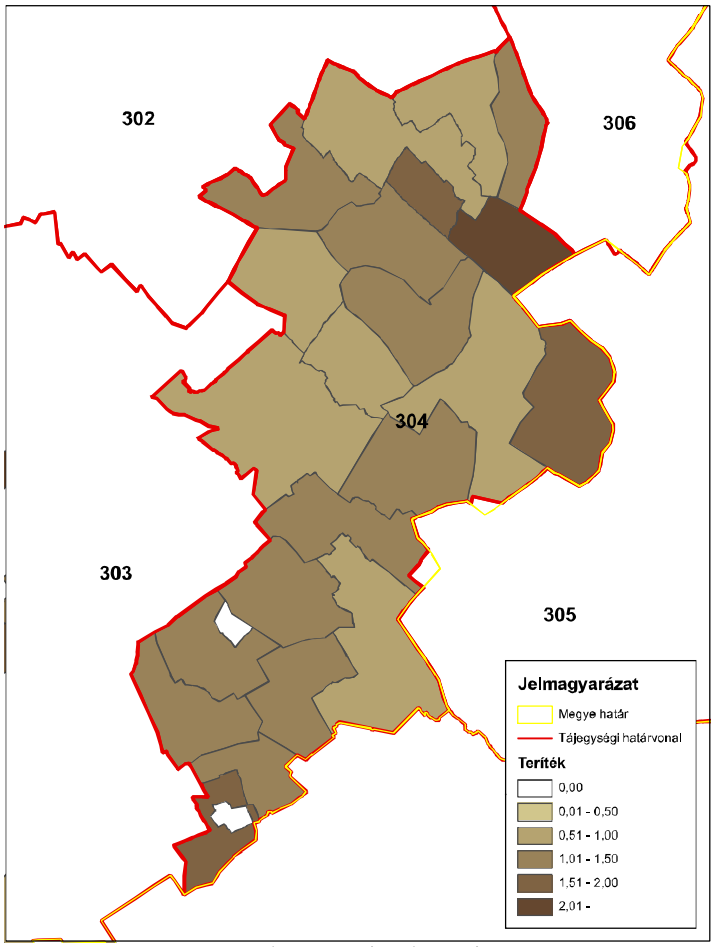

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2012

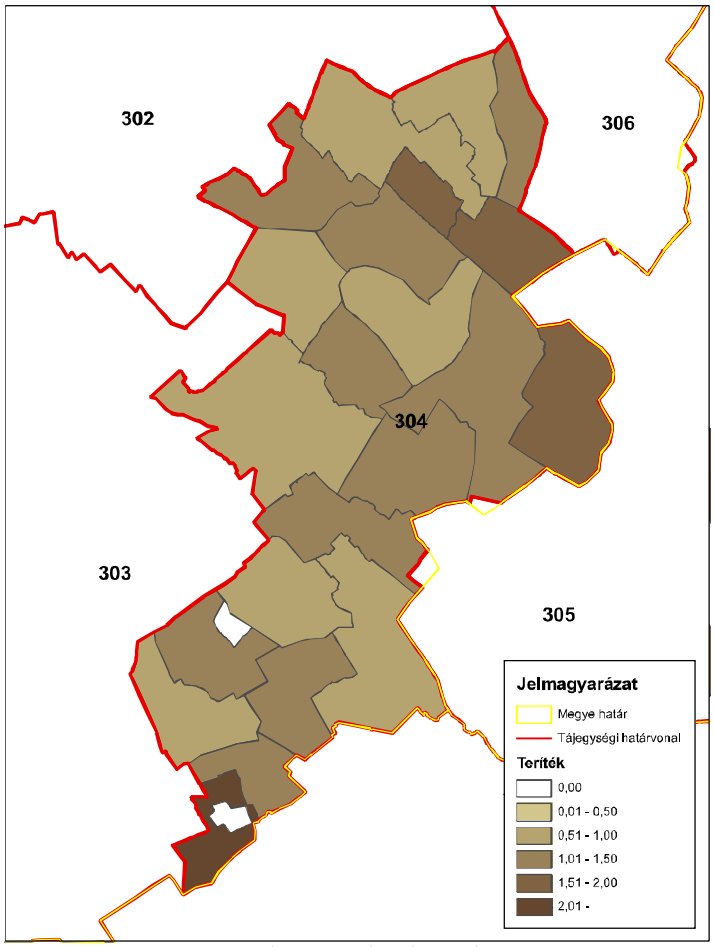

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2013

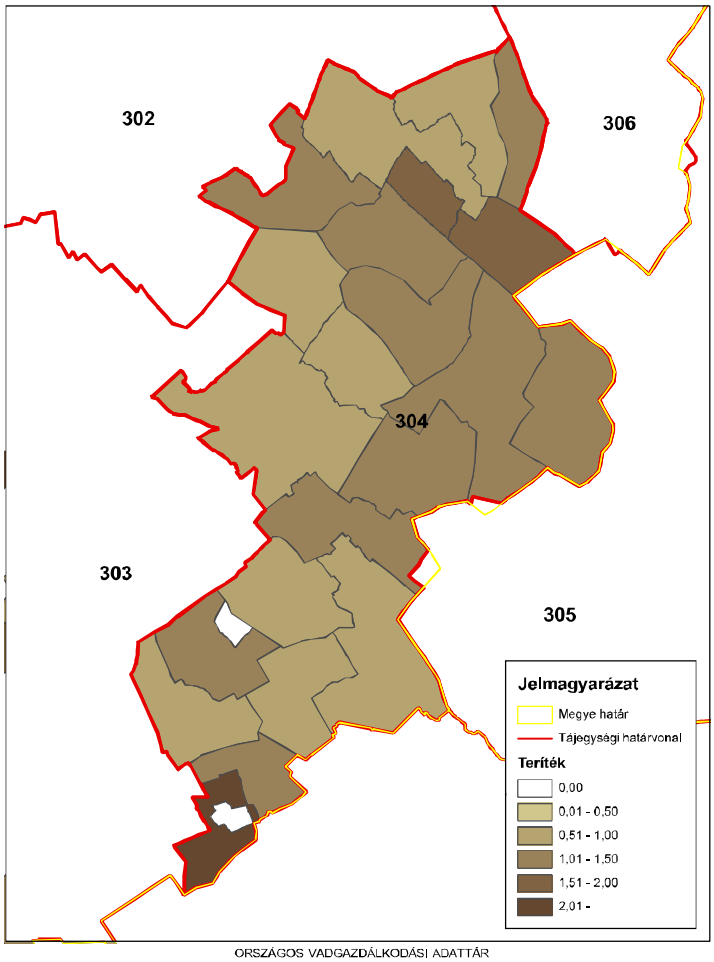

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz (teríték - db/km^2) 2014

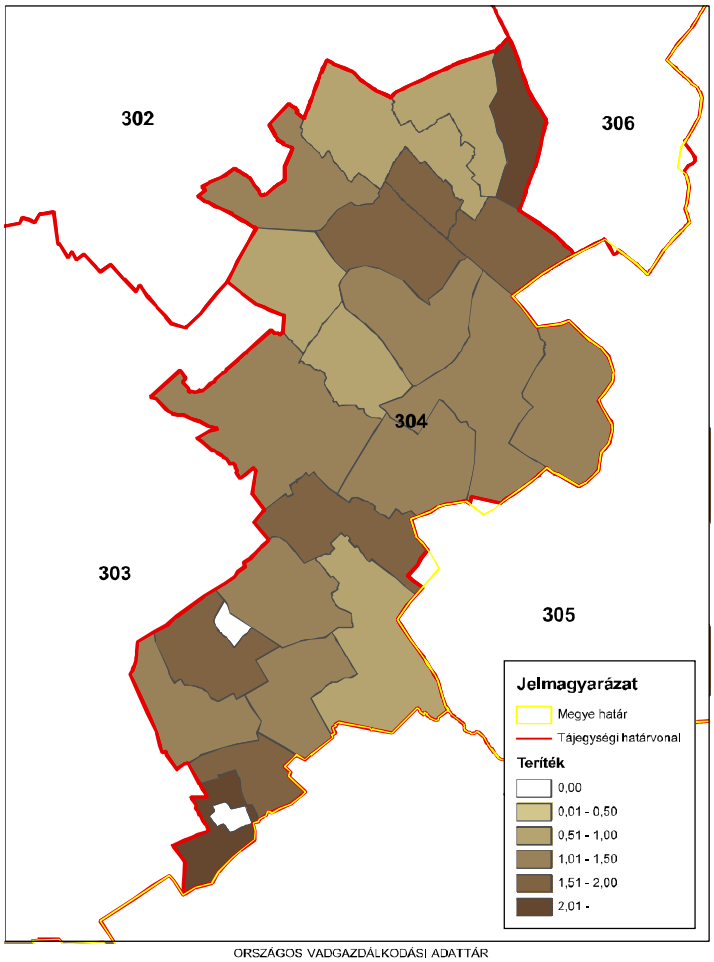

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	308	9	2,9%		1	8	0,0%	11,1%	88,9%
1999	348	11	3,2%		7	4	0,0%	63,6%	36,4%
2000	431	16	3,7%	1	7	8	6,3%	43,8%	50,0%
2001	522	21	4,0%	4	6	11	19,0%	28,6%	52,4%
2002	666	33	5,0%	5	9	19	15,2%	27,3%	57,6%
2003	598	11	1,8%		3	8	0,0%	27,3%	72,7%
2004	613	34	5,5%	4	11	19	11,8%	32,4%	55,9%
2005	802	50	6,2%	7	9	34	14,0%	18,0%	68,0%
2006	790	59	7,5%	8	15	36	13,6%	25,4%	61,0%
2007	769	43	5,6%	5	10	28	11,6%	23,3%	65,1%
2008	754	39	5,2%	5	15	19	12,8%	38,5%	48,7%
2009	769	45	5,9%	5	13	27	11,1%	28,9%	60,0%
2010	796	24	3,0%	4	8	12	16,7%	33,3%	50,0%
2011	776	33	4,3%	4	10	19	12,1%	30,3%	57,6%
2012	744	45	6,0%	4	21	20	8,9%	46,7%	44,4%
2013	736	56	7,6%	4	15	37	7,1%	26,8%	66,1%
2014	810	57	7,0%	8	18	31	14,0%	31,6%	54,4%

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

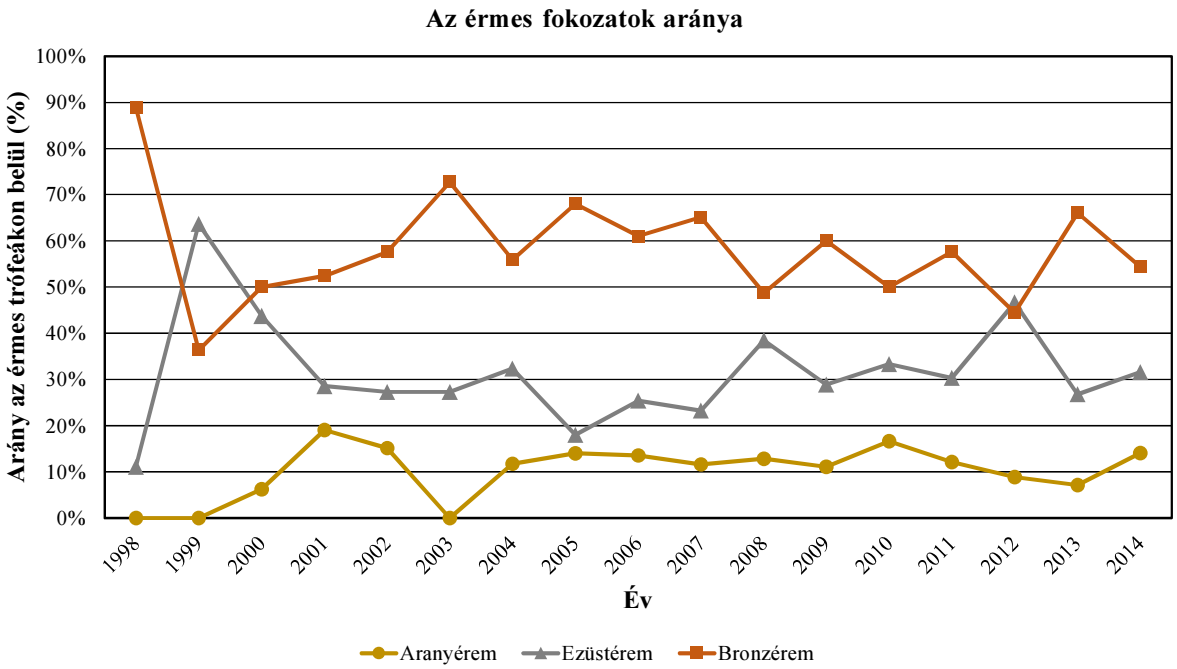

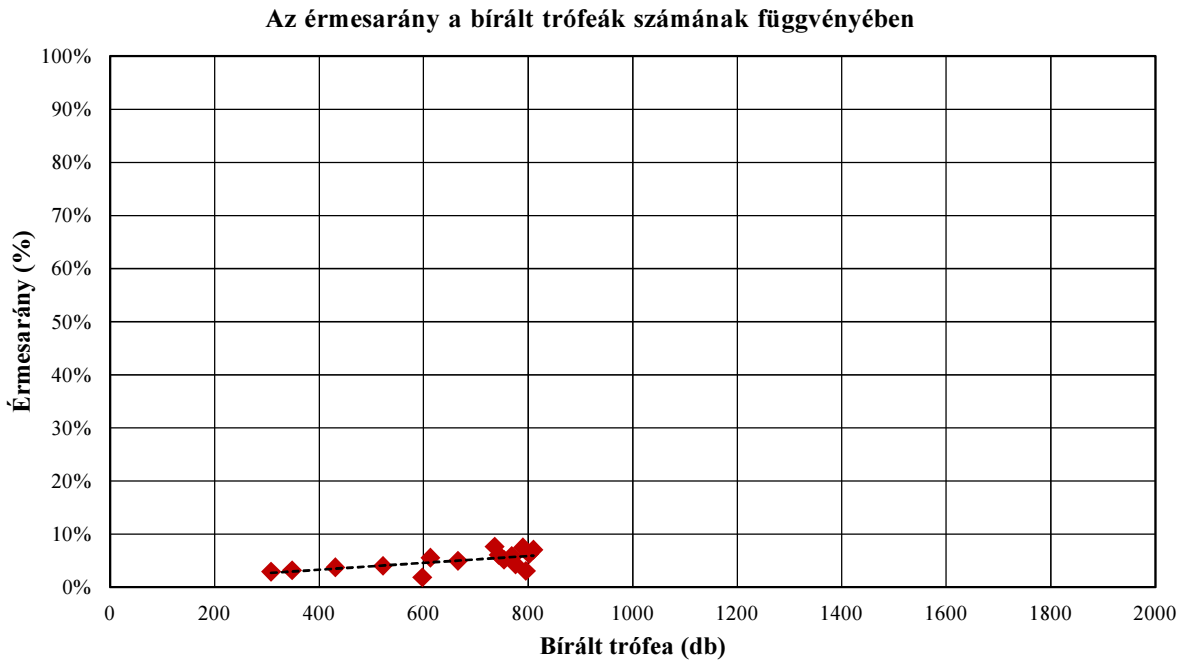

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

A bírált trófeák száma korosztályonként és évenként

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)																
	1998	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	24	31	42	61	139	40	44	93	59	64	60	80	87	75	103	52	104
2	34	32	22	36	42	37	62	52	64	56	67	56	43	56	39	34	33
3	56	36	68	74	108	131	147	129	217	271	225	252	230	224	179	218	199
4	50	66	52	69	102	102	89	114	128	104	119	120	139	138	161	110	144
5	45	74	91	107	94	132	123	205	177	175	175	164	182	194	155	165	180
6	34	56	70	91	97	87	77	119	84	58	63	66	66	61	71	100	74
7	37	34	42	47	34	23	38	48	32	25	24	17	24	16	23	27	27
8	18	16	31	26	36	32	30	32	26	13	16	12	22	8	9	25	37
9	4	3	12	8	10	13	2	9	2	3	4		1	3	1	3	4
9<	6		1	3	4	1	1	1	1		1	2	2	1	3	2	8
Összesen	**308**	**348**	**431**	**522**	**666**	**598**	**613**	**802**	**790**	**769**	**754**	**769**	**796**	**776**	**744**	**736**	**810**

A bírált trófeák korosztályi megoszlása évenként

Becsült kor (év)	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
1	7,8%	8,9%	9,7%	11,7%	20,9%	6,7%	7,2%	11,6%	7,5%	8,3%	8,0%	10,4%	10,9%	9,7%	13,8%	7,1%	12,8%
2	11,0%	9,2%	5,1%	6,9%	6,3%	6,2%	10,1%	6,5%	8,1%	7,3%	8,9%	7,3%	5,4%	7,2%	5,2%	4,6%	4,1%
3	18,2%	10,3%	15,8%	14,2%	16,2%	21,9%	24,0%	16,1%	27,5%	35,2%	29,8%	32,8%	28,9%	28,9%	24,1%	29,6%	24,6%
4	16,2%	19,0%	12,1%	13,2%	15,3%	17,1%	14,5%	14,2%	16,2%	13,5%	15,8%	15,6%	17,5%	17,8%	21,6%	14,9%	17,8%
5	14,6%	21,3%	21,1%	20,5%	14,1%	22,1%	20,1%	25,6%	22,4%	22,8%	23,2%	21,3%	22,9%	25,0%	20,8%	22,4%	22,2%
6	11,0%	16,1%	16,2%	17,4%	14,6%	14,5%	12,6%	14,8%	10,6%	7,5%	8,4%	8,6%	8,3%	7,9%	9,5%	13,6%	9,1%
7	12,0%	9,8%	9,7%	9,0%	5,1%	3,8%	6,2%	6,0%	4,1%	3,3%	3,2%	2,2%	3,0%	2,1%	3,1%	3,7%	3,3%
8	5,8%	4,6%	7,2%	5,0%	5,4%	5,4%	4,9%	4,0%	3,3%	1,7%	2,1%	1,6%	2,8%	1,0%	1,2%	3,4%	4,6%
9	1,3%	0,9%	2,8%	1,5%	1,5%	2,2%	0,3%	1,1%	0,3%	0,4%	0,5%		0,1%	0,4%	0,1%	0,4%	0,5%
9<	1,9%		0,2%	0,6%	0,6%	0,2%	0,2%	0,1%	0,1%		0,1%	0,3%	0,3%	0,1%	0,4%	0,3%	1,0%
Összesen	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

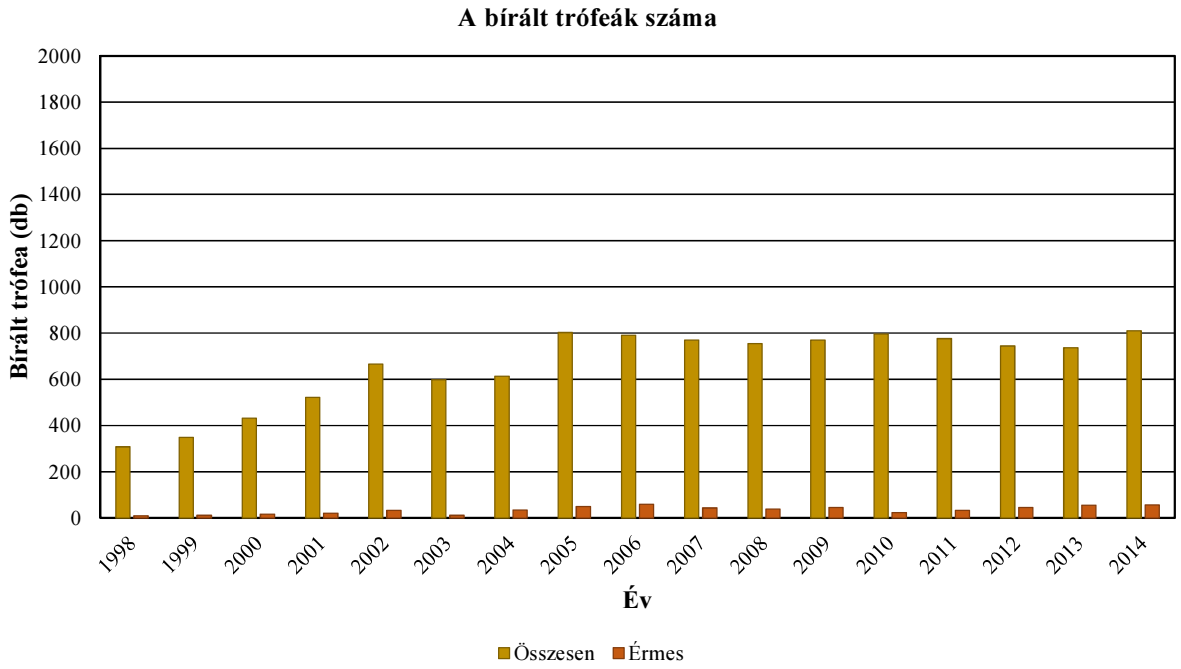

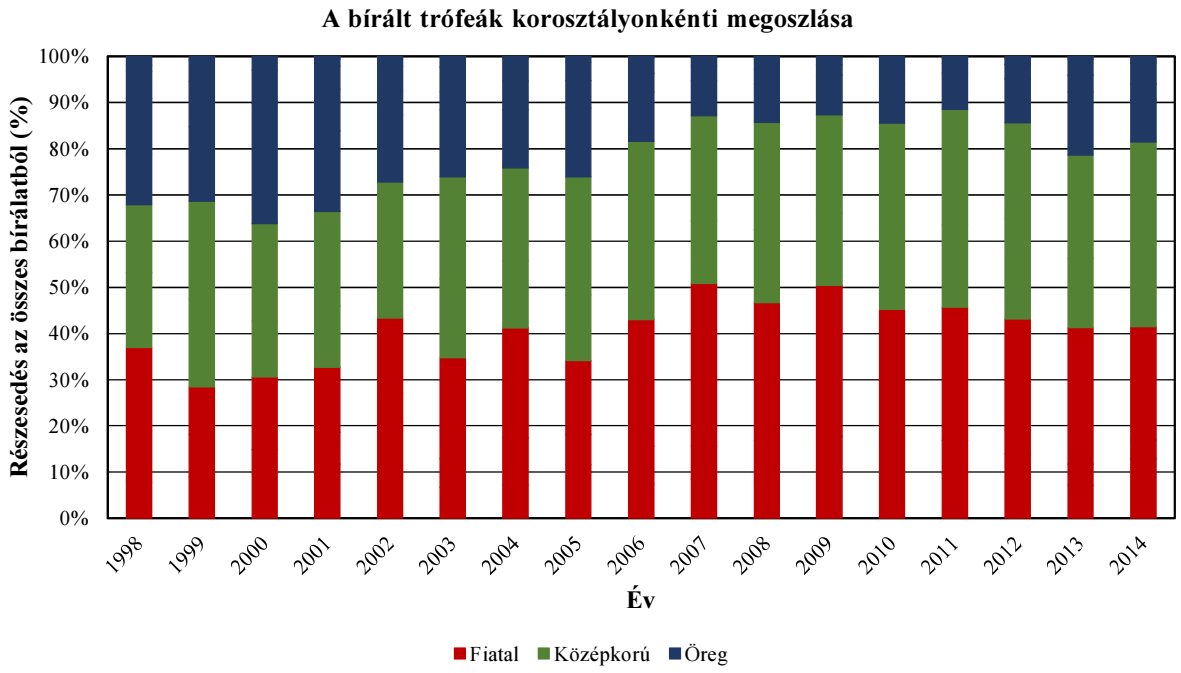

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az egyes jellemzők éves átlagainak átlagai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1158	8,96	99,62
2	765	15,70	170,28
3	2764	18,87	232,85
4	1807	20,19	269,87
5	2438	20,96	303,15
6	1274	21,41	318,41
7	518	21,70	328,91
8	389	20,12	301,86
9	82	18,62	279,29
9<	37	15,14	221,03

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1158	7,27	87,02
2	765	14,45	143,41
3	2764	18,03	205,22
4	1807	19,20	229,79
5	2438	19,74	258,24
6	1274	20,16	280,22
7	518	19,76	291,56
8	389	17,56	246,00
9	82	13,55	184,00
9<	37	7,75	141,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1158	11,06	123,21
2	765	16,98	200,59
3	2764	19,88	250,28
4	1807	20,94	292,38
5	2438	21,74	326,29
6	1274	22,10	338,74
7	518	22,78	355,00
8	389	21,48	346,17
9	82	22,20	420,00
9<	37	21,25	312,00

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1158	7,27	87,02
2	765	14,45	143,41
3	2764	18,03	205,22
4	1807	19,20	229,79
5	2438	19,74	258,24
6	1274	20,16	280,22
7	518	19,76	291,56
8	389	17,56	246,00
9	82	13,55	184,00
9<	37	7,75	141,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak minimumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1158	2004	2000
2	765	1999	2003
3	2764	2000	2003
4	1807	2002	2003
5	2438	1998	2003
6	1274	1998	2003
7	518	2011	2011
8	389	2012	2012
9	82	2011	2011
9<	37	2004	2004

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumai

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1158	11,06	123,21
2	765	16,98	200,59
3	2764	19,88	250,28
4	1807	20,94	292,38
5	2438	21,74	326,29
6	1274	22,10	338,74
7	518	22,78	355,00
8	389	21,48	346,17
9	82	22,20	420,00
9<	37	21,25	312,00

Az egyes jellemzők éves átlagainak maximumát adó év

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1158	1998	1998
2	765	1998	1998
3	2764	2004	2009
4	1807	2009	2009
5	2438	2006	2014
6	1274	2004	2007
7	518	2004	2012
8	389	2006	2004
9	82	2004	2004
9<	37	2003	1998

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány (max-min)

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1158	3,79	36,18
2	765	2,53	57,18
3	2764	1,85	45,06
4	1807	1,75	62,59
5	2438	2,00	68,05
6	1274	1,94	58,52
7	518	3,01	63,44
8	389	3,92	100,17
9	82	8,65	236,00
9<	37	13,50	171,00

A legnagyobb és legkisebb éves átlagok közötti tartomány az átlag arányában (max-min)/átlag

Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1	1158	42,3%	36,3%
2	765	16,1%	33,6%
3	2764	9,8%	19,4%
4	1807	8,7%	23,2%
5	2438	9,6%	22,4%
6	1274	9,0%	18,4%
7	518	13,9%	19,3%
8	389	19,5%	33,2%
9	82	46,5%	84,5%
9<	37	89,2%	77,4%

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

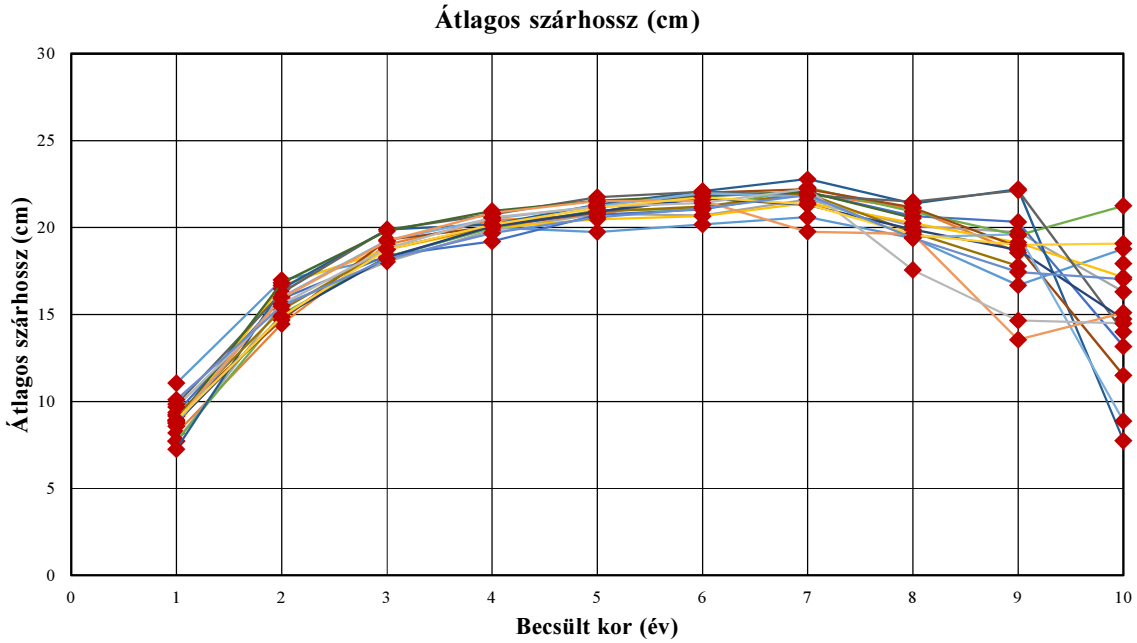

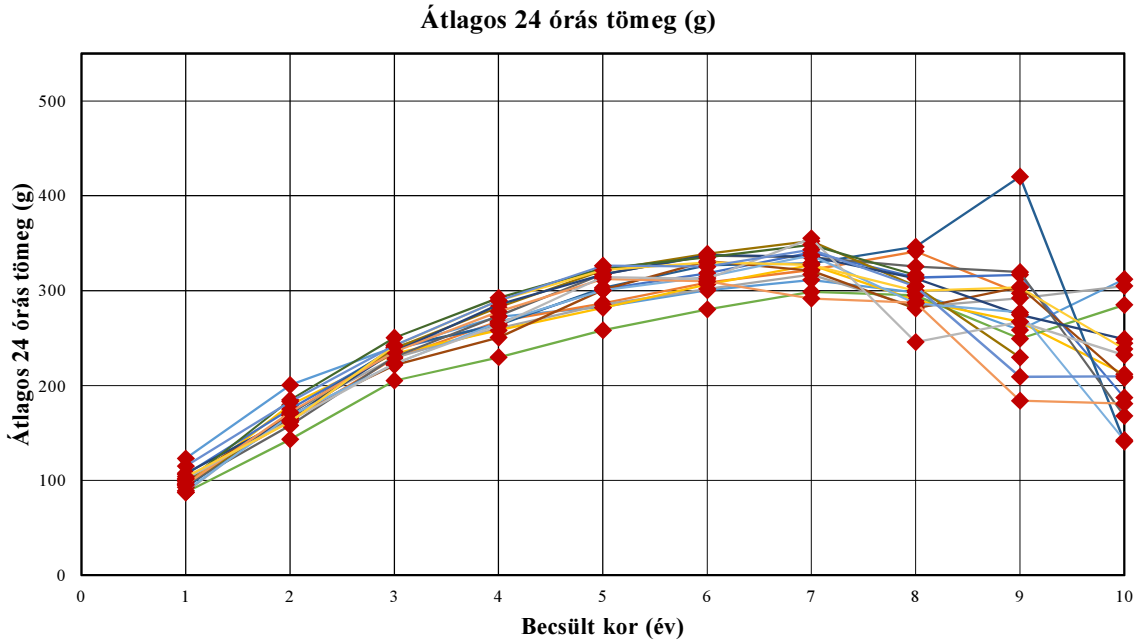

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

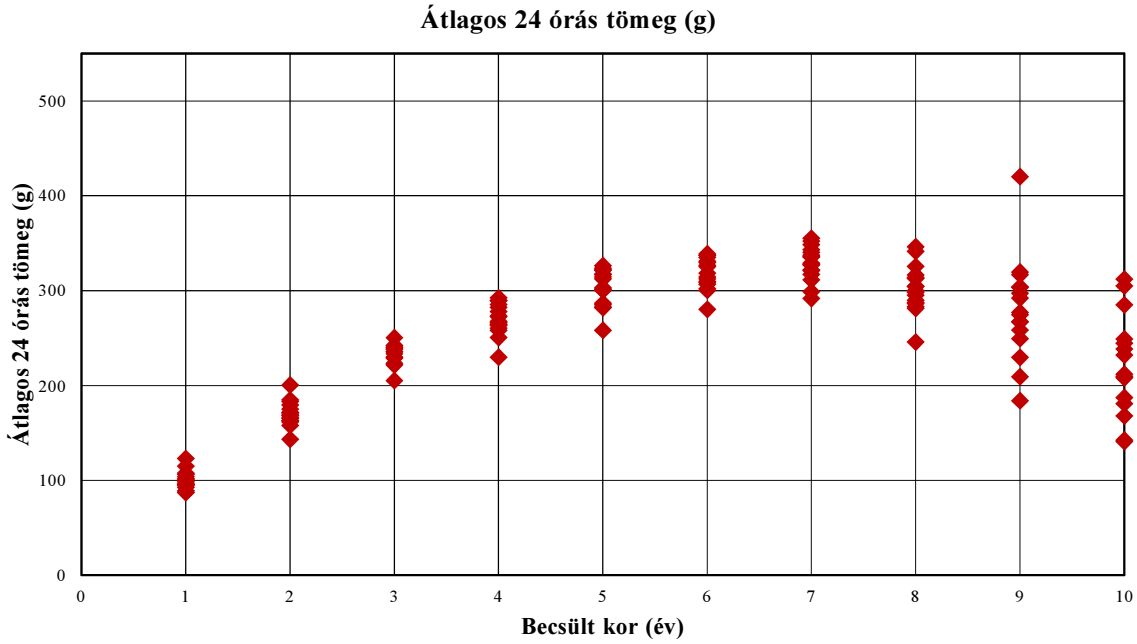

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
1998	1	24	11,06	123,21
1998	2	34	16,98	200,59
1998	3	56	18,25	240,41
1998	4	50	20,00	272,38
1998	5	45	19,74	282,89
1998	6	34	20,16	300,21
1998	7	37	20,59	311,19
1998	8	18	19,39	298,17
1998	9	4	16,68	258,50
1998	9<	6	18,78	312,00
1999	1	31	8,19	99,48
1999	2	32	14,45	163,16
1999	3	36	19,02	228,83
1999	4	66	20,40	267,56
1999	5	74	20,71	286,72
1999	6	56	21,88	308,29
1999	7	34	21,98	321,82
1999	8	16	21,08	341,31
1999	9	3	18,55	297,00
1999	9<	0	0,00	0,00
2000	1	42	7,71	87,02
2000	2	22	15,54	171,50
2000	3	68	18,03	229,38
2000	4	52	19,84	260,40
2000	5	91	20,78	285,10
2000	6	70	20,69	301,89
2000	7	42	21,60	316,93
2000	8	31	20,08	282,97
2000	9	12	19,73	292,08
2000	9<	1	16,30	305,00
2001	1	61	8,57	94,66
2001	2	36	16,67	179,61
2001	3	74	18,74	233,69
2001	4	69	19,99	258,13
2001	5	107	20,47	281,83
2001	6	91	20,64	306,63
2001	7	47	21,40	327,17
2001	8	26	20,24	289,92
2001	9	8	19,13	267,13
2001	9<	3	17,13	212,00
2002	1	139	9,37	106,31
2002	2	42	15,91	175,17
2002	3	108	18,38	238,21
2002	4	102	19,20	264,85
2002	5	94	20,74	301,37
2002	6	97	21,04	318,34
2002	7	34	22,03	340,24
2002	8	36	20,66	313,78
2002	9	10	20,32	316,60
2002	9<	4	13,16	187,25

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2003	1	40	7,74	87,28
2003	2	37	15,02	143,41
2003	3	131	18,31	205,22
2003	4	102	19,98	229,79
2003	5	132	20,99	258,24
2003	6	87	21,08	280,22
2003	7	23	22,29	298,70
2003	8	32	20,91	295,09
2003	9	13	19,55	249,38
2003	9<	1	21,25	285,00
2004	1	44	7,27	92,41
2004	2	62	16,48	170,29
2004	3	147	19,88	240,27
2004	4	89	20,16	263,73
2004	5	123	21,31	302,89
2004	6	77	22,10	326,69
2004	7	38	22,78	328,74
2004	8	30	21,38	346,17
2004	9	2	22,20	420,00
2004	9<	1	7,75	141,00
2005	1	93	9,24	101,16
2005	2	52	14,68	168,29
2005	3	129	19,28	221,47
2005	4	114	20,04	250,47
2005	5	205	20,84	300,73
2005	6	119	22,00	330,99
2005	7	48	22,19	321,04
2005	8	32	21,14	281,19
2005	9	9	18,89	303,67
2005	9<	1	11,50	208,00
2006	1	59	9,85	95,44
2006	2	64	16,26	158,09
2006	3	217	19,88	230,16
2006	4	128	20,76	273,38
2006	5	177	21,74	317,32
2006	6	84	22,05	336,96
2006	7	32	21,84	335,28
2006	8	26	21,48	325,38
2006	9	2	22,13	319,50
2006	9<	1	14,00	168,00
2007	1	64	9,17	96,34
2007	2	56	15,27	165,38
2007	3	271	18,76	238,93
2007	4	104	20,10	282,40
2007	5	175	20,91	321,47
2007	6	58	21,19	338,74
2007	7	25	21,95	352,20
2007	8	13	19,72	304,77
2007	9	3	17,78	229,67
2007	9<	0	0,00	0,00

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Őz

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2008	1	60	8,82	107,55
2008	2	67	14,90	166,24
2008	3	225	18,28	235,85
2008	4	119	20,06	285,32
2008	5	175	20,91	316,79
2008	6	63	21,67	337,46
2008	7	24	21,29	335,83
2008	8	16	19,87	312,75
2008	9	4	18,71	274,50
2008	9<	1	14,75	249,00
2009	1	80	8,87	98,24
2009	2	56	16,81	184,82
2009	3	252	19,80	250,28
2009	4	120	20,94	292,38
2009	5	164	21,53	323,39
2009	6	66	21,80	335,02
2009	7	17	22,04	348,29
2009	8	12	20,53	316,50
2009	9	0	0,00	0,00
2009	9<	2	17,93	244,50
2010	1	87	8,75	88,91
2010	2	43	16,00	168,40
2010	3	230	19,26	222,67
2010	4	139	20,52	266,47
2010	5	182	21,22	300,23
2010	6	66	21,97	314,47
2010	7	24	21,78	337,13
2010	8	22	19,45	286,41
2010	9	1	19,60	277,00
2010	9<	2	8,88	142,50
2011	1	75	8,92	95,37
2011	2	56	15,94	171,84
2011	3	224	19,21	235,58
2011	4	138	20,84	277,82
2011	5	194	21,50	312,20
2011	6	61	21,53	309,67
2011	7	16	19,76	291,56
2011	8	8	19,63	287,25
2011	9	3	13,55	184,00
2011	9<	1	15,10	181,00
2012	1	103	9,69	101,50
2012	2	39	15,59	163,15
2012	3	179	18,80	223,37
2012	4	161	20,58	263,55
2012	5	155	21,20	314,33
2012	6	71	21,41	312,39
2012	7	23	22,22	355,00
2012	8	9	17,56	246,00
2012	9	1	14,65	267,00
2012	9<	3	14,48	232,00

Év	Becsült kor (év)	Bírált trófea (db)	Átlagos szárhossz (cm)	Átlagos 24 órás tömeg (g)
2013	1	52	8,95	103,52
2013	2	34	14,87	161,76
2013	3	218	18,73	241,88
2013	4	110	20,16	289,62
2013	5	165	21,13	321,68
2013	6	100	21,74	329,69
2013	7	27	21,33	327,19
2013	8	25	19,59	299,76
2013	9	3	19,00	303,33
2013	9<	2	19,08	238,50
2014	1	104	10,11	115,07
2014	2	33	15,48	183,15
2014	3	199	18,20	242,24
2014	4	144	19,67	289,58
2014	5	180	20,59	326,29
2014	6	74	21,10	325,36
2014	7	27	21,86	343,11
2014	8	37	19,39	304,24
2014	9	4	17,44	209,25
2014	9<	8	17,03	209,63

Őz érmesarány (%) 1998

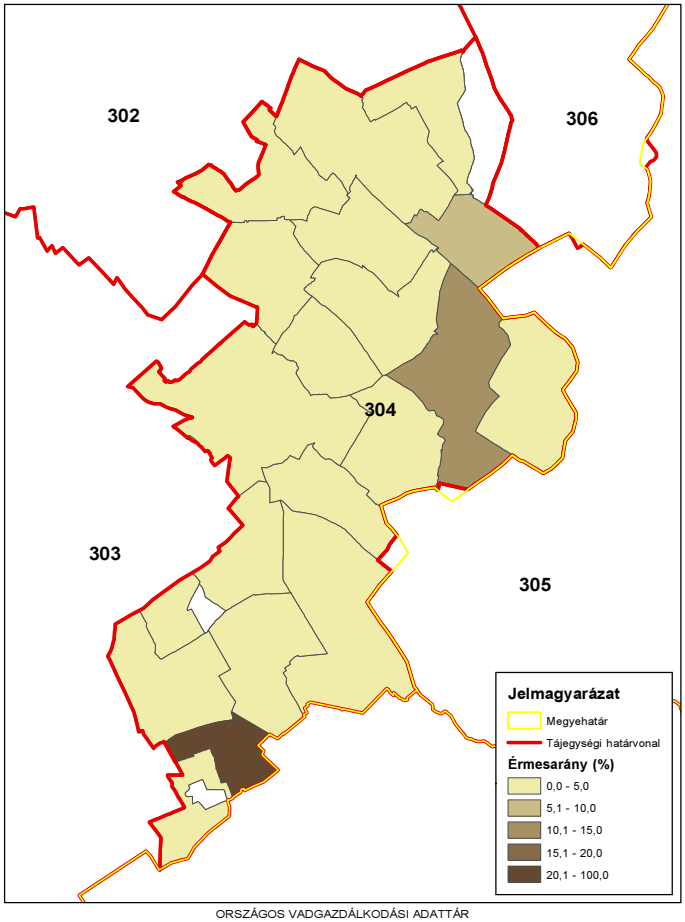

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz érmesarány (%) 2003

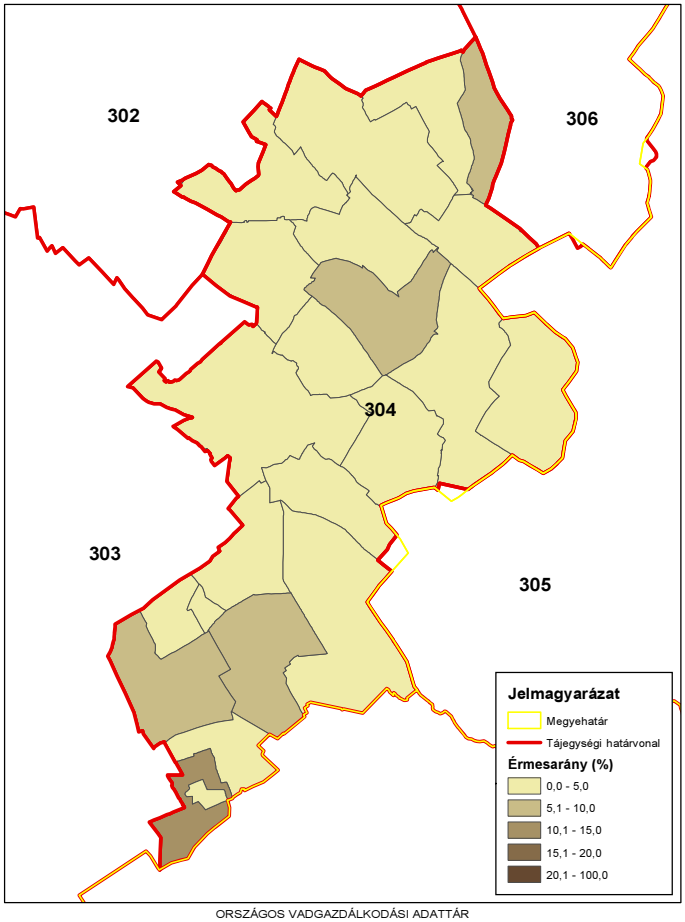

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz érmesarány (%) 2008

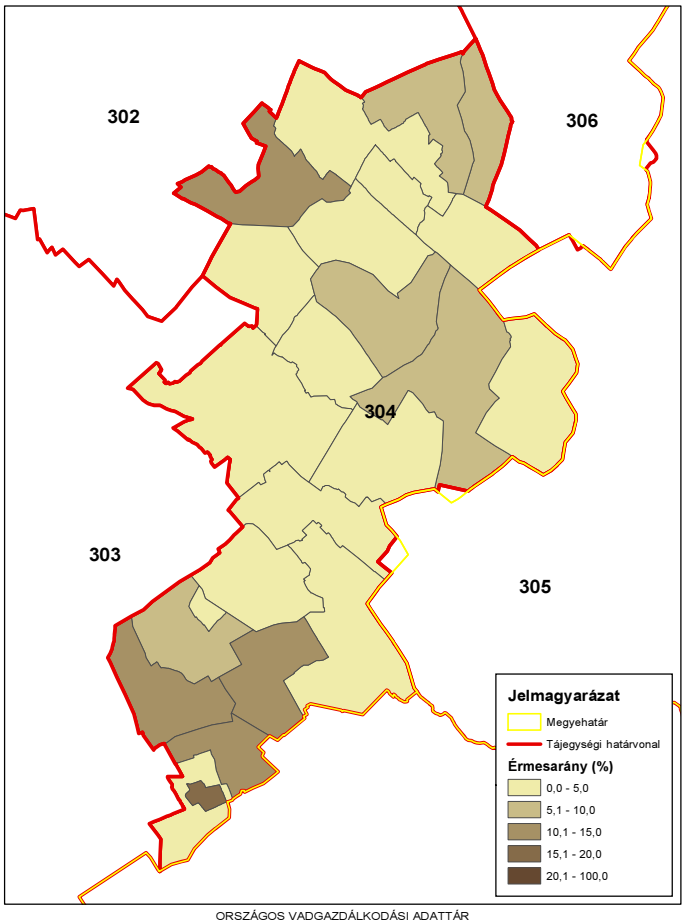

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Őz érmesarány (%) 2014

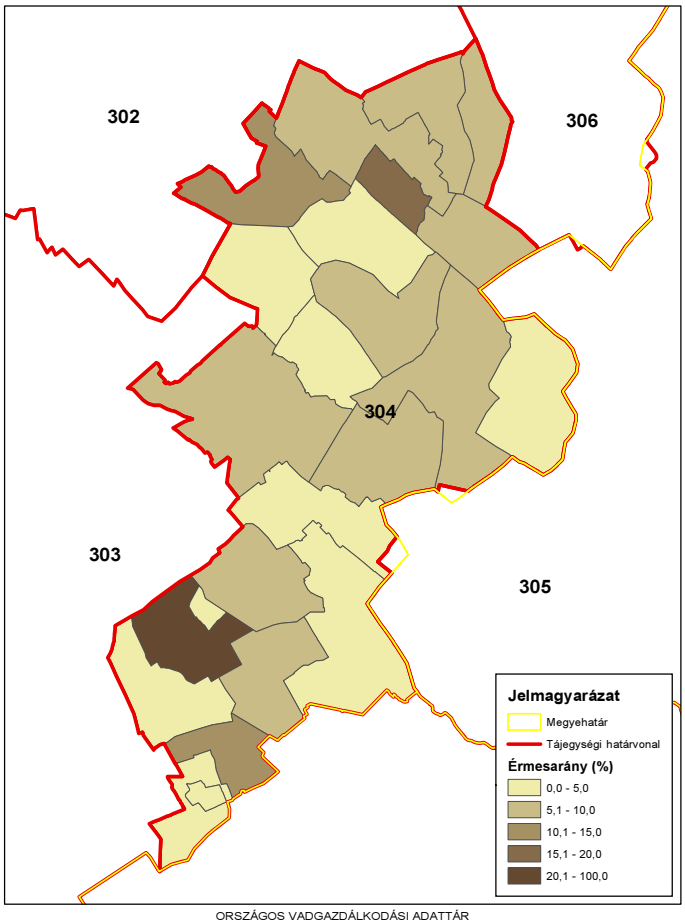

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A muflon állománya, hasznosítása és minősége

A muflon állománya, hasznosítása és minősége
Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a **Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben** nem fordul elő.
A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.
A muflon jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.
A muflon trófeabírálati eredmények a vadgazdálkodási tájegységben
• A muflon a vadgazdálkodási tájegységben nem fordul elő.

A szabad területi muflonállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **304**

Év	Jelentett				Hasznosított				Hasznosítási arány			
	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes
1998	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
1999	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2000	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2001	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2002	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2003	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2004	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2005	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2006	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2007	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2008	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2009	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2010	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2011	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2012	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2013	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
2014	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	-	-	-	**-**
Változás	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ivararány (1 kosra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Kos	Jerke	Bárány	*Bárány/jerke*	Kos	Jerke	Bárány	*Bárány/jerke*
1998	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
1999	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2000	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2001	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2002	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2003	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2004	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2005	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2006	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2007	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2008	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2009	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2010	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2011	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2012	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2013	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
2014	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított			
	Kos	Jerke	Bárány	Összes	Kos	Jerke	Bárány	Összes
1998	-	-	-	-	-	-	-	-
1999	-	-	-	-	-	-	-	-
2000	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	-	-	-	-
2002	-	-	-	-	-	-	-	-
2003	-	-	-	-	-	-	-	-
2004	-	-	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-	-	-
2006	-	-	-	-	-	-	-	-
2007	-	-	-	-	-	-	-	-
2008	-	-	-	-	-	-	-	-
2009	-	-	-	-	-	-	-	-
2010	-	-	-	-	-	-	-	-
2011	-	-	-	-	-	-	-	-
2012	-	-	-	-	-	-	-	-
2013	-	-	-	-	-	-	-	-
2014	-	-	-	-	-	-	-	-

A muflon hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **304**

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései I.

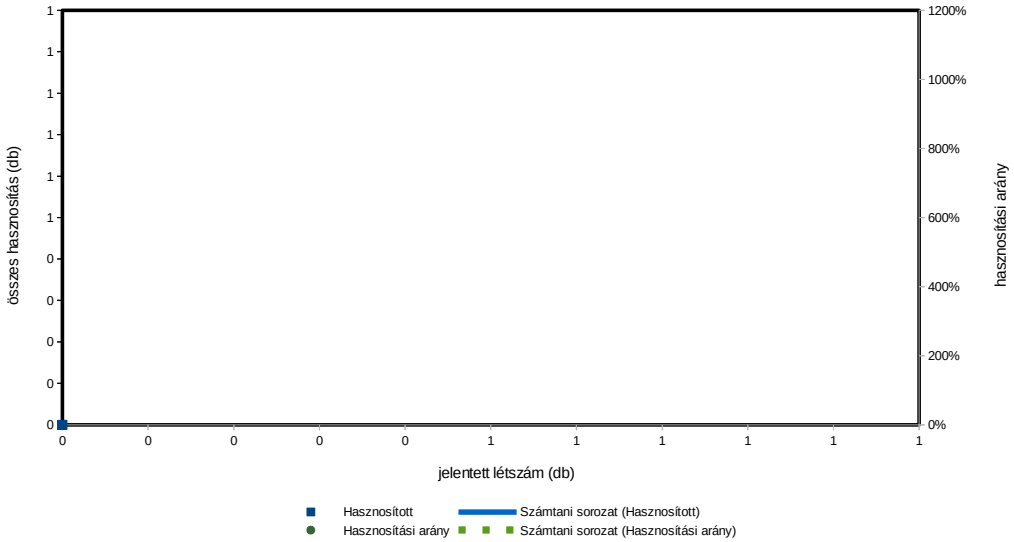

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései II.

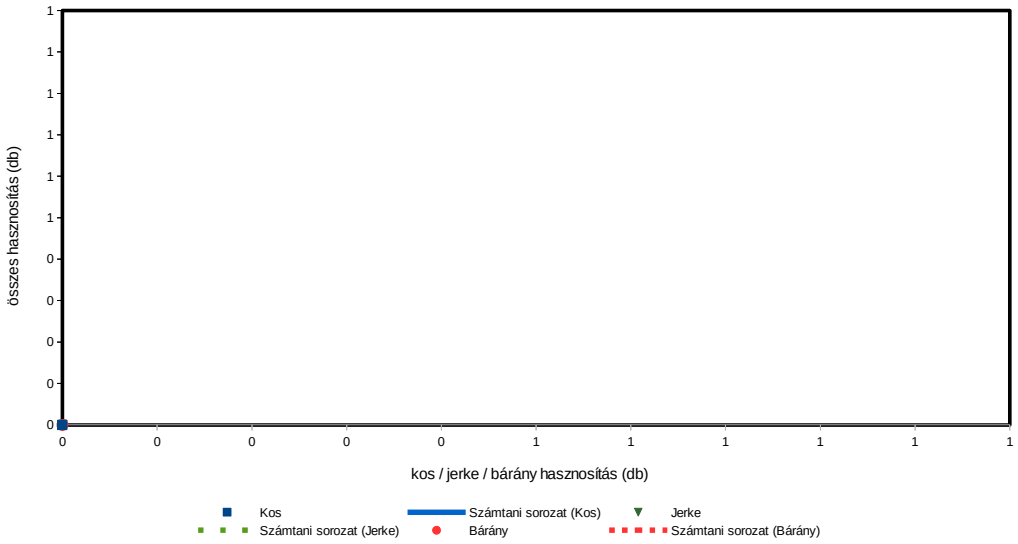

Muflon szabad területi hasznosítás összefüggései III.

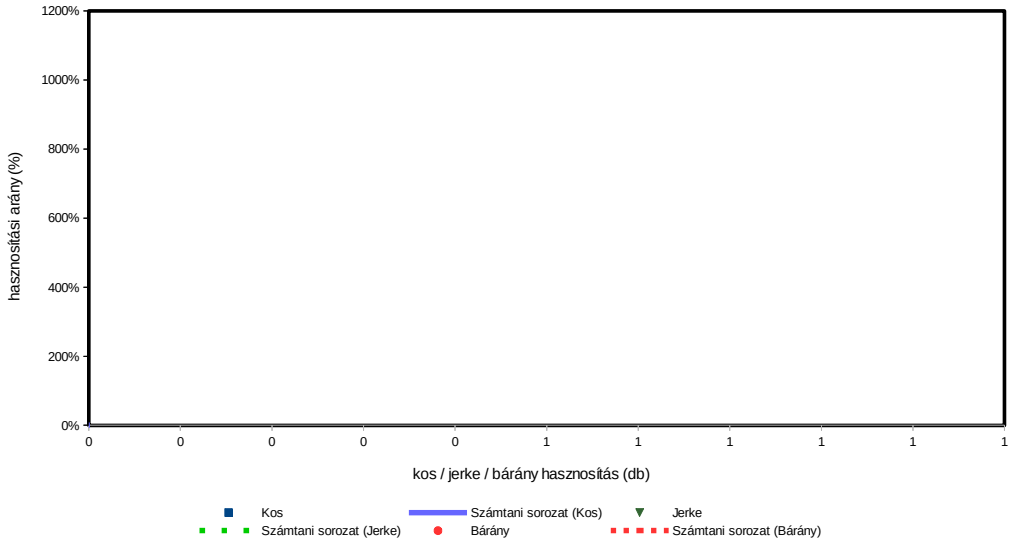

A vaddisznó állománya és hasznosítása

A vaddisznó állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi jelentett létszáma 1998-2014 között emelkedett (615→1273 pld; **+107%**), eközben a teríték az ötszörösére nőtt (183→1033 pld; **+465%**).
- A hasznosítási arány az értékelt időszakban végig rendkívül alacsony volt (**30-80%**) és meg sem közelítette a 100%-os arányt. A vadgazdálkodási tájegységben állománynövelő gazdálkodás történt. A vadászati nyomás közel sem volt ahhoz, ami elég lehetett volna az állomány növekedésének megállítására.
- A **Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység** 2007-2014 közötti térképein jól látható, hogy a vaddisznó a tájegység egészén jelen volt az értékelés kezdetén is. Zömében a 0.0-1.0 db/km^2 sűrűség a jellemző.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- A **Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben** a hasznosítási arány ingadozásokkal nőtt, de mértéke végig messze alatta maradt a szinten-tartáshoz vagy az állománycsökkentéshez szükségesnek. A grafikonok alapján a kan, koca és malac lelövések teljesen elválnak a süldő lelövésektől és annál sokkal szűkebb sávban mozogtak (azaz sokkal kevésbé járulnak hozzá a hasznosítási arány emelkedéséhez).
- A hasznosítás összetételét tekintve a tájegységben a kanokhoz viszonyítva (15-20%) sokkal kevesebb kocát lőttek (4-13%) és a süldő és malac lelövés (68-78%) volt. Az adatok megerősítik, hogy a kocák lelövéseken belüli ekkora aránya mellett a szaporulat lövése (malac) nem elegendő a vaddisznó állománynövekedésének megakadályozására.
- Az eddigi hasznosítási gyakorlat nem volt eredményes, ezért a vaddisznólétszám csökkentése érdekében a lelövéseket maximalizálni kell és a kocakilövések minél magasabb arányát kell elérni.

A vaddisznó jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A tájegység területén a szántó és a rét-legelő művelési ág aránya 62%, az erdő 33%. A **Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben** a jelenlegi vadkárhelyzet még nem veszélyes, de az állomány további növekedése, illetve csökkentésének elmaradása súlyos kockázatokat jelent. Ha a kártérítési igények megnőnek, a kifizetések ellehetetleníthetik az érintett vadgazdálkodókat.

A szabad területi vaddisznóállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **304**

Év	Jelentett				Hasznosított					Hasznosítási arány			
	Kan	Koca	Süldő	Összes	Kan	Koca	Süldő	Malac	Összes	Kan	Koca	Süldő	Összes
1998	127	158	330	**615**	37	20	102	24	**183**	29,1%	12,7%	30,9%	**29,8%**
1999	104	127	279	**510**	32	11	125	23	**191**	30,8%	8,7%	44,8%	**37,5%**
2000	105	134	333	**572**	44	18	158	32	**252**	41,9%	13,4%	47,4%	**44,1%**
2001	116	148	405	**669**	57	16	242	57	**372**	49,1%	10,8%	59,8%	**55,6%**
2002	159	215	566	**940**	63	19	208	60	**350**	39,6%	8,8%	36,7%	**37,2%**
2003	135	167	477	**779**	44	26	185	43	**298**	32,6%	15,6%	38,8%	**38,3%**
2004	112	146	373	**631**	50	19	207	32	**308**	44,6%	13,0%	55,5%	**48,8%**
2005	125	148	364	**637**	60	24	175	45	**304**	48,0%	16,2%	48,1%	**47,7%**
2006	102	130	325	**557**	59	26	182	35	**302**	57,8%	20,0%	56,0%	**54,2%**
2007	117	155	433	**705**	70	29	247	73	**419**	59,8%	18,7%	57,0%	**59,4%**
2008	132	159	485	**776**	89	62	299	75	**525**	67,4%	39,0%	61,6%	**67,7%**
2009	148	178	523	**849**	108	64	357	81	**610**	73,0%	36,0%	68,3%	**71,8%**
2010	174	208	599	**981**	117	70	334	69	**590**	67,2%	33,7%	55,8%	**60,1%**
2011	173	211	636	**1 020**	94	49	399	85	**627**	54,3%	23,2%	62,7%	**61,5%**
2012	197	264	741	**1 202**	123	87	509	149	**868**	62,4%	33,0%	68,7%	**72,2%**
2013	209	285	820	**1 314**	121	70	467	133	**791**	57,9%	24,6%	57,0%	**60,2%**
2014	209	272	792	**1 273**	163	134	559	177	**1 033**	78,0%	49,3%	70,6%	**81,1%**
Változás	64,6%	72,2%	140,0%	107,0%	340,5%	570,0%	448,0%	637,5%	464,5%	167,7%	289,2%	128,3%	172,7%

Ivararány (1 kanra vonatkoztatva) és szaporodási mutató

Év	Jelentett				Hasznosított						
	Kan	Koca	Süldő	*Süldő/koca*	Kan	Koca	Süldő	Malac	*Süldő/koca*	*Malac/koca*	*(M+S)/koca*
1998	1	1,24	2,60	***2,09***	1	0,54	2,76	0,65	***5,10***	***1,20***	***6,30***
1999	1	1,22	2,68	***2,20***	1	0,34	3,91	0,72	***11,36***	***2,09***	***13,45***
2000	1	1,28	3,17	***2,49***	1	0,41	3,59	0,73	***8,78***	***1,78***	***10,56***
2001	1	1,28	3,49	***2,74***	1	0,28	4,25	1,00	***15,13***	***3,56***	***18,69***
2002	1	1,35	3,56	***2,63***	1	0,30	3,30	0,95	***10,95***	***3,16***	***14,11***
2003	1	1,24	3,53	***2,86***	1	0,59	4,20	0,98	***7,12***	***1,65***	***8,77***
2004	1	1,30	3,33	***2,55***	1	0,38	4,14	0,64	***10,89***	***1,68***	***12,58***
2005	1	1,18	2,91	***2,46***	1	0,40	2,92	0,75	***7,29***	***1,88***	***9,17***
2006	1	1,27	3,19	***2,50***	1	0,44	3,08	0,59	***7,00***	***1,35***	***8,35***
2007	1	1,32	3,70	***2,79***	1	0,41	3,53	1,04	***8,52***	***2,52***	***11,03***
2008	1	1,20	3,67	***3,05***	1	0,70	3,36	0,84	***4,82***	***1,21***	***6,03***
2009	1	1,20	3,53	***2,94***	1	0,59	3,31	0,75	***5,58***	***1,27***	***6,84***
2010	1	1,20	3,44	***2,88***	1	0,60	2,85	0,59	***4,77***	***0,99***	***5,76***
2011	1	1,22	3,68	***3,01***	1	0,52	4,24	0,90	***8,14***	***1,73***	***9,88***
2012	1	1,34	3,76	***2,81***	1	0,71	4,14	1,21	***5,85***	***1,71***	***7,56***
2013	1	1,36	3,92	***2,88***	1	0,58	3,86	1,10	***6,67***	***1,90***	***8,57***
2014	1	1,30	3,79	***2,91***	1	0,82	3,43	1,09	***4,17***	***1,32***	***5,49***

Ivararány (százalékos megoszlás)

Év	Jelentett				Hasznosított					Kan / (kan+koca)	Süldő+malac
	Kan	Koca	Süldő	Összes	Kan	Koca	Süldő	Malac	Összes		
1998	20,7%	25,7%	53,7%	100%	20,2%	10,9%	55,7%	13,1%	100%	**64,9%**	**68,9%**
1999	20,4%	24,9%	54,7%	100%	16,8%	5,8%	65,4%	12,0%	100%	**74,4%**	**77,5%**
2000	18,4%	23,4%	58,2%	100%	17,5%	7,1%	62,7%	12,7%	100%	**71,0%**	**75,4%**
2001	17,3%	22,1%	60,5%	100%	15,3%	4,3%	65,1%	15,3%	100%	**78,1%**	**80,4%**
2002	16,9%	22,9%	60,2%	100%	18,0%	5,4%	59,4%	17,1%	100%	**76,8%**	**76,6%**
2003	17,3%	21,4%	61,2%	100%	14,8%	8,7%	62,1%	14,4%	100%	**62,9%**	**76,5%**
2004	17,7%	23,1%	59,1%	100%	16,2%	6,2%	67,2%	10,4%	100%	**72,5%**	**77,6%**
2005	19,6%	23,2%	57,1%	100%	19,7%	7,9%	57,6%	14,8%	100%	**71,4%**	**72,4%**
2006	18,3%	23,3%	58,3%	100%	19,5%	8,6%	60,3%	11,6%	100%	**69,4%**	**71,9%**
2007	16,6%	22,0%	61,4%	100%	16,7%	6,9%	58,9%	17,4%	100%	**70,7%**	**76,4%**
2008	17,0%	20,5%	62,5%	100%	17,0%	11,8%	57,0%	14,3%	100%	**58,9%**	**71,2%**
2009	17,4%	21,0%	61,6%	100%	17,7%	10,5%	58,5%	13,3%	100%	**62,8%**	**71,8%**
2010	17,7%	21,2%	61,1%	100%	19,8%	11,9%	56,6%	11,7%	100%	**62,6%**	**68,3%**
2011	17,0%	20,7%	62,4%	100%	15,0%	7,8%	63,6%	13,6%	100%	**65,7%**	**77,2%**
2012	16,4%	22,0%	61,6%	100%	14,2%	10,0%	58,6%	17,2%	100%	**58,6%**	**75,8%**
2013	15,9%	21,7%	62,4%	100%	15,3%	8,8%	59,0%	16,8%	100%	**63,4%**	**75,9%**
2014	16,4%	21,4%	62,2%	100%	15,8%	13,0%	54,1%	17,1%	100%	**54,9%**	**71,2%**

A vaddisznó hasznosításának összefüggései (1998-2014)

VGTE: **304**

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései I.

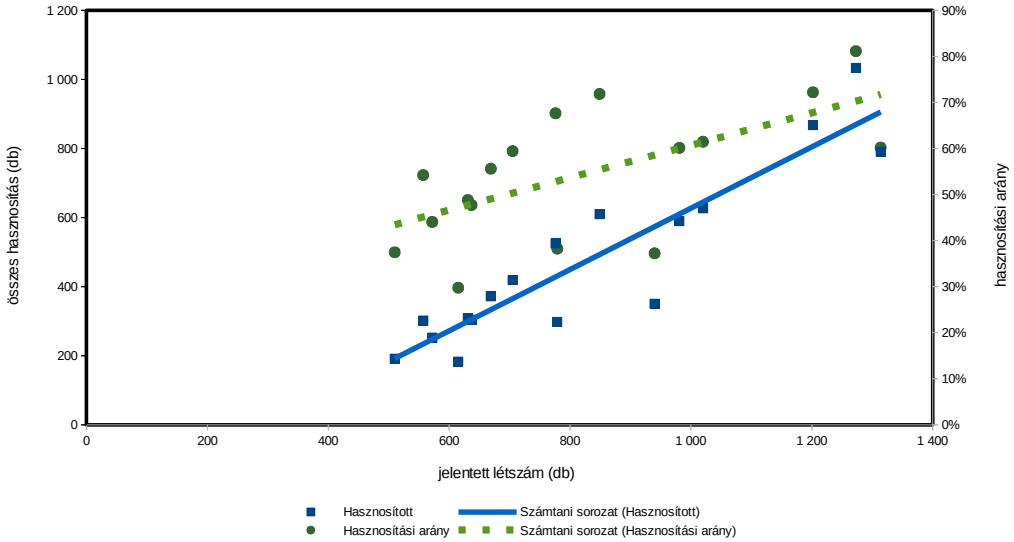

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései II.

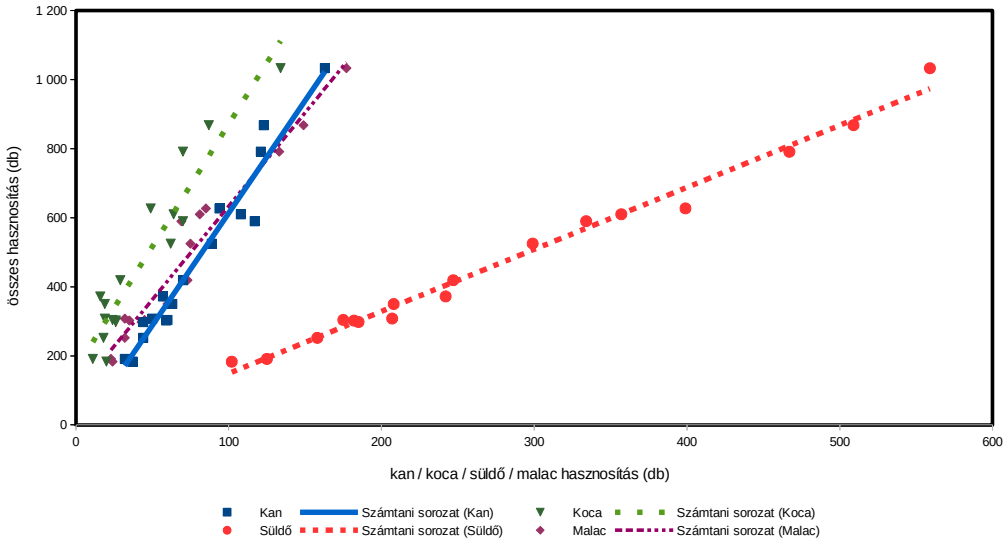

Vaddisznó szabad területi hasznosítás összefüggései III.

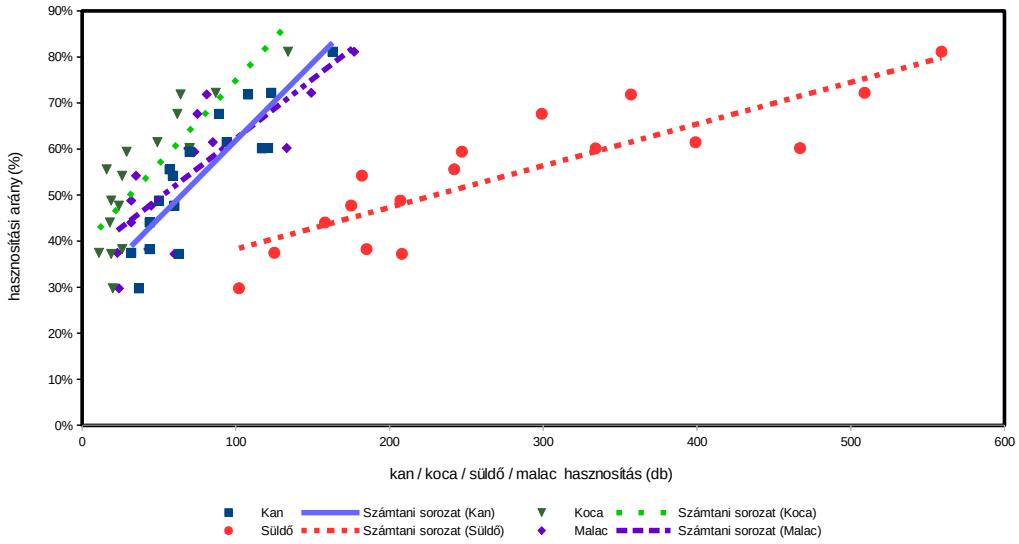

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2007

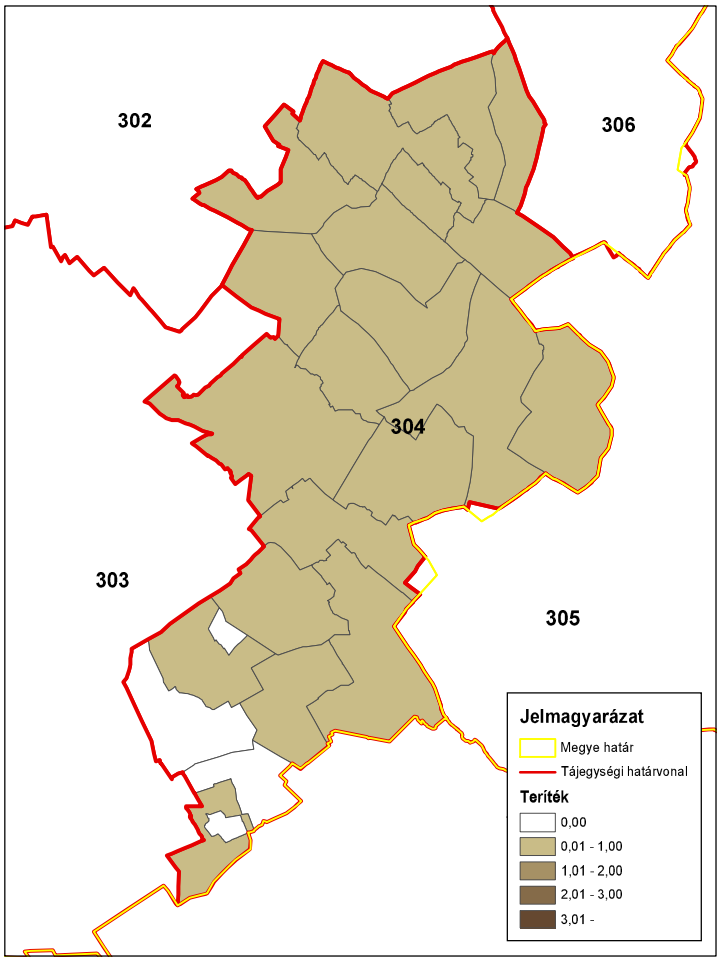

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2008

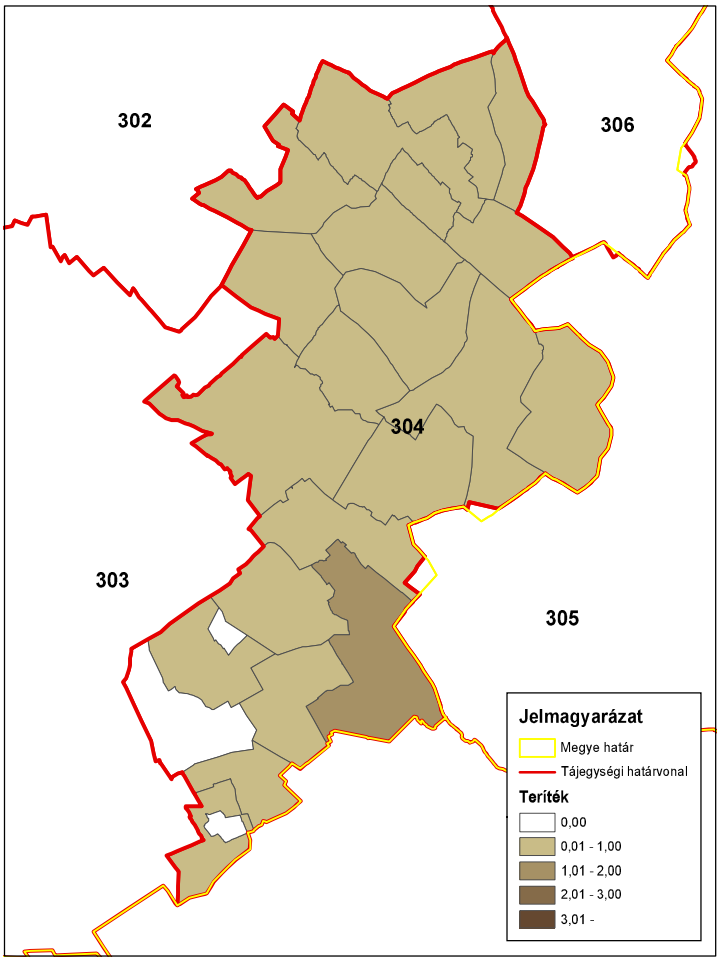

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2009

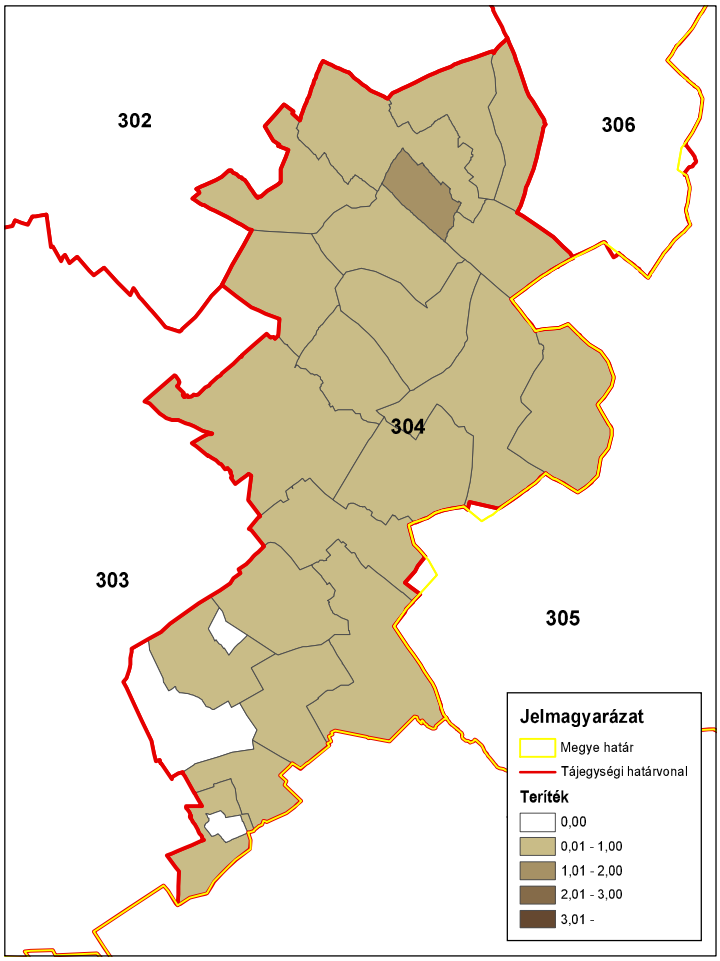

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2010

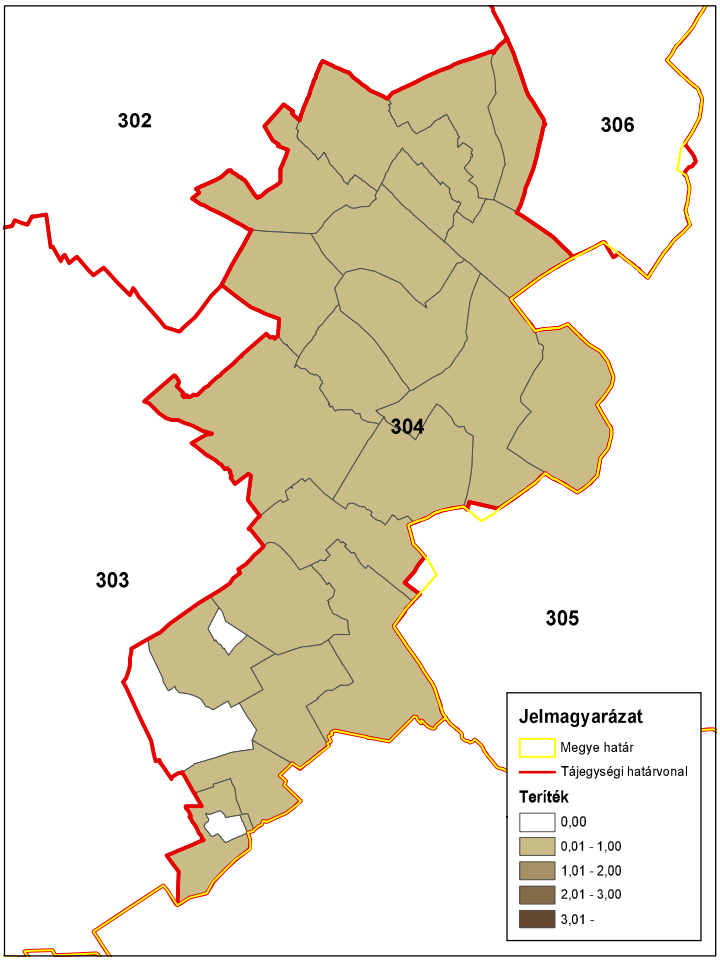

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2011

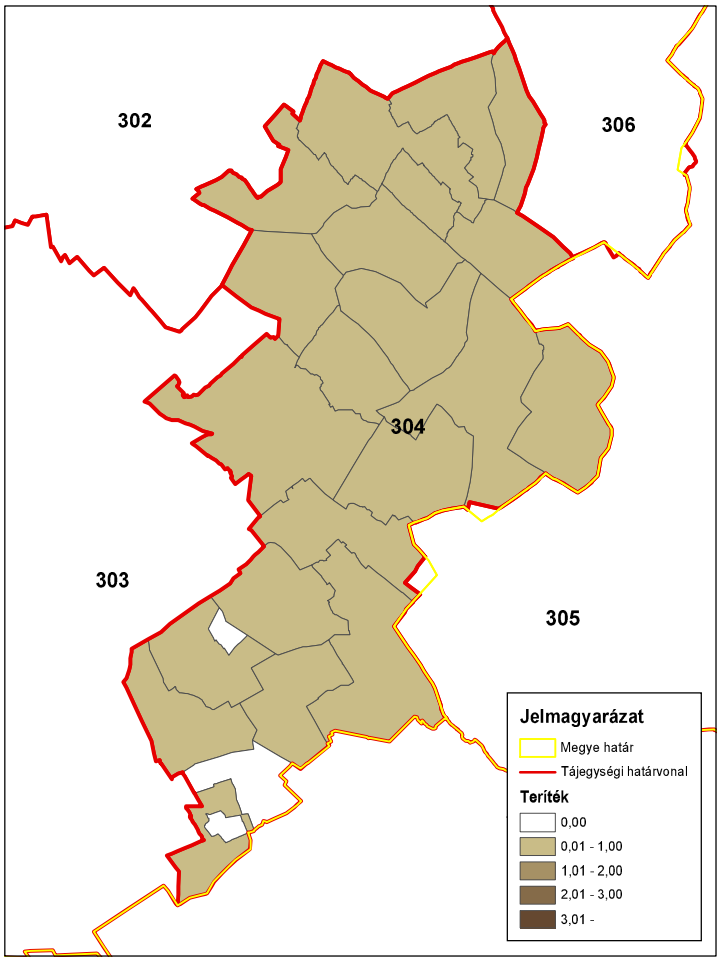

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2012

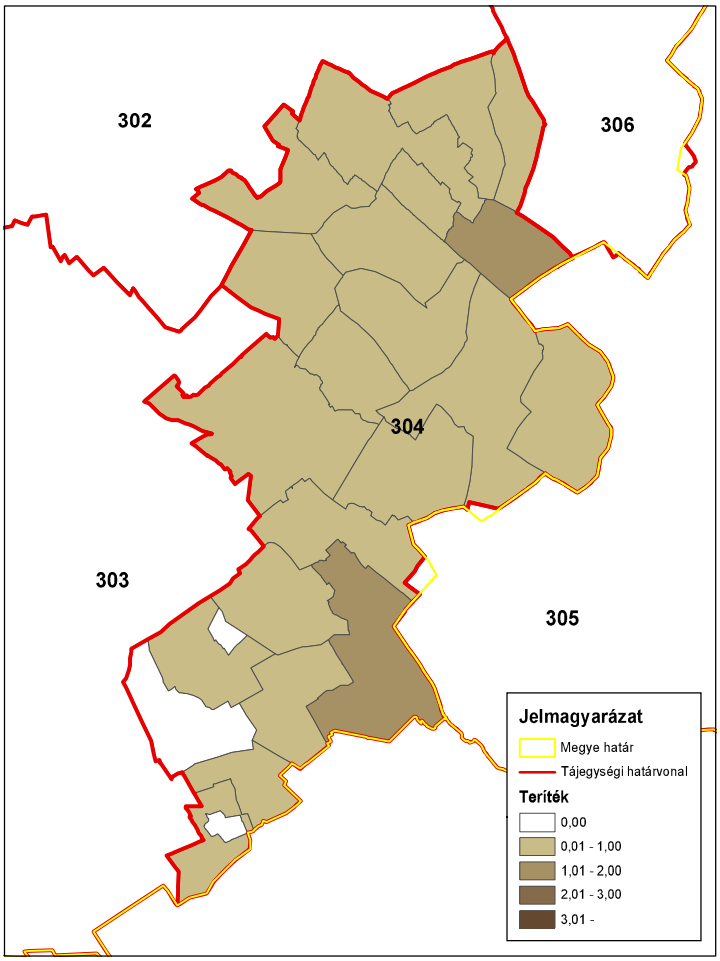

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2013

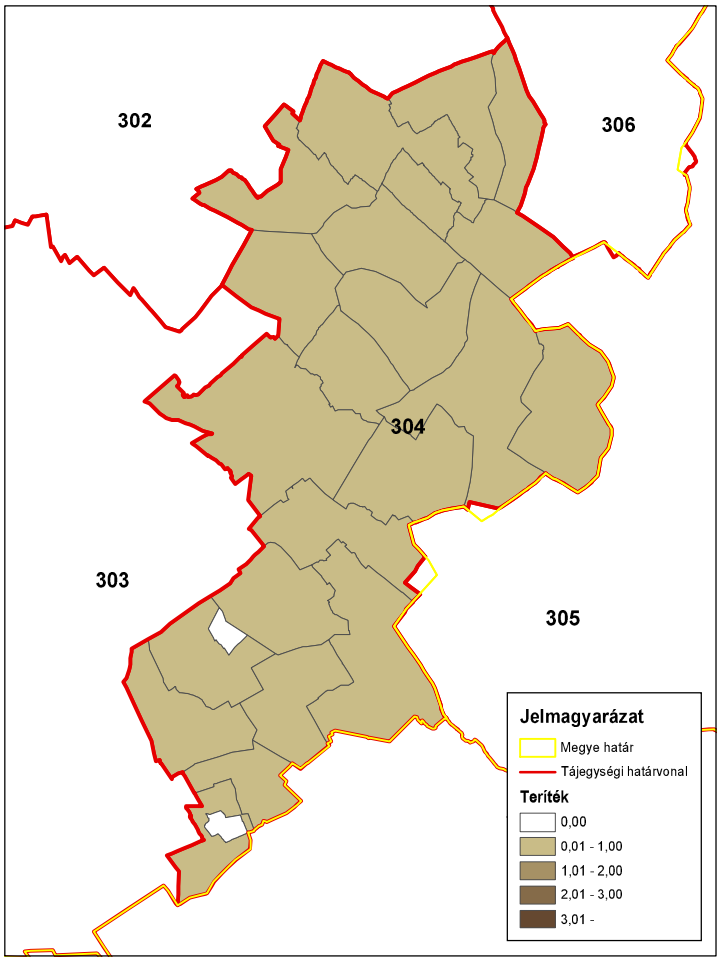

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó (teríték - db/km^2) 2014

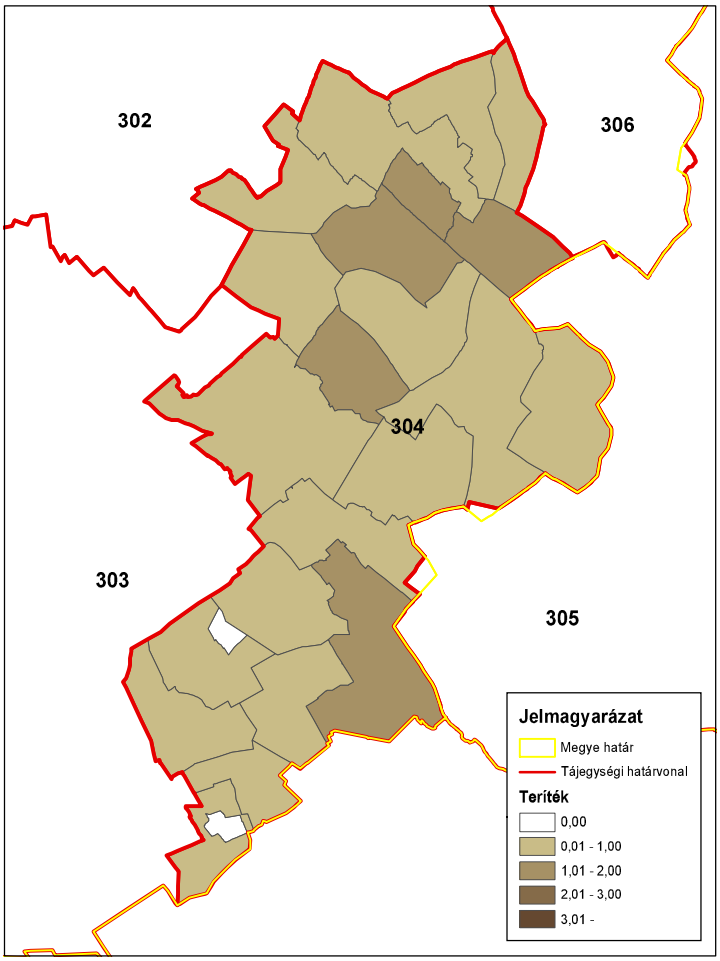

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Vaddisznó

Az érmes trófeák adatainak évenkénti alakulása

Év	Összes bírált trófea (db)	Érmes trófea (db)	Érmesarány (%)	Aranyérem (db)	Ezüstérem (db)	Bronzérem (db)	Aranyérem (%)	Ezüstérem (%)	Bronzérem (%)
1998	18	1	5,6%			1	0,0%	0,0%	100,0%
1999	27	3	11,1%			3	0,0%	0,0%	100,0%
2000	29	3	10,3%			3	0,0%	0,0%	100,0%
2001	25	8	32,0%		1	7	0,0%	12,5%	87,5%
2002	27	5	18,5%		1	4	0,0%	20,0%	80,0%
2003	23	5	21,7%		2	3	0,0%	40,0%	60,0%
2004	23	7	30,4%	1		6	14,3%	0,0%	85,7%
2005	23	9	39,1%	1	1	7	11,1%	11,1%	77,8%
2006	43	8	18,6%			8	0,0%	0,0%	100,0%
2007	16	4	25,0%	1	2	1	25,0%	50,0%	25,0%
2008	39	12	30,8%	1	3	8	8,3%	25,0%	66,7%
2009	55	14	25,5%	2	5	7	14,3%	35,7%	50,0%
2010	45	12	26,7%	1	5	6	8,3%	41,7%	50,0%
2011	88	18	20,5%	1	5	12	5,6%	27,8%	66,7%
2012	117	44	37,6%	6	12	26	13,6%	27,3%	59,1%
2013	150	57	38,0%	7	28	22	12,3%	49,1%	38,6%
2014	74	23	31,1%	2	6	15	8,7%	26,1%	65,2%

A 304. sz. vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati adatai (1998-2014)
Vaddisznó

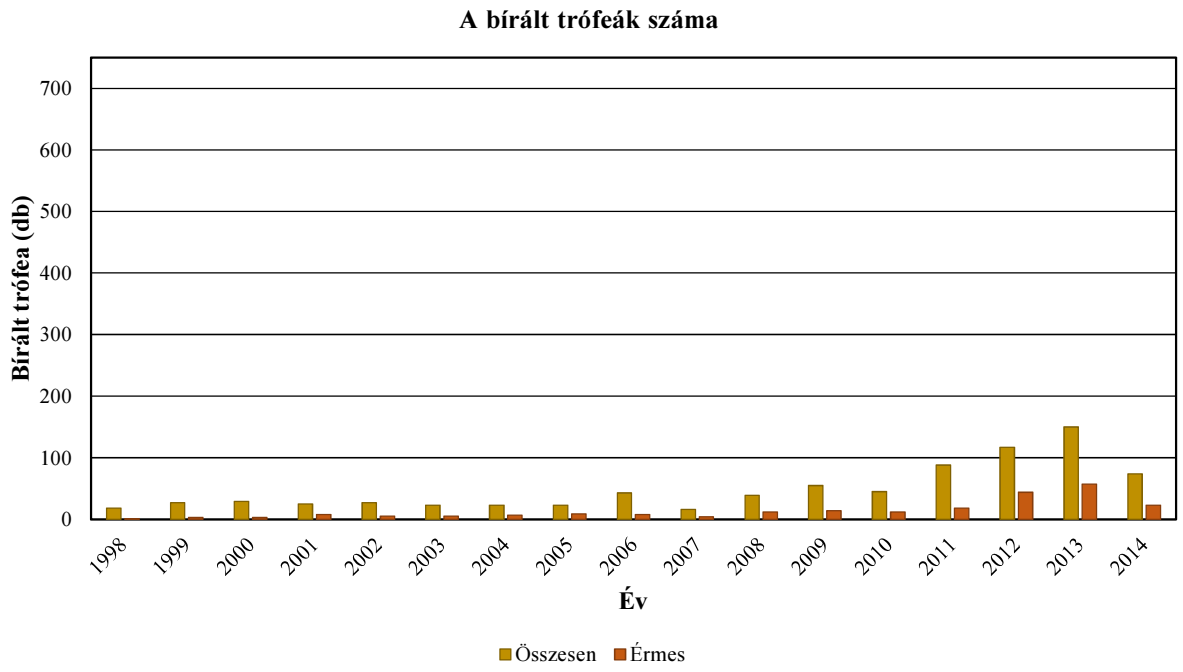

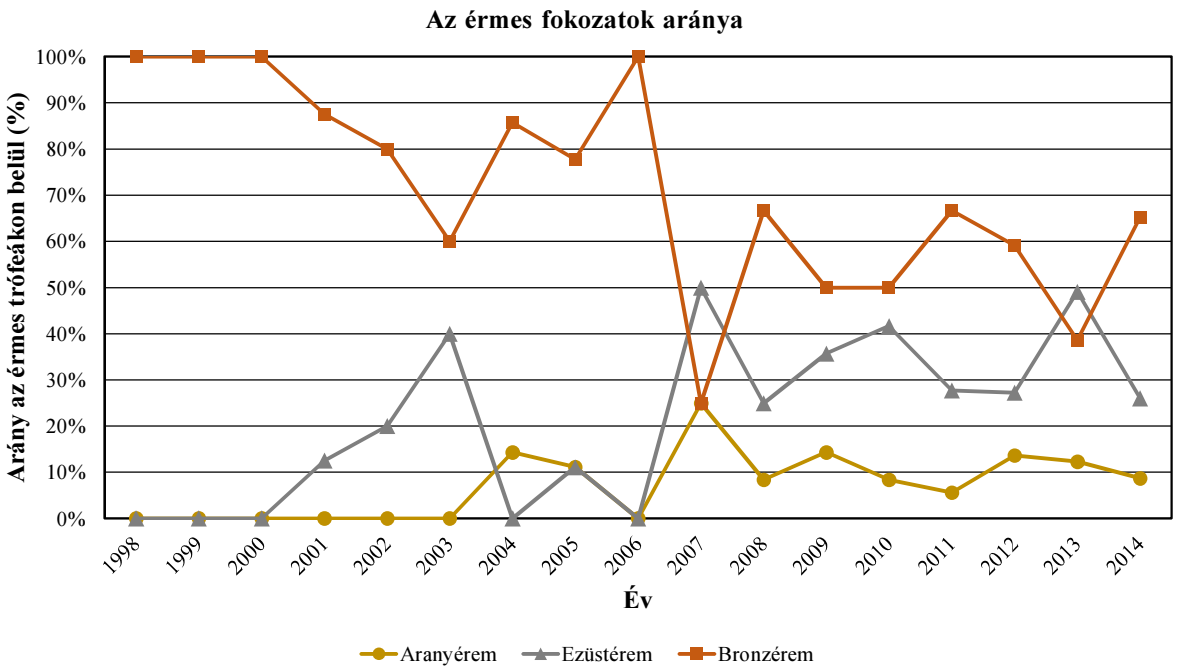

Vaddisznó érmesarány (%) 1998

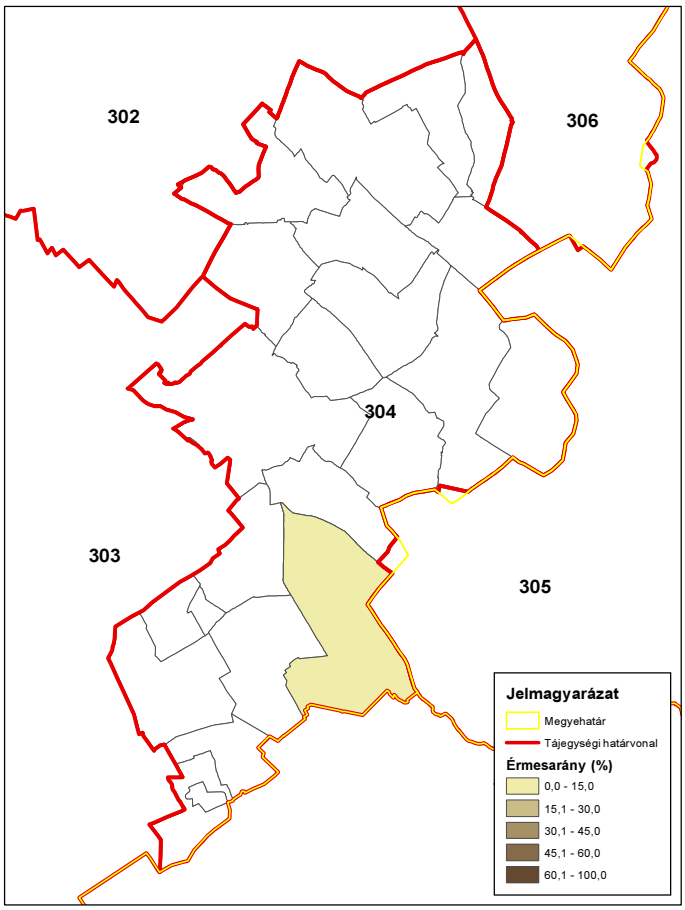

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó érmesarány (%) 2003

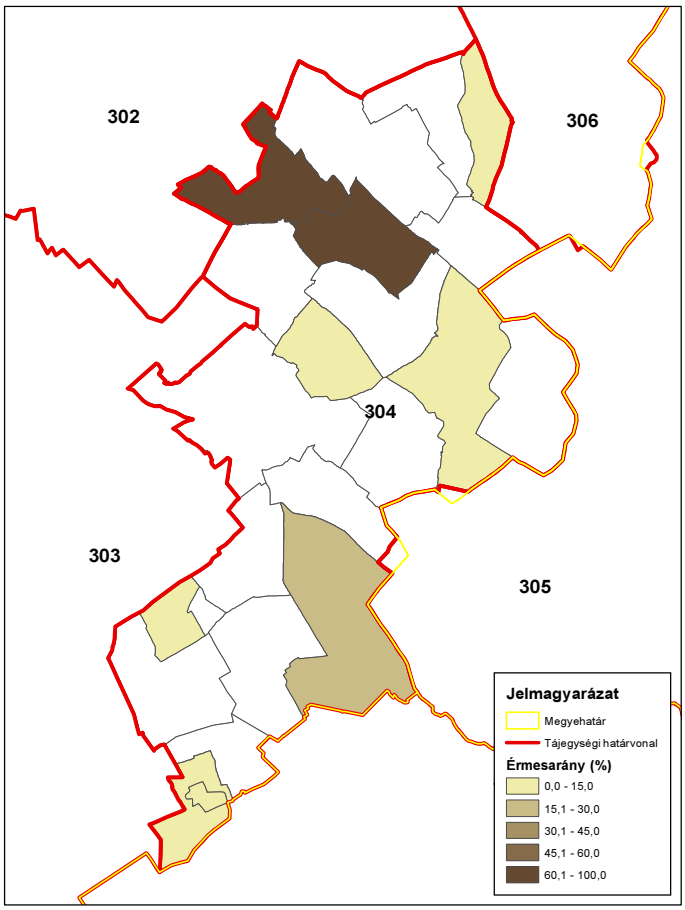

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó érmesarány (%) 2008

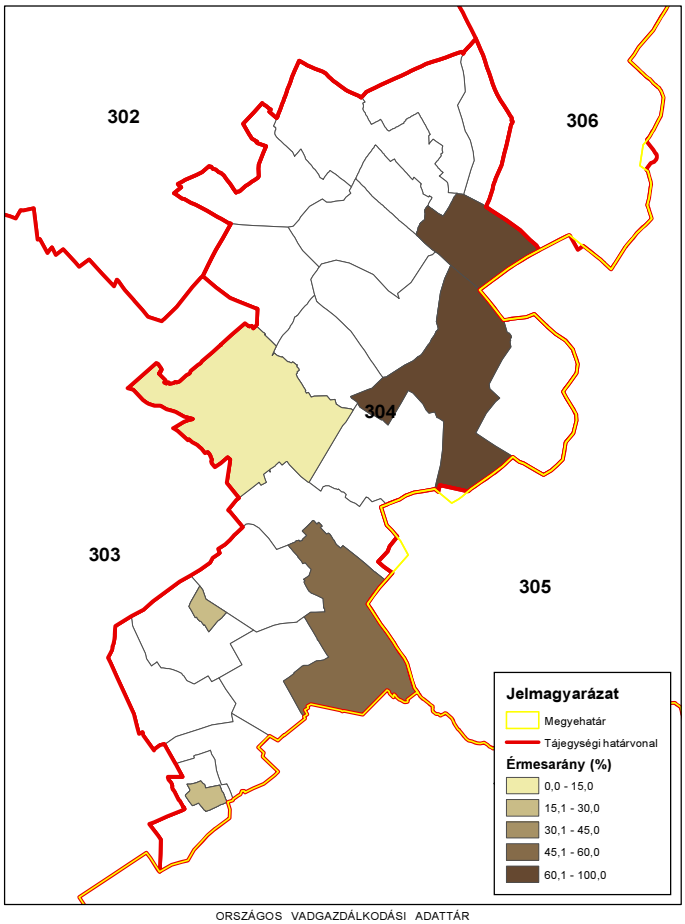

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Vaddisznó érmesarány (%) 2014

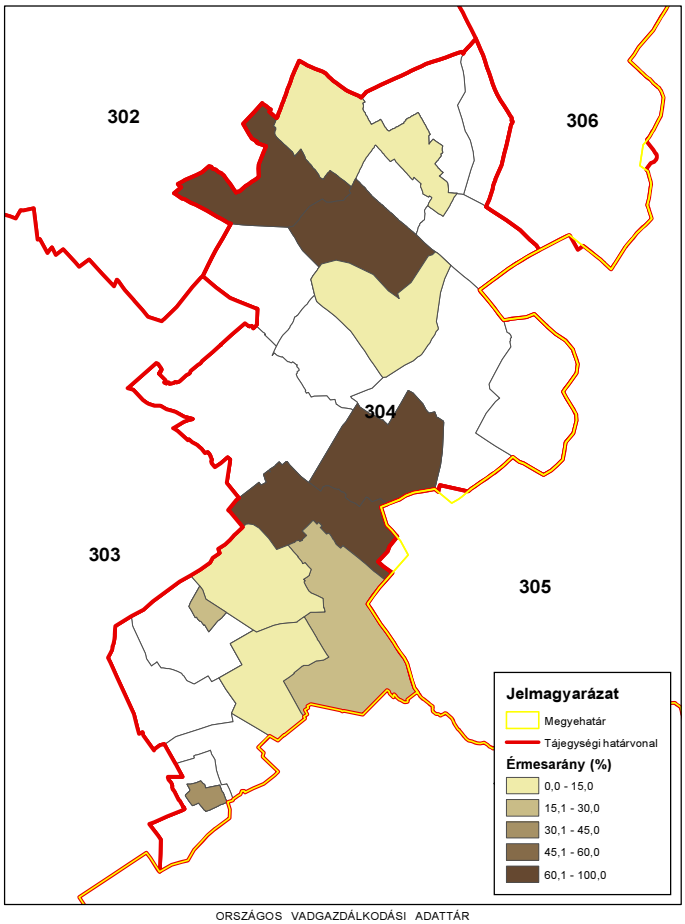

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A mezei nyúl állománya és hasznosítása

A mezei nyúl állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Közép-Bács-Kiskuni vadgazdálkodási tájegység (304)** területén a mezei nyúl létszáma 1998-2014 között lényegében stabil volt, illetve enyhén csökkent (14,5 – 11 ezer). Az állomány 2004-ig csökkent, majd 2010-ig növekedett és utána megint csökkent (14,5 → 9,2 → 16,3 → 10,8 ezer pld). A lelövések 2004-re lecsökkentek (1,8 → 1 ezer pld), majd 2009-ig növekedtek (2,9 ezer pld-ra), majd 2014-re visszaesett 2,4 ezer pld-ra. Összességében növekedett a lelövések száma 32%-kal. Az élő befogások 2002-2003-ra megszűntek, majd növekedett az élő nyúl befogás. Összegezve azonban befogás csökkent 37%-kal.
- Az adatok alapján a nyúl állomány jelentett létszáma és a hasznosítás között közepes erősségű összefüggés fedezhető fel. Vagyis körülbelül lekövették a vadgazdálkodók a mezei nyúl állomány változását, de összességében mégis a csökkenő populáció mellett növekvő hasznosítást tartottak fent, ami veszélyeztetheti az állományt.
- A lelövések és a befogások egymáshoz viszonyított arányát tekintve nőtt a lelövések aránya, bár eredetileg is a fegyveres vadászat volt túlsúlyban (80% - 20%) és csökkent az élő befogásé (20% → 10%).
- Úgy tűnik, hogy a tájegység nyugati oldalán lévő vadgazdálkodási egységek területén ejtettek el több nyulat területegységre vetítve az egész időszakban.
- Összességében a nyúl hasznosításának változása nem volt teljesen összhangban a létszám változásával, azaz a hasznosítás növekedése meghaladta az állomány változásából levezethető lehetőségeket.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- Hasznosítási arány 2006-ig körülbelül állandó volt (15 %), majd az új tervezési időszakban hirtelen emelkedni kezdett (15% → 25%).
- A növekvő hasznosítási arány, a csökkenő befogások ellenére, nem kedvez a nyúlállomány erősödésének, ami látszik is a jelentett populációnagyság csökkenésén, különösen az utolsó 4 évben. A tervszerű gazdálkodás erősítése fontos lehet a mezei nyúl populáció és a vele való gazdálkodás szempontjából.

A mezei nyúl jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

A mezei nyúl állománya és hasznosítása
• A Közép-Bács-Kiskuni vadgazdálkodási tájegység az ország még jó mezei nyulas térségei közé tartozik. A mezei nyúl azonban már nem olyan meghatározó tényezője az eredményes vadgazdálkodásnak, mint a tiszántúli régiókban. Habár a belföldi bérvadászat és a lőttvad értékesítés pozitív kapcsolatban van a mezei nyúl hasznosítással, ami azt jelzi, hogy még vannak olyan vadgazdálkodási egységek, ahol sokat számíthat a mezei nyúllal való gazdálkodás. Ugyanakkor meglepő módon, a mezei nyúl és a fácán gazdálkodás elválik egymástól a térségben, nincs köztük pozitív kapcsolat, sőt inkább negatív. Tehát, ahol még fácánnal foglalkoznak, ott kevésbé jellemző a mezei nyúl vadászata. Ettől függetlenül a vadgazdálkodási tájegységben a mezei nyúllal való gazdálkodást fontosnak kellene tekinteni, legalábbis azokban a vadgazdálkodási egységekben, ahol még jelentős állománya van. A mezei nyúl állománya és a hasznosítása azonban nincs összhangban, a megnövekedett hasznosítási arány is veszélyeztetheti az állományt, aminek ellenőrzéséhez és a tudatosabb gazdálkodáshoz szükségesek bizonyos változtatások a becslések és a tervezés területén. A vaddisznó elterjedése, a ragadozók kezelésének korlátai, valamint az agrár környezet változásai is okozhatják azonban, hogy a nyúl állománya csökkent a tájegységben.

A szabad területi mezeinyúl-állomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **304**

Év	Becslés	Hasznosított			Arányok		
		Lelövés	Befogás	Összes	Lelövés	Befogás	Hasznosítás
1998	14 506	1 832	457	**2 289**	80,0%	20,0%	**15,8%**
1999	12 414	1 399	376	**1 775**	78,8%	21,2%	**14,3%**
2000	12 218	1 327	259	**1 586**	83,7%	16,3%	**13,0%**
2001	12 329	1 573	455	**2 028**	77,6%	22,4%	**16,4%**
2002	13 440	1 886	0	**1 886**	100,0%	0,0%	**14,0%**
2003	12 810	1 203	0	**1 203**	100,0%	0,0%	**9,4%**
2004	9 222	1 005	140	**1 145**	87,8%	12,2%	**12,4%**
2005	9 647	1 465	150	**1 615**	90,7%	9,3%	**16,7%**
2006	12 149	1 820	0	**1 820**	100,0%	0,0%	**15,0%**
2007	12 408	2 379	143	**2 522**	94,3%	5,7%	**20,3%**
2008	13 846	2 771	194	**2 965**	93,5%	6,5%	**21,4%**
2009	15 897	2 923	201	**3 124**	93,6%	6,4%	**19,7%**
2010	16 332	2 219	303	**2 522**	88,0%	12,0%	**15,4%**
2011	12 915	2 555	349	**2 904**	88,0%	12,0%	**22,5%**
2012	12 885	2 319	152	**2 471**	93,8%	6,2%	**19,2%**
2013	11 772	2 240	281	**2 521**	88,9%	11,1%	**21,4%**
2014	10 837	2 411	287	**2 698**	89,4%	10,6%	**24,9%**
Változás	-25,3%	31,6%	-37,2%	17,9%	11,7%	-46,7%	57,8%
Minimum	9 222	1 005	0	1 145	77,6%	0,0%	9,4%
Maximum	16 332	2 923	457	3 124	100,0%	22,4%	24,9%

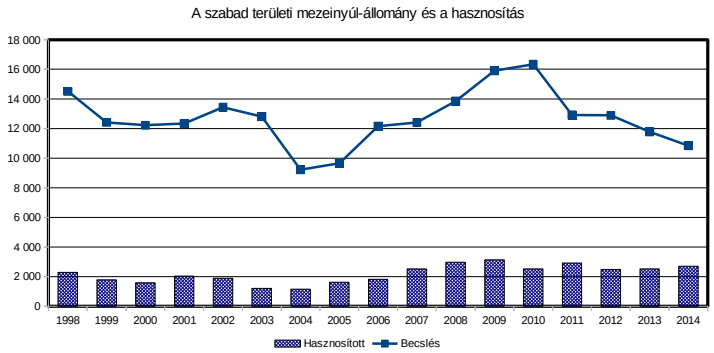

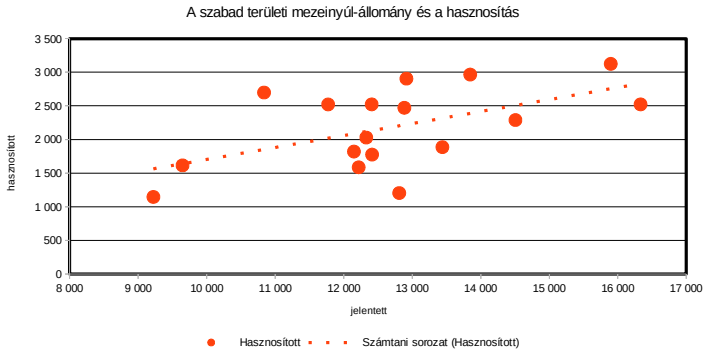

A mezei nyúl hasznosítás és a róka, borz és vaddisznó lelövés kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **304**

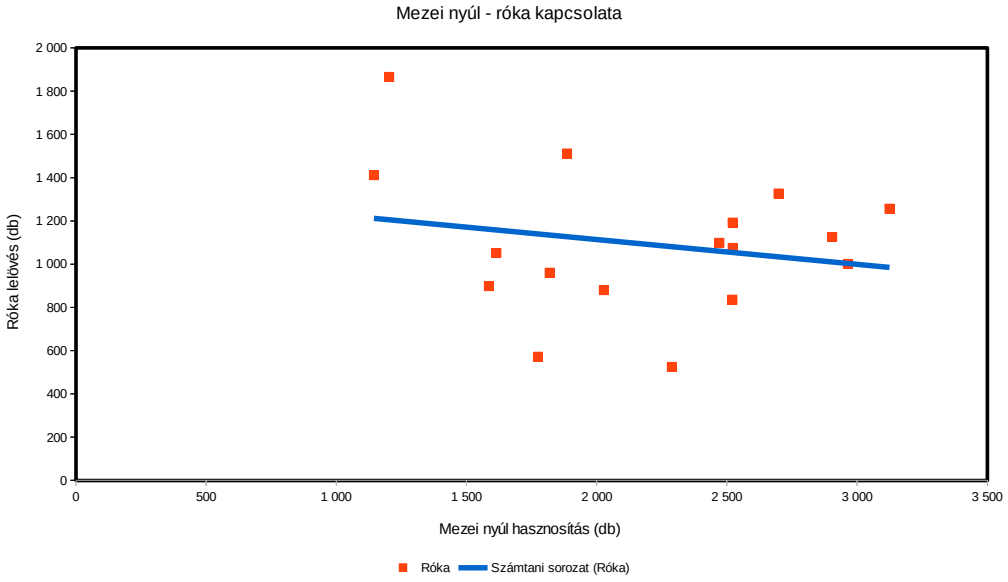

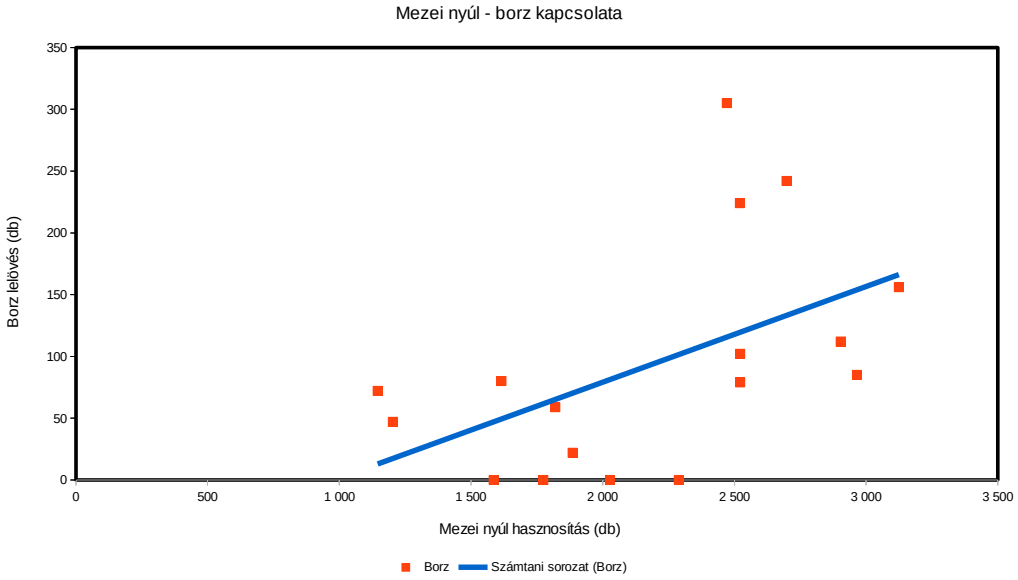

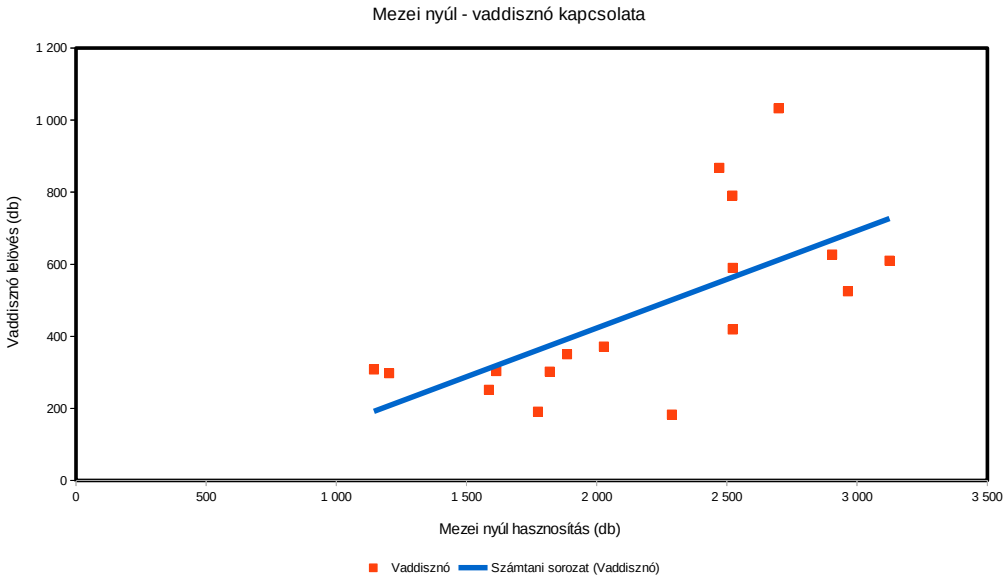

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2007

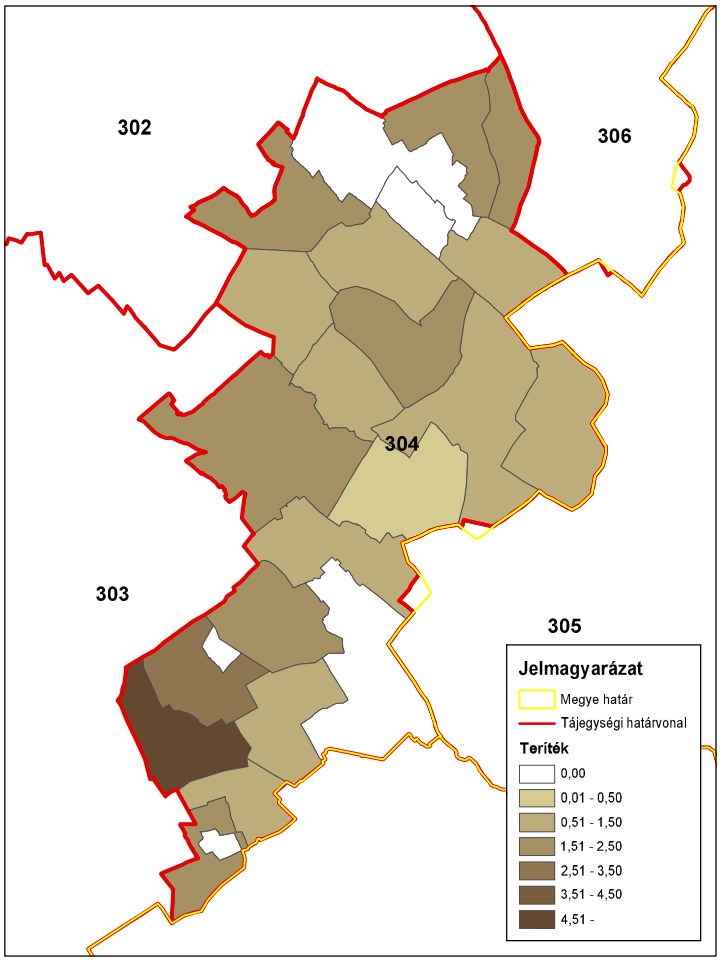

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2008

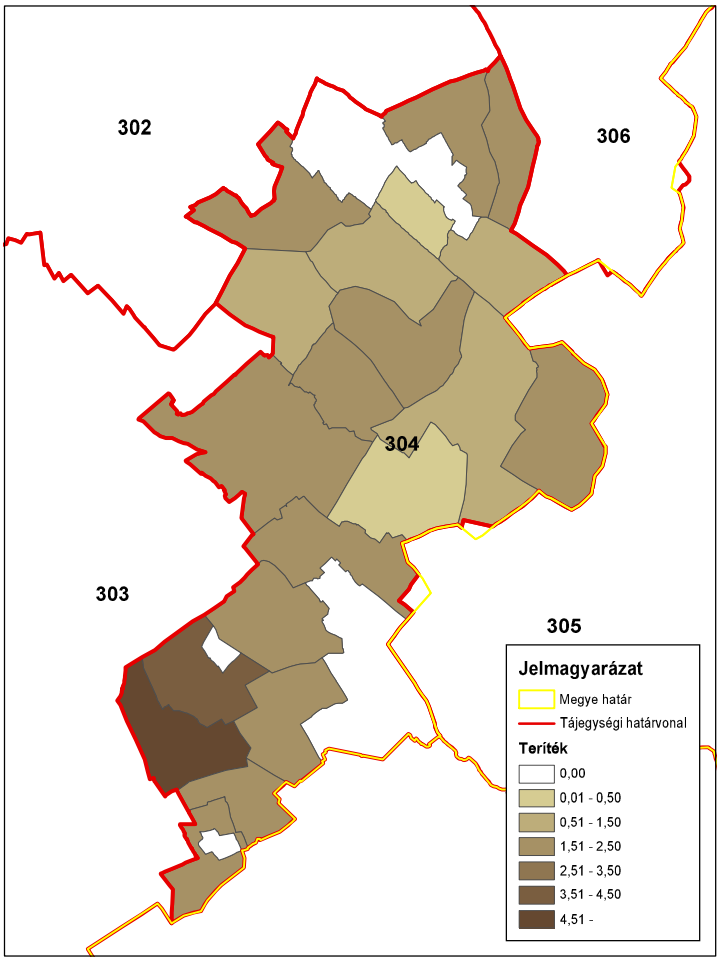

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2009

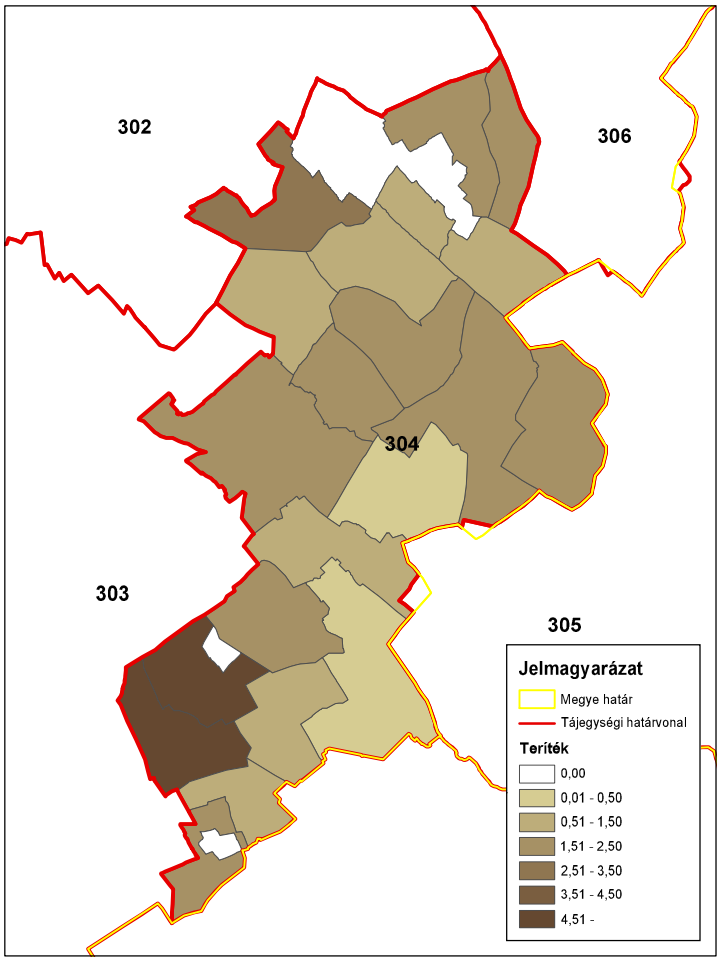

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2010

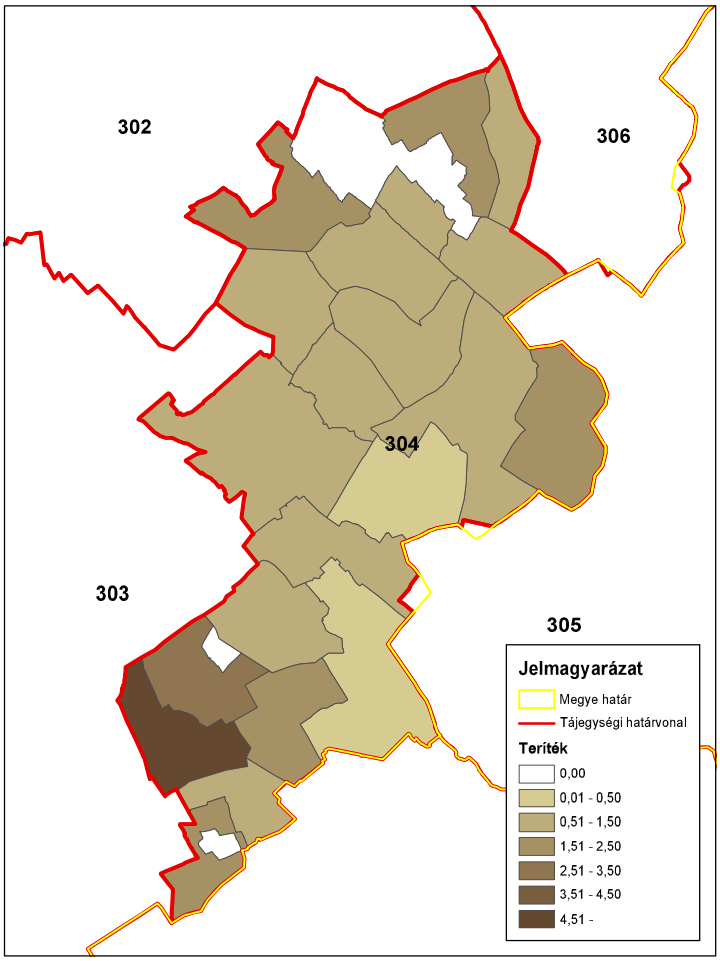

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2011

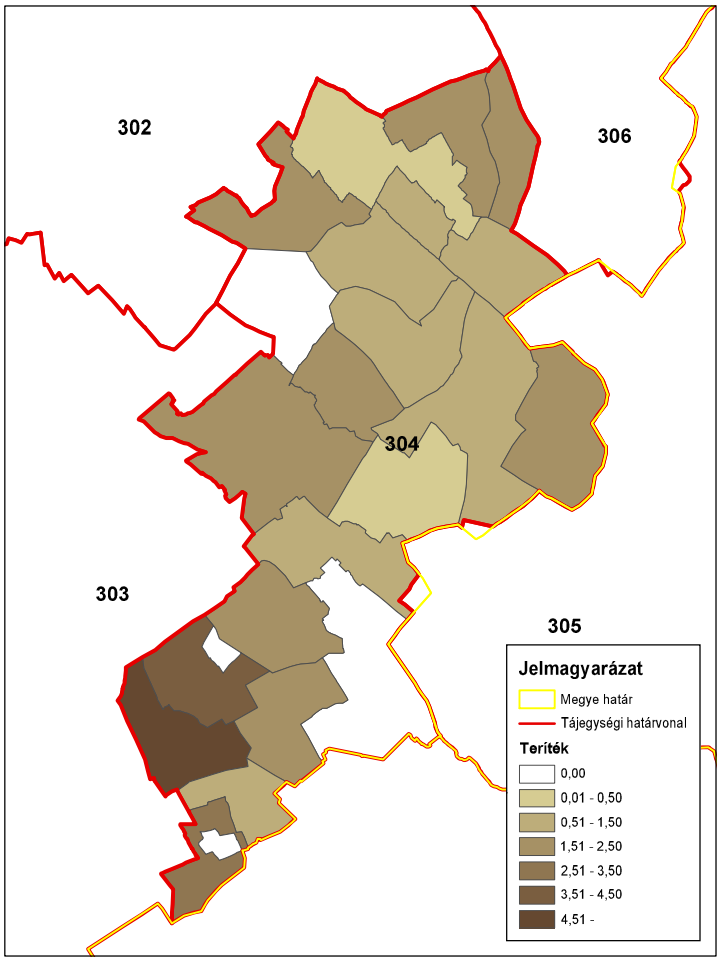

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2012

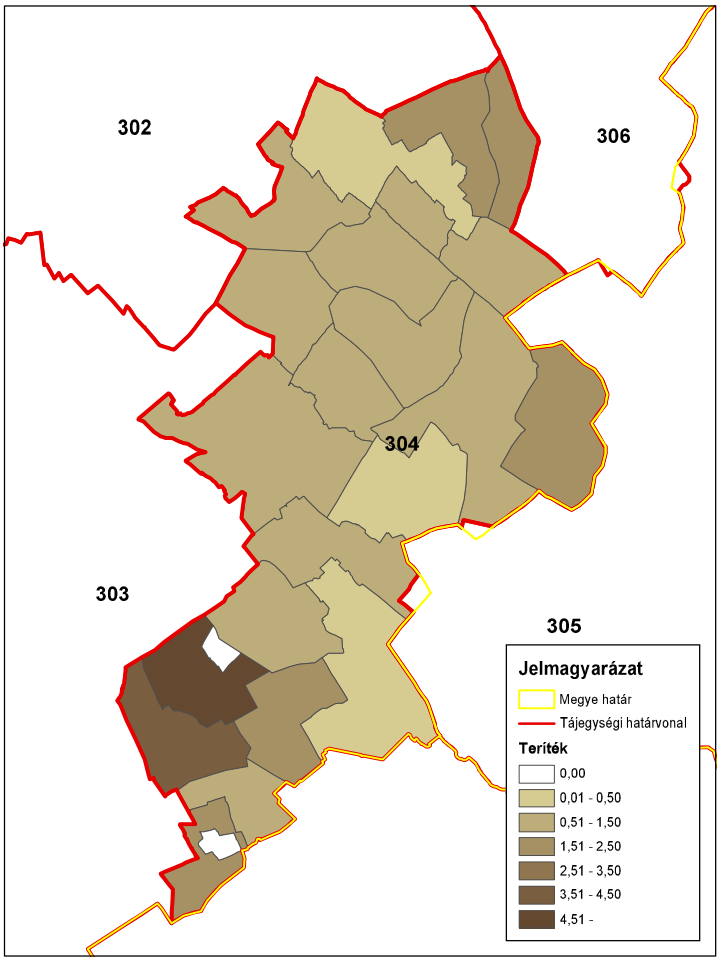

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2013

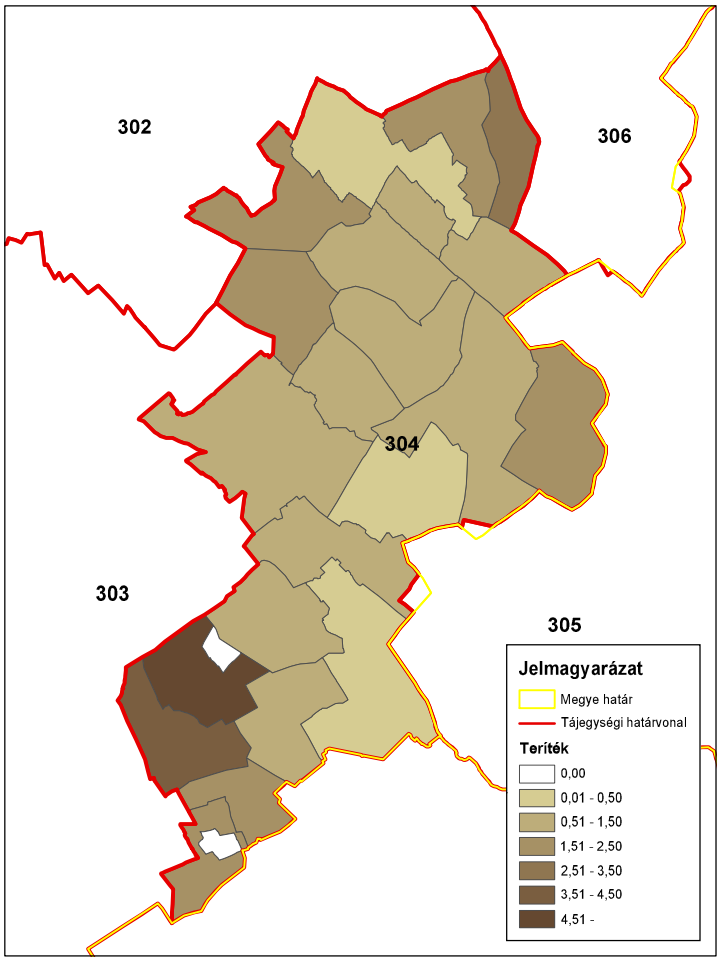

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Mezei nyúl (teríték - db/km^2) 2014

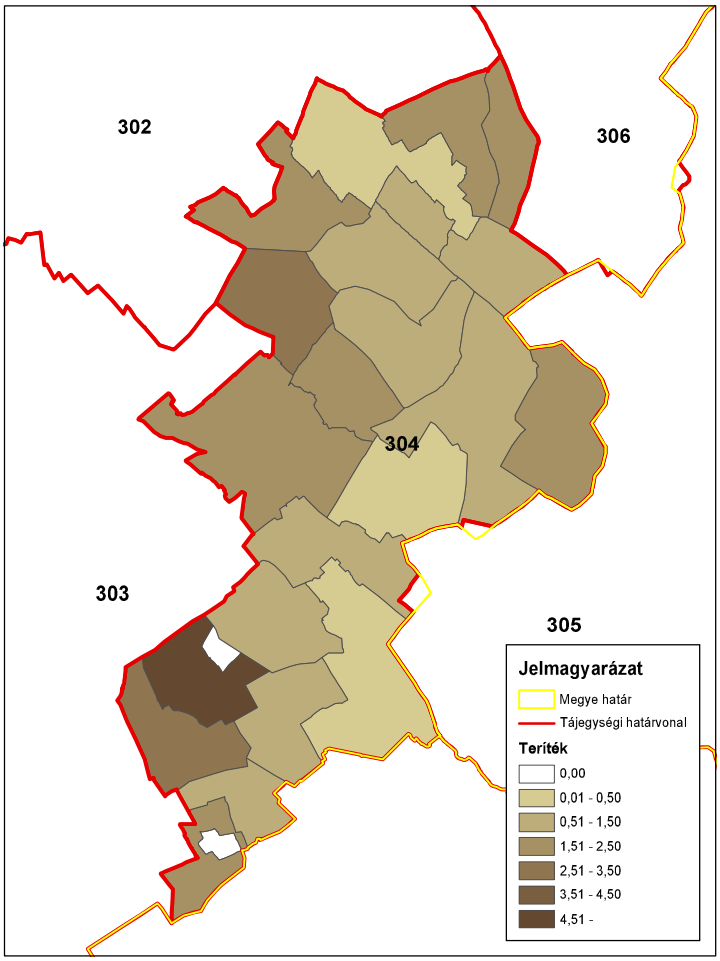

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A fácán állománya és hasznosítása

A fácán állománya és hasznosítása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Közép-Bács-Kiskuni** vadgazdálkodási tájegységben a fácán jelentett létszáma az 1998-2014 közötti időszakban mindkét ciklusban csökkenő trendet követett, azonban a 2004-2009 közötti erős emelkedés összességében enyhíti a csökkenés mértékét (18.2 ezer → 10.4 ezer; -42.6%).
- A vadgazdálkodási tájegységben a kibocsátott fácánok száma, főleg az első tervezési időszak során, drasztikusan visszaesett (összességében 26.9 ezer → 4.7 ezer; -82.5%).
- A teríték az első ciklusban erősebben, a másodikban enyhébben, de folyamatosan csökkenő trendet követett (10.4 ezer → 4.9 ezer; -53.3%).
- A 2007-2014 közötti terítéktérképeken látható, hogy a teríték a tájegység teljes területén enyhén csökken, de a változás az északi részen jobban észrevehető.
- A **Közép-Bács-Kiskuni** vadgazdálkodási tájegységben az elmúlt két tervezési időszak során a fácán állománya, a kibocsátás és a teríték is jelentősen csökkent. Ezek alapján a fácán vadászati-vadgazdálkodási jelentősége visszaszorul.

A hasznosítási arány és a hasznosítás összetétele

- A jelentett állományhoz viszonyított hasznosítás az első ciklusban nagyobb, a másodikban kisebb ingadozásokat mutatott (21.7-72.5%). A kibocsátáshoz viszonyított hasznosítás nagy ingadozásokkal (38.9-154.5%), de erőteljes emelkedést mutatott (38.9-103.9%; 167.3%).
- A kibocsátott fácánok 30%-os megtérülését feltételezve a szabadterületi állományra gyakorolt vadászati nyomás a 17 év során erősen ingadozott (10.8-42.2%). A jelentősen visszaeső kibocsátás megtérülése érdekében fennállhatott a veszélye vagy egyes években túl is hasznosíthatták a szabadterületi állományt, de ennek igazolására tényleges megtérülési és felnevelt szaporulat adatok lennének szükségesek.

A fácán jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben

- A VGTE a fácán szempontjából az 52 vadgazdálkodási tájegység rangsorának a jelentett létszám (20/52) szerint az átlag feletti negyedében, a teríték (30/52) szerint az átlag alatti negyedében található. A fácán kibocsátás drasztikus csökkenése a szabadterületi állomány és a teríték csökkenésével is járt. A jövőben a jelenlegi szint fennmaradása vagy a további lassú csökkenés jelezhető előre.

A fácánállomány és a hasznosítás vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **304**

Év	Becslés	Kibocsátás	Teríték	Hasznosítási mutatók		
				Teríték/Becslés	Teríték/kibocsátás	T-Hasznosítás
1998	18 205	26 867	10 447	57,4%	38,9%	**13,1%**
1999	15 380	18 835	8 912	57,9%	47,3%	**21,2%**
2000	16 688	19 058	8 583	51,4%	45,0%	**17,2%**
2001	14 361	9 065	7 811	54,4%	86,2%	**35,5%**
2002	17 487	9 920	7 422	42,4%	74,8%	**25,4%**
2003	15 916	10 090	4 744	29,8%	47,0%	**10,8%**
2004	7 254	7 715	4 998	68,9%	64,8%	**37,0%**
2005	8 793	8 880	6 375	72,5%	71,8%	**42,2%**
2006	13 816	6 700	5 181	37,5%	77,3%	**23,0%**
2007	14 286	5 170	5 927	41,5%	114,6%	**30,6%**
2008	15 981	3 320	5 078	31,8%	153,0%	**25,5%**
2009	16 735	5 240	4 795	28,7%	91,5%	**19,3%**
2010	15 744	2 750	3 411	21,7%	124,0%	**16,4%**
2011	11 680	2 600	4 017	34,4%	154,5%	**27,7%**
2012	12 160	3 520	3 851	31,7%	109,4%	**23,0%**
2013	12 218	3 200	3 632	29,7%	113,5%	**21,9%**
2014	10 442	4 690	4 874	46,7%	103,9%	**33,2%**
Változás	-42,6%	-82,5%	-53,3%	-18,7%	167,3%	153,2%
Minimum	7 254	2 600	3 411	21,7%	38,9%	10,8%
Maximum	18 205	26 867	10 447	72,5%	154,5%	42,2%

A fácánállomány és a hasznosítás

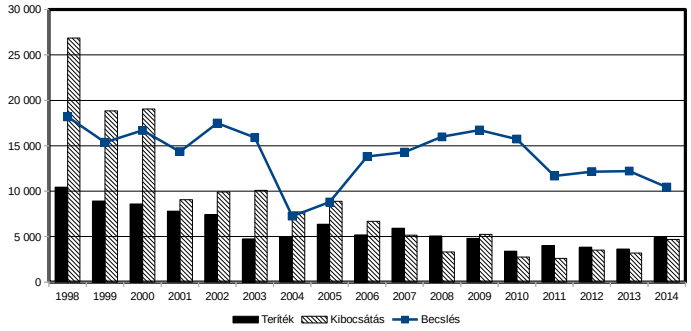

A fácánállomány és a hasznosítás

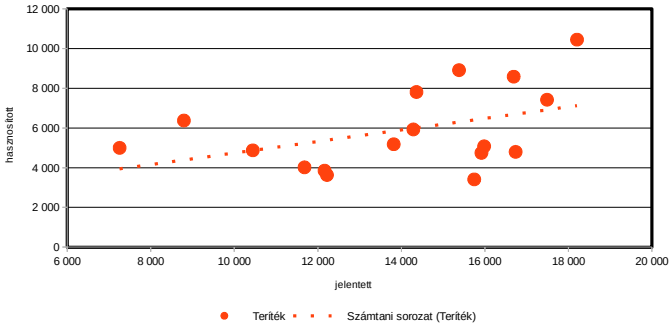

A fácán hasznosítás és a róka, borz és vaddisznó lelövés kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **304**

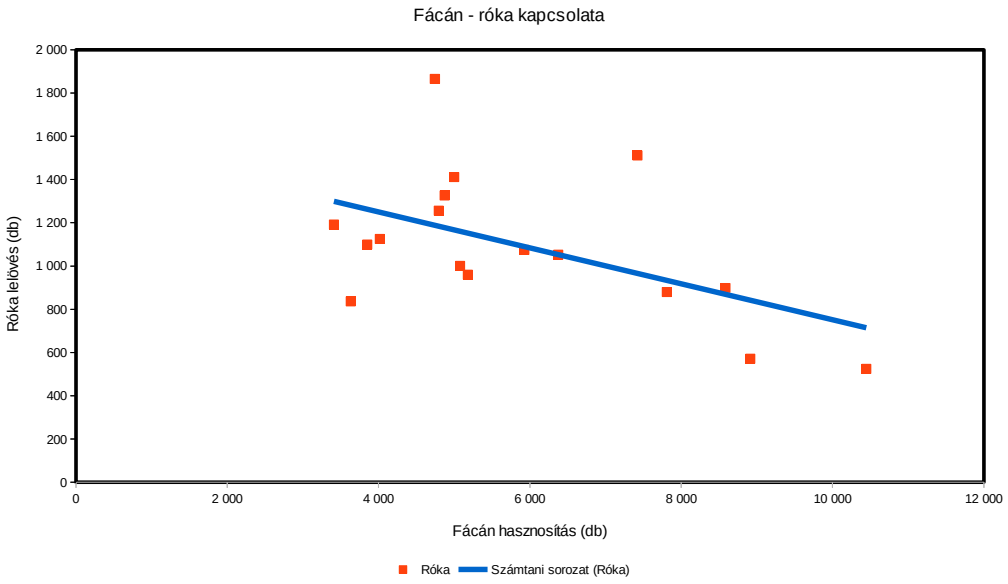

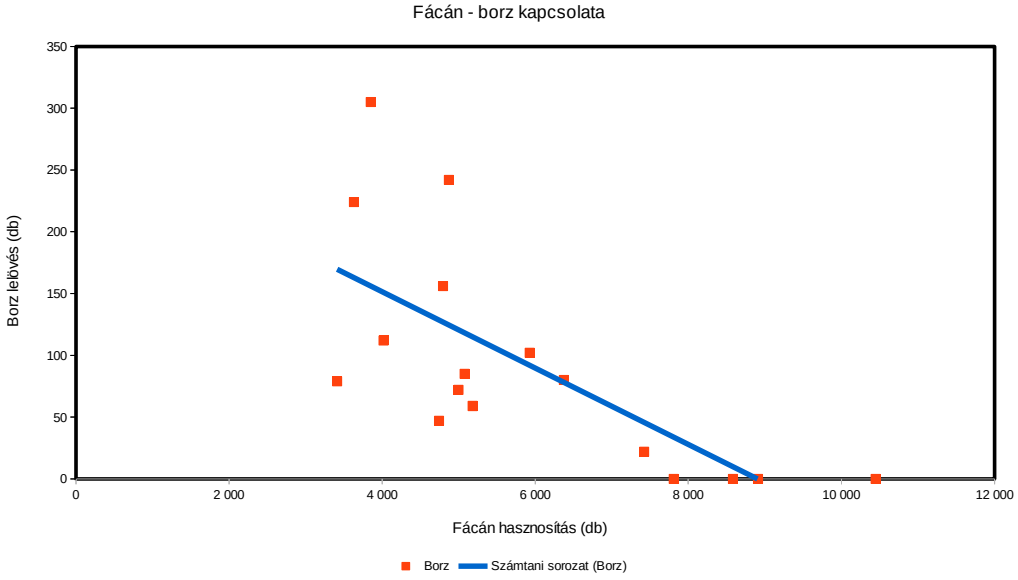

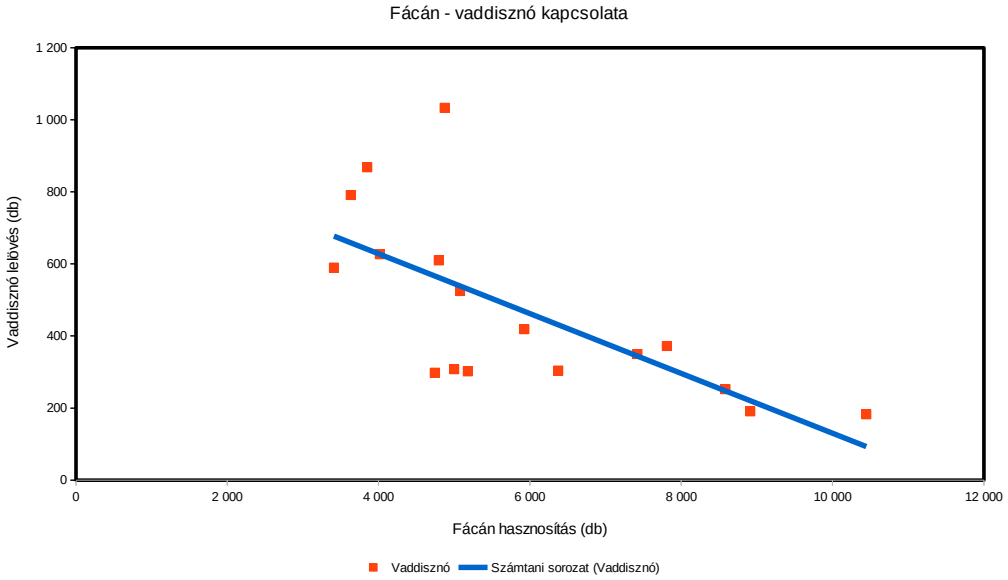

Fácán (teríték - db/km^2) 2007

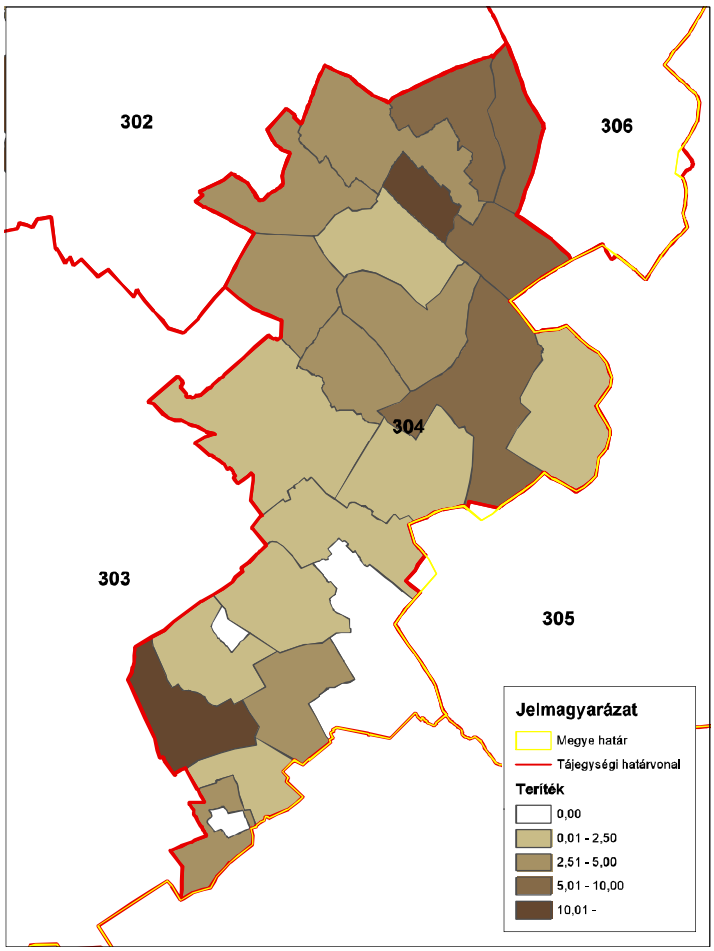

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2008

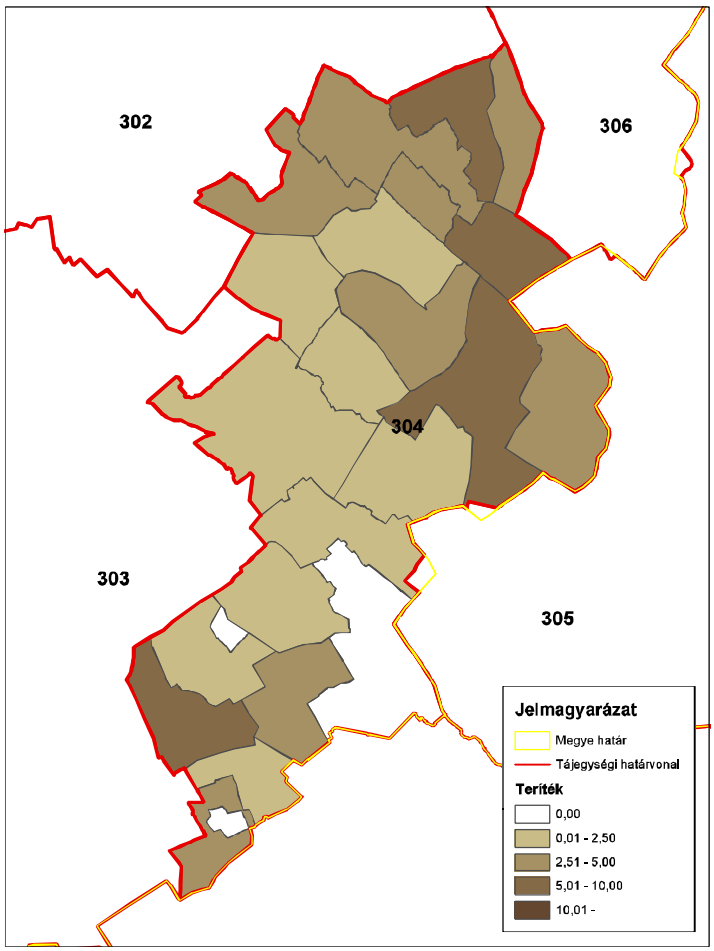

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2009

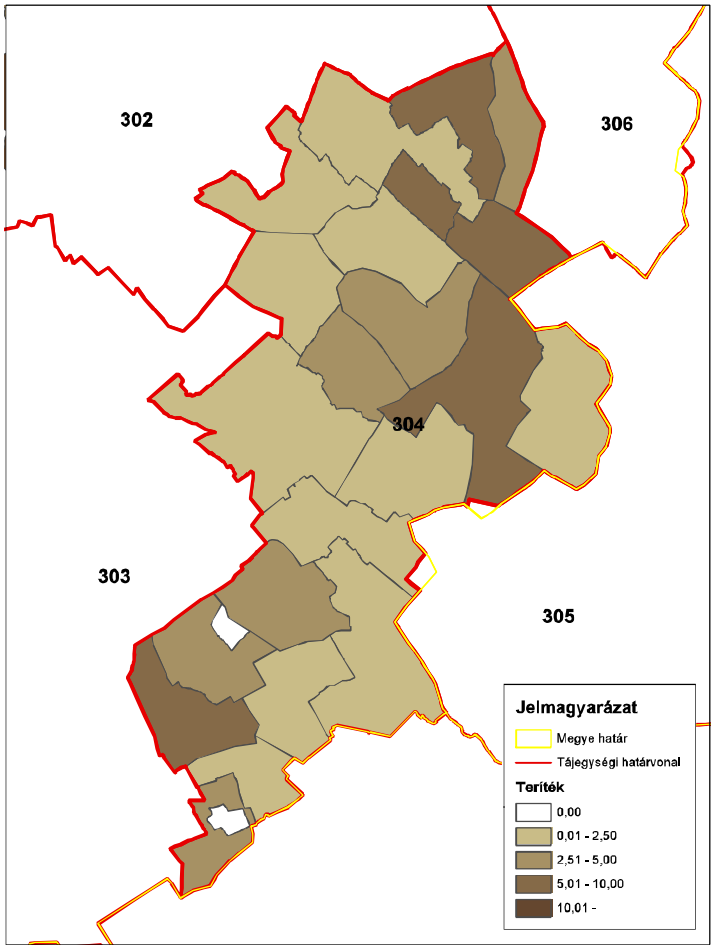

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2010

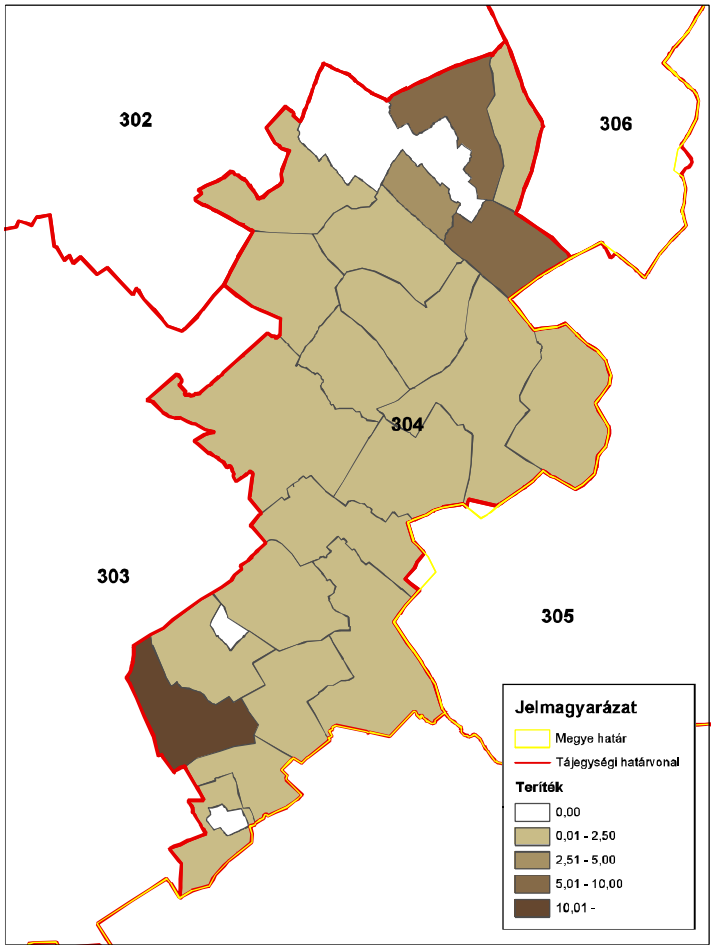

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2011

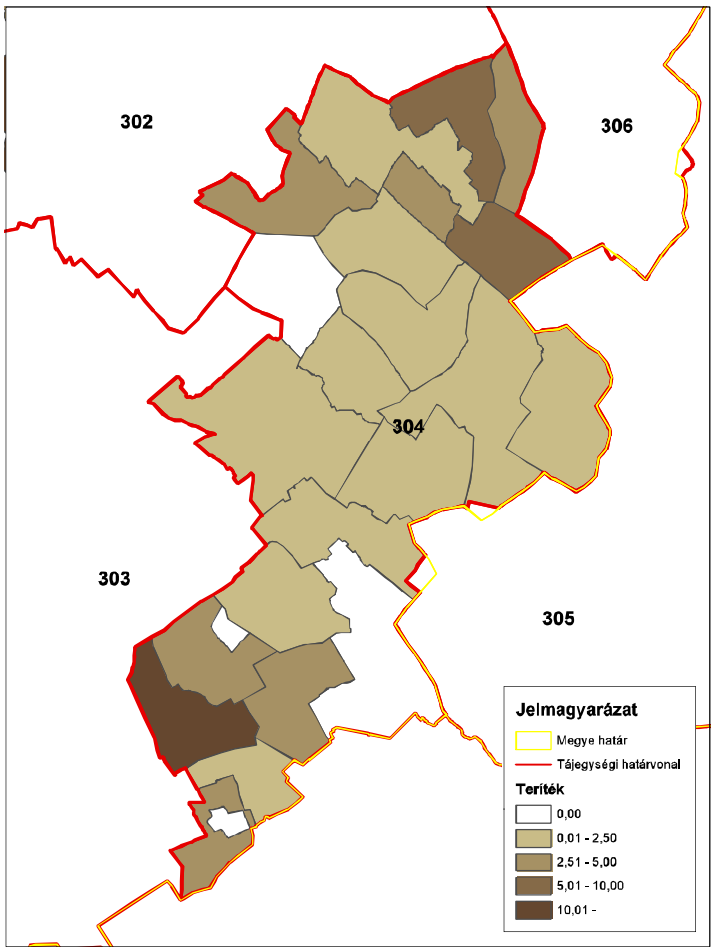

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2012

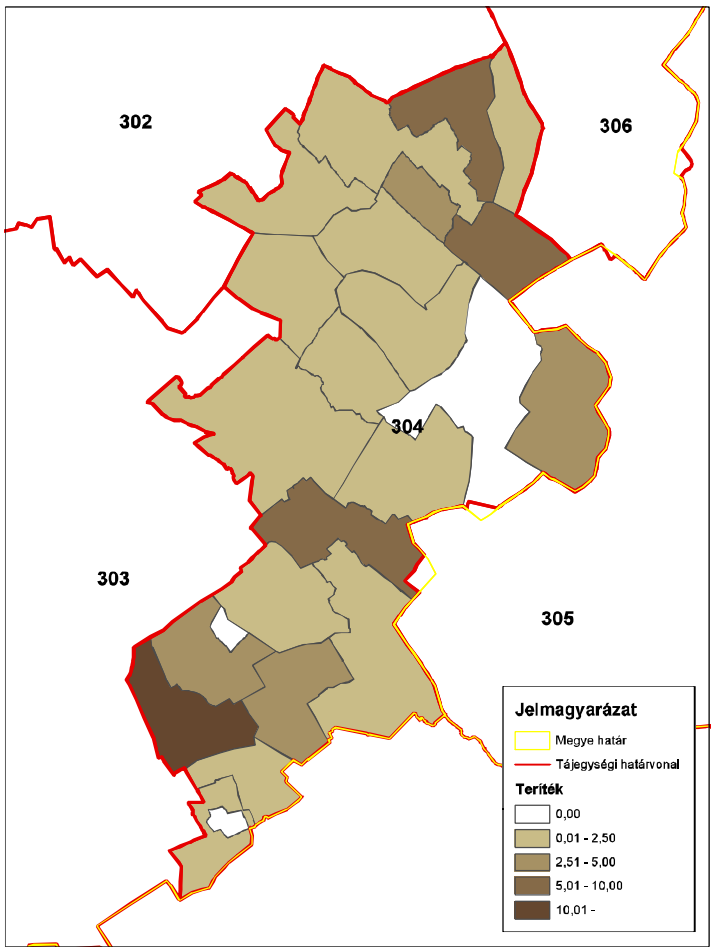

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2013

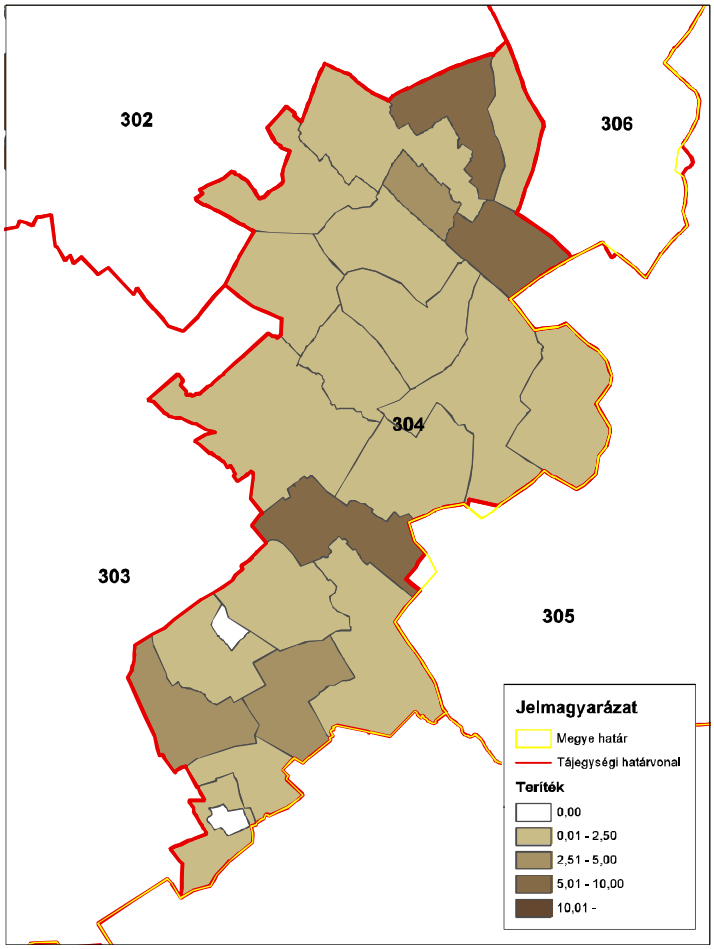

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Fácán (teríték - db/km^2) 2014

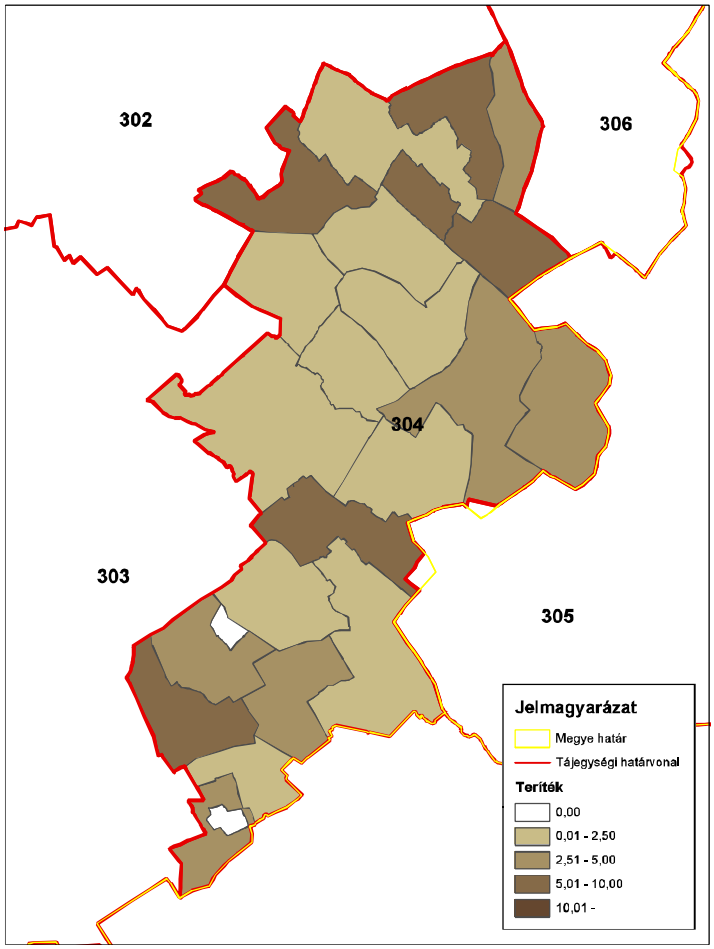

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

A mezei nyúl és a fácán kapcsolata (1998-2014)

VGTE: **304**

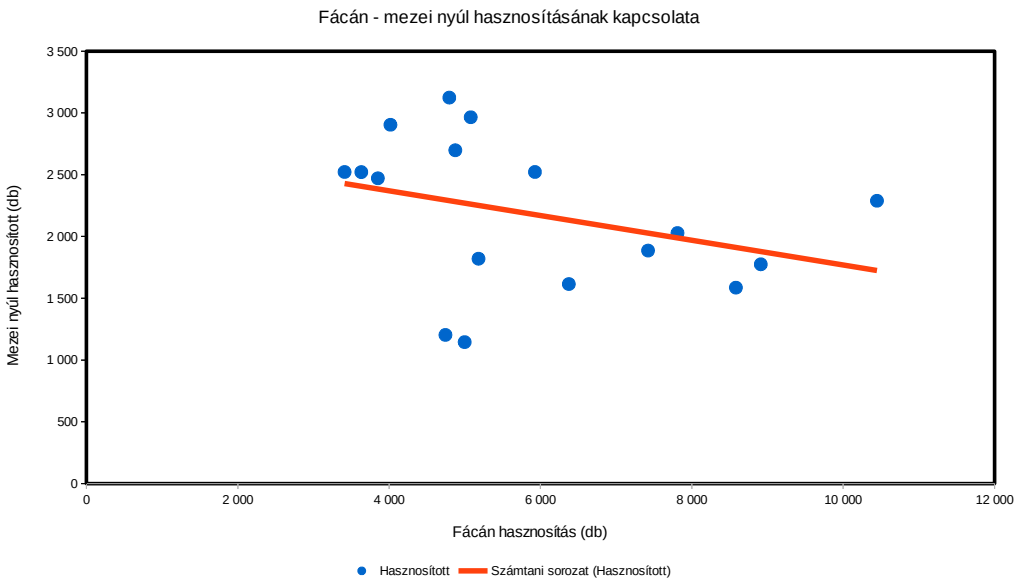

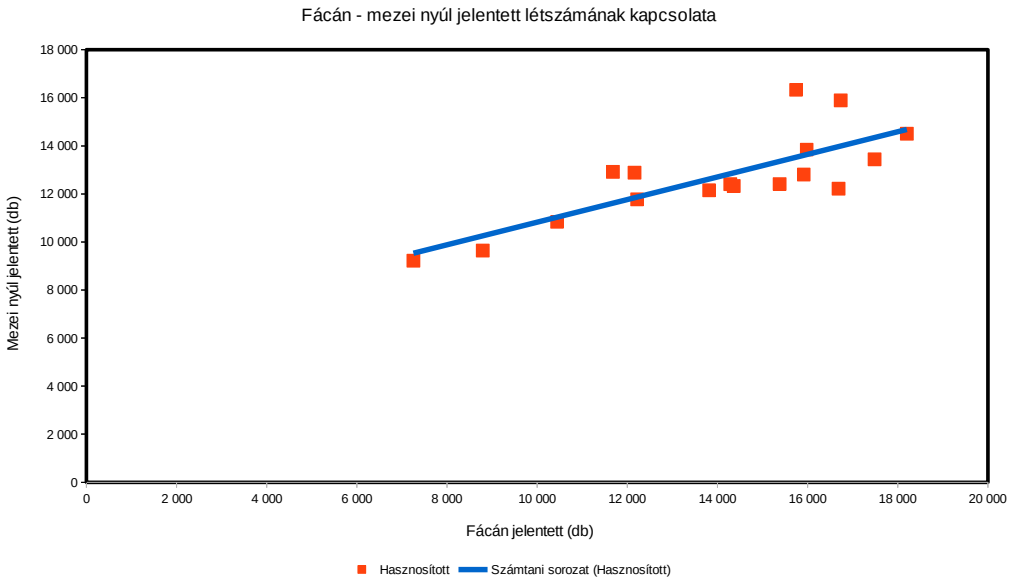

A hasznos apróvad hasznosítása

A hasznos apróvad hasznosítása

Az állomány létszámok és a terítékek a vadgazdálkodási tájegységben

- **Fogoly**: Az 1998-2014 közötti időszakban a fogoly létszáma 73.6%-al csökkent (2293→605 pld.).
- **Szalonka:** A szalonka teríték a tavaszi vadászidény megszűntetéséig ingadozó volt (22-108 pld.), a monitoring program keretében változás nem történt.
- **Vetési lúd**: Terítéke 0-21 pld. Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Nagy lilik**: 0-33 pld. között alakult az elejtés. Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Tőkés réce**: 200-1100 pld. közötti elejtéseket jelentettek. Csökkenő adatsor. A röptetett réce lelövés 1998 és 2007 között többségében 200-1500 pld. körül alakult, az ezt követő években elejtés nem történt.
- **Szárcsa**: Lelövése 30-300 pld. között alakult. Ingadozó adatsor.
- **Balkáni gerle**: Terítéke 310-2200 pld. Ingadozó adatsor.
- **Örvös galamb**: Lelövés 16-130 pld. Vadászati jelentősége elhanyagolható.

A hasznos apróvadfajok jelentőségének értékelése a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Közép-Bács-Kiskuni vadgazdálkodási tájegységben (304)** gazdálkodási szempontból is jelentős, ezres terítéket meghaladó egyéb hasznos apróvadfaj nincsen. Jelentősebb terítékkel csak a balkáni gerle rendelkezik. A tájegységben a fogoly kibocsátása és így vadászata is folyamatos, ennek ellenére becsült állománya 70%-ot meghaladó csökkenés mutat. A röptetett réce vadászata 2007-után megszűnt.

A hasznos apróvad lelövés vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **304**

Év	Fogoly (becsült)	Fogoly (lőtt)	Szalonka	Vetési lúd	Nagy lilik	Tőkés réce	Röptetett réce	Böjti réce	Csörgő réce	Barátréce	Kerceréce	Szárcsa	Balkáni gerle	Örvös galamb
1998	2 293	520	22	0	0	770	1 496	46	100	38	21	77	835	108
1999	2 275	435	57	5	0	853	1 483	20	59	40	12	136	731	39
2000	2 051	513	108	3	0	839	869	34	73	110	8	114	619	16
2001	1 473	420	71	0	0	677	907	11	25	61	6	101	963	17
2002	1 646	478	45	4	2	322	625	38	20	37	4	44	1 573	32
2003	1 469	247	33	1	0	500	0	20	15	30	8	68	1 095	48
2004	830	414	25	12	3	547	228	7	23	4	2	103	557	123
2005	822	741	65	21	4	754	804	20	20	29	4	124	730	33
2006	967	48	77	4	7	998	217	0	90	38	12	116	901	77
2007	793	0	98	13	12	1 093	919	0	109	26	10	63	1 973	87
2008	818	86	43	2	2	734	0	0	13	0	8	48	1 318	129
2009	910	76	0	3	2	543	0	0	18	0	22	58	1 360	88
2010	903	58	58	6	11	656	0	0	249	0	6	299	311	43
2011	755	40	43	0	33	874	0	0	31	0	0	70	389	85
2012	823	70	23	13	28	451	0	0	0	0	0	90	2 165	80
2013	587	135	47	0	20	499	0	0	0	0	0	28	1 037	82
2014	605	200	44	0	4	198	0	0	0	0	0	94	721	119
Változás	-73,6%	-61,5%	100,0%	-100,0%	100,0%	-74,3%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	-100,0%	22,1%	-13,7%	10,2%
Minimum	587	0	0	0	0	198	0	0	0	0	0	28	311	16
Maximum	2 293	741	108	21	33	1 093	1 496	46	249	110	22	299	2 165	129
Átlagos	1177,6	263,6	50,5	5,1	7,5	665,2	444,0	11,5	49,7	24,3	7,2	96,1	1016,4	70,9

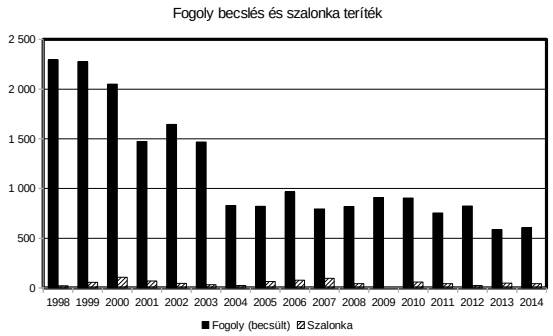

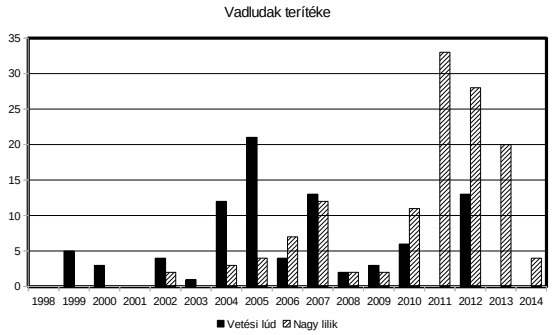

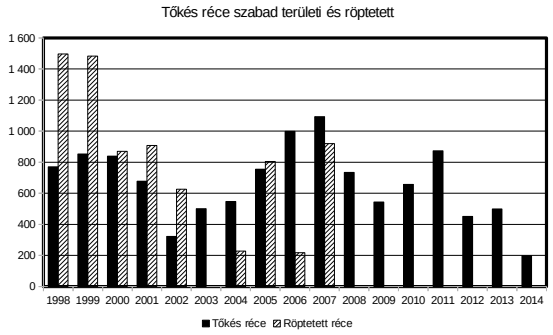

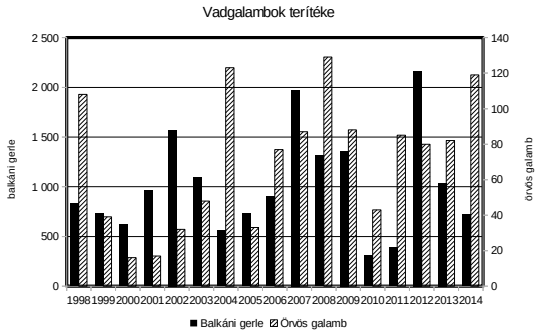

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2007

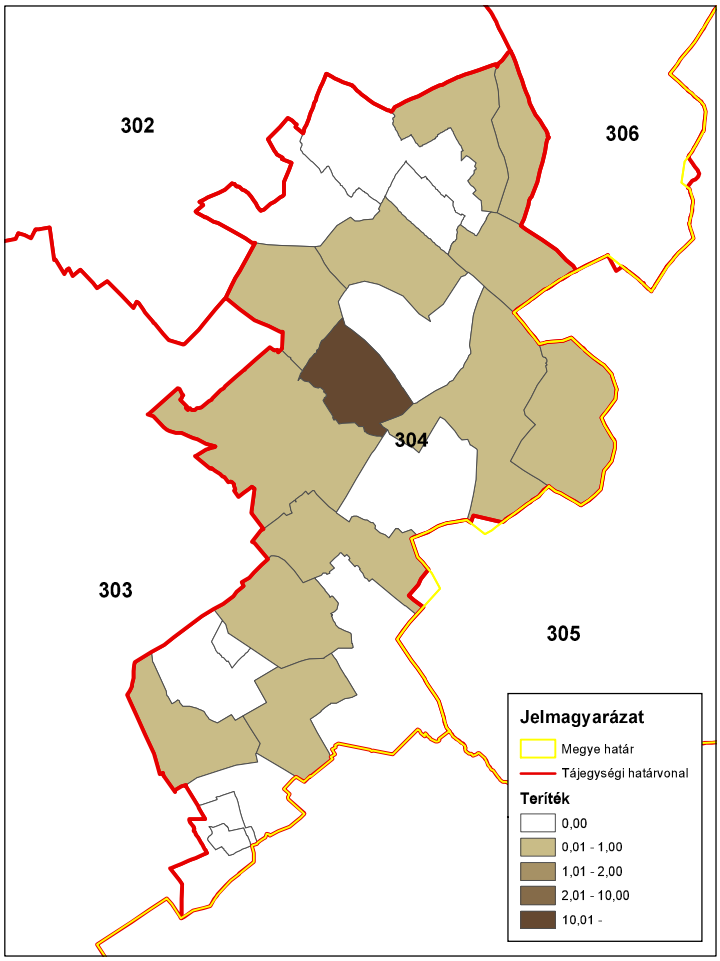

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2008

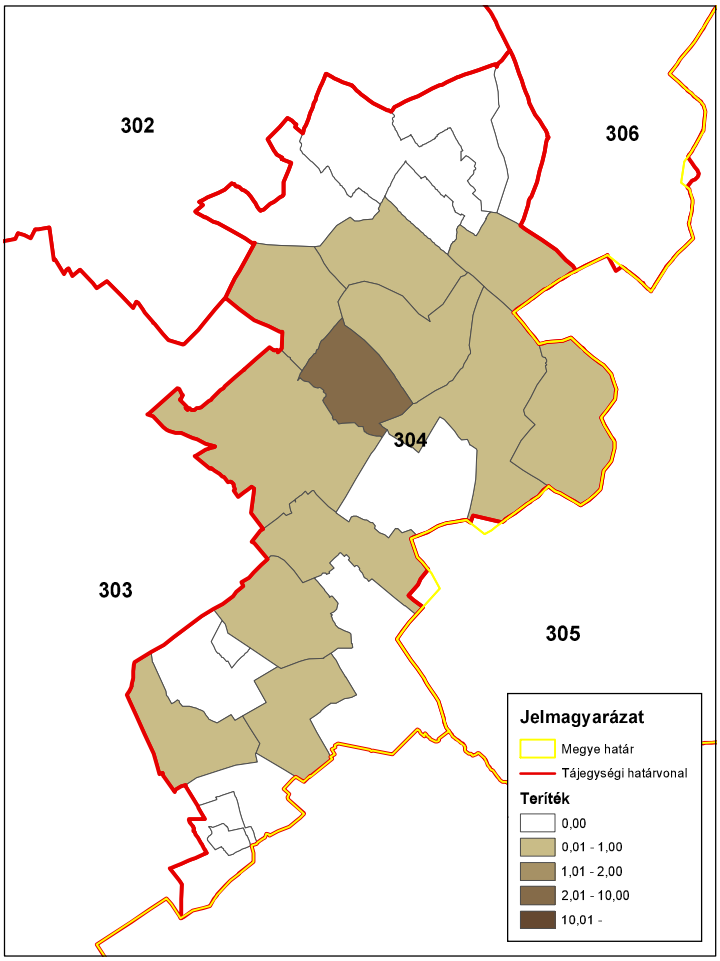

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2009

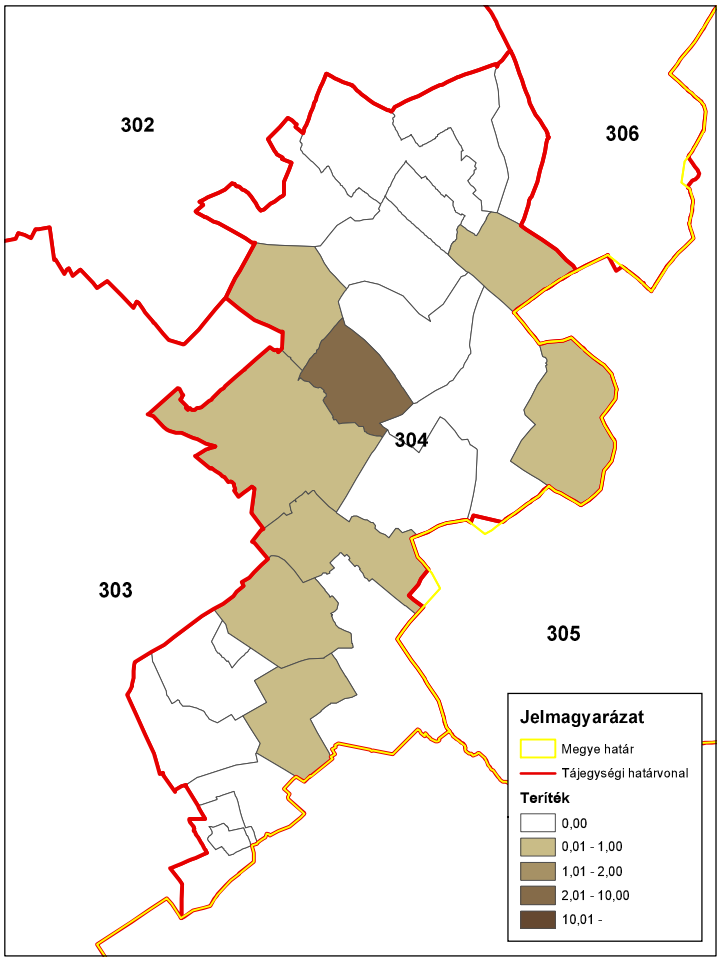

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2010

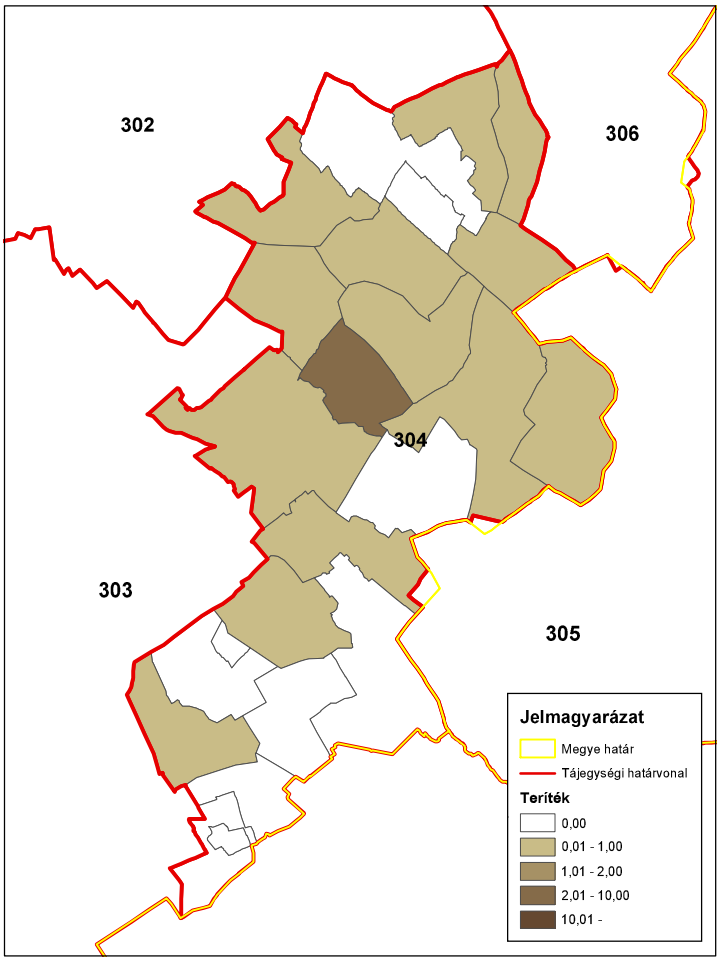

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2011

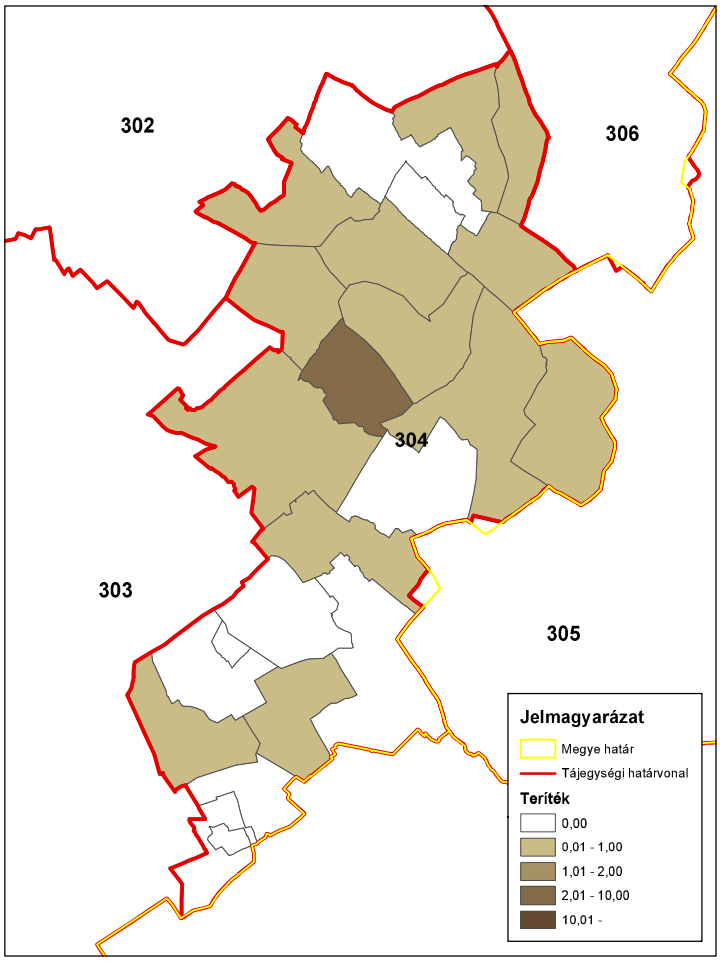

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2012

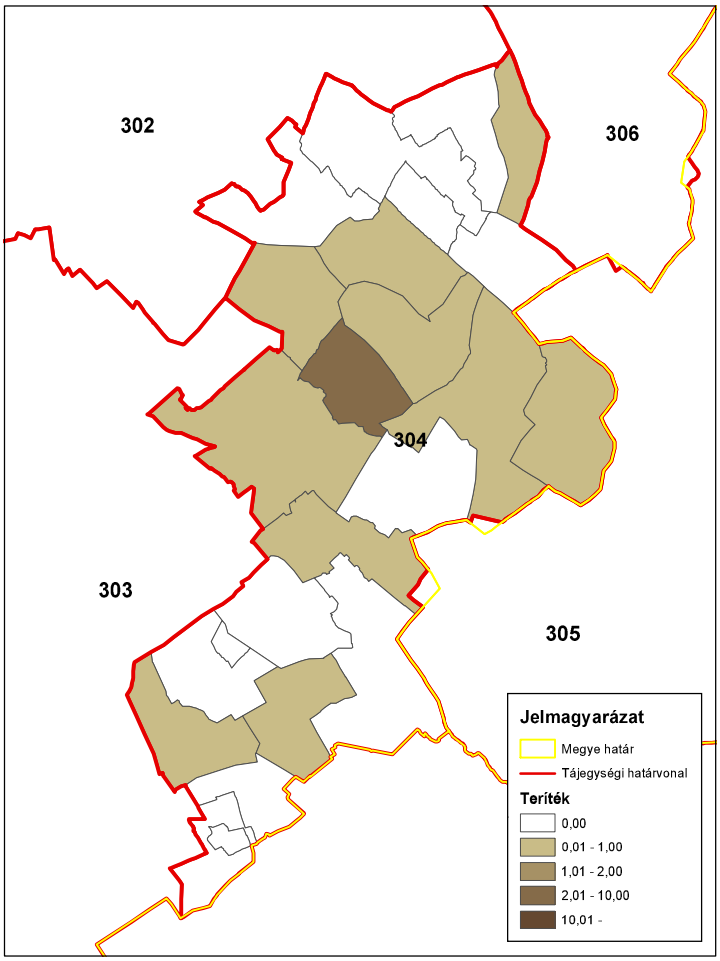

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2013

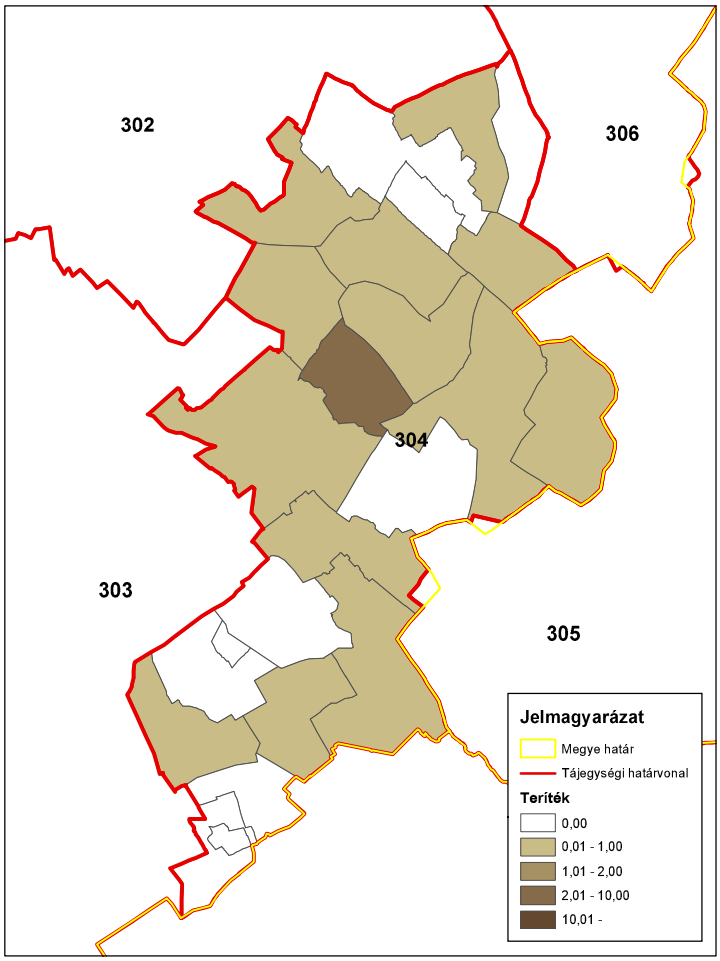

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Szabad területi tőkés réce (teríték - db/km^2) 2014

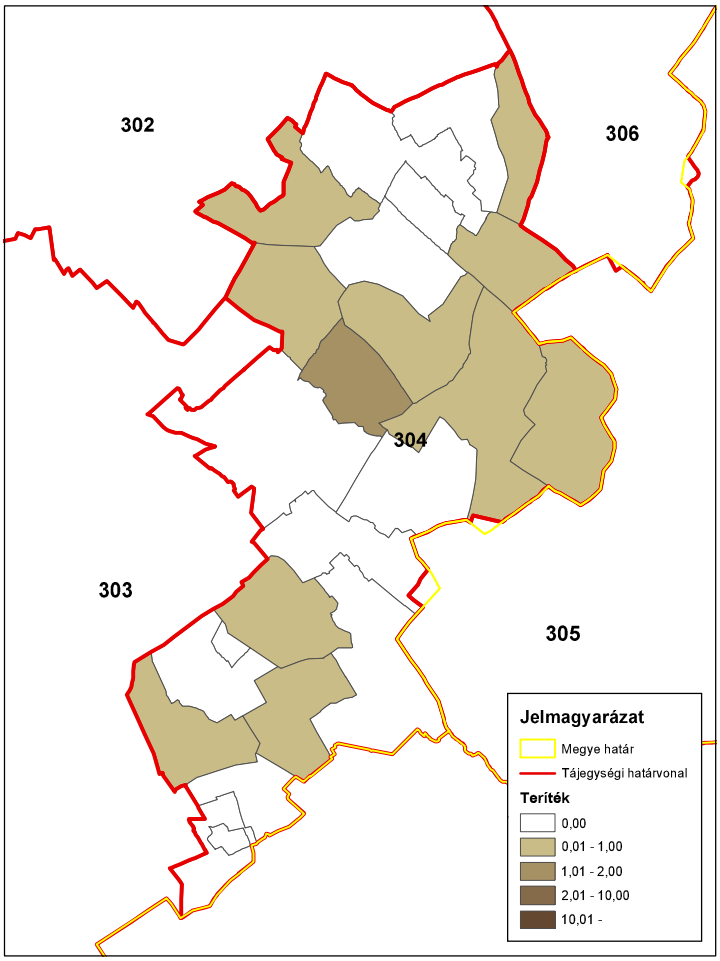

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

Az egyéb apróvadfajok lelövésének alakulása

Az állomány létszám és a teríték a vadgazdálkodási tájegységben

- **Dolmányos varjú:** Terítéke a 2000-es évek elején 200-300 pld. körül stabilizálódott.
- **Szarka:** A szarka lelövések száma hullámzó képet mutatott (400-2400 pld.).
- **Szajkó:** A szajkó elejtések száma 2005-öt követően nagyságrendileg 350-450 pld. közötti szintre állt be.
- **Róka**: A róka terítéke ingadozó képet mutatott (500-1900 pld.).
- **Borz**: Vadászhatóvá nyilvánítása óta lelövése dinamikusan emelkedett (22 → 305 pld.).
- **Kóbor kutya**: A lelövések száma a töredékére csökkent (-96%).
- **Kóbor macska:** A lelövések száma a töredékére csökkent (-91%).
- **Házi görény:** Terítéke jelentéktelen, 0 és 49 pld. között változik a tájegységben.
- **Nyest**: Terítéke jelentéktelen, 0 és 27 pld. között változik a tájegységben.
- **Üregi nyúl:** Az utolsó példányokat 2002-ben ejtették el, nincs jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben.
- **Pézsmapocok:** Alkalmanként 1-1 példányt ejtenek el, nincs jelentősége a vadgazdálkodási tájegységben.
- **Aranysakál**: 2005-ben jelent meg a vadgazdálkodási tájegységben. Terítéke azóta folyamatos és erőteljesen növekvő (6 → 167 pld.), jelentősége a tájegységben nagy, a róka és a borz után a harmadik legnagyobb terítéket adja a szőrmés ragadozó fajok közül.
- **Nyestkutya**: Nincs terítéke a vadgazdálkodási tájegységben. Esetleges elejtése esetén a bejelentési és dokumentálási kötelezettséget be kell tartani.
- **Mosómedve**: Nincs terítéke a vadgazdálkodási tájegységben. Esetleges elejtése esetén a bejelentési és dokumentálási kötelezettséget be kell tartani.

Az egyéb apróvadfajok jelentőségének értékelése a vadgazdálkodási tájegységben

- A **Közép-Bács-Kiskuni vadgazdálkodási tájegységben (304)** legfontosabb vadfajaink közül a mezei nyúl terítéke az átlag feletti, a fácáné az átlag alatti negyedbe, míg az őzé az szintén az átlag feletti negyedbe tartozik. Ezért a tájegységen belül a közönséges, tömeges szőrmés ragadozó fajok (róka, borz, aranysakál) gyérítése az elsődlegesen fontos. E fajok gyérítésére a tájegységben a jelenleginél nagyobb figyelmet kell fordítani. A róka gyérítése az őz szaporulatának védelme érdekében is fontos. A tájegységen belül 2007-óta csökken a csak 0.5 pld/km^{2}terítéksűrűséget elérő vadgazdálkodási egységek száma, 2014-ben már csak 4 ilyen vadgazdálkodási egység volt. A kóbor kutya és kóbor macska kilövések száma nem a háziállatok tartásának javulása miatt csökken. Az aranysakál kifejezetten fontos, terítékében a róka és a borz után következő ragadozója a tájegységnek. Állományának csökkentéséhez legalább a 2-es gyérítési ráta elérése szüksége, de további állománynövekedés esetén a gyérítés intenzitására még nagyobb figyelmet kell fordítani. A varjúfélék (dolmányos varjú, szarka), és a kistestű menyétfélék (közönséges görény és nyest) gyérítése a tájegység azon területein kiemelkedő, ahol az apróvadfajok, különösen a fészkelő állományok jelenléte fontos. A ragadozó, vagy rabló életmódú fajokra nemcsak az apróvad védelme érdekében kell a jövőben nagyobb nyomást gyakorolni a tájegységben, aminek lehetőségeit a gazdálkodási ajánlások rész ismerteti.

A káros apróvad lelövés vadgazdálkodási tájegységi adatai (1998-2014)

VGTE: **304**

Év	Dolmányos varjú	Szarka	Szajkó	Róka	Borz	Kóbor kutya	Kóbor macska	Házi görény	Nyest	Üregi nyúl	Pézsmapocok	Arany sakál	Nyestkutya	Mosómedve
1998	479	2 449	755	525	0	452	678	0	0	38	1	0	0	0
1999	499	1 927	845	571	0	430	629	0	0	37	1	0	0	0
2000	301	1 909	1 150	899	0	462	607	0	0	14	0	0	0	0
2001	259	1 371	641	880	0	458	463	0	0	48	0	0	0	0
2002	319	1 300	681	1 511	22	482	557	3	0	10	3	0	0	0
2003	275	897	599	1 866	47	499	491	6	0	0	2	0	0	0
2004	191	613	484	1 412	72	196	210	2	0	0	0	0	0	0
2005	183	433	530	1 052	80	201	310	11	2	0	0	6	0	0
2006	233	401	348	960	59	153	265	5	4	0	0	4	0	0
2007	238	512	423	1 075	102	175	250	0	0	0	0	7	0	0
2008	228	918	400	1 001	85	183	293	10	5	0	0	8	0	0
2009	306	1 262	467	1 256	156	114	217	49	27	0	2	22	0	0
2010	177	1 258	480	1 192	79	110	190	8	8	0	8	44	0	0
2011	235	1 103	400	1 125	112	92	154	3	2	0	0	53	0	0
2012	240	978	444	1 099	305	64	121	6	4	0	0	92	0	0
2013	222	1 038	383	836	224	64	136	1	7	0	1	93	0	0
2014	294	997	435	1 327	242	19	61	2	6	0	0	167	0	0
Változás	-38,6%	-59,3%	-42,4%	152,8%	1000,0%	-95,8%	-91,0%	-33,3%	200,0%	-100,0%	-100,0%	2683,3%	-	-
Minimum	177	401	348	525	0	19	61	0	0	0	0	0	0	0
Maximum	499	2 449	1 150	1 866	305	499	678	49	27	48	8	167	0	0
Átlagos	275,2	1139,2	556,8	1093,4	93,2	244,4	331,3	6,2	3,8	8,6	1,1	29,2	0,0	0,0

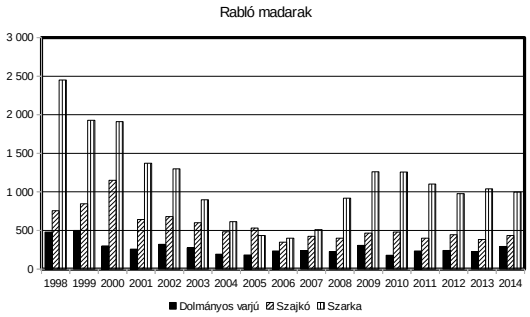

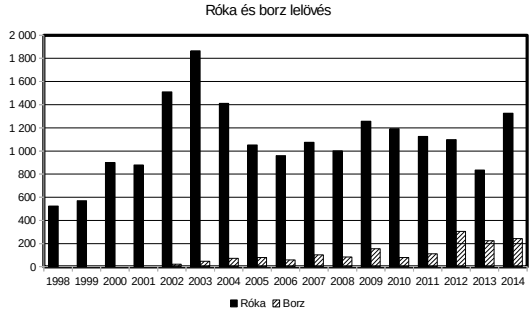

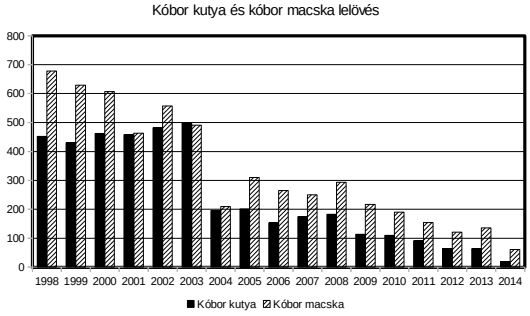

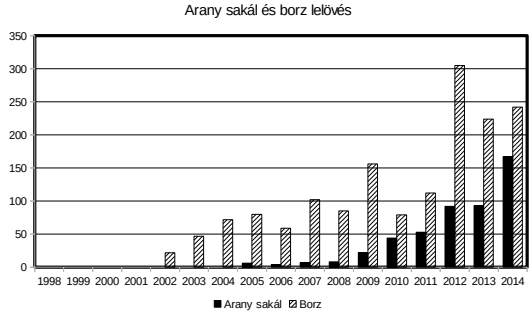

Róka (teríték - db/km^2) 2007

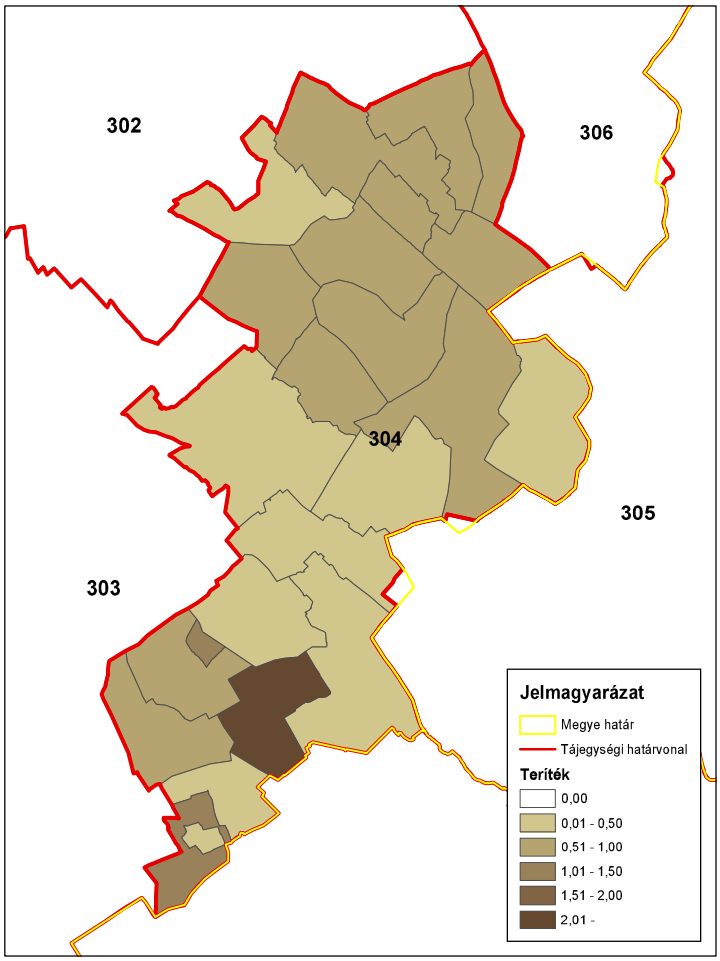

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2008

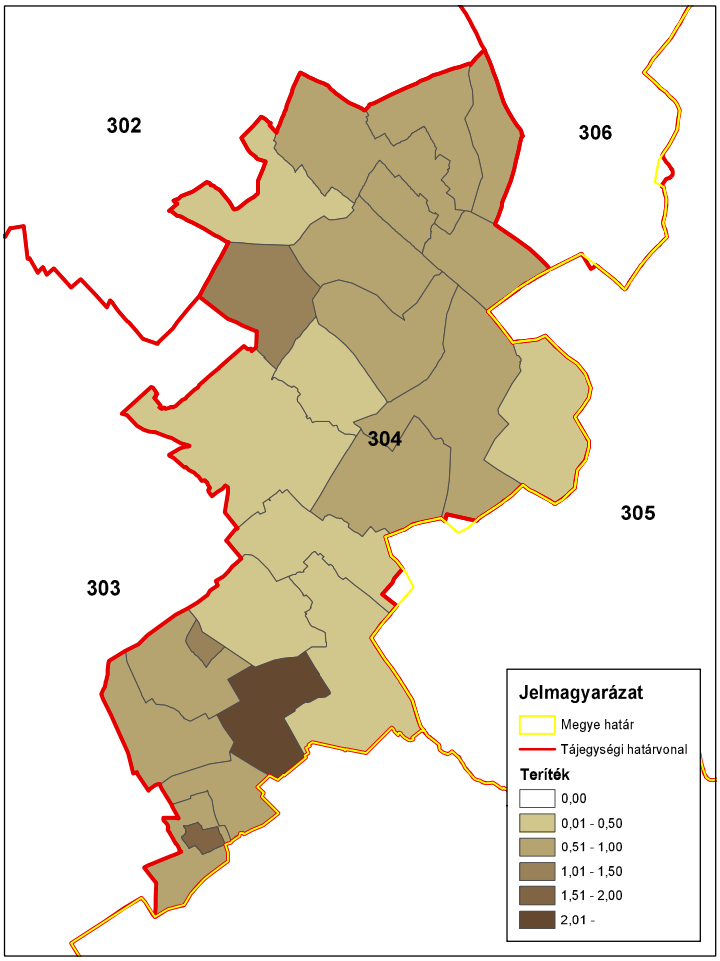

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2009

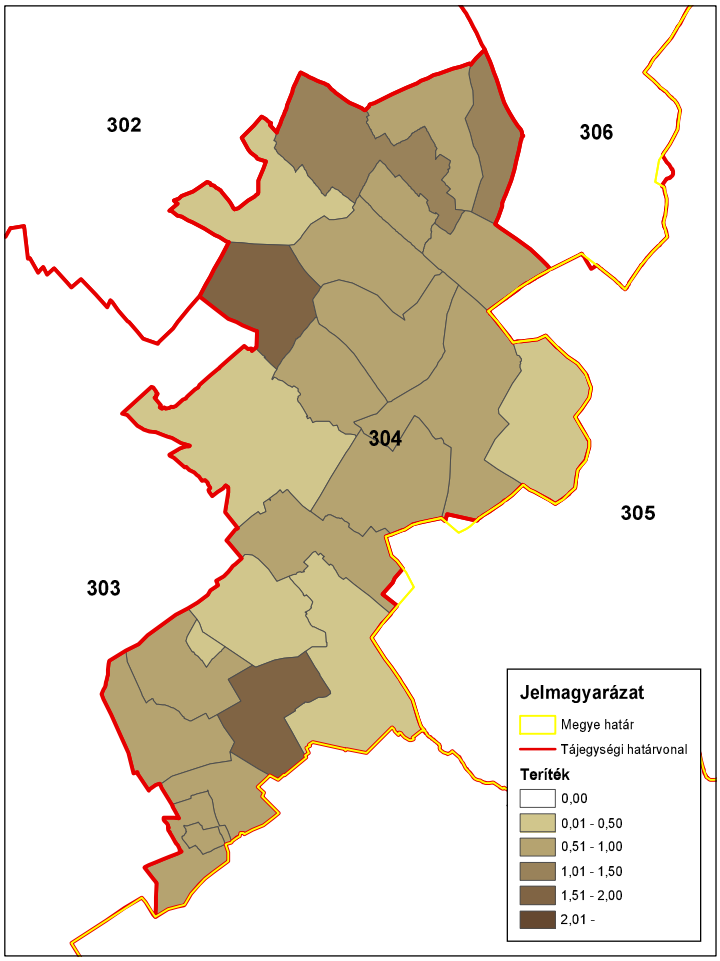

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2010

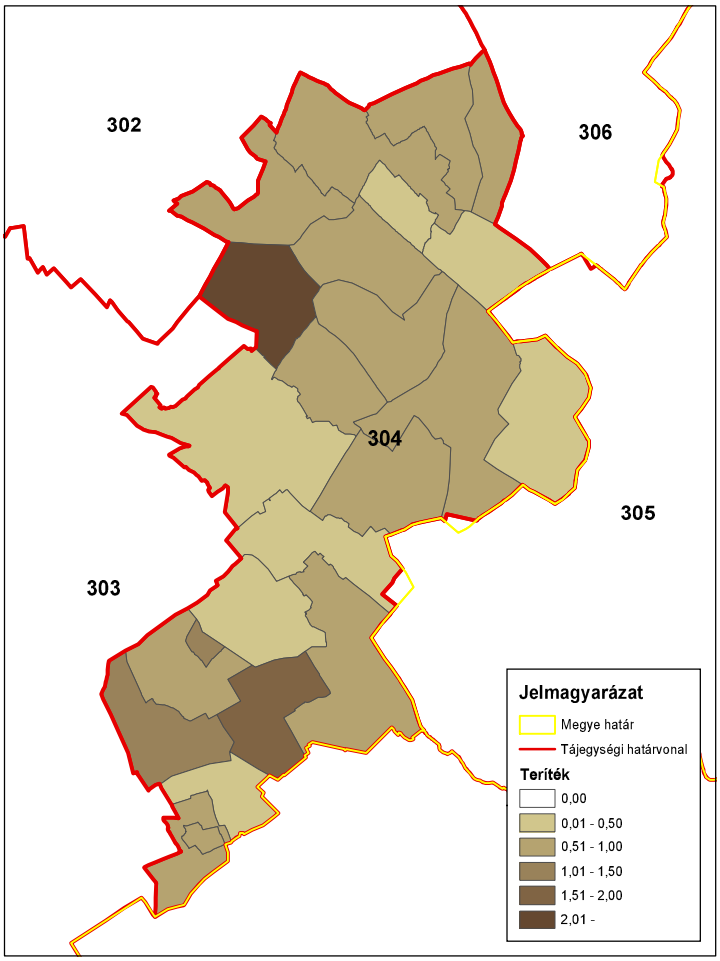

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2011

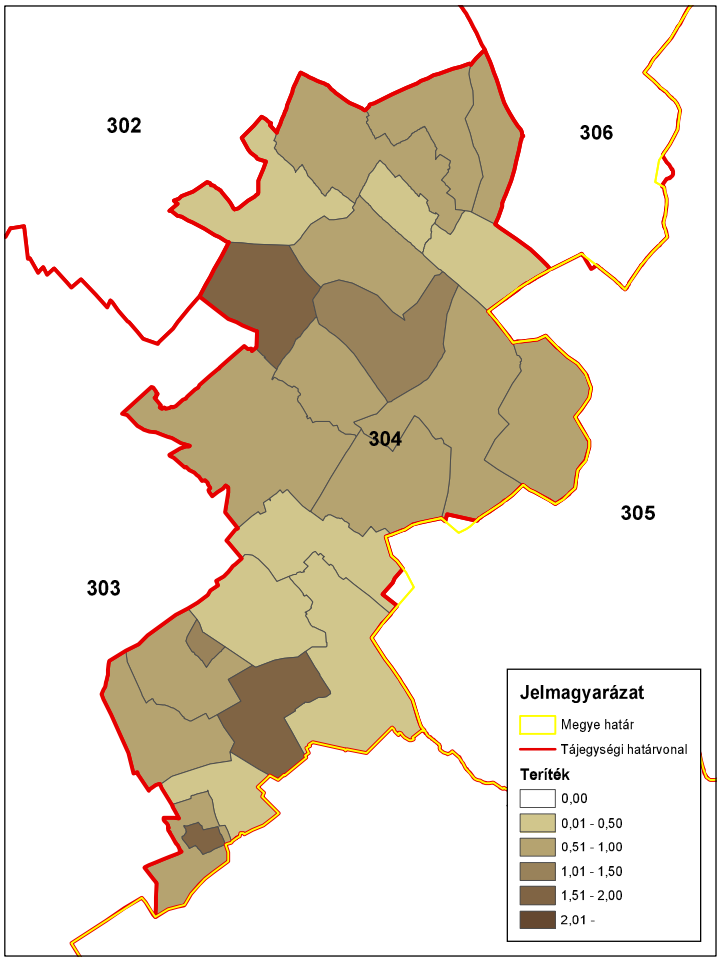

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2012

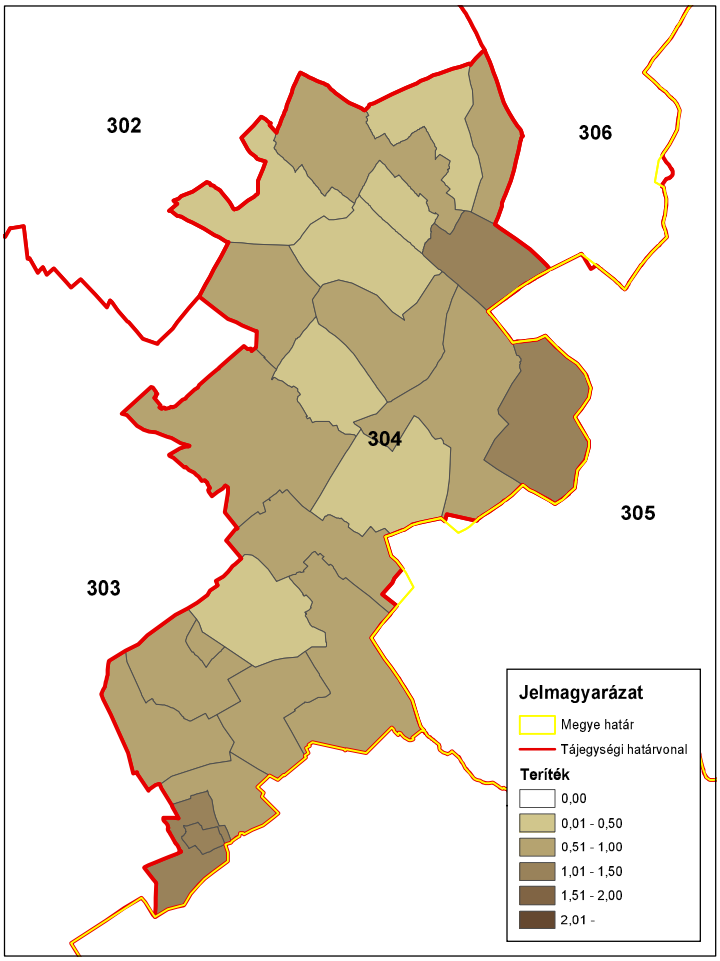

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2013

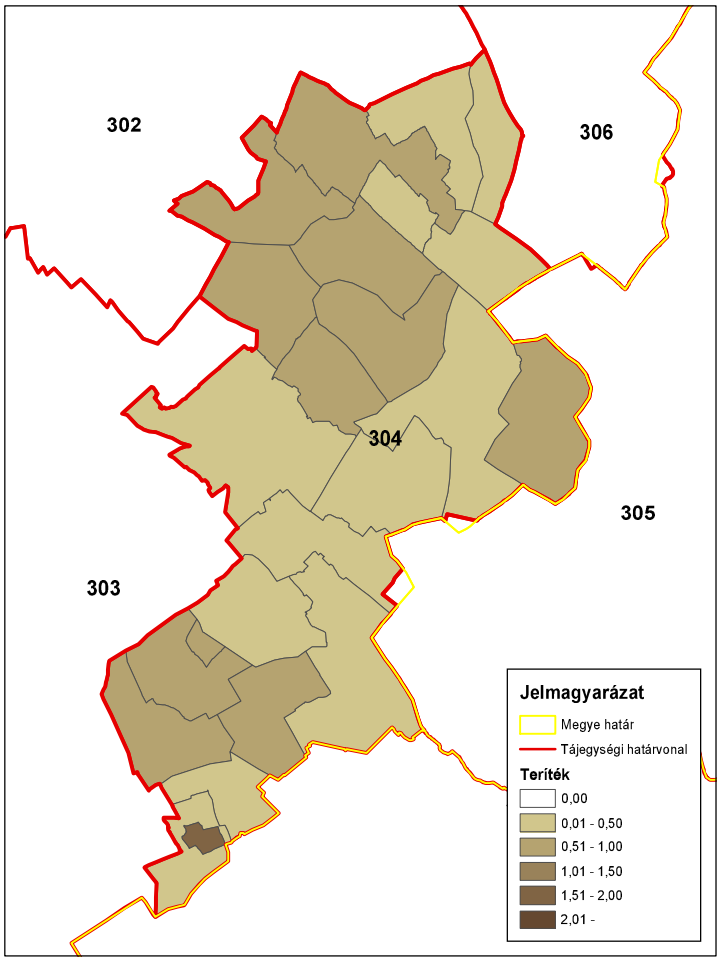

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

Róka (teríték - db/km^2) 2014

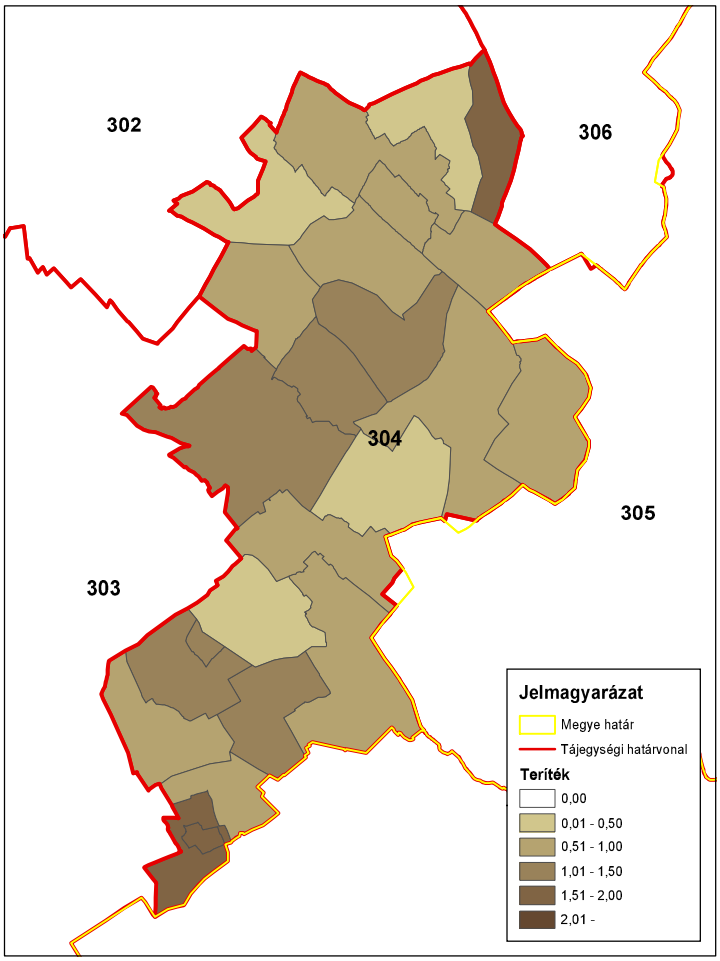

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2016

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

Nagyvadgazdálkodás

A gímszarvas-gazdálkodás alapvonalai
Az állomány mennyiségének értékelése
• A Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben a gímszarvas állomány mennyiségét tekintve kis jelentőségű. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatában az alsó negyedben (30/52 és 30/52) helyezkedik el. A gímszarvas a tájegység teljes területén (1 VGE kivételével) megtalálható.
Az állomány minőségének értékelése
• Az állomány a vadgazdálkodási tájegységek trófeabírálati rangsorolási táblázatában az alsó harmadban (29/52) helyezkedik el. A középkorú és idős bikák a bronz, ezüst és arany érmes minősítést is képesek elérni, és az érmes trófeák aránya 1998 és 2014 közötti időszakban átlagosan 24,6%. Ez vélhetően nem mutatja az itt élő gímállomány valódi minőségét, ugyanis a bikahasznosítás 65-81%-ban a fiatal korosztály részarányával történik. A fennmaradó hányad pedig gyakorlatilag valamilyen éremhatárt elér. Emiatt az alacsonyabb rangsorbéli hely ellenére az állomány minősége országos viszonylatban jó.
Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása
• A tájegység területén a gímszarvas jelentett létszáma 1998-2014 között emelkedett (520 → 749 pld.; +44%), ezzel párhuzamosan, azonban ezt meghaladó mértékben a hasznosítás is növekedett (65 → 245 pld.; +276,9%). • Az időszakot általánosan jellemző átlagos hasznosítás (20,4%) alacsony mértéke ellenére az állomány növekedése hullámzó volt, időnként csökkenő szakaszokkal. A jelenlegi hasznosítási arányok (tehenek átlag 18,5%) mellett az állomány valószínűsíthetően tovább fog növekedni. Ez azonban nem egyeztethető össze az élőhely biztosította lehetőségekkel és a társágazatok tűrőképességével. • A térített mezőgazdasági vadkár 1998 és 2014 közötti növekedésében vélhetően a szarvas is szerepet játszik, azonban ezt reálisan csak vadgazdálkodási egység szintjén lehet értékelni.
Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám
• Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 300 egyed • Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 500 egyed
Állománykezelési elvek/modellek
• A tájegységben a gímállomány növekedésének megállítása szükségszerű, ennek érdekében javasolt tartósan (legalább öt éven keresztül) a valós tavaszi törzsállomány legalább 35%-át hasznosítani, ennek eredményét pedig a szinkronszámlálásokkal évről-évre ellenőrizni kell. • A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a fokozatos terítéknövelés és a teríték

A gímszarvas-gazdálkodás alapvonalai
összetételének – megbízhatóbb adatokra alapozott – kiegyensúlyozása révén elérhető egy egyensúlyi állapot, amikor az állomány hasznosítása a populáció-biológiai jellemzőkkel összhangban áll, továbbá a hasznosítás összetétele is biztosítja a kisebb állomány fenntartását. • Az éves tervben meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag indokolt arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie. • Az állománybecslési módszerek közül a rendszeres, monitoringszerűen végrehajtott szinkronszámlás alkalmazása javasolt a tájegység gímszarvasos területein. Ez kiegészíthető az állományok testtömeg értékeinek és kondíciójára vonatkozó jellemzőinek (vesezsírindex) rendszeres vizsgálatával, valamint a felnevelt szaporulatra vonatkozó adatok gyűjtésével. Ezen információkból az állomány változásának trendje, általános állapota és szaporodási teljesítménye is megismerhető. • Az állomány kívánatos korösszetétele alapesetben: 25% idős, 35% középkorú, 40% fiatal. Az 1998-2014 közötti időszak bikahasznosítása alapján feltételezhető, hogy az állományon belül jelentős mértékben csökkent az idősek aránya.
Élőhely-javítási javaslatok
• A tájegység vonatkozásában a gímszarvas szempontjából megfogalmazható általános élőhely-kezelési javaslat szerint, amennyiben van rá lehetőség, úgy az erdőállományok kezelésének módját és időbeli ütemezését úgy válasszák ki, ami a természetes táplálékkínálatot fokozza a gímszarvas életterében. Amennyiben a vadászatra jogosultaknak hatása van rá, a faállomány-nevelési munkák és a cserje/bozótirtások során a nagytestű növényevők fő táplálékbázisát nyújtó elegyfajok (pl. kőrisek, juharok, hársak) és cserjefajok (pl. somok, fagyal, bodza, ill. a szeder) eltávolítását lehetőség szerint kerülni kell. • A kiegészítő takarmányozást a gímszarvas sajátosságainak figyelembe vételével szükséges alkalmazni, kerülni kell az ad hoc megoldásokat. Sózók létesítése és fenntartása az ásványi anyag ellátás javítása érdekében nagy sűrűségben szükséges. • Vadföldek létesítése és művelése esetén a termesztett növények a csülkös vadfajok sajátos igényeihez igazodjanak (elsősorban pillangósok, évelő gyepkeverékek).
A génmegőrzési kezelésű területek
• A tájegység területén belül nincs gímszarvas génmegőrzési rendeltetésű vadászterület (Mellékletekben csatolt táblázat).

A dámszarvas-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

- A dámszarvas jelentett létszáma a **Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység (304)** területén gyakorlatilag folyamatosan nőtt (**+283%**). A lelövések erősebben növekedtek (**+680%**). Hasznosítási aránya nőtt (14%→29%).
- Az adatsor alapján eltehető, hogy a jelentett létszámnál a tényleges létszám nagyobb volt.
- A hasznosítás összetétele az értékelt időszakban átalakult. Kezdetben a nőivar és a szaporulat védelme erős volt. Az utolsó évekre a bika:tehén:borjú arány elkezdett kiegyenlítődni (1:1.3:1.6). A hasznosítás mértéke és összetétele alapvetően az állomány csökkenése irányába mozdult, el, a nőivart és borjakat nem kímélték a korábbi mértékben.
- Az adatok megbízhatósága azonban itt is felmerül, mivel ha a nőivar és a szaporulat tartósan nagyobb mértékben kerül kivételre, akkor az ivararány előbb-utóbb el kellene torzuljon. A magas hasznosítási arányok mellett is csupán stabilizálódó jelentett állomány azt jelezheti, hogy a szabad területi dámszarvas állomány nagyobb is lehet. Ebből következően a magas hasznosítási arányok csupán látszólagosak is lehettek.
- A magas lelövések eredményeként a tájegység számos részén a teríték sűrűsége >0.3-0.6 db/km^2. A jelentett szabad területi létszám 90-95%-a a teljes létszámnak.
- A dámszarvas a terítékadatok alapján a vadgazdálkodási tájegység gyakorlatilag összes, erdősebb területén előfordul. A tájegység legismertebb állománya a Kelebiai területen élő dámszarvas. A dámszarvas az utóbbi évtizedben a vadgazdálkodási tájegység olyan északabbi részeire is elért, ahol a számára szükséges erdőterületek, erdősültség nincs meg.
- Az állomány a létszám alapján **(6/52)** a **felső negyedbe,** a terítékalapján **(9/52)** is a **felső negyedbe** tartozik a tájegységek rangsorában. A trófeák tájegységi rangsorolása szerint a **felső félbe** (**6/14**) tartozik.
- A dámszarvas a vadgazdálkodási tájegység területén "**növekvő jelentőségű**" nagyvad.

Az állomány minőségének értékelése

- A bírált trófeák egy része kerti területről származik, ezért az agancsok értékeléséhez a trófeabírálati adatbázis a szabadon élő állományra nézve kevésbé egyértelmű

A dámszarvas-gazdálkodás alapvonalai
forrás lehet. • A bírált agancsok száma növekedett, ezek közül 40±10% volt az érmes. Az érmeseken belül az arany (20→40%), ezüst (40→20%) és bronz (50→20%) érmesek aránya az utóbbi 10 évben megváltozott. • Az átlagos szárhossz 7-10 éves kor között éri el a csúcsát, az átlagos lapátsúly 7-8 év kor között éri el a maximumát. A 9-11 éves korcsoport szóródása rendkívül nagy. • „**Jó**” minőségű állomány.
Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása
• A dámszarvas szabad területi állománya a **Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben** az őzet követő nagyságú. A vaddisznó és a gímszarvas is terjed és növekszik a létszámuk. A dámszarvasnak az előbbiek miatt a vadgazdálkodási jelentősége is nagy lehet a tájegységben. • A tájegységi kezelését a többi csülkös vadhoz viszonyított értéke és/vagy szerepe határozza meg, valamint a dámszarvas élőhelyén érvényesülő erdő- és mezőgazdasági érdekek és tűrőképesség. A tájegységben a térített mezőgazdasági vadkártérítés az elmúlt években igen alacsony, 1-4 millió Ft/év között alakult. • Indokolt a szabad területi kezelés felülvizsgálata. Feltételezhető, hogy az állomány nagyobb a jelentettnél és a szintén növekvő gímszarvas és vaddisznó állomány a dámszarvassal együtt tetemes mezőgazdasági vadkárokat okozhat. Elsősorban a peremterületek és az újonnan elfoglalt területek képezhetik az állomány-csökkentés súlypontját.
Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám
• Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 350 egyed • Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 1500 egyed
Állománykezelési elvek/modellek
• A tájegységben döntően állomány-csökkentő, a további növekedést és terjeszkedést meggátló. A tájegységben a hasznosítás jelentős növekedése ellenére tovább nőtt a jelentett létszám, ami a megfelelő adatok (szaporulat, ivararány és állomány trend) hiányát is jelzi. • Az éves tervben meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag indokolt arányokat is betartva, továb-

A dámszarvas-gazdálkodás alapvonalai
bá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie. • Az állománybecslések és a tervezés javasolt módszerei és szempontjai: A pontos létszám helyett az állomány változásának (trend) és állapotának minél megbízhatóbb nyomon követése is elég, amit módszertanilag következetesen végzett felmérések biztosítanak (pl. összehangolt szinkronszámlálások). • A felmérések adatokat szolgáltatnak az ivararánya és a felnevelt szaporulatra vonatkozóan is, amiből meghatározható az állomány realizált szaporodóképessége. A realizált szaporulatot összehasonlítva a kiinduló szaporodási mutatókkal (sárgatestek száma, magzatszám) megbecsülhető a felnevelési veszteség, a ragadozók hatása és a ~~gida~~ borjúlövés hatása is. Az állomány trendjének ismeretében megítélhető a hasznosítás és a természetes folyamatok kölcsönhatása, amik alapján növelhető/csökkenthető a lelövések száma.
Élőhely-javítási javaslatok
• A **Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben** a dámszarvas számára külön élőhelyi fejlesztés nem indokolt. • A vadetetésnek a károsított területektől való elterelés lehet a célja vagy a vadászati sikeresség növelése; a kihelyezett takarmány mennyiségének és minőségének ehhez kell igazodnia. Az állomány növelését célzó etetés kerülendő. • A vad számára jelentős természetes táplálékot biztosító szegélyterületek, árok- és csatornapartok, fasorok, bokrosok, gyepek megőrzése alapvető, mert ez csökkentheti a kultúrnövényekre nehezedő vadnyomást. • A megfelelő mennyiségű és minőségű (kiegészítő) vízellátásról a nagyvadfajok sajátos igényeire tekintettel célszerű dönteni. • A sózók létesítése és fenntartása az ásványi anyag ellátás érdekében szükséges. • Vadföldek létesítése és művelése esetén a termesztett növények a csülkös vadfajok sajátos, természetes igényeihez igazodjanak. A vadföldművelés tényleges céljának elérését (hasznosítás növelése, trófeaminőség javítása, vadkár csökkentése) és a befektetett költségek megtérülését elemezni szükséges.
Zárt kertek és vadaskertek nyilvántartása
• A **Mellékletekben** található jegyzék tartalmazza.

Az őzgazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

Az őz a **Közép-bács-kiskuni** vadgazdálkodási tájegységben a mennyiségi viszonyokat nézve "**jelentős**" nagyvad. A tájegységek rangsorolási táblázatában a jelentett létszámot (**20/52**) és a terítéket (**19/52**) nézve is az átlag feletti negyedben található. Gazdálkodási szempontból (teríték, bevételek, károk) helyét az határozza meg, hogy az őzön kívül a másik 3 nagyvad is megtalálható a tájegységben. A dámszarvas jelentős számban, a gímszarvas és a vaddisznó pedig dinamikusan növekvő számban van jelen.

Az állomány minőségének értékelése

Az agancsok minősége a **Közép-bács-kiskuni** vadgazdálkodási tájegységben "**gyenge**". A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolásában az átlag alatti negyedben (**39/52**).

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység területén az őz jelentett létszáma néhány év növekedést követően, 2002 óta 7000-8000 között hullámzott (**+26%**). Az őz hasznosítása 2005-ig emelkedett, majd lassan csökkent (**+147%**). A rendelkezésre álló adatok alapján a tájegységben hosszú távon 2500-3000 őz hasznosítása is fenntartható lehet.
- Az őz hasznosítási aránya alacsony szintről indult és az egész értékelt időszakban zömében 20-25% között alakult. A sutákat a bakokhoz és a gidákhoz képest is folyamatosan alulhasznosították. A tájegységi adatok alapján a suták hasznosítási aránya (10-20%), jóval alacsonyabb a bakoknál (20-30%) és a gidáknál (20-35%). Ehhez képest a 30-35% közötti hasznosítási szint itt is biztonságosan tartható lehet, ha a suta- és gidalelövés is egyensúlyba kerül.
- Az őz lelövésekben a bakok (33-40%) és a gidák (33-36%) terítéken belüli aránya magasabb volt, mint a sutáké (27-31%). Ez az összetétel inkább az állomány enyhe növekedését segíti és nem elegendő a tartós stabilitás eléréséhez. A sutakímélet lehetett a növekvő teríték ellenére stabil – kissé emelkedő állomány alapja.
- A tájegység adatai alapján a suta-és a gidateríték óvatos növelése megengedhető. Ez azért is szükséges, mert a nagyobb sűrűségű állományokban előbb-utóbb megjelennek azok a sűrűségfüggő hatások (testsúly, kondíció, agancsméretek csökkenése), amelyek az állomány teljesítményét visszavetik.
- Az őz létszámánál fogva fontos nagyvad a vadgazdálkodási tájegységben. A tájegységben a gímszarvason és vaddisznón túl a szabad területen jelentős számban a dámszarvas is megtalálható. A vadgazdálkodási tájegységben a térített mezőgazdasági növekedett, a térített erdei vadkárok sporadikusan jelennek meg az értékelt időszakban. A mezőgazdasági károk a vaddisznóhoz és a dám- illetve a gímszarvashoz jobban köthetők.
- A Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység területéről bemutatott érmes agancsok aránya alapján a VGTE a gyengébb állományok közé tartozik (39/52). Az érmesek aránya 2-8% között hullámzott. A vadgazdálkodási tájegységben a baklelövés növekedésével egyidejűleg a lőtt őzek korösszetétele kissé átalakult. A "fiatal" korcsoport részesedése emelkedett (30% → 40-50%), az „öreg" bakok aránya csökkent (30%→15-20%), míg a „középkorú" csoportba tartozott a maradék. Ez az összetétel tükrözheti az élő állomány összetételét.
- A Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben a közepes minőségű őzállomány

Az őzgazdálkodás alapvonalai

él, amely országosan az átlag feletti negyed alsó részébe tartozik. Az őzek agancsainak szárhossza (átlagosan) a 4 éves korban megközelíti a legnagyobb értékeket, és ezt követően az 5-8 éves korban azonos szinten marad. Az átlagos 24 órás agancssúly 6-7 éves kor között van a maximumon; utána csökkenni, illetve erősen szóródni kezdenek az átlagok.

- Az elejtések megítélésekor tehát figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagai között is igen nagyok a különbségek és a leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között sokszor nagy eltérés mutatható ki. Az agancsnövekedést a számos „átlagos" év közepes értékei alapján, és nem a kiugró értékek, a „jó" évek eredményei alapján lehet megítélni.

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 4600 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 7800 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

- Az őzgazdálkodás céljait 4 fő szempont értékelése alapján célszerű meghatározni:
  1. Megfelel-e az állomány mennyiségi hozama az elvárásoknak? (vadászati lehetőség és bevétel, vadhús árbevétele)
  2. Megfelel-e az agancsok minősége az élőhelyi lehetőségeknek és a várakozásoknak? (agancsok nagysága, érmesek száma/aránya)
  3. Kell-e a vadkárral foglalkozni? (mezőgazdasági, erdei kár, vadbalesetek)
  4. Mik a célokkal kapcsolatos biológiai és gazdálkodási korlátok? (pl. a környezet tűrőképessége)
- Az állománybecslések és a tervezés javasolt módszerei és szempontjai: Az őzállományok létszámának pontos felmérésére nincs módszer. A pontos létszám helyett az állomány változásának (trend) és állapotának minél megbízhatóbb nyomon követése a cél, amit módszertanilag következetesen végzett felmérések biztosítanak. Ezek a felmérések adatokat szolgáltatnak az ivarararányra és a felnevelt szaporulatra vonatkozóan is, amiből meghatározható az állomány realizált szaporodóképessége. A realizált szaporulatot összehasonlítva a kiinduló szaporodási mutatókkal (sárgatestek száma, magzatszám) megbecsülhető a felnevelési veszteség, a ragadozók hatása és a gidalövés hatása is. Az állomány trendjének ismeretében megítélhető a hasznosítás és a természetes folyamatok kölcsönhatása, amik alapján növelhető/csökkenthető a lelövések száma. Az elmúlt 2 évtized országosan és a tájegységben is bizonyította, hogy a lelövések fokozatos növelése (ebben a vadgazdálkodási tájegységben: **+147%**), a suták és a gidák megemelt lelövései miatt az őzállományok nem omlanak össze.
- Az őzállomány állapotának legfontosabb és minden esetben gyűjthető jellemzői: a lőtt őzek testtömege és a testtömeg megoszlásának változása, az agancsok súlyának és súly szerinti eloszlásának változásai, valamint a szaporulat számának és megoszlásának változásai (magzatszám, felnevelt szaporulat).
- Az őzállományokban bak territórium foglalási viselkedése miatt erős a nyomás az 1:1-től erősen eltérő ivararány kialakulására (1:2-3 bak:suta). Ez növeli az állomány számszerű szaporodóképességét, ami „elfiatalodó" koreloszláshoz vezethet, ami a suták és a gidák megfelelően erős hasznosítása nélkül nem akadályozható meg. Ennek elmara-

Az őzgazdálkodás alapvonalai

dásakor a sűrűségfüggés hamarosan lecsökkenti az őzek súlyát és szaporulatát.

- A vadgazdálkodási tájegység adatai alapján a fokozatos teríteknövelés (≈35-40%-ig) és a teríték összetételének kiegyensúlyozása (1:1:1) révén el lehet érni olyan egyensúlyt, amikor az őzállomány hasznosítása a biológiailag megalapozott, továbbá a hasznosítás összetétele is biztosítja a kedvező létszám/teríték fenntartását.
- A szabályos korösszetételű (élő) állomány eloszlását figyelembe véve a bakteríték javasolt összetétele 60±10% fiatal, 20±5% középkorú és 10±5% öreg bak. A populációdinamika összefüggéseit figyelembe véve, ettől lényegesen eltérő korösszetétel torzulások nélkül tartósan nem vehető ki egy állományból sem.
- Az éves tervben meghatározott elejtési számokat, ivarra és korcsoportra való tekintettel teljesíteni kell, a biológiailag megalapozott és fenntartható arányokat is betartva, továbbá azok teljesítését az ellenőrző hatóságnak meg kell követelnie.
- Az őzbakok agancsainak szárhossza már a 4-5 éves korban megközelíti a legnagyobb értékeket, és ezt követően a 8 éves korig azonos szinten marad. Az átlagos 24 órás agancssúly 6-8 éves kor között van a maximumon; utána csökkenni és erősen szóródni kezdenek az átlagok. Az elejtések megítélésekor figyelembe kell venni, hogy az egyes évek átlagai között is igen nagyok a különbségek és a leggyengébb és a legjobb agancsnövesztésű év között sokszor nagy eltérés mutatható ki. Az agancsnövekedést az „átlagos" évek közepes értékei alapján, és nem a kiugró értékek, a „jó" évek eredményei alapján lehet megítélni.

Élőhely-javítási javaslatok

- A vadgazdálkodási tájegységben elsősorban az apróvad és a szarvasfajok határozzák meg az élőhelyi beavatkozásokat és fejlesztéseket. A számukra végzett beavatkozások az őznek is kedvezőek, ha a kialakuló növényzet táplálkozási igényeinek megfelelő. Az őz koncentrátum válogató kérődző, amely a magas táplálóanyag-tartalmú, nyersfehérjében gazdag, alacsony rosttartalmú növényeket részesíti előnyben. Csak az őz igényeit kielégítő élőhelyi beavatkozások, vadföldek létesítése nem várható. Az igényeinek megfelelő pillangós növények alkalmazása azonban az őz számára is hasznos.
- A szegélyek, csenderesek, vadrejtők fenntartása és megőrzése az őz számára is fontos, rejtőhely és táplálkozás szempontjából is. Az őz számára az agrár környezetben a szegélyek és vonalas élőhelyi elemek a territóriumok kijelölése és fenntartása miatt is fontosak.
- Az őz kiegészítő takarmányozása szélsőséges körülmények között indokolt, de a rossz minőségű vagy igényeinek nem megfelelő takarmányok kihelyezése káros.
- Az ásványi anyagellátás kiegészítésére sózók fenntartása/létesítése az őz érdekében is szükséges.

Ragadozók kezelése

- A vadászható ragadozókkal való gazdálkodás az őz szempontjából is fontos. Főleg az ellés után a gidák veszteségeit okozhatja a róka, a kóbor kutya, az aranysakál és a vaddisznó is.
- A róka korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (>1,5 gyérítési rátára van szükség) kell kivenni a területről. A vadászatnak folyamatosnak kell lennie, de a gyérítésnek az év első felére kell koncentrálnia.
- Az aranysakál esetében a hatékonyabb utódnevelés miatt, a rókáét meghaladó vadászati hatékonyságra van szükség.

Az őzgazdálkodás alapvonalai
• A kóbor kutyák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani.
A génmegőrzési kezelésű területek
607210-2-4-4 - génállomány megőrzési rendeltetésű - KEFAG Zrt. (Kelebia) - dám

A muflongazdálkodás alapvonalai
Az állomány mennyiségének értékelése
A **Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegység** területén a muflon szabad területen nem fordul elő. Vadgazdálkodási és vadászati jelentősége **nincs**.
Az állomány minőségének értékelése
A vadgazdálkodási tájegység területén egy vadgazdálkodási egység kivételével a muflon szabad területen nem fordul elő.
Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása
A vadgazdálkodási tájegység területén a muflon szabad területen nem fordul elő.
Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám
• Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 0 egyed • Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 0 egyed
Állománykezelési elvek/modellek
A vadgazdálkodási tájegység területén a muflon szabad területen nem fordul elő. Esetleges természetes megtelepedése vagy szándékos betelepítése sem támogatható. A tájegység természeti és vadgazdálkodási adottságai folytán a muflon megtelepedésének elősegítése nem kívánatos.
Élőhely-javítási javaslatok
Nem alkalmazható szempont.
A génmegőrzési kezelésű területek
Nem alkalmazható szempont.
Zárt kertek és vadaskertek nyilvántartása
Muflon zárt kertben sem található a vadgazdálkodási tájegységben.

A vaddisznó-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó "**közepes**" jelentőségű. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorában a jelentett létszám (**33/52**) és a teríték (**38/52**) alapján is az **átlag alatti negyed**ben helyezkedik el.

Az állomány minőségének értékelése

A vaddisznó trófeák minőségét nem értékeljük, mert csak szelektált minta áll rendelkezésre (>15 cm méretű agyarakat kell bíráltatni), a vadaskerti és a szabad területi agyarak nincsenek elkülönítve és egy túlszaporodott, jelentős problémákat okozó vad esetében a minőség védelmének jelenleg nincs különleges indoka.

Az állomány mennyiségének és minőségének alakulása

- A **Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi jelentett létszáma 1998-2014 között megkétszereződött (**+107%**), közben a teríték az **ötszörösére** nőtt (**+465%**).
- A hasznosítási arány az értékelt időszakban végig rendkívül alacsony volt (**30-80%**) és meg sem közelítette a 100%-os arányt, azaz **állománynövelő gazdálkodás folyt.** A vadászati nyomás közel sem volt ahhoz a szinthez, ami elég lehetett volna az állomány növekedésének megállítására.
- A vaddisznó a tájegység egészén jelen volt az értékelés kezdetén is és zömében a 0.0-1.0 db/km^2 sűrűség a jellemző.
- A hasznosítás összetételét tekintve a tájegységben a kanokhoz viszonyítva (15-20%) sokkal kisebb arányú kocát lőttek (4-13%). A süldő és malac lelövés 68-78% volt, amiből 10-17% volt a malacok aránya. Az adatok jelzik, hogy a kocák lelövéseken belüli ekkora aránya mellett a szaporulat lövése (malac) nem elegendő a vaddisznó állománynövekedésének megakadályozására.
- A tájegység területén a szántó és a rét-legelő művelési ág aránya 62%, az erdő 33%. A jelenlegi vadkárhelyzet még nem veszélyes, de az állomány további növekedése, illetve csökkentésének elmaradása súlyos kockázatokat jelent. Ha a kártérítési igények megnőnek, a kifizetések ellehetetleníthetik az érintett vadgazdálkodókat.
- **Az eddigi hasznosítási gyakorlat nem volt eredményes, ezért a vaddisznólétszám csökkentése érdekében a lelövéseket maximalizálni kell és a kocakilövések minél magasabb arányát kell elérni.**

Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám és az élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám

- Fenntartandó legkisebb szabadterületi létszám: 300 egyed
- Élőhelyet nem veszélyeztető szabadterületi fenntartható létszám: 1000 egyed

Állománykezelési elvek/modellek

A **Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben** a vaddisznó szabad területi létszámát a következő 10 évben mintegy felére (40-60%) kell csökkenteni, amihez az alábbiak szükségesek:

- **Az évente meghatározott lelövési tervek teljesítése, a nőivar és a szaporulat védelmének megszüntetése.**
- Az irreális értékek korrekciójának biztosítása (virtuális túlhasznosítás, ivar- és kor-

A vaddisznó-gazdálkodás alapvonalai

csoportok adatainak ellenőrizhető hitelessége). Ennek érdekében a tájegység szintjén egységes vadállomány-felmérési (monitorozási) és tervezési módszertan kidolgozása és bevezetése (pl. szinkronizált számlálási rendszer, összehangolt testtömeg és szaporodási adatgyűjtési és értékelési rendszer kialakítása a vadgazdálkodási tájegységben).

- **Az éves tervben a meghatározott elejtési számokat, mind ivarra, mind korra, a biológiailag megalapozott és fenntartható arányokat is betartva szükséges meghatározni.**
- A vadgazdálkodási egységek között a vadászati nyomás összehangolt ellenőrzése, hogy **a vaddisznót gyengébben hasznosító területek ne legyenek a visszatöltődés forrásai.**
- **Az állomány csökkentés egyik fő eleme a még alacsonyabb sűrűségű, legfrissebben elfoglalt területek hatékony kezelése.**
- A **felülről nyitott** lelövési tervszámok alkalmazása, azaz a nőivar és a szaporulat lelövését nem szükséges felülről korlátozni.
- A rendelkezésre álló adatok alapján a **100-150% hasznosítási arány** jó esetben a szinten tartáshoz volt elegendő. A 2017-től kezdődő 3-5 évben az érzékelhető **állománycsökkentéshez tartósan >150% hasznosítási arányt szükséges fenntartani.**
- A teríték összetételét az állomány csökkentése érdekében úgy célszerű meghatározni, hogy **a kifejlett kocák lelövése határozottan nagyobb legyen a kanokénál (1.5-2 koca : 1 kan) és az összes lelövés >75%-a malac+süldő legyen.** A malac+süldő lelövésből **>25% malac** legyen (<50% süldő).

Élőhely-javítási javaslatok

- A vaddisznó etetésének csak a vadászat megkönnyítése (szórók), illetve a károsított területektől való elterelés lehet a célja; a kihelyezett takarmány mennyiségének és minőségének ehhez kell igazodnia. Az állomány növelését célzó etetés kerülendő. A szórók és etetők helyét úgy kell megválasztani, hogy a takarmányozás a természeti vagy gazdasági értékekben a károkozás veszélyét ne növelje.
- Szükséges a vadhatás-monitoring rendszeres alkalmazása. A károsítás és a túrás mértékének és mintázatának rendszeres felmérésével a hasznosítás mennyiségének és tér-időbeli eloszlásának tervezése és megvalósítása az élőhelyen mérhető paraméterekhez igazítható. Így a tervezett élőhely- és vadállomány-kezelési javaslatok teljesülése és sikerességük is nyomon követhető és értékelhető.
- A megfelelő mennyiségű és minőségű (kiegészítő) vízellátásról a vaddisznó jellemző igényeire is tekintettel célszerű dönteni.
- Vadföldek létesítése és művelése esetén a termesztett növények a csülkös vad sajátos igényeihez igazodjanak. A vadföldművelés tényleges céljának elérését (hasznosítás növelése, vadkár csökkentése) és a befektetett költségek megtérülését elemezni szükséges.

3. A vadállomány szabályozásának irányelvei

Apróvadgazdálkodás

A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai
javítani a mezei nyúl számára: o A növényborítás nélküli területek minimalizálása (másodvetés, tarlóvetés). Ehhez a következő növények javasoltak: őszi káposztarepce, takarmánykáposzta, takarmánykel, tarlórépa, olajretek, mohar, köles. (KAP Zöldítés kihasználása) o A táblaméretek csökkentése, a vetésszerkezet változatosságának növelése, ha ez lehetséges (KAP Zöldítés, AKG kihasználása). o A még meglévő természetes élőhelyfoltok zöldfolyosókkal (KAP Zöldítés – táblaszegélyek, fasorok), elsősorban füves élőhelyekkel, vagy takarmánytermő sávokkal való összekötése. o Változatos lágyszárú növény fajösszetétel kialakítása (fajszám: 30 <). o A vadászterület minden részére legyen hatással az élőhelyfejlesztés (több, kisebb, a területen szétszórt, elnyújtott, sávszerű vagy amorf kialakítás) o Szélfogó cserjesorok, -foltok, magasfüves (kaszálatlan) területek kialakítása (KAP Zöldítés). o Vadföldeken többéves vetőmagkeverékek telepítése ajánlott (Biodiverzitás vetőmag keverék; CL 1300 őz és nyúl keverék). Egynyári kultúrák esetén a vetésváltást több, kisebb részletben, hetes, hónapos különbségekkel végezzük. o Kaszálások során vadriasztó lánc használata szükséges, valamint a kaszálást mindig a tábla közepétől a szélei felé haladva végezzük. o A nagyobb arányban megtalálható gyepek (15 %) kedveznek a mezei nyúlnak, amennyiben ez megmarad és nem legeltetik túl háziállatokkal. Ezek fenntartása és összekötése zöld sávokkal szintén javasolható. • Az agrárkörnyezet-gazdálkodási programok (AKG) zöldugar kezelésére vonatkozó szabályok a mezei nyúl élőhely kezelése során is alkalmazhatók, ahogy a kaszálás szabályai a vadlegelőkön és egyéb füves élőhelyeken is alkalmazhatók. • Ha az élőhelyfejlesztés nem lehetséges, akkor mindenképpen szükséges a nyári kiegészítő takarmányozás a vadgazdálkodási egységek területén már az aratást megelőzően, majd utána folyamatosan az őszi vadászatig. Az etetőhelyeket a teljesen üres táblákat szegélyező gyepsávokban, fasorokban érdemes kijelölni. Az etetőhelyeket egymástól 100-150 méter távolságban érdemes kialakítani. A takarmányféleségek közül – a mezei nyúl vegetációs vízigényét figyelembe véve – elsősorban a lédús takarmányokat javasoljuk. Ezek a takarmányrépa, tarlórépa, cukorrépa, sárgarépa, káposztafélék, kukorica szilázs. A lédús takarmányokon túl a jó minőségű lucerna- és réti széna kijuttatásáról is érdemes gondoskodni.
Ragadozók állománykezelése
• A Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben a róka állomány korlátozása a legfontosabb a mezei nyúl szempontjából. Legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1.5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről. • A kistestű menyétfélék (nyest, közönséges görény) csapdázása idényen kívül is javasolt a vadászati hatóság engedélye esetén. • A kóbor kutyák és macskák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani. Lásd a ragadozókra vonatkozó részt.

A mezeinyúl-gazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Közép-bács-kiskuni vadgazdálkodási tájegységben (304)** a mezei nyúl "**közepes jelentőségű**" vadfaj. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatban a jelentett létszám (17/52) és a teríték (21/52) alapján is az átlag feletti negyedben helyezkedik el. A mezei nyúl állománya és terítéke helyileg esetleg számosabb is lehet. Nem meghatározó jelentőségű faj.

Az állomány mennyiségének, hasznosításának és elterjedésének alakulása

- A jelentett állomány (14506-ról 10837-re) csökken.
- A hasznosítás (2289-ről 2698-ra) és a hasznosítási arány (15.8%-ról 24.9%-ra) növekszik.
- A befogás csökkent, míg a lelövés nőtt, így a lelövés túlsúlya figyelhető meg a hasznosításban (89% - 11%).

Állománykezelési elvek/modellek

- A mezei nyúl gazdálkodásban az alkalmazkodó hasznosítás bevezetése szükséges. Kötelezővé kellene tenni egy elfogadott létszámbecslési módszer (javasolt az éjszakai reflektoros létszámbecslés) használatát tél végén-kora tavasszal és ősszel, a vadászatok megkezdése előtt azokon a vadgazdálkodási egységeken, ahol még jelentős nyúl állomány van. Az őszi becslés alapján, amennyiben szükséges, módosítani lehet a tervezett hasznosítandó mennyiséget.A hasznosítás mennyiségét egy hasznosítási modell segítségével kell meghatározni: a Kovács-Heltay modell vagy a SZIE VMI modellje alapján számítsák ki.
- A hasznosítható mennyiséget havi bontásban kellene megadni az első vadászat előtt a vadászati hatóság számára, a tervezett mennyiség ¾-ét október hónapban illetve november első hetében kellene elejteni. A fegyveres vadászat irányába kellene még eltolni a hasznosítást.
- A mezei nyúl szempontjából a róka jelent komolyabb hatást a tájegységben, az összefüggések hiánya ellenére is. A vaddisznó jelenléte a térségben nem kedvező, egyrészt látszik a térített mezőgazdasági vadkár emelkedésén, hogy nő a vaddisznó létszáma a tájegységben, ami negatív hatással lehet a vadgazdálkodók gazdálkodására különösen a mezőgazdasági területeken. Ugyanakkor az erdősült területek magas aránya miattvalószínűleg nem lehet megszüntetni a jelenlétét a tájegységben. Viszont a disznó lelövések növelése szükséges, hogy a nyúl állomány csökkenésétmegakadályozzuk hosszabb távon. Látszik itt is az összefüggés, miszerint több elejtett vaddisznó mellett több nyulat tudnak hasznosítani a gazdálkodók. Ennek megfelelően a vaddisznó visszaszorítása kiemelt cél legalábbis a mezőgazdasági területeken.

Élőhely-javítási javaslatok

- Az erdők magas aránya (33%) a vaddisznó állomány miatt nem kedvező, de az itteni vadföldeken is lehet a mezei nyúl számára kedvező legelőkeverékeket vetni. A szántóterületek aránya (46 %) nem túl magas, de mellette 15% gyep terület is található a tájegységben, ezért az alábbi szempontok szerint lehet az élőhelyet

A fácángazdálkodás alapvonalai

Az állomány mennyiségének értékelése

A **Közép-Bács-Kiskuni** vadgazdálkodási tájegységben a fácán "**közepes jelentőségű**" apróvadfaj. A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolási táblázatában a jelentett létszám (20/52) szerint az átlag feletti negyedben, a teríték (30/52) szerint az átlag alatti negyedben helyezkedik el, a fácán állománya és terítéke helyileg esetleg számosabb is lehet. Nem meghatározó jelentőségű faj vagy a nagyobb hasznosítás a kibocsátástól függő.

Az állomány mennyiségének, hasznosításának és elterjedésének alakulása

- A jelentett állomány csökkenő (-42.6%).
- A hasznosítás mértéke folyamatosan csökkenő (-53.3%); a jelentett állományhoz viszonyított hasznosítás erősen ingadozó (21.7-72.5%); a kibocsátáshoz viszonyított hasznosítás jelentősen növekszik (167.3%).
- A kibocsátott fácánok száma drasztikusan csökkenő (26.9 ezer → 4.7 ezer; -82.5%); a kibocsátás mértéke jellemzően a jelentett állomány méretének megfelelő vagy annál nagyobb volt az első ciklusban, míg annak 20-40%-a volt a második tervezési időszakban; a szabadterületi állományra gyakorolt vadászati nyomás erősen ingadozó (10.8-42.2%), egyes években valószínűleg túlhasznosítják.

Állománykezelési elvek/modellek

- A fácángazdálkodás tervezéséhez a következő változókról szükséges helyi, vagy egyéb vizsgálatokból felhasználható információ: a költő felnőtt madarak (törzsállomány) márciusi száma; a felnevelt szaporulat száma a felnevelés végéig; a populáció szeptemberi száma; elejtett egyedek száma (tyúk, kakas külön). Amennyiben kibocsátás történik, akkor a kibocsátott fácánok megtérülési aránya a kibocsátáskor jelölt fácánok alapján.
- A hasznosítási tervet a felnevelt szaporulatra (szabadterületi állomány) és a kibocsátott fácánok várható megtérülése (korábbi évek adatai) alapján elkülönítve célszerű megtervezni. A kibocsátott fácánok és a vad származású fácánok nem egyenértékűek.
- A szabadterületi vad állományra gyakorolt vadászati nyomás maradjon 25-40% alatt. Az őszi populációból a kakasok akár 75%-os, míg a tyúkok max. 20%-os hasznosítása biztosíthatja a fenntartható hozamot, de vegyes kibocsátások esetén a tyúkok hasznosítása ilyen mértékben sem ajánlott. A tojók hasznosítását célszerűbb kerülni, mivel a fácánállomány legértékesebb részét a szaporulatot biztosító életképes tyúkok alkotják.
- Javasolt, hogy alapvetően csak kakasok kerüljenek kibocsátásra, amivel a vad tyúkokra a visszavadászás során gyakorolt járulékos vadászati nyomás csökkenthető, ill. a jobb szaporodási teljesítményt nyújtó vad tyúkpopulációt sem hígítják fel a kibocsátott tyúkok. A ragadozók csoportosulási válaszának elkerülése érdekében a kiscsoportos kihelyezést kellene előtérbe helyezni.
- A kibocsátott egyedeket szükséges megjelölni (megfelelő minőségű lábgyűrű, szárnyjelölő), hogy a visszavadászási arány és a vad fácánokra gyakorolt vadászati nyomás mérhető legyen.

A fácángazdálkodás alapvonalai

Élőhely-javítási javaslatok

- Javasolt – lehetőség szerint – minél nagyobb arányban olyan területek kialakítása, ahol a fészkelési időszakban nem, vagy alig folyik olyan tevékenység, amely a fészkelést akadályozná. Ilyenek: őszi búza és árpa, tritikále, rozs, vadföld és ugar. Kedvezőnek tekinthető még: repce, borsó, vörös here, bíborhere, mézontófű.
- Fontos a fás, cserjés vegetációk megfelelő területaránya is. Javasolható a bodza, a kökény, gyepűrózsa jelenléte, illetve az ilyen növényzetű foltok, sávok megőrzése.
- Alapvető a fészkelőhelyek védelme vagy kialakítása, elsősorban füves élőhelyek és pillangós zöldtakarmánynövények tábláinak biztosításával.
- Természetbarát kaszálási módszereket kell alkalmazni a fészkelőhelyeken (fészkelési időt elkerülő munkálatok, alternáló kasza és vadriasztó lánc használata, bentről kifelé és lassú haladás, max. 3 m munkaszélesség, búvósáv-rendszer meghagyása).
- Gyom- és rovartáplálék biztosítása szükséges a szegélyvegetáció védelmével.
- Téli túlélést vadföldekkel (1-3 ha/100 ha; kelkáposzta, lenmag, gabonafélék, köles, repce, esetleg kukorica és cirok), gabonafélék önetetőből történő etetésével (1 db/ha) segíteni kell.

Ragadozók állománykezelése

- A róka állományának korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1.5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről az év első felére koncentrálva.
- A fácán fészkelőterületein a borz állományának csökkentéséhez 0.7-es gyérítési rátát kell elérni.
- Az egyéni fegyveres vadászat mellett az ugrasztás, kiásás és a csapdázás javasolt.
- A fészekrabló fajok (szarka, szajkó, dolmányos varjú) létszámának korlátozása is fontos a fácán szaporodási időszakában, így szükséges lehet engedélyt kérni az idényen kívüli vadászatukhoz és csapdázásukhoz.
- A kóbor kutyák és macskák jelenlétét is minimálisra kell szorítani a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával. Az apróvad szempontjából a macskák hatását általában alulértékelik.
- A növekvő vaddisznó állomány szabályozása is alapvető lehetséges fészekpredációjuk csökkentése miatt.

A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai

Az állomány számszerű hasznosításának és területi megoszlásának értékelése

- **Közép-Bács-Kiskuni vadgazdálkodási tájegység (304):**
- **Üregi nyúl**: Vadászati jelentősége nincs a tájegységben.
- **Fogoly**: Terítéke másodlagos jelentőségű. Emelkedő trendet mutat.
- **Tőkés réce**: Vadászati jelentősége másodlagos.
- **Nyári lúd**: A rendelkezésre álló adatok alapján helyzete még nem megítélhető.
- **Vetési lúd**: Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Nagy lilik**: Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Kanadai lúd**: Faunaidegen. Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Nílusi lúd**: Faunaidegen. Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Szárcsa**: Vadászati jelentősége elhanyagolható.
- **Örvös galamb**: Terítéke elhanyagolható.
- **Balkáni gerle**: Terítéke jelentős.

Állománykezelési elvek/modellek

- Jogszabályban meghatározott korlátozások (2016. júniusi állapot szerint):
  - Fogoly a vadászati idényben azokon a vadászterületeken vadászható, ahol az adott vadászati évben legalább 500 példány fogoly kibocsátása történt, a vadászati hatóság által a vad zárttéri tartásáról és kibocsátásáról adott engedélyben foglaltak szerint. Az engedélyben meg kell határozni a kibocsátás feltételeit, a hasznosítás mértékét, mely legfeljebb negyven százalék lehet, továbbá a vadászat kibocsátóhelytől mért körzetét.
  - Tőkés récére augusztus 15-től augusztus 31-ig kizárólag húzáson és a vízparttól – azaz a vízzel borított terület és a szárazföld találkozásától – számított 50 méteren kívül szabad vadászni. Tőkés récéből és szárcsából naponta, személyenként összesen legfeljebb nyolc darab ejthető el. Tenyésztett tőkés réce tilalmi időben is napi terítékkorlátozás nélkül lőhető.
  - Nyári lúdból, vetési lúdból és nagy lilikből naponta, személyenként összesen legfeljebb hat darab ejthető el, melyből a nyári ludak száma nem lehet több kettőnél.
  - Az elejtett kanadai lúdról és nílusi lúdról fotódokumentációt kell készíteni, melyet meg kell küldeni a Nyugat-Magyarországi Egyetemnek. Az elejtett példányt a fotódokumentáció elküldését követő két munkanapig meg kell őrizni.

A hasznos apróvad hasznosításának alapvonalai

- Tőkés réce kibocsátása esetén a visszavadászási arányt a tófelületre való kibocsátás során felhelyezett jelölő gyűrűk segítségével ellenőrizhetjük.
- Fogoly kibocsátása esetén a kibocsátott madarak tájegység szintű kötelező és egyforma jelölését megfontolásra javasoljuk.
- A tájegység legfontosabb ragadozói a róka és a borz, de jelentős állományokkal rendelkezik az aranysakál is. E fajok és a tájegység további ragadozó fajai esetében a tájegységi terv *"A ragadozógazdálkodás alapvonalai"* c. részben leírtak az irányadók, amelyek az egyéb hasznos apróvadfajok számára is kedvezőbb (kisebb ragadozó hatással járó) környezetet teremtenek.
- A fogoly kibocsátással érintett területeken és azok környezetében a ragadozó gyérítésnek az átlagosnál is erőteljesebbnek kell lennie és minden vadászható ragadozó, vagy rabló életmódú fajra ki kell terjednie.

Élőhely-javítási javaslatok

A Közép-Bács-Kiskuni vadgazdálkodási tájegységben a balkáni gerlének, a tőkés récének és a fogolynak van fontosabb jelentősége az egyéb hasznos apróvadfajok közül. A balkáni gerle élőhelyi (elsősorban táplálkozási lehetőségét) a mezőgazdasági termelés biztosítja. A tájegység azon részein, ahol a fogoly előfordul olyan búvóhelyek kialakítása a cél, amely alól a fogoly ki tud látni (ernyőszerű védelem a ragadozó madár fajok ellen). Fontos, hogy a búvóhelyek az őszi-téli időszakban is védelmet nyújtsanak. Ehhez jó megoldás a cserjesávok alsó részének (50-100 cm magasságig) sűrítése, zártabbá tétele, akár szalmabálákkal is. A megfelelő búvóhelyek kialakítása az esetleges kibocsátó helyeken is fontos. A vízivad megtartását elősegítik, ha az alacsonyabban fekvő részeken, hosszabb-rövidebb ideig a csapadékvíz visszatartására törekszünk. Ugyanezen fajok számára a gabona és pillangós növényekből álló vadföldek megfelelőek tudnak lenni. A vadföldek kialakítása a röptetett réce kibocsátó helyek közelében is fontos. Egyebekben a fácán és a mezei nyúl gazdálkodás során leírt élőhely- és vadföldgazdálkodási javaslatok az egyéb hasznos apróvadfajok számára is kedvezőbb élőhelyi környezetet teremtenek.

A ragadozógazdálkodás alapvonalai
Az állományok számszerű csökkentésének és a területi megoszlás értékelése
• **Róka:** A **Közép-Bács-Kiskuni vadgazdálkodási tájegység (304)** legfontosabb ragadozója. Állománya csak akkor befolyásolható, ha a tájegység egészében egységes szemlélettel és megfelelő intenzitással gyérítik. Megfelelő célkitűzés lehet a kevésbé erőteljes vadászati nyomást gyakorló vadgazdálkodási egységek felzárkóztatása a tájegységben szórványosan tapasztalható kiemelkedő terítéksűrűséghez (> 2 pld./km^2). • **Borz:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges. • **Aranysakál:** Állományváltozását tájegységi szinten nyomon kell követni. Állományának jelentős növekedése esetén a gyérítést és a szükséges élőhelyi kezeléseket tájegységi szinten kell elvégezni. • **Nyest:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges. • **Házi görény:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges. • **Pézsmapocok:** Vadászati jelentősége elhanyagolható. • **Nyestkutya:** Faunaidegen, inváziós faj. Megtelepedése a tájegységben nem kívánatos. • **Mosómedve:** Faunaidegen, inváziós faj. Megtelepedése a tájegységben nem kívánatos. • **Kóbor kutya:** Jelenléte a vadászterületeken nem kívánatos. Egyedszámát a mindenkori legális eszközökkel minimális szinten szükséges tartani. • **Kóbor macska:** Jelenléte a vadászterületeken nem kívánatos. Egyedszámát a mindenkori legális eszközökkel minimális szinten szükséges tartani. • **Dolmányos varjú:** Állományának csökkentése az egész tájegységben, de az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein kiemelten fontos feladat. • **Szarka:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges. • **Szajkó:** Állományának csökkentése elsősorban az apróvad fészkelő- és szaporodó helyein szükséges.
Állománykezelési elvek/modellek
• A tájegységben a mezei nyúl és az terítéke az átlag feletti, a fácáné, gímé és a vaddisznóé az átlag alatti negyedbe tartozik. A tájegység ragadozó fajaival való gazdálkodást ennek megfelelően kell tervezni és végrehajtani.

A ragadozógazdálkodás alapvonalai

- A Közép-Bács-Kiskuni vadgazdálkodási tájegység minden részének legfontosabb ragadozó faja a róka. Állományának korlátozásához legalább a tavaszi becsült törzsállomány másfélszeresét (1,5-et meghaladó gyérítési rátára van szükség) kell eltávolítani a területről. A vadászatnak folyamatosnak kell lennie, de a gyérítésnek az év első felére kell koncentrálnia. Lehetőleg meg kell akadályozni, hogy a szukák lefialjanak. Az ennek ellenére keletkezett fialó kotorékokat kiásással kell megszüntetni. A süldő rókák már nem hagyhatják el a kotorékot - a gabona tarlókon való vadászat a süldő rókákra, már nem csökkenti az apróvadfajok szaporulatában a kártételt. A vadászati módok közül az egyéni fegyveres vadászat mellett az ugrasztás, kiásás és a csapdák alkalmazása egyaránt javasolt.
- A borz állományának stabilizálásához (a további növekedés megakadályozásához) 0,5, állományának csökkentéséhez 0,7-es gyérítési rátát kell elérni. Állománycsökkentése elsősorban a fácán fészkelő területein indokolt. Szükség esetén, idényen kívüli vadászati engedélyt kell kérni a vadászati hatóságtól. A vadászati módok közül az egyéni fegyveres vadászat mellett, a kotorékhoz kötött vadászati módok és a csapdázás javasolt. Nagyvadas területeken a borz állományának csökkentése nem kell, hogy gazdálkodási cél legyen.
- A még meglévő fészkelő területek környezetében a kistestű menyétfélék (nyest, görény) csapdázása és szükség esetén a vándorpatkány csapdázása javasolt. Ez utóbbi faj esetében elsősorban az apróvad etetőhelyek környékén, akár a járatkezelésen alapuló mérgezés is meggondolandó lehet. Ugyanezeken a területeken kiemelten fontos a fészekrabló fajok (szarka, szajkó, dolmányos varjú) létszámának korlátozása is.
- Az apróvadas és nagyvadas vadászterületeken is a kóbor kutyák és macskák jelenlétét folyamatos odafigyeléssel, és a törvénynek megfelelő módok alkalmazásával minimálisra kell szorítani. Az élvefogó csapdák alkalmazása e fajok esetében kifejezetten hatékony és egyben a felesleges konfliktus lehetőségeket is csökkenti.
- A tájegységben megjelent, szaporodik és jelentős állományokkal rendelkezik az aranysakál. Állományának csökkentéséhez legalább a 2-es gyérítési ráta elérése javasolt. Vadászati módjai a csapdázás és az egyéni fegyveres vadászat. Állománycsökkentéséhez jelentősen hozzájárul a vadászatok után a zsigerek eltakarítása és megsemmisítése és a sebzett nagyvad egyedek lehető leggyorsabb megkeresése is.

4. Mellékletek

- **A vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási térképe**
- **A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke**
- **A vadgazdálkodási tájegységek rangsorolása az állomány, a teríték, a trófeabírálati, és pénzügyi adatok alapján**
- **A szakszerűtlen elejtés megítélésének szempontjai és a trófeabírálat vadgazdálkodási tájegységi irányelvei**
- **Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai**

A 304 számú vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási egységei

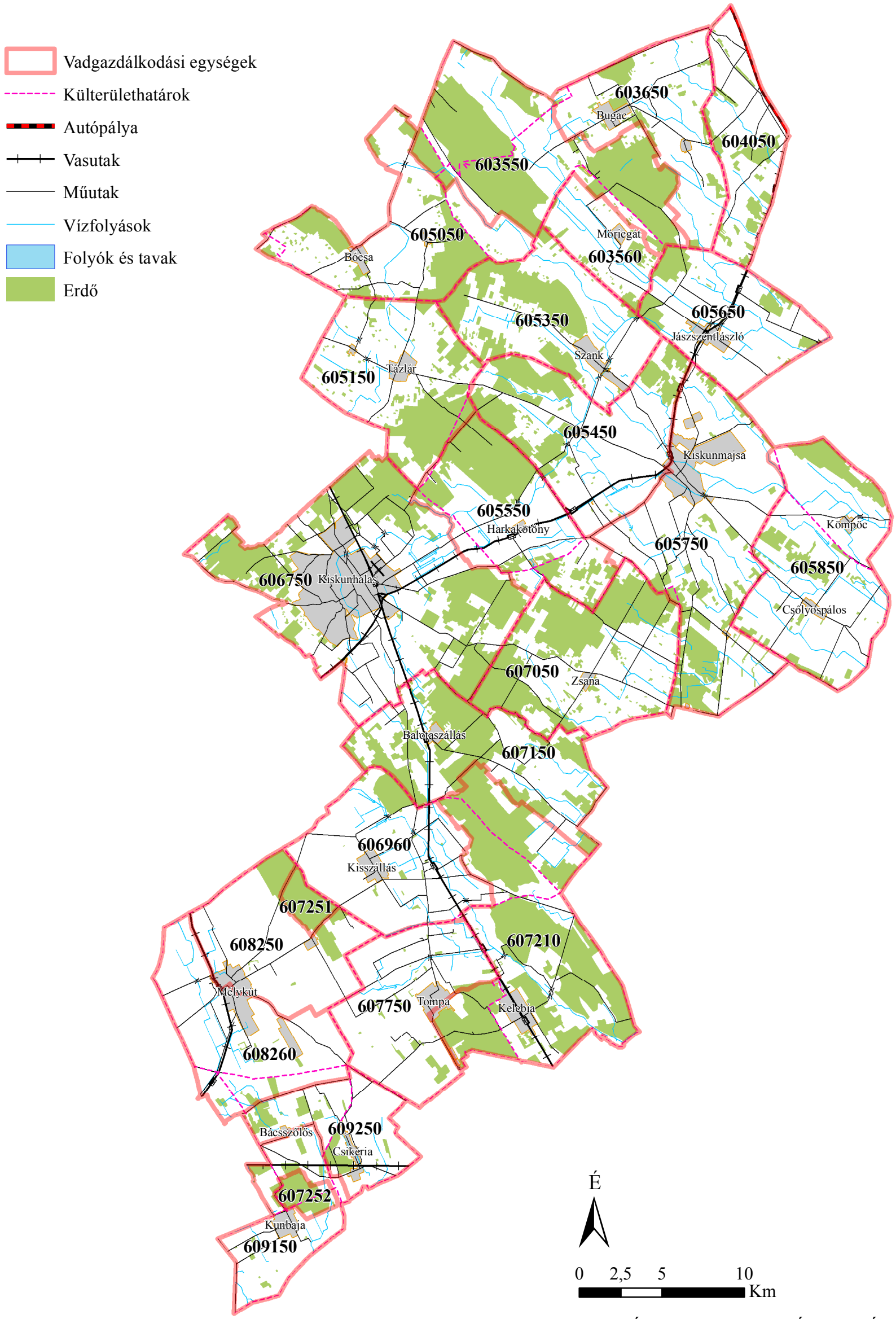

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet
Gödöllő, 2018

Készült: 2018.08.23.
A vadgazdálkodási egységek határvonalainak pontosítása még folyamatban van.

A vadgazdálkodási tájegységbe tartozó vadgazdálkodási egységek jegyzéke							
VGTE	Megye	Kód	Név	Telephely	Város	Közterület	Isz.
304	03	603550	KEFAG Zrt.Bugaci Erdészet	Bugac	Kecskemét	József A. u. 2.	6000
304	03	603560	Móricgáti Berek Vt.	Móricgát	Móricgát	Deák F.u.26/B.	6132
304	03	603650	Bugaci Aranykalász Vt.	Bugac	Bugac	Rózsa u. 6.	6114
304	03	604050	Kiskunfélegyházi Róna Vt.	Kiskunfélegyháza	Kecskemét	Énekes u.52.	6000
304	03	605050	Hubertus Vt.	Bócsa	Szank	Kisasszony d. 37.	6131
304	03	605150	Tázlári Nimród Vt.	Tázlár	Tázlár	IV. körzet 55.	6236
304	03	605350	Szanki Bertóti Vt.	Szank	Szank	Izsáki u.61.	6131
304	03	605450	Bakos Ferenc Vt.	Kunszállás	Kunszállás	Tanya 636.	6115
304	03	605550	Harkakötönyi Vadászegyesület	Harkakötöny	Harkakötöny	Harkapuszta 83/A.	6136
304	03	605650	Szent László Vt.	Jászszentlászló	Jászszentlászló	Lantos tanya 16.	6133
304	03	605750	Petőfi Vt.	Kiskunmajsa	Kiskunmajsa	Pf.47. Kert u.9.	6120
304	03	605850	Hubertus Vt.	Csólyospálos	Csólyospálos	Kölcsey u.36.	6135
304	03	606750	Diana Vt.	Kiskunhalas	Kiskunhalas	Kéve u. 41.	6400
304	03	606960	Kisszállási Földtulajdonosok Vadásztársasága	Kisszállás	Baja	Vám u.51.	6500
304	03	607050	Zsanai Vt.	Zsana	Kiskunhalas	Vörösmarty u.49.	6400
304	03	607150	Rákóczi Vadásztársaság	Balotaszállás	Balotaszállás	II.kerület 94.	6412
304	03	607210	KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Dél-Kiskunsági	Kecskemét	József A.u.2.	6000
304	03	607251	KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Dél-Kiskunsági	Kecskemét	József A. u. 2.	6000
304	03	607252	Kunbajai Vadaskert Vt.	Kunbaja	Bácsalmás	Ószőlők 1/a.	6430
304	03	607750	Kelebia Vt.	Tompa	Kelebia	Kossuth u.55.	6423
304	03	608250	Csergezán Pál Vt.	Mélykút	Mélykút	Tópart 15.	6449
304	03	608260	Rodostó Vt.	Baja	Baja	Szegedi út 378/73 hrsz.	6500
304	03	609150	Kunbajai Kittenberger Kálmán Vt.	Kunbaja	Kunbaja	Damjanich u.74.	6435
304	03	609250	Széchenyi Zsigmond Vt.	Csikéria	Csikéria	Kossuth u.2.	6424

A gímszarvas állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Teríték	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	46.8	49	AN	45.0	50	AN			
102	Maros-csongrádi	42.0	41	AN	41.0	40	AN			
103	Békési	40.0	39	ÁAN	40.0	39	ÁAN			
104	Szarvasi	42.8	44	AN	43.3	45	AN			
105	Körös-berettyói	33.0	33	ÁAN	33.0	33	ÁAN	31.7	34	AH
106	Nagykunsági	46.5	48	AN	45.0	49	AN			
107	Hajdúsági Erdőspuszták	37.0	37	ÁAN	37.8	37	ÁAN	13.0	12	FH
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	42.5	43	AN	43.8	46	AN			
109	Nyírségi	34.0	34	ÁAN	33.8	34	ÁAN	37.0	37	AH
110	Felső-tiszavidéki	28.3	28	ÁAN	31.5	32	ÁAN	18.3	18	KH
111	Tiszamenti	44.0	45	AN	43.0	44	AN			
112	Sárrét-bihari	44.5	47	AN	44.0	47	AN			
201	Börzsöny-gödöllői	13.0	15	ÁFN	13.3	14	ÁFN	27.5	31	AH
202	Nógrád-cserháti	19.5	19	ÁFN	18.3	17	ÁFN	26.0	28	AH
203	Bükki	16.0	16	ÁFN	18.5	18	ÁFN	32.0	35	AH
204	Cserehát-aggteleki	21.5	21	ÁFN	25.3	25	ÁFN	22.3	24	KH
205	Bükkalja-taktaközi	39.5	38	ÁAN	37.8	38	ÁAN	36.0	36	AH
206	Zemplén-bodrogközi	24.5	25	ÁFN	25.8	27	ÁAN	19.3	20	KH
301	Pesti-síksági	31.5	31	ÁAN	30.8	31	ÁAN	14.3	14	KH
302	Észak-bácskiskuni	35.0	35	ÁAN	35.3	35	ÁAN	38.0	38	AH
303	Illancs-bugaci	16.3	17	ÁFN	20.3	21	ÁFN	15.8	15	KH
304	Közép-bács-kiskuni	29.3	30	ÁAN	30.8	30	ÁAN	26.0	29	AH
305	Alsó-tiszamenti	36.8	36	ÁAN	36.3	36	ÁAN	30.0	33	AH
306	Kiskunsági	42.0	42	AN	42.0	42	AN			
307	Közép-pesti	41.3	40	AN	42.8	43	AN			
308	Tápió-vidéki	47.3	51	AN	45.0	52	AN			
309	Jászsági	47.0	50	AN	45.0	51	AN			
310	Mátra-alja-dél-hevesi	44.3	46	AN	41.0	41	AN			
311	Tisza-tói	47.3	52	AN	44.0	48	AN			
401	Mezőföldi	32.3	32	ÁAN	30.0	29	ÁAN	16.0	16	KH
402	Külső-somogyi	11.8	13	FN	12.3	12	FN	7.0	6	FH
403	Kapos-tolnai	25.3	26	ÁFN	22.5	22	ÁFN	26.3	30	AH
404	Zselic-közép-somogyi	19.8	20	ÁFN	19.0	20	ÁFN	9.5	8	FH
405	Belső-somogyi	1.8	1	FN	3.3	2	FN	4.5	3	FH
406	Mecseki	7.3	5	FN	7.0	6	FN	8.3	7	FH
407	Dél-baranyai ártéri	9.3	8	FN	13.5	15	ÁFN	2.8	1	FH
408	Tolnai-hegyháti	2.0	2	FN	3.3	3	FN	6.0	5	FH
409	Gemenci	28.8	29	ÁAN	26.8	28	ÁAN	12.3	11	FH
410	Dél-balatoni	8.3	7	FN	5.0	5	FN	9.5	9	FH
501	Hanság-mosoni	24.0	23	ÁFN	22.8	23	ÁFN	21.3	23	KH
502	Vas-soproni-síksági	12.3	14	ÁFN	9.8	9	FN	24.5	27	AH
503	Alpokaljai	16.5	18	ÁFN	9.8	10	FN	19.5	21	KH
504	Rába-menti-kemenesháti	6.3	4	FN	3.3	4	FN	18.8	19	KH
505	Zalai-dombsági	10.5	11	FN	7.8	7	FN	3.0	2	FH
506	Zala-kisbalatoni	10.3	10	FN	10.3	11	FN	5.5	4	FH
507	Bakonyi	2.8	3	FN	3.0	1	FN	13.3	13	FH
508	Marcal-medencei	9.5	9	FN	9.8	8	FN	10.3	10	FH
509	Bakonyalja-komáromi	24.3	24	ÁFN	25.0	24	ÁFN	28.0	32	AH
510	Vértes-hegységi	7.3	6	FN	13.3	13	FN	24.3	26	KH
511	Velencei	26.3	27	ÁAN	25.5	26	ÁFN	23.0	25	KH
512	Dunazugi	11.5	12	FN	13.8	16	ÁFN	17.5	17	KH
513	Balaton-felvidéki	21.5	22	ÁFN	18.5	19	ÁFN	20.0	22	KH

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | felső harmad **FH** | középső harmad **KH**

átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN** | alsó harmad **AH**

A dámszarvas állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Terítéк	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	43.0	45	AN	40.8	43	AN			
102	Maros-csongrádi	42.3	44	AN	41.0	45	AN			
103	Békési	14.0	10	FN	11.8	10	FN	11.5	10	AF
104	Szarvasi	31.8	31	ÁAN	33.0	34	ÁAN			
105	Körös-berettyói	3.5	3	FN	3.8	4	FN	5.0	3	FF
106	Nagykunsági	44.5	49	AN	41.5	50	AN			
107	Hajdúsági Erdőspuszták	14.5	12	FN	8.5	8	FN	6.0	4	FF
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobág	35.8	37	ÁAN	35.3	36	ÁAN			
109	Nyírségi	27.3	28	ÁAN	32.3	32	ÁAN		NÉ	NÉ
110	Felső-tiszavidéki	19.0	18	ÁFN	20.5	20	ÁFN	9.7	9	AF
111	Tiszamenti	18.3	17	ÁFN	19.0	19	ÁFN		NÉ	NÉ
112	Sárrét-bihari	39.8	42	AN	35.8	38	ÁAN			
201	Börzsöny-gödöllői	30.5	29	ÁAN	28.8	29	ÁAN		NÉ	NÉ
202	Nógrád-cserháti	20.8	23	ÁFN	15.3	14	ÁFN		NÉ	NÉ
203	Bükki	33.8	34	ÁAN	31.3	31	ÁAN			
204	Cserehát-aggteleki	45.0	51	AN	40.8	44	AN			
205	Bükkalja-taktaközi	35.0	36	ÁAN	35.8	37	ÁAN			
206	Zemplén-bodrogközi	39.3	41	AN	41.3	46	AN			
301	Pesti-síksági	31.5	30	ÁAN	32.8	33	ÁAN			
302	Észak-bácskiskuni	24.3	26	ÁFN	28.3	28	ÁAN		NÉ	NÉ
303	Illancs-bugaci	38.5	39	ÁAN	40.3	42	AN			
304	Közép-bács-kiskuni	7.5	6	FN	9.0	9	FN	7.3	6	FF
305	Alsó-tiszamenti	20.3	21	ÁFN	25.5	25	ÁFN		NÉ	NÉ
306	Kiskunsági	43.5	46	AN	41.3	47	AN			
307	Közép-pesti	4.3	5	FN	6.5	6	FN	16.0	13	AF
308	Tápió-vidéki	37.3	38	ÁAN	39.3	41	AN			
309	Jászsági	44.8	50	AN	41.5	51	AN			
310	Mátra-alja-dél-hevesi	45.0	52	AN	41.5	52	AN			
311	Tisza-tói	43.8	47	AN	41.5	48	AN			
401	Mezőföldi	41.0	43	AN	35.8	39	ÁAN			
402	Külső-somogyi	9.3	8	FN	8.3	7	FN	9.0	8	AF
403	Kapos-tolnai	4.0	4	FN	3.5	3	FN	6.3	5	FF
404	Zselic-közép-somogyi	16.0	14	ÁFN	12.8	12	FN	16.7	14	AF
405	Belső-somogyi	1.8	1	FN	2.0	1	FN	12.8	11	AF
406	Mecseki	18.0	16	ÁFN	17.8	17	ÁFN		NÉ	NÉ
407	Dél-baranyai ártéri	24.5	27	ÁAN	23.8	24	ÁFN		NÉ	NÉ
408	Tolnai-hegyháti	1.8	2	FN	2.0	2	FN	7.5	7	FF
409	Gemenci	39.0	40	AN	38.5	40	AN			
410	Dél-balatoni	20.0	20	ÁFN	22.5	23	ÁFN			
501	Hanság-mosoni	44.0	48	AN	41.5	49	AN			
502	Vas-soproni-síksági	14.0	11	FN	22.0	22	ÁFN			
503	Alpokaljai	19.8	19	ÁFN	14.5	13	FN			
504	Rába-menti-kemenesháti	22.8	25	ÁFN	26.0	26	ÁFN			
505	Zalai-dombsági	32.0	32	ÁAN	26.0	27	ÁAN			
506	Zala-kisbalatoni	33.5	33	ÁAN	34.8	35	ÁAN			
507	Bakonyi	15.3	13	FN	15.5	15	ÁFN	14.3	12	AF
508	Marcal-medencei	16.0	15	ÁFN	15.8	16	ÁFN		NÉ	NÉ
509	Bakonyalja-komáromi	21.5	24	ÁFN	21.0	21	ÁFN		NÉ	NÉ
510	Vértes-hegységi	10.0	9	FN	12.3	11	FN		NÉ	NÉ
511	Velencei	8.3	7	FN	4.8	5	FN	3.3	2	FF
512	Dunazugi	20.3	22	ÁFN	18.3	18	ÁFN	2.0	1	FF
513	Balaton-felvidéki	34.5	35	ÁAN	31.0	30	ÁAN			

felső negyed
FN

átlag feletti negyed
ÁFN

FF
felső fél
FF

AF
alsó fél
KH

NÉ
Nem értékelhető
NÉ
>30 bemutatott trófea

átlag alatti negyed
ÁAN

alsó negyed
AN

Az őz állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás								
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Érmes	Rang	
101	Tiszazugi	8.8	6	FN	14.5	10	FN	5.3	4	FN
102	Maros-csongrádi	10.5	10	FN	13.5	8	FN	12.3	12	FN
103	Békési	10.3	9	FN	25.3	24	ÁFN	6.0	5	FN
104	Szarvasi	12.5	12	FN	22.8	18	ÁFN	4.5	3	FN
105	Körös-berettyói	4.5	1	FN	10.5	6	FN	8.8	8	FN
106	Nagykunsági	23.5	25	ÁFN	28.0	27	ÁAN	7.0	6	FN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	16.0	15	ÁFN	36.3	39	ÁAN	11.0	10	FN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	28.0	28	ÁAN	46.8	51	AN	1.8	1	FN
109	Nyírségi	11.0	11	FN	28.5	28	ÁAN	10.8	9	FN
110	Felső-tiszavidéki	16.5	18	ÁFN	30.0	34	ÁAN	15.8	17	ÁFN
111	Tiszamenti	16.3	16	ÁFN	31.0	35	ÁAN	13.0	14	ÁFN
112	Sárrét-bihari	37.5	38	ÁAN	47.3	52	AN	3.3	2	FN
201	Börzsöny-gödöllői	47.3	50	AN	29.3	31	ÁAN	34.5	34	ÁAN
202	Nógrád-cserháti	51.8	52	AN	36.8	42	AN	37.3	37	ÁAN
203	Bükki	42.8	43	AN	36.3	40	AN	38.5	40	AN
204	Cserehát-aggteleki	46.8	48	AN	46.3	50	AN	27.8	26	ÁFN
205	Bükkalja-taktaközi	43.0	44	AN	45.8	49	AN	25.5	25	ÁFN
206	Zemplén-bodrogközi	41.3	41	AN	37.0	43	AN	29.3	29	ÁAN
301	Pesti-síksági	45.0	47	AN	44.5	48	AN	37.5	38	ÁAN
302	Észak-bácskiskuni	31.0	31	ÁAN	32.8	37	ÁAN	28.5	28	ÁAN
303	Illancs-bugaci	17.3	19	ÁFN	22.5	17	ÁFN	24.5	23	ÁFN
304	Közép-bács-kiskuni	21.3	20	ÁFN	23.8	19	ÁFN	37.5	39	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	13.8	13	FN	5.8	4	FN	15.3	15	ÁFN
306	Kiskunsági	23.5	26	ÁFN	20.3	15	ÁFN	22.0	21	ÁFN
307	Közép-pesti	28.0	29	ÁAN	14.8	11	FN	35.3	35	ÁAN
308	Tápió-vidéki	36.0	37	ÁAN	28.5	29	ÁAN	20.8	18	ÁFN
309	Jászsági	22.3	23	ÁFN	24.3	23	ÁFN	7.5	7	FN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	22.8	24	ÁFN	20.3	14	ÁFN	12.8	13	ÁFN
311	Tisza-tói	21.3	21	ÁFN	36.8	41	AN	11.8	11	FN
401	Mezőföldi	31.8	32	ÁAN	43.8	47	AN	22.3	22	ÁFN
402	Külső-somogyi	35.8	35	ÁAN	29.5	32	ÁAN	43.5	45	AN
403	Kapos-tolnai	8.5	5	FN	30.0	33	ÁAN	35.3	36	ÁAN
404	Zselic-közép-somogyi	30.8	30	ÁAN	29.3	30	ÁAN	39.5	41	AN
405	Belső-somogyi	35.8	36	ÁAN	27.5	26	ÁFN	47.8	50	AN
406	Mecseki	32.0	34	ÁAN	23.8	20	ÁFN	41.5	42	AN
407	Dél-baranyai ártéri	21.8	22	ÁFN	37.5	44	AN	20.8	19	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	7.5	3	FN	20.8	16	ÁFN	43.0	44	AN
409	Gemenci	6.3	2	FN	24.0	21	ÁFN	28.3	27	ÁAN
410	Dél-balatoni	38.0	39	ÁAN	35.3	38	ÁAN	44.3	46	AN
501	Hanság-mosoni	8.3	4	FN	3.0	2	FN	30.8	30	ÁAN
502	Vas-soproni-síksági	9.5	8	FN	2.0	1	FN	32.3	33	ÁAN
503	Alpokaljai	31.8	33	ÁAN	8.0	5	FN	45.0	48	AN
504	Rába-menti-kemenesháti	39.0	40	AN	10.5	7	FN	51.5	52	AN
505	Zalai-dombsági	43.3	45	AN	13.5	9	FN	49.5	51	AN
506	Zala-kisbalatoni	43.3	46	AN	24.0	22	ÁFN	44.5	47	AN
507	Bakonyi	41.3	42	AN	14.8	12	FN	47.3	49	AN
508	Marcal-medencei	16.3	17	ÁFN	3.5	3	FN	20.8	20	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	13.8	14	ÁFN	15.0	13	FN	24.5	24	ÁFN
510	Vértes-hegységi	9.0	7	FN	26.0	25	ÁFN	31.0	31	ÁAN
511	Velencei	26.8	27	ÁAN	32.3	36	ÁAN	15.5	16	ÁFN
512	Dunazugi	46.8	49	AN	42.5	46	AN	31.5	32	ÁAN
513	Balaton-felvidéki	51.3	51	AN	42.3	45	AN	42.5	43	AN

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN**

A muflon állományának, terítékének és érmes arányának rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

		Átlag rangpont / rang / besorolás							
VGTE	Név	Jelentett	Rang		Teríték	Rang		Érmes	Rang
101	Tiszazugi								
102	Maros-csongrádi								
103	Békési								
104	Szarvasi								
105	Körös-berettyói								
106	Nagykunsági								
107	Hajdúsági Erdőspuszták								
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy								
109	Nyírségi	20.0	21	AF	14.0	16	AF		
110	Felső-tiszavidéki								
111	Tiszamenti								
112	Sárrét-bihari								
201	Börzsöny-gödöllői	7.8	8	FF	7.0	7	FF	7.5	2
202	Nógrád-cserháti	5.8	6	FF	4.0	4	FF	5.0	5
203	Bükki	2.5	2	FF	3.0	3	FF	2.5	6
204	Cserehát-aggteleki	15.0	17	AF	15.3	15	AF		
205	Bükkalja-taktaközi								
206	Zemplén-bodrogközi	3.0	3	FF	2.5	1	FF	2.8	7
301	Pesti-síksági	13.5	12	AF	12.0	11	FF		
302	Észak-bácskiskuni								
303	Illancs-bugaci								
304	Közép-bács-kiskuni								
305	Alsó-tiszamenti								
306	Kiskunsági								
307	Közép-pesti								
308	Tápió-vidéki								
309	Jászsági								
310	Mátra-alja-dél-hevesi	12.5	11	FF	16.0	19	AF		
311	Tisza-tói	18.5	20	AF	19.0	22	AF		
401	Mezőföldi								
402	Külső-somogyi	14.5	16	AF	14.0	14	AF		
403	Kapos-tolnai								
404	Zselic-közép-somogyi	13.5	13	AF	16.3	18	AF		
405	Belső-somogyi	18.0	19	AF	18.0	20	AF		
406	Mecseki	20.5	22	AF	20.0	21	AF		
407	Dél-baranyai ártéri								
408	Tolnai-hegyháti								
409	Gemenci								
410	Dél-balatoni								
501	Hanság-mosoni								
502	Vas-soproni-síksági	14.3	15	AF	16.0	17	AF		
503	Alpokaljai	10.8	10	FF	10.5	10	FF		
504	Rába-menti-kemenesháti								
505	Zalai-dombsági								
506	Zala-kisbalatoni	8.5	9	FF	8.8	8	FF		
507	Bakonyi	3.0	4	FF	4.3	5	FF	4.1	3
508	Marcal-medencei	13.8	14	AF	12.3	12	AF		
509	Bakonyalja-komáromi	16.3	18	AF	13.5	13	AF		
510	Vértes-hegységi	4.8	5	FF	5.0	6	FF	5.0	4
511	Velencei	7.5	7	FF	9.5	9	FF		
512	Dunazugi	2.3	1	FF	2.8	2	FF	1.9	1
513	Balaton-felvidéki								

felső fél
FF

alsó fél
AF

>30 bemutatott trófea

A vaddisznó állományának és terítékének rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	Név	Átlag rangpont / rang / besorolás					
		Jelentett	Rang		Terítek	Rang	
101	Tiszazugi	49.3	49	AN	47.5	46	AN
102	Maros-csongrádi	48.8	47	AN	48.5	49	AN
103	Békési	48.8	48	AN	48.3	48	AN
104	Szarvasi	49.3	50	AN	48.5	50	AN
105	Körös-berettyói	38.0	38	ÁAN	40.3	40	AN
106	Nagykunsági	42.8	43	AN	40.0	39	ÁAN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	31.0	30	ÁAN	31.3	30	ÁAN
108	Hajdúsági Lőszhát-Hortobágy	38.5	39	ÁAN	40.5	41	AN
109	Nyírségi	34.5	35	ÁAN	33.5	34	ÁAN
110	Felső-tiszavidéki	27.0	28	ÁAN	28.3	28	ÁAN
111	Tiszamenti	41.0	41	AN	41.8	42	AN
112	Sárrét-bihari	50.8	52	AN	50.0	52	AN
201	Börzsöny-gödöllői	6.0	6	FN	7.3	7	FN
202	Nógrád-cserháti	13.0	13	FN	5.0	1	FN
203	Bükki	11.3	10	FN	11.0	11	FN
204	Cserehát-aggteleki	12.0	11	FN	8.0	8	FN
205	Bükkalja-taktaközi	37.8	37	ÁAN	32.3	32	ÁAN
206	Zemplén-bodrogközi	23.8	24	ÁFN	20.3	21	ÁFN
301	Pesti-síksági	33.0	34	ÁAN	31.3	31	ÁAN
302	Észak-bácskiskuni	31.8	32	ÁAN	37.0	37	ÁAN
303	Illancs-bugaci	25.5	25	ÁFN	29.8	29	ÁAN
304	Közép-bács-kiskuni	31.8	33	ÁAN	37.3	38	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	42.3	42	AN	43.0	43	AN
306	Kiskunsági	43.3	44	AN	44.3	44	AN
307	Közép-pesti	30.8	29	ÁAN	32.8	33	ÁAN
308	Tápió-vidéki	46.3	46	AN	49.5	51	AN
309	Jászsági	49.3	51	AN	46.3	45	AN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	44.8	45	AN	47.8	47	AN
311	Tisza-tói	39.8	40	AN	35.8	36	ÁAN
401	Mezőföldi	35.3	36	ÁAN	33.8	35	ÁAN
402	Külső-somogyi	5.0	5	FN	11.8	12	FN
403	Kapos-tolnai	25.8	27	ÁAN	25.0	25	ÁFN
404	Zselic-közép-somogyi	18.0	19	ÁFN	22.5	23	ÁFN
405	Belső-somogyi	2.8	1	FN	5.5	4	FN
406	Mecseki	6.3	7	FN	6.3	6	FN
407	Dél-baranyai ártéri	15.5	16	ÁFN	17.5	19	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	6.3	8	FN	13.5	15	ÁFN
409	Gemenci	31.0	31	ÁAN	25.5	26	ÁFN
410	Dél-balatoni	11.0	9	FN	12.8	14	ÁFN
501	Hanság-mosoni	21.0	20	ÁFN	22.0	22	ÁFN
502	Vas-soproni-síksági	12.3	12	FN	9.5	9	FN
503	Alpokaljai	22.3	22	ÁFN	10.0	10	FN
504	Rába-menti-kemenesháti	14.3	14	ÁFN	5.3	3	FN
505	Zalai-dombsági	16.5	18	ÁFN	12.0	13	FN
506	Zala-kisbalatoni	14.5	15	ÁFN	15.3	16	ÁFN
507	Bakonyi	3.8	2	FN	5.3	2	FN
508	Marcal-medencei	16.0	17	ÁFN	16.5	18	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	25.5	26	ÁFN	26.5	27	ÁAN
510	Vértes-hegységi	4.0	3	FN	15.8	17	ÁFN
511	Velencei	23.5	23	ÁFN	24.5	24	ÁFN
512	Dunazugi	4.8	4	FN	6.3	5	FN
513	Balaton-felvidéki	21.5	21	ÁFN	18.8	20	ÁFN

felső negyed
FN

átlag feletti negyed
ÁFN

átlag alatti negyed
ÁAN

alsó negyed
AN

A mezei nyúl és a fácán állományának és terítékének, valamint a róka terítékének rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben

VGTE	Név	Mezei nyúl: átlag rangpont / rang						Fácán: átlag rangpont / rang						Róka: átlag rangpont / rang		
		Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Jelentett	Rang		Terítéken	Rang		Terítéken	Rang	
101	Tiszazugi	2.8	3	FN	2.8	1	FN	7.5	7	FN	9.5	8	FN	17.0	14	ÁFN
102	Maros-csongrádi	6.3	5	FN	5.0	3	FN	11.5	11	FN	10.5	9	FN	9.3	4	FN
103	Békési	2.5	2	FN	9.0	7	FN	1.0	1	FN	4.3	3	FN	14.0	6	FN
104	Szarvasi	1.3	1	FN	4.8	2	FN	3.0	3	FN	1.8	1	FN	10.0	5	FN
105	Körös-berettyói	9.0	10	FN	15.3	15	ÁFN	2.5	2	FN	8.5	7	FN	17.8	16	ÁFN
106	Nagykunsági	8.3	7	FN	12.8	13	FN	11.0	9	FN	7.0	5	FN	14.8	8	FN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	25.0	25	ÁFN	25.8	26	ÁFN	19.8	18	ÁFN	22.0	20	ÁFN	32.0	34	ÁAN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	19.0	19	ÁFN	26.3	27	ÁAN	24.3	24	ÁFN	29.0	31	ÁAN	17.8	17	ÁFN
109	Nyírségi	15.8	14	ÁFN	16.3	16	ÁFN	11.3	10	FN	21.8	19	ÁFN	27.3	31	ÁAN
110	Felső-tiszavidéki	20.5	20	ÁFN	21.3	22	ÁFN	9.0	8	FN	25.3	24	ÁFN	33.8	36	ÁAN
111	Tiszamenti	13.8	13	FN	17.0	18	ÁFN	14.5	14	ÁFN	16.5	17	ÁFN	32.0	35	ÁAN
112	Sárrét-bihari	10.5	11	FN	14.0	14	ÁFN	14.5	15	ÁFN	22.5	23	ÁFN	23.8	25	ÁFN
201	Börzsöny-gödöllői	36.0	36	ÁAN	33.5	33	ÁAN	41.8	41	AN	35.3	36	ÁAN	44.8	47	AN
202	Nógrád-cserháti	39.5	39	ÁAN	40.0	40	AN	41.0	40	AN	13.3	12	FN	46.3	48	AN
203	Bükki	31.8	33	ÁAN	27.3	28	ÁAN	33.5	33	ÁAN	26.8	27	ÁAN	41.3	42	AN
204	Cserehát-aggteleki	45.3	45	AN	43.3	43	AN	48.5	48	AN	48.8	51	AN	51.5	52	AN
205	Bükkalja-taktaközi	29.5	28	ÁAN	24.3	25	ÁFN	31.5	31	ÁAN	30.3	32	ÁAN	42.5	45	AN
206	Zemplén-bodrogközi	30.8	31	ÁAN	31.3	30	ÁAN	33.5	34	ÁAN	35.3	35	ÁAN	46.8	49	AN
301	Pesti-síksági	23.5	23	ÁFN	10.5	11	FN	27.8	29	ÁAN	22.3	21	ÁFN	23.3	24	ÁFN
302	Észak-bácskiskuni	17.8	18	ÁFN	21.5	23	ÁFN	18.8	17	ÁFN	33.8	34	ÁAN	26.8	30	ÁAN
303	Illancs-bugaci	16.0	15	ÁFN	18.8	20	ÁFN	14.0	12	FN	28.8	29	ÁAN	16.8	13	FN
304	Közép-bács-kiskuni	17.3	17	ÁFN	19.8	21	ÁFN	20.8	20	ÁFN	28.8	30	ÁAN	26.5	29	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	10.8	12	FN	5.3	4	FN	5.8	5	FN	14.3	15	ÁFN	18.3	19	ÁFN
306	Kiskunsági	8.3	8	FN	10.0	9	FN	4.0	4	FN	14.0	14	ÁFN	24.3	27	ÁAN
307	Közép-pesti	25.8	26	ÁFN	18.5	19	ÁFN	25.8	27	ÁAN	14.3	16	ÁFN	18.5	21	ÁFN
308	Tápió-vidéki	21.3	22	ÁFN	12.0	12	FN	26.5	28	ÁAN	25.8	26	ÁFN	17.3	15	ÁFN
309	Jászsági	8.8	9	FN	10.0	10	FN	14.3	13	FN	5.5	4	FN	7.3	3	FN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	5.3	4	FN	6.0	5	FN	6.0	6	FN	10.8	10	FN	16.0	12	FN
311	Tisza-tói	7.8	6	FN	9.5	8	FN	16.8	16	ÁFN	3.3	2	FN	3.3	1	FN
401	Mezőföldi	29.5	29	ÁAN	31.8	31	ÁAN	21.8	21	ÁFN	7.3	6	FN	21.0	22	ÁFN
402	Külső-somogyi	45.3	46	AN	40.0	41	AN	42.3	42	AN	41.0	42	AN	31.8	33	ÁAN
403	Kapos-tolnai	32.3	34	ÁAN	35.0	35	ÁAN	25.5	26	ÁFN	39.0	39	ÁAN	15.8	10	FN
404	Zselic-közép-somogyi	48.5	49	AN	45.8	45	AN	43.0	44	AN	37.8	37	ÁAN	41.3	43	AN
405	Belső-somogyi	50.5	52	AN	49.5	50	AN	50.8	52	AN	51.5	52	AN	48.3	50	AN
406	Mecseki	44.0	44	AN	47.5	49	AN	44.5	47	AN	48.3	50	AN	24.0	26	ÁFN
407	Dél-baranyai ártéri	42.3	41	AN	46.0	46	AN	36.3	38	ÁAN	42.5	43	AN	26.3	28	ÁAN
408	Tolnai-hegyháti	32.3	35	ÁAN	38.8	39	ÁAN	33.8	35	ÁAN	43.8	45	AN	18.3	20	ÁFN
409	Gemenci	20.5	21	ÁFN	22.8	24	ÁFN	20.3	19	ÁFN	25.8	25	ÁFN	15.8	11	FN
410	Dél-balatoni	50.0	51	AN	47.3	48	AN	39.0	39	ÁAN	27.8	28	ÁAN	34.3	39	ÁAN
501	Hanság-mosoni	16.0	16	ÁFN	6.5	6	FN	24.3	25	ÁFN	11.0	11	FN	6.5	2	FN
502	Vas-soproni-síksági	24.3	24	ÁFN	16.3	17	ÁFN	35.3	36	ÁAN	32.8	33	ÁAN	15.0	9	FN
503	Alpokaljai	37.8	38	ÁAN	36.0	36	ÁAN	43.5	45	AN	37.8	38	ÁAN	29.3	32	ÁAN
504	Rába-menti-kemenesháti	48.3	48	AN	45.8	44	AN	49.8	50	AN	44.8	46	AN	41.3	44	AN
505	Zalai-dombsági	45.8	47	AN	50.8	52	AN	35.3	37	ÁAN	45.3	47	AN	34.5	40	AN
506	Zala-kisbalatoni	48.8	50	AN	50.3	51	AN	32.5	32	ÁAN	39.3	40	AN	34.0	37	ÁAN
507	Bakonyi	43.0	42	AN	47.0	47	AN	50.0	51	AN	47.5	49	AN	44.0	46	AN
508	Marcal-medencei	30.3	30	ÁAN	34.0	34	ÁAN	22.8	22	ÁFN	19.3	18	ÁFN	21.8	23	ÁFN
509	Bakonyalja-komáromi	28.8	27	ÁAN	27.8	29	ÁAN	30.0	30	ÁAN	22.3	22	ÁFN	18.0	18	ÁFN
510	Vértes-hegységi	36.0	37	ÁAN	37.3	38	ÁAN	42.3	43	AN	40.3	41	AN	34.0	38	ÁAN
511	Velencei	31.0	32	ÁAN	32.5	32	ÁAN	22.8	23	ÁFN	13.8	13	FN	14.5	7	FN
512	Dunazugi	43.3	43	AN	36.3	37	ÁAN	48.8	49	AN	47.3	48	AN	40.0	41	AN
513	Balaton-felvidéki	40.5	40	AN	41.5	42	AN	44.3	46	AN	43.3	44	AN	48.5	51	AN

felső negyed **FN** | átlag feletti negyed **ÁFN** | átlag alatti negyed **ÁAN** | alsó negyed **AN**

A fontosabb bevételi és kiadás tételek rangsorrendje az 52 vadgazdálkodási tájegységben (1000 Ft/km² alapján)

VGTE	Név	Külföldi bérlelövés bevétele			Belföldi bérlelövés bevétele			Élővad értékesítés			Lőtt vad értékesítés			Térített erdei kár			Térített mezőgazdasági kár		
		Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás	Átlagos rang	Rang	Besorolás
101	Tiszazugi	28.3	26	ÁFN	27.3	26	ÁFN	7.5	7	FN	39.5	37	ÁAN	38.3	45	AN	38.8	39	ÁAN
102	Maros-csongrádi	30.0	28	ÁAN	35.8	39	ÁAN	2.5	2	FN	35.0	33	ÁAN	38.0	43	AN	36.5	32	ÁAN
103	Békési	35.5	38	ÁAN	44.8	48	AN	2.0	1	FN	38.5	36	ÁAN	38.0	44	AN	37.8	35	ÁAN
104	Szarvasi	24.0	25	ÁFN	31.0	32	ÁAN	3.5	3	FN	33.3	31	ÁAN	40.3	50	AN	37.0	33	ÁAN
105	Körös-berettyói	20.8	19	ÁFN	26.8	25	ÁFN	7.5	8	FN	31.0	29	ÁAN	32.0	35	ÁAN	38.0	36	ÁAN
106	Nagykunsági	33.0	33	ÁAN	31.5	33	ÁAN	4.0	4	FN	41.0	43	AN	34.0	38	ÁAN	41.5	44	AN
107	Hajdúsági Erdőspuszták	30.0	29	ÁAN	22.8	20	ÁFN	22.8	16	ÁFN	40.0	39	ÁAN	29.3	26	ÁFN	27.8	28	ÁAN
108	Hajdúsági Löszhát-Hortobágy	38.3	42	AN	36.5	41	AN	27.3	25	ÁFN	39.5	38	ÁAN	40.0	48	AN	49.0	51	AN
109	Nyírségi	30.0	30	ÁAN	43.0	47	AN	29.3	28	ÁAN	45.0	47	AN	29.3	27	ÁAN	39.3	40	AN
110	Felső-tiszavidéki	35.3	37	ÁAN	26.0	22	ÁFN	30.5	32	ÁAN	40.8	42	AN	30.5	31	ÁAN	27.5	27	ÁAN
111	Tiszamenti	41.0	43	AN	38.0	42	AN	19.3	13	FN	42.8	46	AN	40.5	51	AN	45.3	48	AN
112	Sárrét-bihari	43.3	45	AN	45.5	49	AN	11.5	9	FN	45.0	48	AN	36.5	40	AN	49.8	52	AN
201	Börzsöny-gödöllői	36.3	39	ÁAN	15.8	13	FN	23.5	18	ÁFN	14.0	15	ÁFN	14.5	12	FN	18.0	16	ÁFN
202	Nógrád-cserháti	20.8	20	ÁFN	5.5	3	FN	36.0	41	AN	9.0	9	FN	10.0	8	FN	20.5	20	ÁFN
203	Bükki	45.8	47	AN	12.5	9	FN	29.3	29	ÁAN	20.0	20	ÁFN	15.5	16	ÁFN	28.3	29	ÁAN
204	Cserehát-aggteleki	49.5	51	AN	22.5	19	ÁFN	36.5	42	AN	28.8	28	ÁAN	19.3	20	ÁFN	18.8	18	ÁFN
205	Bükkalja-taktaközi	50.8	52	AN	41.5	46	AN	22.8	17	ÁFN	50.8	52	AN	32.5	37	ÁAN	40.5	42	AN
206	Zemplén-bodrogközi	44.8	46	AN	21.8	18	ÁFN	26.5	23	ÁFN	32.5	30	ÁAN	25.0	23	ÁFN	25.0	25	ÁFN
301	Pesti-síksági	42.3	44	AN	27.8	27	ÁAN	31.0	34	ÁAN	40.3	40	AN	28.0	25	ÁFN	32.0	31	ÁAN
302	Észak-bács-kiskuni	46.0	48	AN	35.0	38	ÁAN	32.0	36	ÁAN	40.3	41	AN	36.8	41	AN	37.5	34	ÁAN
303	Illancs-bugaci	33.5	36	ÁAN	29.3	30	ÁAN	20.5	14	ÁFN	25.5	25	ÁFN	34.8	39	ÁAN	23.5	24	ÁFN
304	Közép-bács-kiskuni	32.8	31	ÁAN	5.3	2	FN	24.5	21	ÁFN	21.3	22	ÁFN	39.3	47	AN	38.3	37	ÁAN
305	Alsó-tiszamenti	29.8	27	ÁAN	30.8	31	ÁAN	13.0	10	FN	33.8	32	ÁAN	30.8	32	ÁAN	39.8	41	AN
306	Kiskunsági	37.0	41	AN	49.3	51	AN	28.0	26	ÁFN	42.0	45	AN	29.3	28	ÁAN	45.0	47	AN
307	Közép-pesti	46.0	49	AN	31.8	35	ÁAN	27.0	24	ÁFN	37.8	34	ÁAN	29.8	29	ÁAN	42.3	45	AN
308	Tápió-vidéki	46.0	50	AN	47.3	50	AN	32.5	37	ÁAN	45.3	49	AN	40.5	52	AN	47.8	49	AN
309	Jászsági	33.3	35	ÁAN	39.8	43	AN	7.0	6	FN	47.5	51	AN	30.8	33	ÁAN	44.3	46	AN
310	Mátra-alja-dél-hevesi	36.5	40	AN	41.3	45	AN	15.5	11	FN	45.5	50	AN	37.3	42	AN	47.8	50	AN
311	Tisza-tói	21.8	22	ÁFN	26.5	23	ÁFN	5.3	5	FN	38.0	35	ÁAN	40.0	49	AN	40.8	43	AN
401	Mezőföldi	21.3	21	ÁFN	16.3	14	ÁFN	23.8	19	ÁFN	41.3	44	AN	32.0	36	ÁAN	38.5	38	ÁAN
402	Külső-somogyi	17.3	16	ÁFN	17.3	16	ÁFN	29.3	30	ÁAN	16.0	16	ÁFN	5.8	4	FN	4.3	3	FN
403	Kapos-tolnai	21.8	23	ÁFN	26.5	24	ÁFN	35.3	40	AN	21.5	23	ÁFN	31.3	34	ÁAN	18.3	17	ÁFN
404	Zselic-közép-somogyi	8.8	8	FN	17.5	17	ÁFN	37.3	45	AN	9.5	10	FN	15.0	14	ÁFN	10.0	8	FN
405	Belső-somogyi	5.3	3	FN	8.8	6	FN	28.3	27	ÁAN	3.5	2	FN	14.8	13	FN	1.8	1	FN
406	Mecseki	17.0	15	ÁFN	11.3	8	FN	37.0	43	AN	7.0	6	FN	14.3	11	FN	11.5	13	FN
407	Dél-baranyai ártéri	22.8	24	ÁFN	36.0	40	AN	31.8	35	ÁAN	17.8	18	ÁFN	22.0	22	ÁFN	12.0	14	ÁFN
408	Tolnai-hegyháti	3.3	1	FN	12.8	10	FN	34.3	39	ÁAN	4.5	3	FN	7.5	6	FN	7.0	7	FN
409	Gemenci	33.0	34	ÁAN	31.5	34	ÁAN	16.8	12	FN	27.0	26	ÁFN	30.0	30	ÁAN	30.0	30	ÁAN
410	Dél-balatoni	14.5	12	FN	14.8	12	FN	22.5	15	ÁFN	7.8	7	FN	4.3	1	FN	4.3	4	FN
501	Hanság-mosoni	14.8	13	FN	14.5	11	FN	25.0	22	ÁFN	21.0	21	ÁFN	17.0	18	ÁFN	26.0	26	ÁFN
502	Vas-soproni-síksági	12.5	10	FN	23.3	21	ÁFN	37.5	48	AN	6.5	5	FN	27.0	24	ÁFN	14.5	15	ÁFN
503	Alpokaljai	7.0	4	FN	49.8	52	AN	40.8	50	AN	13.0	14	ÁFN	11.5	9	FN	10.0	9	FN
504	Rába-menti-kemenesháti	3.8	2	FN	34.0	37	ÁAN	42.0	51	AN	6.3	4	FN	5.3	3	FN	4.3	5	FN
505	Zalai-dombsági	7.3	5	FN	28.3	28	ÁAN	42.8	52	AN	9.8	11	FN	8.5	7	FN	3.5	2	FN
506	Zala-kisbalatoni	10.3	9	FN	16.3	15	ÁFN	37.3	46	AN	12.8	13	FN	12.5	10	FN	5.8	6	FN
507	Bakonyi	8.5	7	FN	9.5	7	FN	29.3	31	ÁAN	2.8	1	FN	5.0	2	FN	10.5	10	FN
508	Marcal-medencei	7.3	6	FN	40.0	44	AN	39.5	49	AN	8.5	8	FN	17.5	19	ÁFN	10.5	11	FN
509	Bakonyalja-komáromi	20.3	18	ÁFN	32.5	36	ÁAN	24.3	20	ÁFN	28.5	27	ÁAN	19.3	21	ÁFN	22.3	23	ÁFN
510	Vértes-hegységi	15.5	14	ÁFN	8.5	5	FN	37.0	44	AN	16.0	17	ÁFN	5.8	5	FN	19.3	19	ÁFN
511	Velencei	13.8	11	FN	5.5	4	FN	30.5	33	ÁAN	18.8	19	ÁFN	39.0	46	AN	21.0	21	ÁFN
512	Dunazugi	18.0	17	ÁFN	2.5	1	FN	33.3	38	ÁAN	10.5	12	FN	15.3	15	ÁFN	11.0	12	FN
513	Balaton-felvidéki	32.8	32	ÁAN	29.0	29	ÁAN	37.3	47	AN	24.8	24	ÁFN	16.3	17	ÁFN	21.8	22	ÁFN

felső negyed FN | átlag feletti negyed ÁFN | átlag alatti negyed ÁAN | alsó negyed AN

Vadgazdálkodási tájegységek - 2016

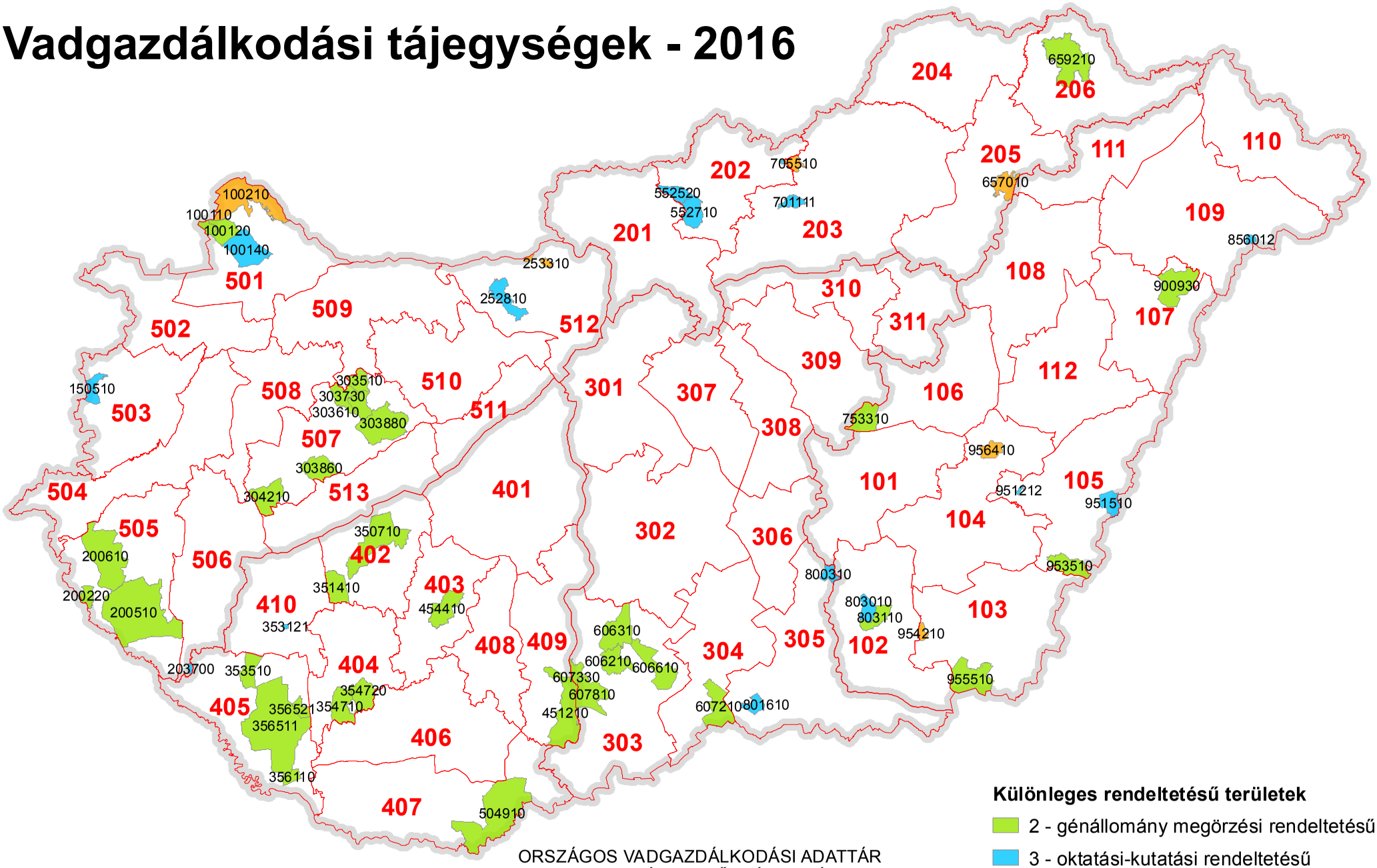

Különleges rendeltetésű területek

- 2 - génállomány megörzési rendeltetésű
- 3 - oktatási-kutatási rendeltetésű
- 4 - természetvédelmi rendeltetésű

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Készült: 2016.08.02.

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2018.09.10.

Különleges rendeltetésű vadgazdálkodási egységek vadgazdálkodási tájegységenként csoportosítva

VGTE	VGE	Megye	Rendeltetés	Név	Telephely
102	803110	CSON	2 - génállomány megőrzési	DALERD ZRT.-Tompahát	Szeged
102	803010	CSON	3 - oktatási-kutatási	Derekmező ZRT.	Derekegyház
102	803650	CSON	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
103	955510	BEKE	2 - génállomány megőrzési	Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt.	Mezőhegyes
103	954260	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
103	954860	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
104	956450	BEKE	4 - természetvédelmi	Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Szarvas
105	953510	BEKE	2 - génállomány megőrzési	DALERD Zrt. Gyulai Erd. Gyulai Vter.	Szeged, Zsótér u. 4/B.
105	951212	BEKE	3 - oktatási-kutatási	DALERD Zrt. Ladány-erdei Vadászter.	Szeged
105	951510	BEKE	3 - oktatási-kutatási	DALERD Zrt. Biharugrai Vadászter.	Szeged
106	753310	SZOL	2 - génállomány megőrzési	Hofi Géza Vadásztársaság Egyesület	Tiszapüspöki
106	755750	SZOL	4 - természetvédelmi	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	Debrecen
108	901750	HAJD	4 - természetvédelmi	Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	Debrecen
109	856012	SZAB	3 - oktatási-kutatási	Bátortrade KFT.	Nyírbátor
202	550110	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Bárna-Vad Kft.	Bárna
202	552520	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Nyugat-Cserhát Vadásztársaság	Cserhátsurány
202	552710	NOGR	3 - oktatási-kutatási	Sasbérc Vadásztársaság Egyesület	Buják
202	552010	NOGR	4 - természetvédelmi	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Eger
203	701111	HEVE	3 - oktatási-kutatási	Baláta Vadásztársaság	Bodony
203	705510	HEVE	4 - természetvédelmi	Istenmezeje Vadásztársaság	Istenmezeje
204	651700	BORS	4 - természetvédelmi	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Jósvafő
205	653300	BORS	4 - természetvédelmi	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	Eger
205	657010	BORS	4 - természetvédelmi	657010 FTVK	Kesznyéten, Szamárhát
206	659210	BORS	2 - génállomány megőrzési	Északerdő ZRt.	Pálháza
206	658901	BORS	4 - természetvédelmi	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság	Jósvafő
303	606210	BACS	2 - génállomány megőrzési	Hajósi Földtulajdonosok Vadászó Közössége	Hajós
303	606310	BACS	2 - génállomány megőrzési	Homokmégyi Dózsa Vt.	Kalocsa
303	606610	BACS	2 - génállomány megőrzési	KEFAG Zrt Kecskemét	Kecskemét
303	607330	BACS	2 - génállomány megőrzési	Gemenc ZRt. Lenes- Karasz	Baja
303	607810	BACS	2 - génállomány megőrzési	Kékhegyi Vt.	Sükösd
304	607210	BACS	2 - génállomány megőrzési	KEFAG Zrt.	Kelebia
305	800310	CSON	3 - oktatási-kutatási	Bársony I. Mg. Szakközépiskola	Csongrád
401	403950	FEJE	2 - génállomány megőrzési	VADEX Mezőföldi Zrt.	Székesfehérvár
401	403650	FEJE	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
402	350710	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG ZRt. Szántód	Szántód

Különleges rendeltetésű vadgazdálkodási egységek vadgazdálkodási tájegységenként csoportosítva

VGTE	VGE	Megye	Rendeltetés	Név	Telephely
402	351410	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Tuskósi Vadászegyesület	Somogybabod
404	354710	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Nyugat-Zselici Vadászterület	Bőszénfa
404	354720	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Kelet-Zselici Vadászterület	Kaposvár
405	353510	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Sefag Zrt. Segesd	Segesd
405	356110	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt. Barcs	Barcs
405	356511	SOMO	2 - génállomány megőrzési	SEFAG Zrt Lábodi Vadászerdészete	Lábod
405	356521	SOMO	2 - génállomány megőrzési	Mike és Környéke Földtulajdonosai Vt.	Mike
405	356060	SOMO	4 - természetvédelmi	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	Pécs
406	500460	BARA	2 - génállomány megőrzési	Szentgyörgyvölgy Farm Mg. Ker. és Idegenforg. Kft.	Budapest
407	504910	BARA	2 - génállomány megőrzési	Bóly ZRT	Bóly
409	451210	TOLN	2 - génállomány megőrzési	Gemenc Zrt.	Baja
410	353121	SOMO	3 - oktatási-kutatási	Fauna-Jagd Kft.	Libickozma
501	100110	GYOR	2 - génállomány megőrzési	Három Fenyő Vadásztársaság	Várbalog-Albertkázmérpuszta
501	100120	GYOR	2 - génállomány megőrzési	Lajta-Mosonszolnok Földtulajdonosi Közösség	Mosonmagyaróvár
501	100140	GYOR	3 - oktatási-kutatási	Lajta Hanság Zrt.	Mosonmagyaróvár
501	100210	GYOR	4 - természetvédelmi	Felső-szigetközi Vadászszövetség	Mosonmagyaróvár
502	103850	GYOR	4 - természetvédelmi	Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság	Sarród
503	150510	VAS	3 - oktatási-kutatási	Alpokaljai Vadászati Közösség VT.	Kőszeg
505	200220	ZALA	2 - génállomány megőrzési	Földtulajdonosok Vadászati Közössége	Letenye-Gosztola
505	200510	ZALA	2 - génállomány megőrzési	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa-Bánokszentgyörgy-Leteny
506	203700	ZALA	3 - oktatási-kutatási	Kanizsa-Agrár Mezőgazdasági Zrt.	Nagykanizsa
506	202850	ZALA	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
507	303510	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Cuhai Vén Róka Vadásztársaság	Borzavár
507	303610	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Királykúti Vadásztársaság	Zirc
507	303730	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Magas-Bakony Vadgazdálkodás Sport- és Környez	Csesznek
507	303860	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Kabhegy 2004 Nonprofit Kft.	Pétfürdő
507	303880	VESZ	2 - génállomány megőrzési	VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt.	Veszprém
507	304210	VESZ	2 - génállomány megőrzési	Budapesti Erdőgazdaság Zrt.	Budapest
511	404550	FEJE	2 - génállomány megőrzési	VADEX Mezőföldi Zrt.	Székesfehérvár
512	252810	KOMA	3 - oktatási-kutatási	Gyarmatpusztai FVK	Bajna
512	252920	KOMA	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
512	253310	KOMA	4 - természetvédelmi	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	Esztergom Strázsa-Hegy
513	303360	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
513	303950	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak
513	304050	VESZ	4 - természetvédelmi	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Csopak

Magyarország vadgadálkodási tájegységei

A vadaskertek száma a vadgazdálkodási egységekben

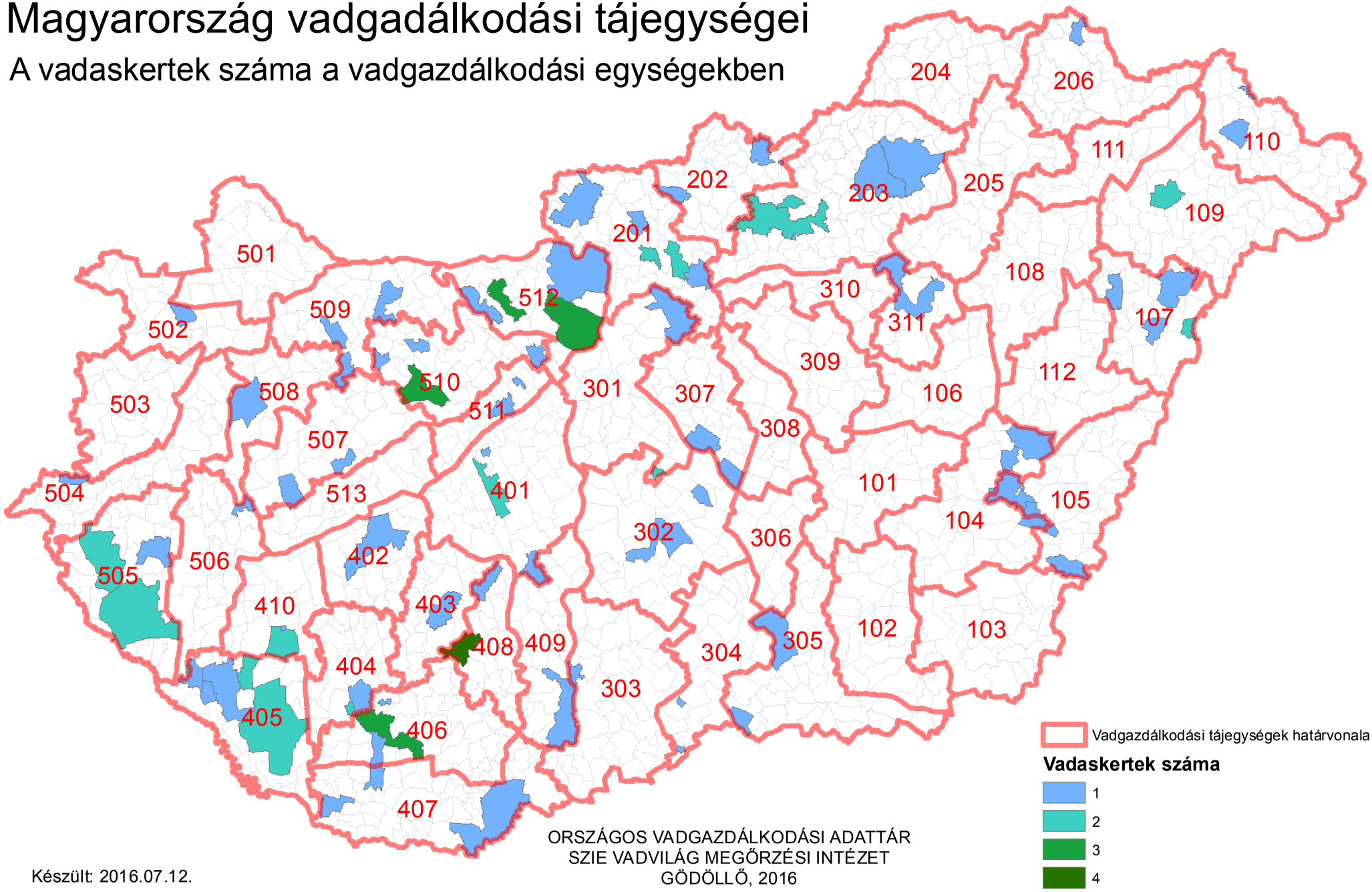

Készült: 2016.07.12.

ORSZÁGOS VADGAZDÁLKODÁSI ADATTÁR
SZIE VADVILÁG MEGŐRZÉSI INTÉZET
GÖDÖLLŐ, 2016

Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2016.09.10.

A vadaskertek jegyzéke vadgazdálkodási tájegységenként és vadgazdálkodási egységenként a kertben engedélyezett vadfajok megadásával

VGTE	VGE kód	Jogosult neve	Telephely	Vadaskert elnevezése	Terület (ha)	Gím	Dám	Őz	Vaddisznó	Muflon
104	950450	Füzesgyarmati Vt.	Füzesgyarmat	Füzesgyarmati dámoskert	190.00		X			
104	950750	Töviskesi Vt.	Szeghalom	Töviskesi vaddisznóskert	120.00				X	
104	956650	Hidashát-Bélmegyer Vadgazdálkodási Társaság	Bélmegyer	Bélmegyer-Vadas-i vaddisznó és muflon kert	200.25				X	X
105	951212	Délalföldi Erdészeti Zrt.	Szeged	Körösladányi vaddisznóskert	418.00				X	
107	900930	Nyírerdő ZRT.	Nyírabony-Gúthpuszta	Nyírmártonfalvai vaddisznóskert	204.64				X	
107	903050	Nyírerdő ZRT.	Haláp	Monostorpályi vaddisznóskert	478.70				X	
109	853751	Napkori Erdőgazdák Szövetkezete	Napkor	Magoskereszti vegyesvadas kert	425.90		X		X	X
109	853751	Napkori Erdőgazdák Szövetkezete	Napkor	Csikóslaposi vaddisznóskert	335.00				X	
201	553260	Cserháti Szent Hubertus Vt.	Balassagyarmat	Alsópetényi vadaskert	210.20				X	X
201	570450	Ipoly Erdő Zrt.	Balassagyarmat	Honti muflonoskert	297.00					X
201	571250	Ipoly Erdő Zrt. Váci Erd.	Balassagyarmat	Püspökszilágyi muflonkert	201.50					X
201	571250	Ipoly Erdő Zrt. Váci Erd.	Balassagyarmat	Kisnémedi vaddisznóskert	269.60				X	
201	571610	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Galgamácsai vegyes nagyvadas kert	282.60	X			X	
201	571610	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Kálló-Galgamácsai vaddisznóskert	439.30				X	
201	571750	Virágospuszta Vt.	Kartal	Dámkert	209.39		X			
202	550110	Bárna Vad KFT	Bárna	Bárnai vadaskert	231.90	X	X	X	X	X
202	550210	Salgótarjáni FTK, Ipoly Erdő Zrt. Salgótarjáni Erdészete	Kazár	Kazári vaddisznóskert	275.60				X	
202	552520	Nyugat-Cserhát Vt.	Cserhátsurány	Cserhátsurányi vadaskert	210.00				X	X
203	652350	Északerdő Zrt.	Kisgyőr	Kisgyőr-Mocsolyás, dámoskert	119.80		X			
203	700650	Egererdő Zrt.	Szilvásvárad	Szilvásváradi vadaskert	284.90				X	X
203	701111	Baláta Vadásztársaság	Bodony	Baláta vadaskert	228.71				X	X
203	701111	Baláta Vadásztársaság	Bodony	Keselyű fészek vaddisznóskert	254.82				X	
203	701350	Egererdő Zrt.	Kisnána	Verpeléti vadaskert	1183.90				X	
203	701350	Egererdő Zrt.	Gyöngyössolymos	Gyöngyössolymosi (Mátrafüredi) vadaskert	348.30				X	X
203	701850	Mátra- Hunting Kft.	Pálosvörösmart	Tekeres(Abasári) vadaskert	253.90	X			X	X
206	659400	Táltosok Vt	Füzérkomlós	Szonta Safari vegyesvadas kert	511.43	X	X	X	X	X
301	572850	Pilisi Parkerdő Zrt.	Visegrád	Isaszegi vaddisznóskert	880.00	X			X	
301	579350	SAE Sarlóspuszta Agrár- Erdész Kft.	Tatárszentgyörgy	Sarlóspusztai vaddisznóskert	203.27				X	
302	601410	Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Kecskemét-Hetényegyháza	Nyíri-erdei vadaskert	1235.20		X	X	X	
303	607320	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	Hajós	Hajósi vaddisznóskert	462.30				X	
303	607330	Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	Dusnok, Lenes	Lenesi vaddisznóskert	453.30				X	
304	607251	Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Tompa	Mélykút-Tinójárás vegyesvadas kert	606.00		X		X	
304	607252	Kunbajai Vadaskert Vt.	Bácsalmás	Bácsszöllős-Kunbajai vadaskert	601.00	X	X	X	X	
305	800660	Kisteleki Vt.	Kistelek		216.34				X	X
305	801710	Délalföldi Erdészeti Zrt.	Ásotthalom	Ásotthalmi vaddisznóskert	687.30		X		X	
307	578550	Nagykunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	Szolnok	Pusztavacsi vegyesvadas kert	500.90		X		X	
307	579460	Vadker Kft. / Nefag Zrt. / Csókáserdei Vt.	Szolnok	Nagykőrösi vegyesvadas kert	676.10		X		X	
311	703610	Tepélypusztai Vadászati Társaság	Mezőtárkány-Tepélypuszta	Besenyőteleki vadaskert	274.00				X	X
401	403950	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Belsőbárándi vadaskert	155.67				X	
401	403970	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Táci vadaskert	404.70				X	
401	403970	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Soponyai (Csiripi) vaddisznóskert	436.00		X	X	X	
401	450610	Gyulaj Zrt. Németkér TK	Pincei Erdészet	Kistápéi vaddisznóskert	267.00				X	
402	350710	SEFAG Zrt. Szántód	Szántód	Tótokilapi vaddisznóskert	258.20				X	
402	350710	SEFAG Zrt. Szántód	Szántód	Kereki vaddisznóskert	211.50				X	
402	350730	Revír Vt.	Siófok	Kási vaddisznóskert	210.60				X	
403	454400	Gyulaj Zrt. Tamási	Tamási	Gyulaji dámrezervátum	7376.00		X		X	
404	354710	SEFAG Zrt. Nyugat Zselic	Kaposvár	Sásostói vaddisznóskert	299.20				X	
404	354720	SEFAG Zrt. Kelet Zselic	Kaposvár	Tótfalusi vaddisznóskert	186.90				X	
404	356450	Kaposvári Egyetem	Kaposvár	Bőszénfa vadászkert	805.81	X	X			X
404	356450	Kaposvári Egyetem	Kaposvár	Bőszénfa vaddisznóskert	399.00				X	
405	353310	SEFAG Zrt. Iharos	Iharos	Ciperesi vaddisznóskert	300.00				X	
405	353450	Kaszó Zrt.	Kaszó	Iharosi vaddisznóskert	250.00				X	
405	353460	Újmajori Vt.	Csurgó	Újmajori vaddisznóskert	322.20				X	
405	353510	SEFAG Zrt. Segesd	Böhönye	Lapodi dámoskert	128.60	X	X			X

A vadaskertek jegyzéke vadgazdálkodási tájegységenként és vadgazdálkodási egységenként a kertben engedélyezett vadfajok megadásával

VGTE	VGE kód	Jogosult neve	Telephely	Vadaskert elnevezése	Terület (ha)	Gím	Dám	Őz	Vaddisznó	Muflon
405	353510	SEFAG Zrt. Segesd	Böhönye	Csöpröndi vaddisznóskert	249.00				X	
406	500350	Királykút Vt.	Szászvár	Királykúti vegyesvadaskert	506.99	X	X	X	X	X
406	500411	Szentgyörgyvölgy Farm Kft.	Budapest	Gödrei vegyesvadas kert	762.40	X	X		X	X
406	501110	Mecseki Erdészeti Zrt.	Pécs	Sasréti vegyesvadas kert	800.00	X		X	X	X
406	501151	Mecsekerdő Zrt.	Pécs	Sasréti vaddisznóskert	400.00				X	
406	501570	Bükkösd Bikkmány	Bükkösd	Bükkösd	526.40	X	X	X	X	X
407	504910	Bólyi Mg. Termelő és Szolg. Zrt.	Bóly	Békáspusztai vaddisznóskert	301.34				X	
408	453410	Gyulaj Zrt. Pincehely TK	Nagyszékely	Nagyszékelyi vadaskert	701.20	X	X		X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csurgó	Csurgói vaddisznóskert	716.00				X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csibrák	Csibráki vaddisznóskert I.	387.00				X	
408	453710	Gyulaj Zrt. Hőgyészi FTK	Csibrák	Csibráki vaddisznóskert komplexum	747.10				X	
408	453710	Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt.	Papd	Papdi vadaskert	228.78				X	
409	451210	Gemenci Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Baja	Gemenci vadászterület	13298.10	X		X	X	
410	353121	Fauna Jagd Kft	Nagybajom	Háromházi vaddisznóskert	312.20				X	
410	356610	Dél Dunántúli Fauna Vt.	Nagybajom	Csikóta vaddisznóskert	216.00				X	
502	104750	Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt.	Győr	Gálici vaddisznóskert	300.00				X	
504	153650	Szombathelyi Erdészeti Zrt.	Szombathely	Gasztony-Csákánydoroszlói vaddisznóskert	524.90	X	X	X	X	
505	200510	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Bánokszentgyörgyi dámoskert	92.20		X			
505	200510	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Homokkomárom-Zsigárdi vaddisznóskert	205.70				X	
505	200610	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Kerkakutasi vaddisznóskert	237.50				X	
505	200610	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Hernyéki vaddisznóskert	329.00				X	
505	201250	Zalaerdő Zrt.	Nagykanizsa	Pölöskei vaddisznóskert	210.30				X	
506	203700	SEFAG Zrt.		Liszói vadaskert	624.85	X	X	X	X	
506	203700	Kanizsa Agrár Mezőgazdasági Zrt.	Nagykanizsa	Sági vadaskert	621.93	X	X	X	X	X
507	303150	Bakonyerdő Zrt.	Pápa	Sáskai vaddisznóskert	416.20				X	
507	303890	Koronás Szarvas Kft	Pétfürdő	Koronás Szarvas Kft	3891.40	X	X	X	X	X
508	301250	Marcal-Bitvaközi Vt.	Pápa	Dabronyi vaddisznóskert	248.10				X	
509	102050	Kisalföldi Erdőgazdaság	Győr	Sokorópátkai-Ravazdi vaddisznóskert	247.20				X	
509	105800	Bakonyi Erdészeti és Faipari Zrt.	Pápa	Gici vaddisznóskert	322.60				X	
510	250750	Feketevíz Vt.	Győr	Rédei vegyesvadas kert	522.10	X	X		X	
510	251850	Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt.	Tatabánya	Császári vadaskert	216.32	X	X		X	X
510	253550	Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt.	Tatabánya	Dolinai vadaskert	366.00				X	
510	400310	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Fehérvárcsurgói vadas kert	1197.00	X		X	X	X
510	400310	VADEX Mezőf. Zrt.	Székesfehérvár	Tímári vegyesvadas kert	972.00	X	X	X	X	
510	400351	VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	Székesfehérvár	Vadhányási vadaskert	510.00	X		X	X	
510	407050	Vál- Völgye Vt.	Felcsút	Vérti vegyesvadas kert	970.55	X	X	X	X	X
510	407050	Vál- Völgye Vt.	Felcsút	Ginzai vadaskert	291.16				X	X
511	403550	Tradicionális Vt.	Budapest	Lovasberényi vaddisznóskert	338.30				X	
511	404510	VADEX Mezőf. Zrt.	Vál	Váli vegyesvadas kert	653.00	X	X	X	X	X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Muflonkert (Bagolyhegyi vadaskert)	122.50					X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Történelmi kert	322.80	X	X	X	X	X
512	252810	Pilisi Parkerdő Zrt.		Rókási vaddisznóskert	300.80	X		X	X	X
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Budakeszi-Páty vegyes nagyvadas fotó szafari és vadaskert	1745.00	X	X		X	X
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Postaréti vadaskert					X	
512	571910	Pilisi Parkerdő Zrt.		Budapest-Budakeszi vegyes nagyvadas vadaskert	336.00	X	X	X	X	X

Az agrárminiszter

11/2018. (VII.3.) AM rendelete

a Duna-Tisza közi Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről

4. melléklet a 11/2018. (VII.3.) AM rendelethez

A vadgazdálkodási tájegység trófeabírálati irányelvei

Az elejtés szakszerűtlenségének minősítése során, a táblázatokban részletezett hibapont megítélése a megadott trófeajellegek együttes értékelésével kell végezni, a hibapont besorláshoz minden paraméternek teljesülnie kell!

I. A gímszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei

A gímszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei a 301. számú Pesti-síksági, 302. számú Észak-bács-kiskuni, 304. számú Közép-bács-Kiskuni, 305. számú Alsó-tiszamenti vadgazdálkodási tájegységekben					
Hiba-pont	**Felrakás** (bika kora év)	**Trófea tömeg legalább (kg)**	**Szárhossz legalább (cm)**	**Főág hossza legalább (cm)**	**Jellege**
1	**1.** (2.)	1,3	25	-	szabályos
	2. (3.)	2,8	50	15	szabályos, min. 10 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	3,0	60	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	4.-5. (5.-6.)	4,5	75	20	szabályos, min. 3-as koronák, koronákban min. 2 db 10 cm-es ággal, esetleg egyik oldalon villával, villában min. 20 cm-es ágakkal
	6.-7. (7.-8.)	6,2	85	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	8.-9. (9.-10.)	8,0	95	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
2	**1.** (2.)	1,7	35	-	szabályos, egyéb ág
	2. (3.)	3,2	55	15	szabályos, min. 10 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	3,6	65	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	4.-5. (5.-6.)	4,8	80	20	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	6.-7. (7.-8.)	6,8	90	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	8.-9. (9.-10.)	9,2	100	30	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 20 cm-es ággal
3	**1.** (2.)	2,2	45	-	szabályos, egyéb ág, vagy korona
	2. (3.)	3,6	60	15	szabályos, min. 15 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	3. (4.)	4,0	70	20	szabályos, min. 20 cm-es ágakkal villás, vagy koronás
	4.-5. (5.-6.)	5,2	80	25	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 15 cm-es ággal
	6.-7. (7.-8.)	7,2	95	30	szabályos, minimum 3-as koronák, min. 15 cm-es koronaágakkal
	8.-9. (9.-10.)	9,5	100	35	szabályos, minimum 3-as koronák, koronákban min. 3 db 20 cm-es ággal

A Duna- Tisza közi Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeiben érett az a szarvasbika, amely elérte a 11. éves életkort, agancsa szabályos főágakkal (szemág, középág), és a minimum 3-as koronákban összesen legalább 5 db hosszú (15 cm-t meghaladó) ággal vagy kehelykoronával rendelkezik, az agancs tömege meghaladja a 8,50 kg-ot.

II. A dámszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei

A dámszarvas bikák szakszerűtlen elejtésének határértékei a 302. számú Észak-bács-kiskuni, 304. számú Közép-bács-Kiskuni, 307. számú Közép-pesti vadgazdálkodási tájegységekben							
Hiba-pont	**Felrakás** (bika kora év)	**Szemág** (jelleg, hossz)	**Lapát hossz/szélesség** (cm)		**Tömeg / pont** (kg) / IP		**Lapát jellege**
1	**1.** (2.)	-	-	-	-		szabályos, min. 15 cm-es csapos
	2.- 3. (3.– 4.)	van	-	-	1,8		szabályos, elágazó, ellaposodó, pudvás
	4. – 5. (5.- 6.)	van	30	15	3		szabályos, zárt, csipkézett lapát
	6.- 8. (7.- 9.)	van	35	15	3,5		szabályos, zárt, jól csipkézett lapát
2	**1.** (2.)		-	-	-		szabályos, min. 20 cm-es csapos
	2.- 3. (3.– 4.)	van	-	-	2		szabályos, min. 30 cm-es szár, kanalas, elágazó, pudvás
	4. – 5. (5.- 6.)	20 cm	35	15	3,3		szabályos, zárt, egyenletesen csipkézett lapát
	6.- 8. (7.- 9.)	20 cm	40	20	4		szabályos, zárt, egyenletesen csipkézett lapát
3	**1.** (2.)		-	-	-		szabályos, min. 25 cm-es csapos
	2.- 3. (3.– 4.)	15 cm	-	-	2,2		szabályos, min. 45 cm-es szár, kanalas, elágazó, pudvás
	4. – 5. (5.- 6.)	20 cm	38	17	3,5		szabályos, zárt, egyenletesen csipkézett lapát
	6.- 8. (7.- 9.)	20 cm	40	23	4,5		szabályos, zárt, erősen csipkézett lapát

A Duna- Tisza közi Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeiben érett az a legalább 10 éves dámbika, amelynek agancsa közel szimmetrikus, legalább 30 cm hosszú és 14 cm széles, zárt lapáttal rendelkezik, amelynek tömege eléri a 3 kg-ot.

III. Az őzbakok szakszerűtlen elejtésének határértékei

Az őzbakok szakszerűtlen elejtésének határértékei a 301. számú Pesti-síksági, 304. számú Közép-bács-Kiskuni, 305. számú Alsó-tiszamenti, 307. számú Közép-pesti, 308. számú Tápió-vidéki, 310. számú Mátra-alja-dél-hevesi vadgazdálkodási tájegység vadgazdálkodási tájegységekben.				
Hibapont	**Felrakás** (bak kora)	**Trófea tömeg legalább (g)**	**Ágak hossza legalább (cm)**	**Általános jelleg**
1	**1.** (1)	150		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es nyársas, tompa ágvég vagy villás
	2. (2)	200	2	szabályos hatos
	3. (3)	270	3	szabályos hatos
	4. (4)	320	4	szabályos hatos
	5. (5)	360	5	szabályos hatos
2	**1.** (1)	200		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es,villás, tompa ágvég
	2. (2)	270	2	szabályos hatos
	3. (3)	330	3	szabályos hatos
	4. (4)	380	4	szabályos hatos
	5. (5)	430	5	szabályos hatos
3	**1.** (1)	250		tömegre való kritérium nélkül, ha 15 cm-es hatos, tompa ágvég
	2. (2)	300	3	szabályos hatos
	3. (3)	380	4	szabályos hatos
	4. (4)	430	5	szabályos hatos
	5. (5)	480	5	szabályos hatos

Felhasznált adatok és szakirodalom forrásai

Ádámfi, T. (1976): Vadállománybecslés. MAVOSz füzetek. Magyar Vadászok Országos Szövetsége, Budapest

Bencze, L. (1966): Vadgazdálkodástan. Erdészeti technikusok tankönyve. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Bencze, L. (1972): Vadgazdálkodásunk természeti adottságai. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Bencze, L. (1979): A vadállomány fenntartásának lehetőségei. A vadászati ökológia alapjai. Akadémiai Kiadó, Budapest

Berdár, B. (szerk.) (1983): Az őz és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Beregi, A. (2011): Vadegészségtan. Jegyzet vadgazda mérnök szakos hallgatók részére. Vadvilág Megőrzési Intézet, Szent István Egyetem, Gödöllő

Bicsérdy, Gy., Egri, B., Sugár, L. és Sztojkov, V. (2000): Vadbetegségek. Sugár, L. (szerk.). Mezőgazda Kiadó, Budapest

Bod, L. (1994): A somogyi szarvas. Lipták Vadászati és Kereskedelmi Bt., Balatonfenyves, Kaposvár

Csányi, S. (2007): Vadbiológia. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Csányi, S. és Heltai, M. (szerk.) (2010): Vadbiológiai olvasókönyv. Szemelvények a vadbiológia új eredményeiről a Vadvilág Megőrzési intézet munkatársainak ismeretterjesztő cikkei alapján. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Csányi, S. és Majzinger, I. (2018): Az őz: ökológia és alkalmazkodó gazdálkodás. Szent István Egyetemi Kiadó, Gödöllő

Csányi, S. és Mátrai, K. (1988): Őzállományok ökológiája. A nemzetközi őzkutatások eredményei. Csányi, S. (szerk.). Állami Gazdaságok Országos Egyesülése, Vadgazdálkodási Bizottság, Budapest

Demeter, A. és Kovács, Gy. (1986): Állatpopulációk nagyságának és sűrűségének becslése. Bernát, G. (szerk.). Korunk tudománya. Akadémiai Kiadó, Budapest

Faragó, S. (1995): Mezei és vizi élőhelyfejlesztés. Erdészeti és Faipari Egyetem. Erdőmérnöki Kar. Vadgazda Mérnöki Szak, Sopron

Faragó, S. (szerk.) (2007): Magyar vadász enciklopédia. Totem Kiadó, Budapest

Faragó, S. (szerk.) (2012): A LAJTA Project. Egy tartamos mezei vad és ökoszisztéma vizsgálat 20 éve. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, Sopron

Faragó, S., Dittrich, G., Faludiné Blickle, B., Gosztonyi, L., Jánoska, F., Kolics, L., Mohácsi, S. és Papp, S. (2013): Program a fogoly (*Perdix perdix*) védelmére Magyarországon. Magyar Apróvad Közlemények, 11: 167-202

Faragó, S. és Náhlik, A. (1997): A vadállomány szabályozása. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Farkas, D. (2004): Nézd és lásd! Kézikönyv az őzről. Szekszárdi Nyomda Kft., Szekszárd

Feiszt, O. és Varga, E. (2016): A zalai gímszarvas. Zalai Gímszarvasért Alapítvány

Heltai, M. (2002): Emlős ragadozók magyarországi helyzete és elterjedése. PhD értekezés, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Szent István Egyetem, Gödöllő

Heltai, M. (2004): Élőhelyfejlesztés és -javítás. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Heltai, M. (szerk.) (2010): Emlős ragadozók Magyarországon. Mezőgazda Kiadó, Budapest

Heltai, M. (2014): Élőhelyfejlesztés mezőgazdasági területeken. Jegyzet vadgazda mérnöki szakos

hallgatók részére. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Heltai, M. (2018): Az aranysakál állományával való gazdálkodás problémái. Nimród Vadászújság, 106 (5): 12-13

Heltai, M. és Lanszki, J. (2015): Az aranysakálról röviden, de tényszerűen. Nimród Vadástújság, 103 (5): 16-17

Heltay, I. (1989): A róka ökológiája és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Heltay, I. és Kabai, P. (szerk.) (2006): Hivatásos vadászok kézikönyve. I-II. Országos Magyar Vadászkamara, Budapest

Kőhalmy, T. (1990): Vadgazdálkodás. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Kőhalmy, T. (1995): Vadbefogás, vadtelepítés. Erdészeti és Faipari Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Sopron

Kőhalmy, T. (szerk.) (1995): Vadászati enciklopédia. Mezőgazda Kiadó, Budapest, (1. kiadás)

Kőhalmy, T. (1995): Erdei élőhelyfejlesztés. Erdészeti és Faipari Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Sopron

Kőhalmy, T., Mészáros, K. és Völgyi, L. (2002): A vad által és a vadban okozott károk, valamint a vadászati kár. Nyugat-magyarországi Egyetem, Sopron

Kovács, Gy. és Heltay, I. (1985): A mezeinyúl. Ökológia, gazdálkodás, vadászat. Hubertus Bt. és a Magyar Mezőgazdaság Kft. kiadványa, Budapest (2. kiadás)

Majzinger, I. és Csányi, S. (2017): Útmutató az adatokon alapuló mezei nyúl gazdálkodáshoz. Szent István Egyetemi Kiadó, Hódmezővásárhely — Gödöllő. 70pp.

Mátrai, G. (1980): A muflon és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Mátrai, G. (2004): Erdei élőhelyfejlesztés. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Mátrai, G. (2004): Vadföld- és legelőgazdálkodás. Egyetemi jegyzet. Szent István Egyetem, Vadgazda Mérnöki Szak, Vadbiológiai és Vadgazdálkodási Tanszék, Gödöllő

Nagy, E. (1984): A fácán és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Náhlik, A. (szerk.) (2014): A vaddisznóállomány helyzete és a gazdálkodás perspektívái Magyarországon. NYME Kiadó, Sopron

Páll, E. (szerk.) (1985): A gímszarvas és vadászata. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Páll, E. (2001): A vaddisznó. Nimród Vadászakadémia. 8. kötet. Nimród Alapítvány, Budapest

Sárkány, P. és Vallus, P. (szerk.) (1971): A vadászat kézikönyve. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szabolcs, J. (1975): A dámvad. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest (2., átdolgozott kiadás)

Szederjei, Á. (1963): A vad etetése, óvása, befogása. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. és Studinka, L. (1962): Nyúl, fogoly, fácán. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. (1959): Őz. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest

Szederjei, Á. (1965): Szarvas. Mezőgazdasági Kiadó, Budapest (2. kiadás)

Szemethy, L. és Heltai, M. (2001): A csapdázás elmélete és gyakorlata. Vad-Ész Mérnökiroda Bt., Gödöllő

Szemethy, L. és Heltai, M. (2001): Ragadozógazdálkodási stratégia - a jövő lehetőségei. Magyar Apróvad Közlemények, 6: 59-78

Szunyoghy, J. (1963): A magyarországi szarvas. Kandidátusi értekezés, Természettudományi Múzeum, Budapest